

CONCELLO DE ZAS

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL

DOCUMENTO DE APROBACIÓN DEFINITIVA

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

MONTEOLIVA ARQUITECTURA S.L.

OUTUBRO DE 2007

**CATÁLOGO DE
ARQUITECTURA**

INTRODUCCIÓN

Este Documento constitúe a relación de elementos arquitectónicos e etnográficos do Concello de Zas, obxecto de especial protección polas súas calidades históricas, artísticas, culturais e naturais, que se consideran Patrimonio, e necesitan dos mecanismos apropiados que garantan a súa correcta protección e conservación. Ten carácter aberto polo que existe a posibilidade de incorporar, a partir da aprobación deste Plan Xeral, outros Elementos do Patrimonio que se consideren a protexer.

Se no apartado de Normativa Urbanística, definíase a clasificación de solo afectado pola existencia dun Elemento do Patrimonio, aquí defíniranse aqueles condicionantes que afectan ó propio elemento no referente a unha posible intervención, establecéndose os diferentes Graos de Protección. Defíniranse ademais os diferentes niveles de intervención, que irán asociados a cada Grao de Protección proposto.

GRAOS DE PROTECCIÓN

PROTECCIÓN MONUMENTAL - INTEGRAL:

Este nivel de protección é aplicábel a aqueles Elementos do Patrimonio Arquitectónico de excepcional valor histórico-artístico cuxas calidades, ou ben, por definición regulamentaria deban incluírse na categoría de Ben de Interese Cultural.

Para o caso concreto deste Plan Xeral debe incluírse o conxunto histórico-artístico das Torres dó Allo, o cal conta con consideración de Ben de Interese Cultural, e co seu entorno de protección delimitado por Decreto 82 de 25 de marzo de 1999.

Serán de aplicación os criterios de intervención definidos para a Protección Monumental que fan referencia ó artigo 39 da Lei 8/95:

- a) Respetaranse as características esenciais do inmoble, sen prexuízo de que poda autorizarse o uso de elementos, técnicas ou materiais actuais para a mellor adaptación do Ben ao seu uso e para valorar determinados elementos ou épocas.
- b) Conservaranse as características volumétricas e espaciais definidoras do inmoble, así como as contribucións de distintas épocas. No caso de que excepcionalmente se autorice algunha supresión, esta quedará debidamente documentada.
- c) Evitaranse os intentos de reconstrución, agás nos casos nos que a existencia de suficientes elementos orixinais así o permita.
- d) Non se poderán realizar adicións miméticas que falseen a súa autenticidade histórica.
- e) Cando sexa indispensábel para a estabilidade e o mantemento do inmoble, a adición de materiais deberá ser recoñecíbel.
- f) Se impedirán as accións agresivas nas intervencións sobre os paramentos.

É por iso que as obras autorizábeis, seguindo a propia definición establecida no presente catálogo, son as de conservación, consolidación, restauración, recuperación e reconstrución.

O resto de actuacións non serán autorizables. Os edificios ós que se outorgue este nivel de protección consolidarán o volume construído actual, sen prexuízo da posibilidade de autorizar, previo informe favorable da Consellería de Cultura, actuacións concretas para elementos anexos e complementarios que non supoñan novas unidades residenciais.

PROTECCIÓN INTEGRAL:

Constitúe o grao de protección total ou integral daqueles Elementos do Patrimonio que aínda non sendo BIC precisan dun mecanismo de protección adecuado ó seu valor e importancia histórico-artística.

Asígnase este grao de protección ás igrexas, pazos, casas señoriais, etc. cunhas calidades artísticas e valor histórico excepcionais e que merecen ser conservadas.

PROTECCIÓN ESTRUCTURAL:

Asígnase este grao a todos aqueles Bens de certo valor, xa sexa pola súa condición histórica local ou rexional, polas súas calidades artísticas ou valor cultural, pero que teñen menor importancia que os de Protección Integral.

A súa importancia pode darse por ter de maneira puntual e localizada elementos de gran valor artístico; por seren construcións de calidade destacable con elementos ou partes realizados con oficios nobres ou simplemente por gozar de certa soleira ou prestixio popular ó constituírse como un fito histórico.

Forman este grupo, algunhas igrexas e cemiterios, capelas, pazos, casas solaregas ou reitorais, etc.

Para este grao de protección permítense obras de conservación, consolidación, restauración, reconstrución, recuperación e reforma interior.

O resto de actuacións entenderanse non autorizables a non ser que por circunstancias especiais sexan autorizadas pola Consellería de Cultura por tratarse de elementos de titularidade pública ó servizo da colectividade, como equipamentos e dotacións, tralas xustificacións necesarias.

Calquera intervención nun elemento así clasificado, deberá realizarse baixo a competencia e control da Comisión Territorial de Patrimonio.

PROTECCIÓN AMBIENTAL OU TIPOLÓXICA:

Correspóndelle este grao de protección a aqueles Elementos que constitúen unha referencia ou exemplo no contexto dunha tipoloxía determinada sen ter unhas calidades históricas ou artísticas importantes.

O seu valor radica nunhas calidades técnico-construtivas tradicionais ou populares.

É por isto que nesta categoría inclúense os elementos de arquitectura popular nos seus diferentes contextos (rural, urbano), os elementos etnográficos ou ben aqueles elementos que teñen detalles puntuais elaborados con técnicas ou oficios tradicionais e que é preciso conservar.

Permítense tódolos tipos de obras definidos neste catálogo, sendo en calquera caso necesario ó control por parte da Consellería de Cultura para poder obter licenza municipal.

PROTECCIÓN DO ESPAZO EXTERIOR:

Corresponde este grao ós espazos exteriores nos que o valor requira a súa protección. Pode tratarse de espazos no ámbito urbano, tales como prazas ou rúas enteiras ou espazos no ámbito rural como campos de festa, prazas, carballeiras, etc.

Por tratarse de espazos públicos, o seu carácter de sistema está especificado na Normativa.

Preténdese conserva-lo aspecto orixinal destes espazos protexéndoos daquelas instalacións permanentes ou temporais, tales como iluminación, casetas, postos de venta, palcos de música, etc., que non poderán ocupar máis que o 10% da superficie total. A posta de iluminación temporal farase con especial coidado no referente ós puntos de ancoraxe. Non está permitido cravar ningún tipo de elemento auxiliar ou cartel nas árbores integradas nestes espazos.

Permítense obras de conservación, consolidación, restauración, reconstrución, recuperación e nova planta.

Calquera intervención nun elemento así clasificado, deberá realizarse baixo o control da Comisión Territorial de Patrimonio.

DEFINICIÓN DOS NIVEIS DE INTERVENCIÓN

OBRAS DE CONSERVACIÓN:

Son aquelas accións que supoñen o mantemento do ben co fin de conservalo en bo estado sen que por isto se afecte negativamente a elementos artísticos, fachadas, estrutura, etc.

Entra dentro desta clasificación a limpeza, sempre e cando non sexa agresiva (chorro de auga a presión, etc.); a restitución de elementos non artísticos como tellas, vidros, etc.; a pintura de elementos xa pintados; etc.

OBRAS DE CONSOLIDACIÓN:

Son as necesarias para mante-la estabilidade do Ben dende un punto de vista estrutural. Afecta por tanto a aqueles elementos integrantes da estrutura como muros, vigas, cimentación, arcos, bóvedas, etc.

Cando as circunstancias esixan a substitución ou reelaboración de pezas ou elementos completos dun determinado sistema estrutural que estivera danado ou en mal estado utilizaranse materiais similares ós existentes.

Non obstante o anterior, será preciso establece-los tratamentos oportunos no novo elemento mediante textura, color, etc. a fin de que se diferencien suficientemente as partes orixinais das de nova execución.

Cando se proceda a elaborar elementos estruturais ausentes poderase, de forma xustificada, empregar materiais e técnicas modernas para incidir, si cabe, en ditas diferenzas. En calquera caso, os novos elementos responderán ós mesmos principios estéticos que os orixinais, resolvendo o mesmo tipo de solicitação.

Toda obra de consolidación realizarase segundo proxecto redactado por Técnico Superior.

OBRAS DE RESTAURACIÓN:

Considéranse obras de restauración aquelas que precisan de técnicas precisas e específicas de cara ó mantemento e tratamento de patoloxías que afectan ás diferentes partes do Ben. Estas poden ter orixe en elementos de carácter artístico, o que supón o coñecemento profundo das artes e oficios tradicionais (carpintería, talla, policromía, oficios do metal, cantería, etc.) para a súa intervención.

É por isto que toda obra de restauración debe ser executada e controlada por técnico especialista en restauración baixo control dun Técnico Superior.

OBRAS DE RECUPERACIÓN:

As obras de recuperación son aquelas que se realizan co fin de recupera-lo estado orixinal dun Elemento do Patrimonio no suposto de que ó longo do tempo sufrira alteracións de diversa índole. Estas alteracións pódense referir a cambios nos materiais que conforman determinados elementos construtivos e que resultan indecorosos ou inadecuados.

Noutros casos puidera referirse á construción de engadidos en tempos pasados e que hoxe en día resulten improcedentes.

É por isto que as obras de recuperación implican a substitución ou demolición de elementos ou partes do Ben para a súa posterior execución fiel ó existente no seu estado orixinal.

Cando non existan argumentos capaces de definir cal era o estado orixinal dun determinado Elemento do Patrimonio (falta de datos históricos, dificultade expresa, etc.) poderase propor solucións modernas capaces de potencia-los valores inherentes á propia natureza do Ben.

Estas estarán convenientemente xustificadas na memoria do proxecto técnico, que ademais exporá as investigacións realizadas que fagan de soporte á proposta de intervención.

OBRAS DE RECONSTRUCCIÓN:

Son aquelas nas que o fin é a reconstrución dunha parte ou totalidade do Ben tras producirse a súa ruína o desaparición.

Este tipo de obras require, si cabe, un maior esforzo de xustificación da proposta de intervención pois dependendo das circunstancias de cada caso (grao de perda do elemento orixinal, importancia histórico-artística, etc.) optarase por una determinada solución.

Como criterio xeral terase en conta que as reconstrucións que afecten a elementos parciais serán fieis ó resto das partes que se conserven. Pola contra, na medida en que a perda do Elemento do Patrimonio sexa maior, a reconstrución poderá gozar de elementos de reinterpretación máis libres e menos condicionados por técnicas e materiais tradicionais.

En calquera dos casos, as obras de reconstrución refugarán de imitacións superfluas e carentes de contido. Estableceranse as medidas tendentes a diferencia-lo novo do preexistente tendo sempre en consideración conceptos básicos como a integración, o respecto e posta en valor do que se pretende protexer, etc., utilizando elementos de composición adecuados e xustificados como a escala, o volume, a proporción ...

OBRAS DE NOVA PLANTA OU AMPLIACIÓN:

Son aquelas que se realizan dentro do ámbito de protección integral dun determinado Elemento do Patrimonio ou ben que sen afectar a dito ámbito, supoñen unha variación ou modificación do Ben por canto afecta as súas condicións volumétricas orixinais.

Considéranse obras de nova planta ou ampliación aquelas que se desenvolven en contacto directo co Ben e afectan as súas condicións de volume, xa sexa polo aumento da súa altura, o número de plantas ou por ser obxecto de engadidos ou anexos volumétricos.

Tamén se consideran obras de nova planta ou ampliación aquelas que teñen lugar nun recinto ou finca obxecto de protección integral aínda que a súa localización se encontre distante dos elementos construídos que compoñen o conxunto.

Para calquera dos casos e no suposto de que a obra de nova planta ou ampliación sexa permitida polo grao de protección asignado, será de aplicación a ordenanza respectiva segundo a clase de solo que afecta a cada elemento protexido a fin de determinar parámetros relativos ás condicións de parcela, ocupación, edificabilidade, etc.

Dende o punto de vista dunha posible intervención será necesario formular na memoria xustificativa do proxecto técnico os criterios de deseño e de proxectos tidos en conta en relación á posta en valor do elemento protexido así como garanti-la integración da obra nova no conxunto.

OBRAS DE REFORMA INTERIOR:

Son as realizadas intramuros dunha edificación e que, polo tanto, non afectan ás condicións exteriores como fachadas, ocos, cuberta, etc. No interior deberán respectarse tódolos muros ou elementos estruturais verticais. Permítese as modificacións de particións interiores así como a dotación de todo tipo de instalacións necesarias para que se cumpran as condicións de habitabilidade e hixiénico-sanitarias.

OBRAS DE REFORMA EXTERIOR:

Neste tipo de obras permítese realizar cambios nas fachadas, como apertura e cegue de ocos, e a cuberta, sempre e cando se respecten os elementos tipolóxicos como por exemplo a proporción dos ocos, a ausencia de aleiros, etc., e se cumpra coas condicións que fixe a ordenanza reguladora do solo.

Utilizaranse sempre materiais tradicionais propios do entorno, quedando expresamente prohibidos os materiais cerámicos de fachada, a utilización do bloque de formigón ou a utilización de pinturas con cores alleas ó entorno ou a tradición do lugar.

CONCELLO DE ZAS
RELACIÓN DE BENS A CATALOGAR

Nº de Ficha:

1.- ARQUITECTURA RELIXIOSA

- 1.1.- IGREXA PARROQUIAL DE SAN PEDRO DE TORRES DO ALLO. ALLO
- 1.2.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTA MARÍA DE BAIO. BAIO PEQUENO. BAIO
- 1.3.- IGREXA PARROQUIAL DE SAN PEDRO DE BRANDOMIL.
- 1.4.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTA MARÍA DE BRANDOÑAS
- 1.5.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTIAGO DE CARREIRA
- 1.6.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTA MARÍA DE GÁNDARA
- 1.7.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTA MARÍA DE LAMAS
- 1.8.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTIAGO DE LOROÑO
- 1.9.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTA MARÍA DE MIRA
- 1.10.- CAPELA DE SAN PEDRO DE FOLLENTE. MIRA
- 1.11.- CAPELA DE SAN ROQUE DO MONTE. MIRA
- 1.12.- IGREXA PARROQUIAL DE SAN TIRSO DE MUÍÑO.
- 1.13.- ERMIDA DE SANTA MARGARIDA. MUÍÑO
- 1.14.- IGREXA PARROQUIAL DE SAN CREMENZO DE PAZOS
- 1.15.- IGREXA NOVA DE BAIO
- 1.16.- IGREXA PARROQUIAL DE SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 1.17.- CAPELA DO PAZO DE EDREIRAS. AS EDREIRAS. MEANOS
- 1.18.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTA SÍA DE ROMA
- 1.19.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTO ADRIAN DE CASTRO
- 1.20.- ERMIDA DE SAN XOSÉ. RIAL DE ARRIBA. MEANOS
- 1.21.- IGREXA PARROQUIAL DE SAN PEDRO DE VILAR.
- 1.22.- IGREXA PARROQUIAL DE SANTO ANDRÉ DE ZAS

Nº de Ficha:

2.- CRUCEIROS

- 2.1.- CRUCEIRO DO ALLO
- 2.2.- CRUCEIRO DO IGREXARIO. BAIO PEQUENO
- 2.3.- CRUCEIRO DO CEMITERIO BAIO. PEQUENO
- 2.4.- CRUCEIRO EN CRUCE AC-340 ESTRADA DE ARRIBA. BAIO PEQUENO
- 2.5.- CRUCEIRO EN ESTRADA DE ARRIBA, BAIO PEQUENO
- 2.6.- CRUCEIRO EN BAIO
- 2.7.- CRUCEIRO DO CAMPO DO ROLLO. BAIO
- 2.8.- CRUCEIRO XUNTO A ESTRADA A LAXE. FORNELOS. ABIO
- 2.9.- CRUCEIRO EN RIBA DE BAO. BAIO
- 2.10.- CRUCEIRO EN IGREXARIO. BRANDOMIL
- 2.11.- CRUCEIRO NO CONFURCO. BRANDOMIL
- 2.12.- CRUCEIRO NA GRIS. BRANDOÑAS
- 2.13.- CRUCEIRO EN IGREXARIO. CARREIRA
- 2.14.- CRUCEIRO EN CARREIRA. CARREIRA
- 2.15.- CRUCEIRO EN CAMPO DA FESTA. CARREIRA
- 2.16.- CRUCEIRO DA RAPADA. PEDRAMAIOR. CARREIRA
- 2.17.- CRUCEIRO EN IGREXARIO. GÁNDARA
- 2.18.- CRUCEIRO EN QUINTÁNS. GÁNDARA
- 2.19.- CRUCEIRO NO SISTO. GÁNDARA
- 2.20.- CRUCEIRO DA MISIÓN FRANCISCANA. GÁNDARA
- 2.21.- CRUCEIRO DO ADRO. LAMAS
- 2.22.- CRUCEIRO EN ANDRAGALLA. LAMAS
- 2.23.- CRUCEIRO EN CAMPO DA FESTA. LAMAS
- 2.24.- CRUCEIRO DE ROMELLE. LOROÑO
- 2.25.- CRUCEIRO DE BAIZANA. LOROÑO
- 2.26.- CRUCEIRO EN IGREXARIO. LOROÑO
- 2.27.- CRUCEIRO EN IGREXARIO. MIRA
- 2.28.- CRUCEIRO EN CAPELA DE SAN ROQUE. MIRA
- 2.29.- CRUCEIRO DE FOLLENTE. MIRA
- 2.30.- CRUCEIRO DA ESCOLA. MIRA
- 2.31.- CRUCEIRO EN GONTALDE. MIRA
- 2.32.- CRUCEIRO DA TORRE. MUIÑO

- 2.33.- CRUCEIRO EN IGREXARIO. MUÍÑO
- 2.34.- CRUCEIRO EN A SANTA. MUÍÑO
- 2.35.- CRUCEIRO NO CEMITERIO. SAN CREMENZO DE PAZOS
- 2.36.- CRUCEIRO NO POLIDEPORTIVO. SAN CREMENZO DE PAZOS
- 2.37.- CRUCEIRO DO IGREXARIO. SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 2.38.- CRUCEIRO EN RIAL DE ARRIBA. SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 2.39.- CRUCEIRO EN CRUCEIROS DE DIANTE. SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 2.40.- CRUCEIRO DE REGUEIRO. SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 2.41.- CRUCEIRO DO IGREXARIO. SANTA SÍA DE ROMA
- 2.42.- CRUCEIRO EN RUS. SANTA SÍA DE ROMA
- 2.43.- CRUCEIRO EN RUS. SANTA SÍA DE ROMA
- 2.44.- CRUCEIRO EN RIBADA DA BRAÑA. RUS. SANTA SÍA DE ROMA
- 2.45.- CRUCEIRO EN FONTECOVAS DE AFORA. SANTA SÍA DE ROMA
- 2.46.- CRUCEIRO EN ALTO DE ROMA DA FENLLA. SANTA SÍA DE ROMA
- 2.47.- CRUCEIRO EN ROMA. SANTA SÍA DE ROMA
- 2.48.- CRUCEIRO DO IGREXARIO. SANTO ADRIÁN DE CASTRO
- 2.49.- CRUCEIRO DE SANTO ADRIÁN. SANTO ADRIÁN DE CASTRO
- 2.50.- CRUCEIRO DE PAZOS. VILAR
- 2.51.- CRUCEIRO DO IGREXARIO. VILAR
- 2.52.- CRUCEIRO DAS GAMELAS. VILAR. VILAR
- 2.53.- CRUCEIRO DO MONTE. VILAR. VILAR
- 2.54.- CRUCEIRO DO CEMITERIO. ZAS
- 2.55.- CRUCEIRO DO IGREXARIO. ZAS

Nº de Ficha:

3.- CASAS REITORAIS

- 3.1.- CASA REITORAL DE GÁNDARA
- 3.2.- CASA REITORAL DE LAMAS
- 3.3.- CASA REITORAL DE LOROÑO
- 3.4.- CASA REITORAL DE MIRA
- 3.5.- CASA REITORAL DE MEANOS
- 3.6.- CASA REITORAL DE ZAS
- 3.7.- CASA REITORAL DE MUÍÑO. O VILAR

Nº de Ficha:

4- ARQUITECTURA SEÑORIAL

- 4.1.- TORRES DO ALLO
- 4.2.- CASA DE XERNE. O ALLO
- 4.3.- CASA DE LABARTA POSE. BAIO
- 4.4.- CASA DE LAMAS. LAMAS
- 4.5.- PAZO DE ROMELLE. LOROÑO
- 4.6.- PAZO DE FOLLENTE. MIRA
- 4.7.- CASA TORRE DO MUÍÑO. MUÍÑO
- 4.8.- PAZO DE DANEIRO. PAZOS
- 4.9.- PAZO DAS EDREIRAS. MEANOS
- 4.10.- PAZO DO CRUCEIRO. ZAS

Nº de Ficha:

5.- ARQUITECTURA CIVIL

- 5.1.- ESCOLAS AGRA REGUEIRO. CAMPO DO ROLLO. BAIO
- 5.2.- CASA DO CONCELLO. ZAS

Nº de Ficha:

6.- PONTES

- 6.1.- PONTE DE BAIO. AC-552
- 6.2.- PONTE LODOSO. AC-404
- 6.3.- PONTE DE BRANDOMIL

Nº de Ficha:

7.- VIVENDAS URBANAS

- 7.1.- CASA DE MARTÍNEZ. A CACHAROSA. BAIO
- 7.2.- CASA DOS MORGADE. O CHAMBERÍN. BAIO
- 7.3.- CASA DA PONTE. BAIO
- 7.4.- CASA DE VARELA. BAIO
- 7.5.- CASA NOVA DE AGRA. BAIO
- 7.6.- CASA DE BLANQUITA. BAIO PEQUENO
- 7.7.- CASAS VELLAS DA AGRA. BAIO
- 7.8.- CASA DE OUTEDA. O CHAMBERÍN. BAIO
- 7.9.- CASA DO ARCEBISPO ROMERO LEMA. BAIO

Nº de Ficha:

8.- CONXUNTOS DE ARQUITECTURA POPULAR

- 8.1.- CASA DO MUIÑEIRO E MUIÑOS. OS MUIÑOS. O ALLO
- 8.2.- CASA EN BRANDOMIL
- 8.3.- CASA, ALPENDRES, E HÓRREOS. OS CURRAIS. BRANDOÑAS
- 8.4.- CASA E ALPENDRES. VILARCOBO. BRANDOÑAS
- 8.5.- RECINTO CERRADO CON CASA, ALPENDRES, HÓRREO E POMBAL EN MORENO. CARREIRA
- 8.6.- CASA EN CARREIRA
- 8.7.- CASA MALLÓN. PEDRAMAIOR. CARREIRA
- 8.8.- CASA DO VINCULEIRO EN PARGA. GÁNDARA
- 8.9.- CASA, ALPENDRES E HÓRREOS NA XESTA. GÁNDARA
- 8.10.- CASA NA MOSQUEIRA. GÁNDARA
- 8.11.- CASA, ALPENDRES E HÓRREOS. VILAR RAMILO. GÁNDARA
- 8.12.- CASA, ALPENDRES E HÓRREOS. AS PEREIRAS. LAMAS
- 8.13.- CASA, ALPENDRE, HÓRREO. VERMELLO. LAMAS
- 8.14.- CASA, EIRA, ALPENDRE E HÓRREO. ROMELLE. LOROÑO
- 8.15.- CASA, ALPENDRE E HÓRREOS. IGREXARIO. MIRA
- 8.16.- CASA, ALPENDRE E HÓRREOS. ROSENDE. MIRA
- 8.17.- CASA, ALPENDRE E HÓRREO. TEIXIDÓN. MIRA
- 8.18.- CASA, ALPENDRE E HÓRREO. TEIXIDÓN. MIRA
- 8.19.- CASAS E ALPENDRES. PEDRA PADREIRO. MUIÑO
- 8.20.- CASAS DOS CASEIROS E ALPENDRES. DANEIRO. PAZOS
- 8.21.- CASA, ALPENDRE E HÓRREO. LUGAR DE ABAIXO. PAZOS
- 8.22.- CASA, ALPENDRE E HÓRREO. OS FIDALGOS. SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 8.23.- CASA,EIRA, ALPENDRE E HÓRREO. SANTA SÍA DE ROMA
- 8.24.- CASA, ALPENDRES E HÓRREO. SACONDE. VILAR
- 8.25.- VIVENDA, PALLEIRA,ALPENDRE, EIRA E HÓRREO. VILAR DO MATO. ZAS
- 8.26.- PALLEIRA E VALADO EN CRUCEIRO. ZAS
- 8.27.- RECINTO CERRADO CON VARIAS EDIFICACIÓNS. ZAS
- 8.28.- RECINTO CERRADO CON VARIAS EDIFICACIÓNS. ZAS

Nº de Ficha:

9.- FONTES E LAVADOIROS

- 9.1.- FONTE CARDEZO. BAIÓ
- 9.2.- POZO DA LAVANDEIRA. CAMPO DO ROLLO. BAIÓ
- 9.3.- FONTE DO PINCHO. CAMPO DO ROLLO. BAIÓ
- 9.4.- FONTE DE VILAESTÉVEZ. GÁNDARA
- 9.5.- FONTE DA SANTA. MUÍÑO
- 9.6.- LAVADOIRO NA PONTE GONTALDE. MIRA

Nº de Ficha:

10.- MUÍÑOS

- 10.1.- MUÍÑOS DO ALLO. OS MUÍÑOS. O ALLO (**DESCRITOS EN FICHA 8.1**)
- 10.2.- MUÍÑO DAS QUINTAS. BAIÓ
- 10.3.- MUÍÑO DE SUA AGRA. BAIÓ
- 10.4.- MUÍÑO DE CARREIRA. CARREIRA
- 10.5.- MUÍÑOS DO RABIÑOSO. GÁNDARA
- 10.6.- MUÍÑO DAS PEREIRAS. LAMAS
- 10.7.- MUÍÑO DE VILACHÁN. LAMAS
- 10.8.- MUÍÑO DO COTÓN. LAMAS
- 10.9.- CONXUNTO DE TRES MUÍÑOS EN COTÓN DO MUÍÑO. LAMAS
- 10.10.- CONXUNTO DE TRES MUÍÑOS EN PEDRA VIXÍA. LAMAS
- 10.11.- MUÍÑO EN VILAR. VILAR
- 10.12.- MUÍÑO DA CASA DO MUÍÑO (MUÍÑO DE LUÍS). MIRA
- 10.13.- CONXUNTO DE TRES MUÍÑOS E UN MAZO (FORXA). TEIXIDÓN. MIRA
- 10.14.- MUÍÑO ARTÓN. TEIXIDÓN. MIRA
- 10.15.- MUÍÑO EN GONTALDE. MIRA
- 10.16.- MUÍÑO EN FOLLENTE. MIRA
- 10.17.- MUÍÑO DAS ABELLAS. MUÍÑO
- 10.18.- MUÍÑO NA MILLEIRA. SANTO ADRIÁN DE CASTRO
- 10.19.- MUÍÑO EN PRADO DE MUÍÑO. ZAS
- 10.20.- MUÍÑO DA CARBALLEIRA DE ZAS. ZAS
- 10.21.- MUÍÑO EN A TOXA. ZAS

Nº de Ficha:

11.- HÓRREOS

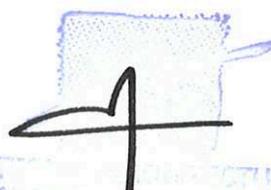
PROTECCIÓN XERAL A TODOS DE MÁIS DE CEN ANOS DE ANTIGÜIDADE, SEGUNDO DECRETO 449/1973, DO 22 DE FEBREIRO, E CONSIDERADOS B.I.C. POLA DISPOSICIÓN ADICIONAL SEGUNDA DA LEI 16/85, DO 25 DE XUÑO, DO PATRIMONIO HISTÓRICO ESPAÑOL.

- 11.1.- HÓRREOS DE TORRES DO ALLO
- 11.2.- HÓRREOS DA VILA. BAI0
- 11.3.- HÓRREO NA GRIS. BRANDOÑAS
- 11.4.- HÓRREOS PRETO DO ADRO. LAMAS
- 11.5.- HÓRREOS NO VILAR. MUÍÑO
- 11.6.- HÓRREO EN QUINTÁNS. PAZOS
- 11.7.- HÓRREOS DA VILA. ZAS
- 11.8.- HÓRREO XUNTO AO IGREXARIO. CARREIRA. CARREIRA
- 11.9.- HÓRREO DA CASA REITORAL.GÁNDARA
- 11.10.- HÓRREO PRETO DA IGREXA. GÁNDARA
- 11.11.- 4 HÓRREOS. QUINTÁNS. GÁNDARA
- 11.12.- HÓRREOS NA ANDRAGALLA. LAMAS
- 11.13.- HÓRREOS EN TEIXIDÓN. MIRA
- 11.14.- HÓRREOS NAS ABELLAS. MUÍÑO
- 11.15.- 4 HÓRREOS NO COUTO. MUÍÑO
- 11.16.- HÓRREO NO CASTRO. SAN CREMENZO DE PAZOS
- 11.17.- 2 HÓRREOS NA ATALAIA. SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 11.18.- HÓRREO EN RIAL DE ARRIBA. SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 11.19.- HÓRREO EN SAN MARTIÑO. SAN MARTIÑO DE MEANOS.
- 11.20.- HÓRREO EN VILA. SAN MARTIÑO DE MEANOS
- 11.21.- HÓRREO DO ROXO. ARTÓN. VILAR
- 11.22.- HÓRREO DA TOXA. ZAS

Nº de Ficha:

12.- POMBAIS

- 12.1.- POMBAL DAS TORRES DO ALLO
- 12.2.- POMBAL EN VILARCOBO. BRANDOÑAS
- 12.3.- POMBAL EN MORENO. CARREIRA
- 12.4.- POMBAL EN ARTILLEIRO. CARREIRA
- 12.5.- POMBAL EN PAZOS (DESCRITO NA FICHA 4-8)

MONTAÑAS ARQUITECTURA, S.L.
ANGEL GONZALEZ DIAZ
Arquitecto

NOME: Igrexa parroquial das Torres do Allo

LUGAR: Allo

PARROQUIA: San Pedro do Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-1

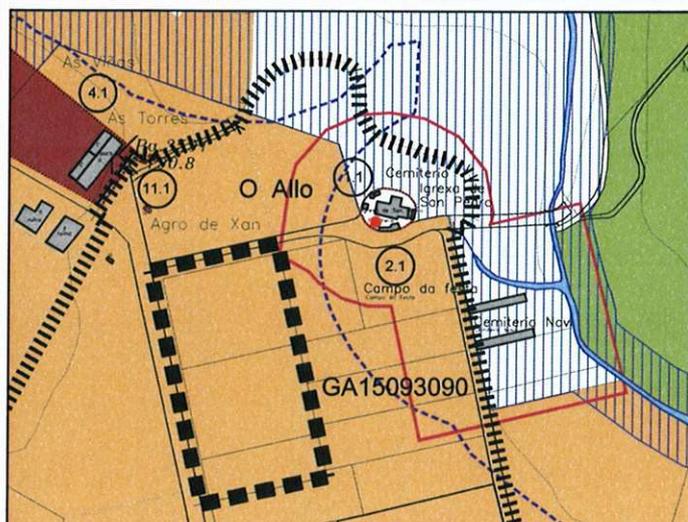
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Integral

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-2

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Renacemento

CRONOLOXÍA: S. XVI-XVII

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón cunha única nave rectangular máis presbiterio e muros portantes de cachotería (adosada ó muro norte atópase a sancristía). As cubertas da nave principal son a dúas augas con cubrición de tella curva. No alzado exterior destaca a fachada, de perpiaños de granito que presenta a clásica traza pentagonal; no eixe vertical que pasa polo seu centro, superpóñense a portada (con porta alintelada), unha ventá cuadrangular, unha pedra de armas e unha cruz coroando o vértice. A portada de tipo fachada-retablo, consta dun único corpo dividido en tres canles por columnas pseudodóricas con capiteis case cúbicos e fuste estriado. No centro atópase a porta coroada por un frontón, partido pola imaxe do patrón, San Pedro. Nos intercolumnios laterais, sobre ménsulas, as figuras de Adán e Eva. Sobre as columnas vai un entaboamento con molduras e sobre el, imaxes da virxe e do anxo san Gabriel?. Outro elemento salientable é a espadana do S. XVIII, de cantería e dun só corpo sobre unha cepa que acada a altura da nave.

NOME: Igrexa parroquial de Santa María de Baio
LUGAR: Baio pequeno
PARROQUIA: Santa María de Baio

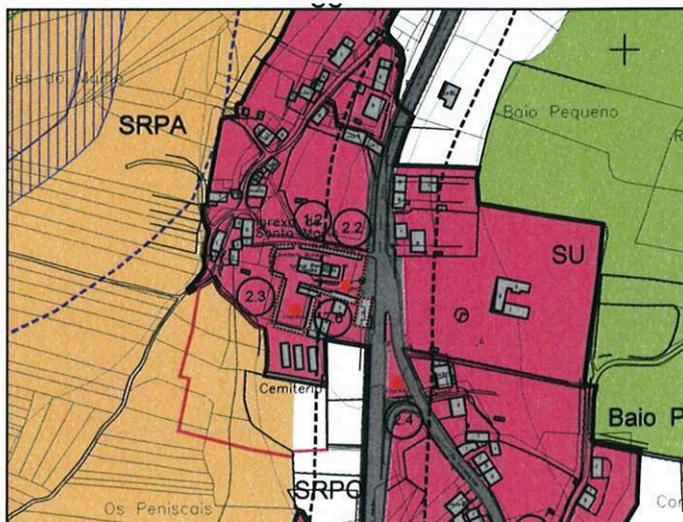
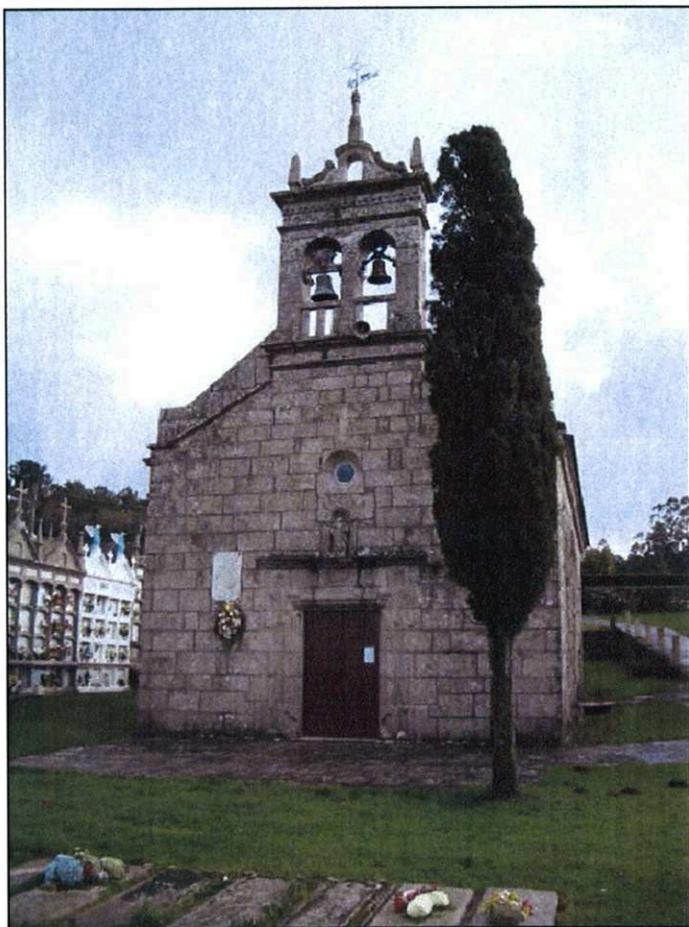
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-2

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: 2/3 século XVIII

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta de salón cunha nave rectangular, presbiterio e sancristía, muros portantes de cachotería, agás a fachada e esquinais de cantería, e cuberta a dúas augas (tres na sancristía) con cubrición de tella curva. No alzado exterior aprécianse tres alturas coincidentes cos corpos da nave, presbiterio e sancristía. A fachada concentra o interese artístico do edificio, cun esquema pentagonal e un eixe vertical central onde se superpoñen a porta alintelada con dobre orelleira moldurada, un tornachoivas mixtilíneo, unha fornela avieirada ca imaxe da virxe, un óculo e, sobre o ápice do hastial, unha espadana (S. XIX) dun só corpo, con tres machóns e dous arcos de medio punto, coroados por molduras con mútulos e dentículos, dous pináculos e un arquiño formado por roleos, rematan o conxunto.

NOME: Igrexa parroquial de San Pedro de Brandomil
LUGAR: Brandomil
PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

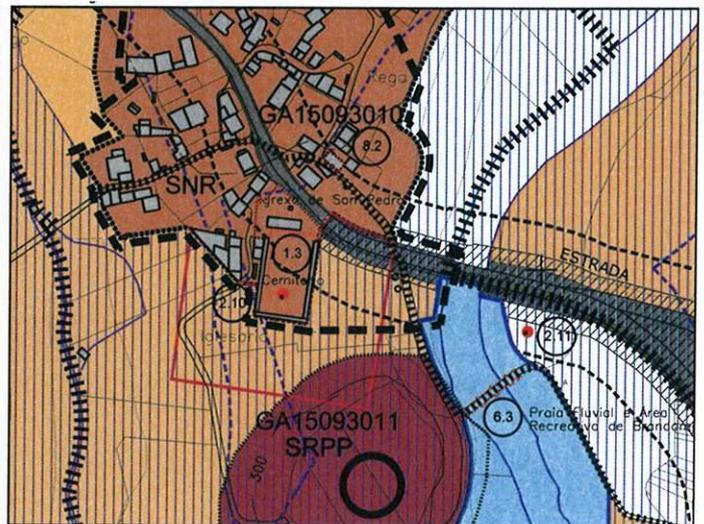
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-3

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S. XVIII

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta de salón cunha nave rectangular, presbiterio e sancristía, muros portantes de cachotería, agás a fachada e esquinais de cantería, e cuberta a dúas augas (tres na sancristía) con cubrición de tella curva. No alzado exterior aprécianse tres alturas coincidentes cos corpos da nave, presbiterio e sancristía. A fachada concentra o interese artístico do edificio, cun esquema pentagonal e un eixe vertical central onde se superpoñen a porta alintelada con dobre orelleira moldurada, un tornachoivas mixtilíneo, unha fornela avieirada ca imaxe da virxe, un óculo e, sobre o ápice do hastial, unha espadana (S. XIX) dun só corpo, con tres machóns e dous arcos de medio punto, coroados por molduras con mütulos e dentículos, dous pináculos e un arquiño formado por roleos, rematan o conxunto.

NOME: Igrexa parroquial de Santa María de Brandoñas

LUGAR: Brandoñas

PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-4

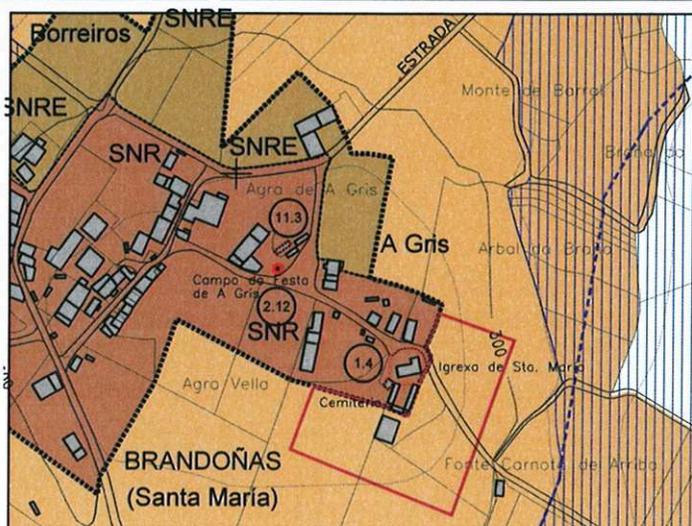
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S. XVIII–XIX

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades e liques nos paramentos

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, con muros portantes de cachotería enlucados, agás a fachada de cantería. Cuberta a dúas augas cun cubrición de tella curva. No lado norte, á altura do presbiterio, engadiuse a sancristía. A fachada concentra o interese artístico do edificio, cun esquema pentagonal e un eixe vertical central onde se superpoñen a porta alintelada, unha fornela avieirada ca imaxe da virxe, unha pequena ventá cadrada e, sobre o ápice do hastial, unha espadana dun só corpo, con tres machóns e dous arcos de medio punto con balaústres pétreos, coroados por dous pináculos e unha cruz de pedra.

NOME: Igrexa parroquial de Santiago de Carreira

LUGAR: Carreira

PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-5

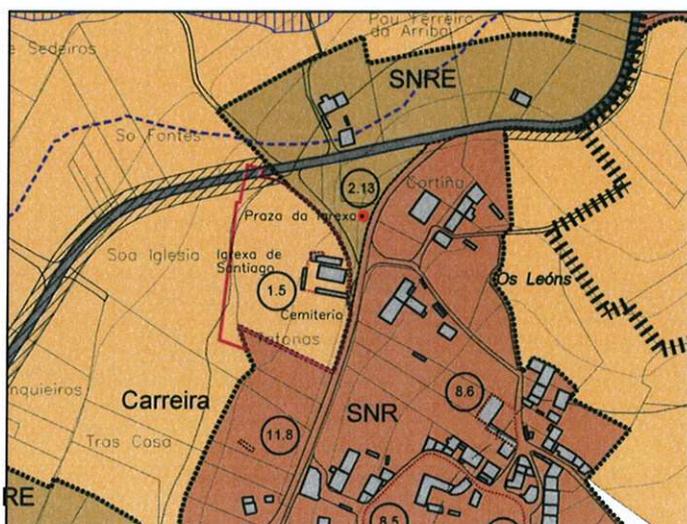
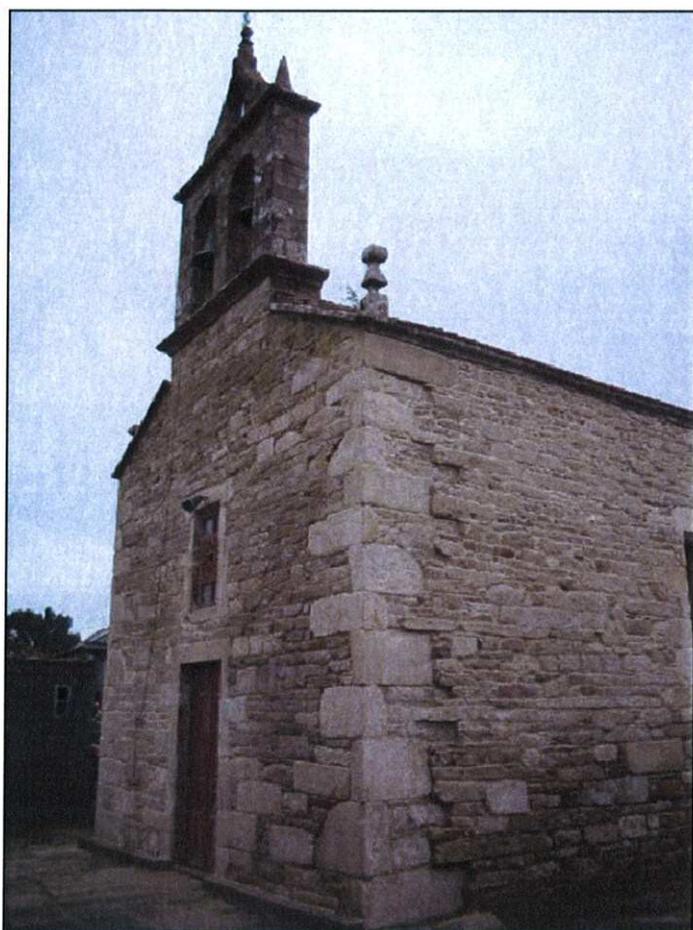
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XIX-XX

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular. As obras desafortunadas dos anos 60 desvirtuaron o templo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta de salón cunha bóveda de canón corrida enteiramente de formigón. Muros portantes de cachotería á vista e cuberta a dúas augas con cubrición de tella plana. As obras levadas a cabo nos anos 60 do século XX borraron a maior parte dos vestixios arquitectónicos dos séculos XVIII e XIX. A fachada presenta un esquema pentagonal cun eixe vertical central onde se superpoñen a porta alintelada, unha ventá rectangular e unha sinxela espadana, ca estrutura pètraa á vista, dun só corpo, con tres machóns e dous arcos de medio punto, coroados por dous pináculos e un arquiño de medio punto.

NOME: Igrexa parroquial de Santa María de Gándara

LUGAR: Gándara

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-6

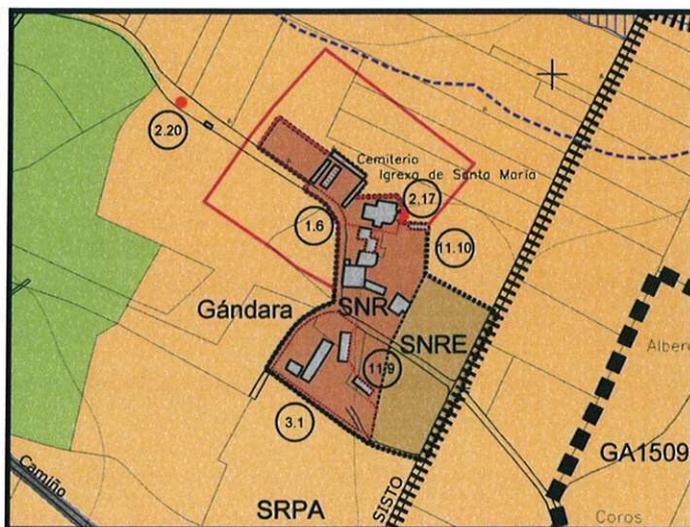
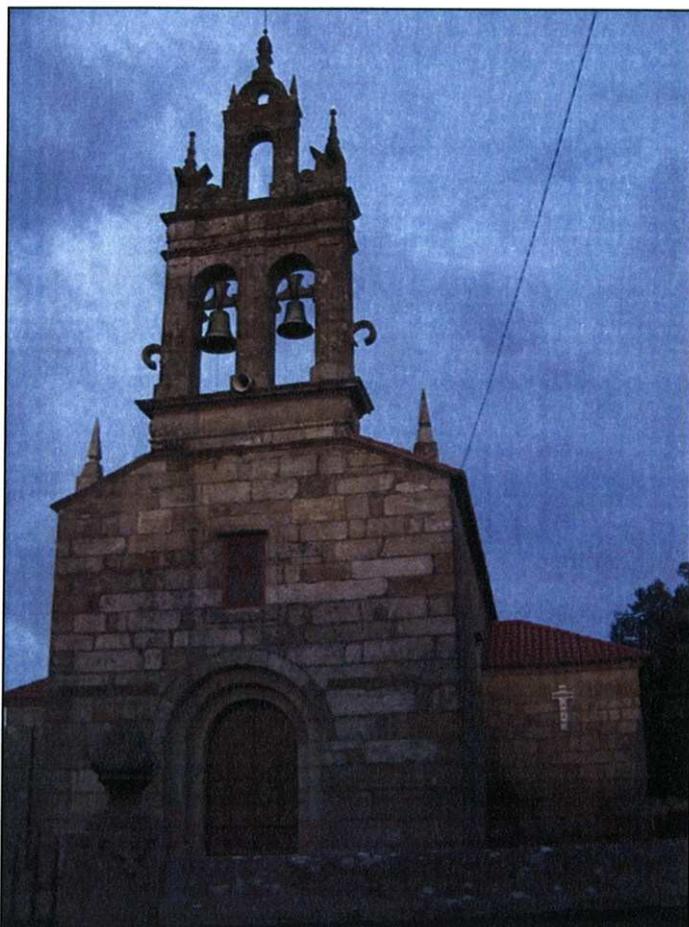
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XIX-XX

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular. As obras desafortunadas dos anos 60 desvirtuaron o templo

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón, presbiterio máis nave principal, con muros portantes de cantería. Adosada ó muro norte do presbiterio a sancristía, e ó primeiro tramo da nave, formando un falso cruceiro, dúas capelas. A cuberta está resolta a dúas augas na nave principal e presbiterio, e a tres nas capelas laterais e na sancristía, todas elas con cubrición de tella curva. A fachada é a parte máis interesante do templo, enteiramente construída en cantería, de esquema clásico pentagonal, cun eixe vertical onde se superpoñen, a portada románica cunha dobre arcada de medio punto, unha ventá rectangular e unha espadana de dous corpos: o primeiro asentado directamente sobre a parte central do panel da fachada, composto por tres machóns e dous arcos de medio punto, cunha molduración movida que nos leva ó segundo corpo, con dous machóns e un arco de medio punto, flanqueado todo por cadanseus conxuntos decorativos de voluta + pináculo e coroado por un arquiño máis pináculos.

NOME: Igrexa parroquial de Santa María de Lamas
LUGAR: Lamas
PARROQUIA: Santa María de Lamas

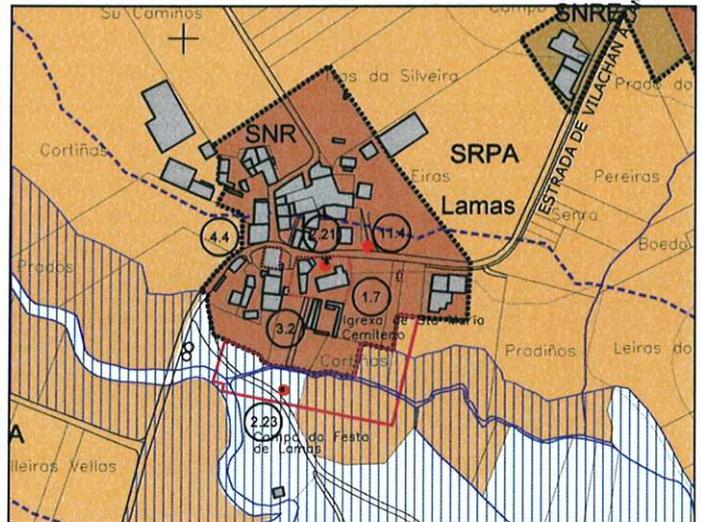
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-7

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Derradeiro Gótico galego-
Barroco

CRONOLOXÍA: S. 2/3 XVI-XVIII-XIX

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón, nave rectangular e ábsida cuadrangular, adosada a esta atópase a sancristía. Os muros son portantes de cachotería e cantería á vista. Con cuberta a tres augas con cubrición de tella curva. A parte máis antiga e a ábsida, a súa bóveda responde ás características do gótico borgoñón, con decoración nas claves de motivos xa propios do Renacemento. A fachada de cantería presenta un esquema pentagonal onde se superpoñen unha porta alintelada, unha fornela que acolle a imaxe da Virxe, unha xanela rectangular e a espadana. Os esquinais do frontispicio serven de base para dúas imaxes pétreas. A espadana presenta un corpo con tres machóns e dous arcos de medio punto, sobre unha base moldurada con decoración do barroco de placas. Coroa o conxunto un elemento triangular cun arquiño e un pináculo enriba .

NOME: Igrexa parroquial de Santiago de Loroño

LUGAR: Loroño

PARROQUIA: Santiago de Loroño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-8

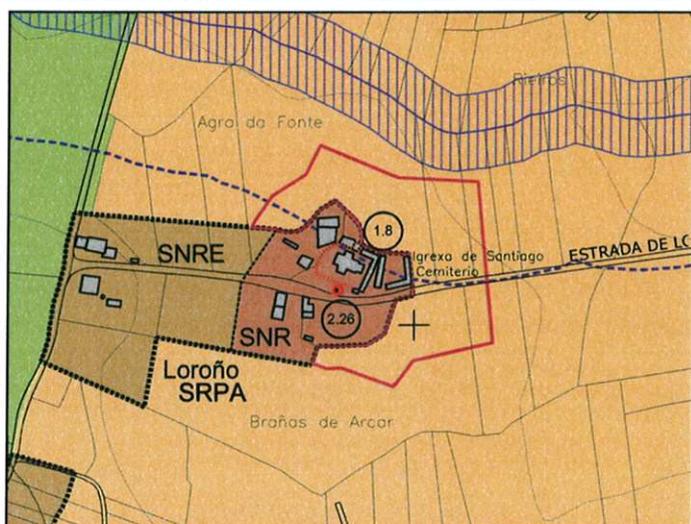
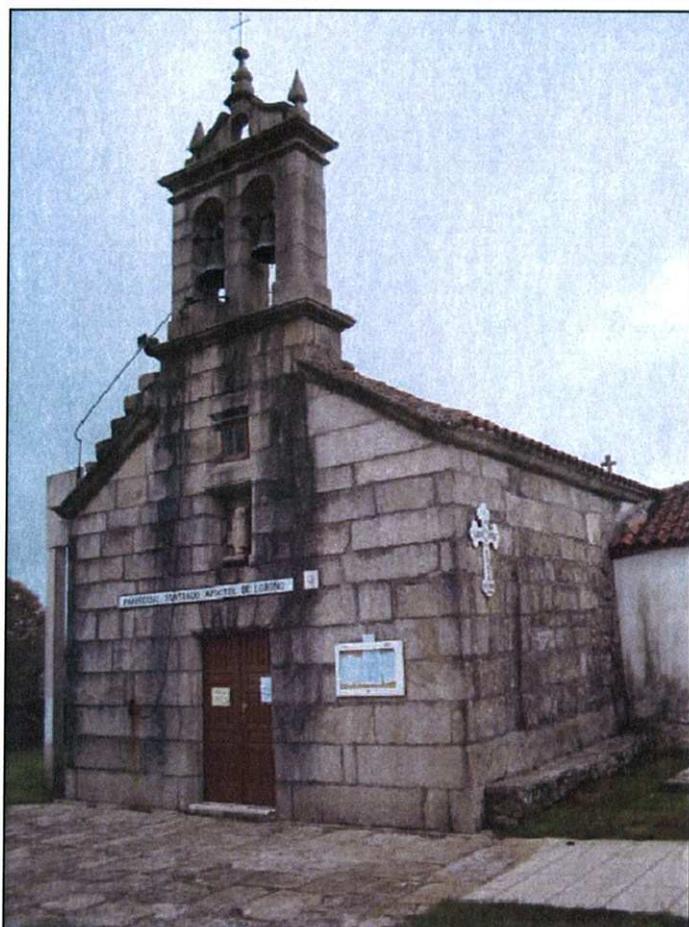
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S XVIII

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón e muros portantes de cachotería enfuscada, agás na fachada e nos tramos laterais finais da nave que son de cantería. Adosados pola cabeceira a sancristía e no primeiro tramo da nave, formando un falso cruceiro, dúas capelas. A cuberta está resolta a dúas augas na nave principal e a tres nas capelas laterais, todas elas con cubrición de tella curva. A fachada é a parte máis interesante do templo, enteiramente construída en cantería, de esquema clásico pentagonal, cun eixe vertical onde se superpoñen, a porta alintelada, unha fornela que acolle unha imaxe pétreo, unha ventá rectangular e unha espadana dun só corpo, composto por tres machóns e dous arcos de medio punto sobre unha base moldurada. Por riba deste corpo un elemento triangular cun arquíño e un pináculo.

NOME: Igrexa parroquial de Santa María de Mira
LUGAR: Mira
PARROQUIA: Santa María de Mira

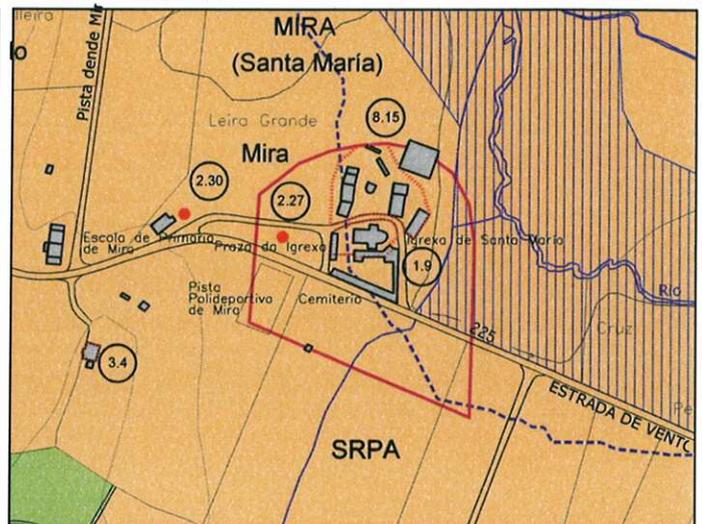
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-9

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco-Eclecticismo

CRONOLOXÍA: S XVIII-XIX-XX

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón, cunha ábsida poligonal de cinco lados, reforzada por cinco contrafortes e unha nave rectangular. Adosada ó muro norte da cabeceira a sancristía e ó primeiro tramo da nave, formando un falso cruceiro, dúas capelas cuadrangulares. Os muros portantes son de cachotería á vista na ábsida, enfuscados nas capelas e na nave, sendo de cantería a fachada. A cuberta está resolta a dúas augas (nave), tres (capelas e sancristía) e cinco (ábsida) con cubrición de tella curva. A fachada de cantería está composta co esquema clásico pentagonal, cun eixe vertical onde se superpoñen, a porta alintelada, unha fiestra rematada nun arquiño de medio punto, un óculo e unha espadana dun só corpo, asentado sobre a parte central do panel da fachada, composto por tres machóns e dous arcos de medio punto. Por riba deste corpo un elemento triangular cun arquiño e pináculos.

NOME: Capela de San Pedro de Follente
LUGAR: Follente
PARROQUIA: Santa María de Mira

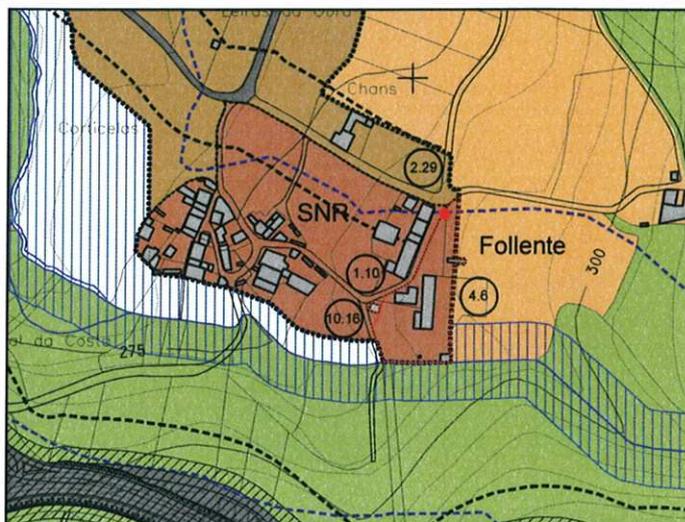
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-10

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVIII–XIX

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón con muros portantes de cachotería enfuscada, agás a fachada de cantería, adosada ó muro norte da cabeceira atópase a sancristía. A cuberta é a dúas augas no corpo principal, e a tres na sancristía, con cubrición de tella curva. A fachada responde a un esquema pentagonal onde se superpoñen unha porta alintelada, unha xanela rectangular e unha espadana dun só corpo, composto de dous machóns e un arco de medio punto, coroados por un elemento triangular rematado nunha cruz pétreo e dous pináculos.

NOME: Capela de San Roque do Monte
LUGAR: San Roque do Monte
PARROQUIA: Santa María de Mira

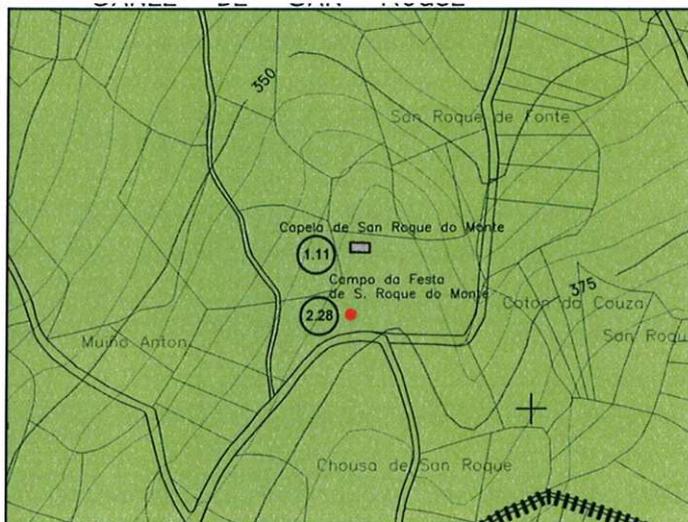
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-11

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: Orixes no S XVI

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Sinxelo edificio con planta de salón, muros portantes de cachotería enfuscada e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. O presbiterio e de maior anchura que a nave, na cabeceira ten adosada a sancristía. No exterior do muro sur do presbiterio ten adosado un pórtico aberto. A fachada é tamén de feitura moi simple, de esquema pentagonal onde se superpoñen a porta de entrada alintelada (cunha cruz de Malta inscrita no lintel) e unha espadana asentada sobre a parte central do plano de fachada, dun só corpo formado por dous machóns e un arco de medio punto, remata o conxunto un frontón triangular.

NOME: Igrexa parroquial de San Tirso de Muíño
LUGAR: Muíño
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

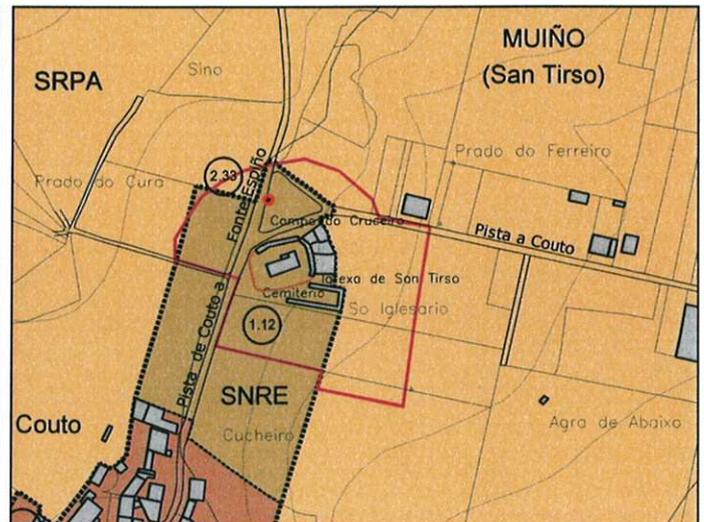
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-12

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural de Expansión
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Orixe gótica. Ecléctico
CRONOLOXÍA: S XVI–XIX

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela
USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario
ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón (nave principal dividida en tres tramos máis ábsida cuadrangular) con muros de cachotería enfuscados e cantería á vista. No muro norte da cabeceira atópase acaroada a sancristía. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. A fachada presenta un esquema pentagonal onde se superpoñen unha porta alintelada, unha xanela rectangular e unha espadana que se asenta sobre unha cornixa do plano central da fachada, dun só corpo formado por tres machóns e dous arcos de medio punto, coroa o conxunto un arquiño de medio punto con dous pináculos rematado por unha cruz pétrea.

NOME: Ermida de Santa Margarida

LUGAR: A Santa

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-13

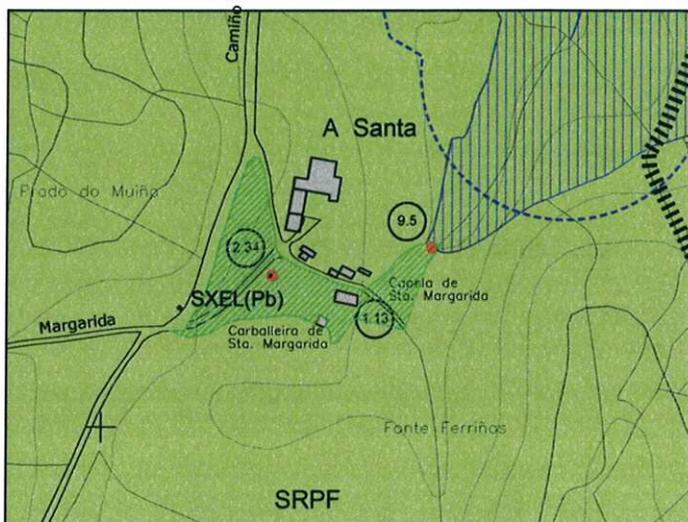
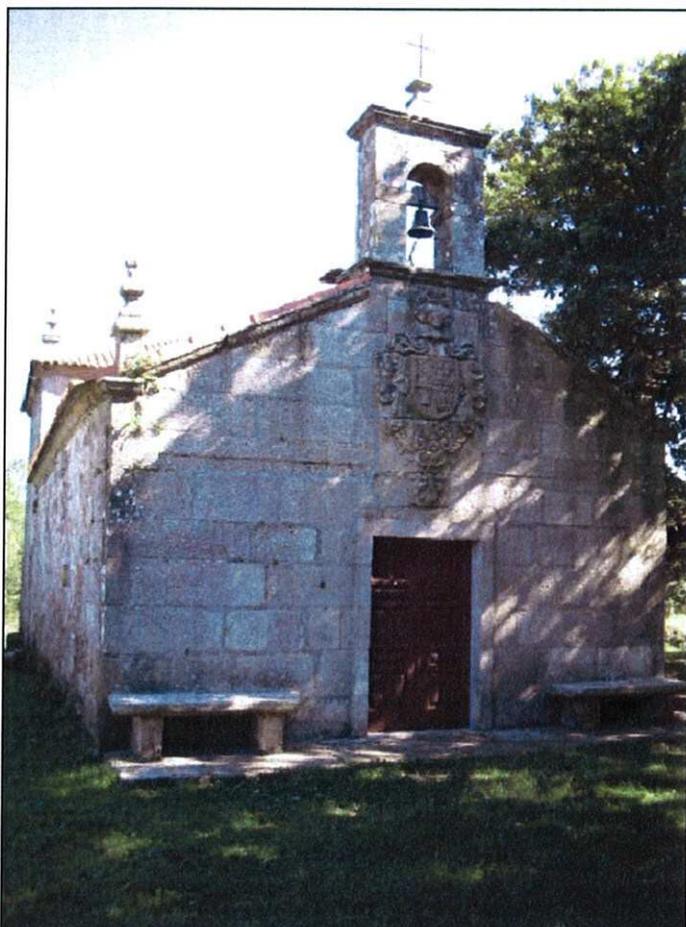
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S XVIII–XIX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón, con muros portantes de cachotería e cantería (fachada). A cuberta está resolta a dúas augas (nave) e a catro (presbiterio) con cubrición de tella curva. No alzado destácase en altura o presbiterio. A fachada presenta un esquema pentagonal onde se superpoñen unha porta alintelada, unha fermosa pedra de armas na que se ven as follas de figueira dos Figueora e a cabeza de lobo dos Moscoso entre outros, e unha espadana que se asenta sobre a cornixa do plano central da fachada, dun só corpo, formado por dous machóns e un arco de medio punto, rematado por un elemento triangular cunha cruz. Os esquinais do frontispicio serven de base para dous pináculos, ó igual que as 4 esquinas da cuberta do presbiterio.

NOME: Igrexa parroquial de San Cremenzo de Pazos
LUGAR: San Cremenzo de Pazos
PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

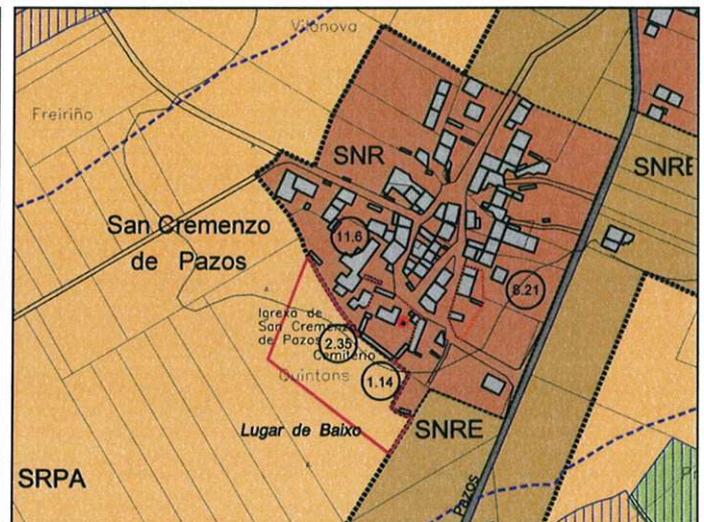
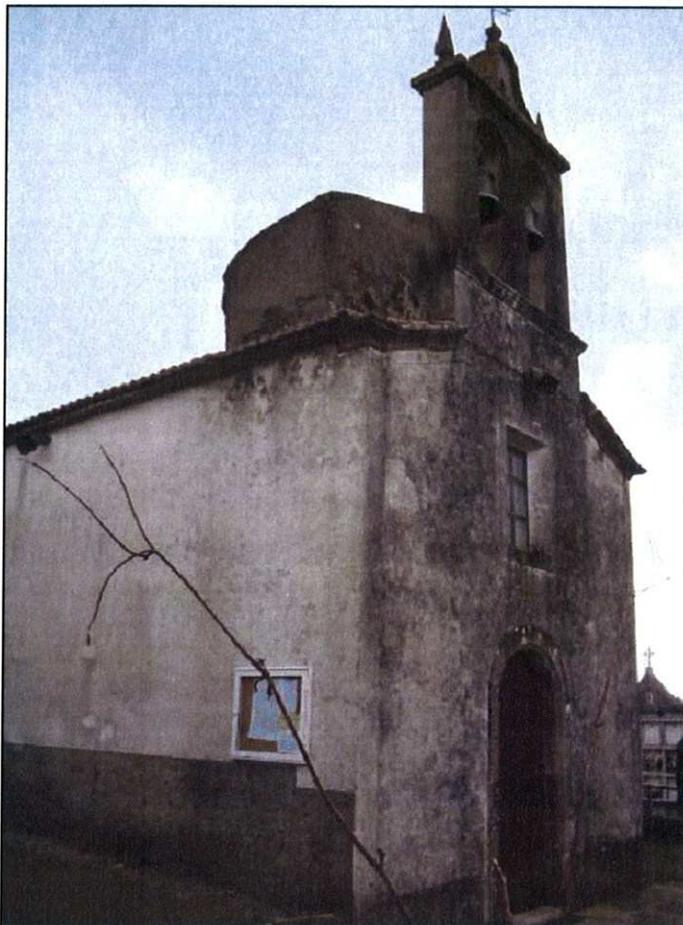
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-14

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVIII–XIX

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón, cabeceira cadrada e nave rectangular, con muros portantes de cachotería enfoscada e cuberta a tres augas con cubrición de tella curva. Adosada ó muro norte da cabeceira atópase a sancristía. A fachada presenta un esquema pentagonal onde se superpoñen a porta principal de medio punto, unha ventá rectangular e unha espadana de formigón dun só corpo composto por tres machóns e dous arcos de medio punto, rematando o conxunto, un elemento triangular cun oco en forma de cruz e dous pináculos.

NOME: Igrexa nova de Santa María de Baio

LUGAR: Campo do Rollo

PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-15

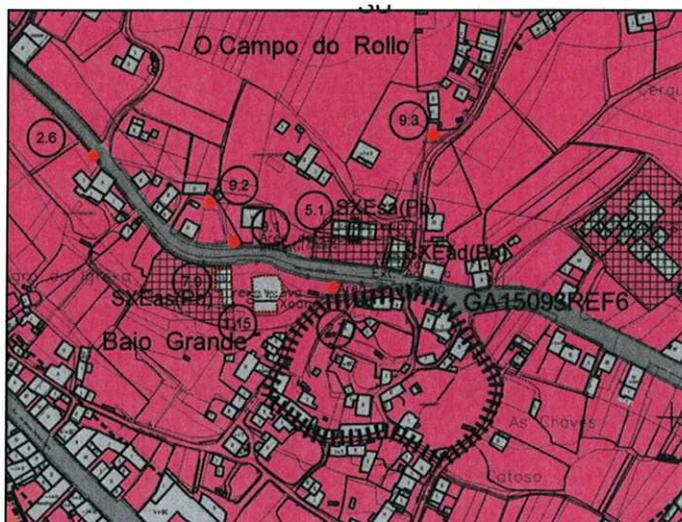
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Historicista
Autor: José Luís Fdez de Amo López Gil
CRONOLOXÍA: 1.982-1985

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta de salón cunha nave case cuadrangular e un presbiterio de forma hexagonal integrado na propia nave. No interior, nave e presbiterio cóbrense cunha cimbra de formigón armado. O muro testeiro divídese en tres tramos separados por tirantes que recorren o muro de arriba a abaixo (serven de apoio ás traves que conforman as cimbrias), e en catro tramos, cos mesmos elementos, divídense os muros laterais. O muro oeste de forma pentagonal tamén se dividiu en tres tramos, no seu tramo central atópase a porta principal, alintelada, e sobre ela un gran rosetón polícromo. A cuberta está resolta a dúas augas que na cabeceira se converten en tres. Na esquina noroeste da fachada erguese unha esquemática espadana angular.

NOME: Igrexa parroquial de San Martiño de Meanos
LUGAR: San Martiño
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

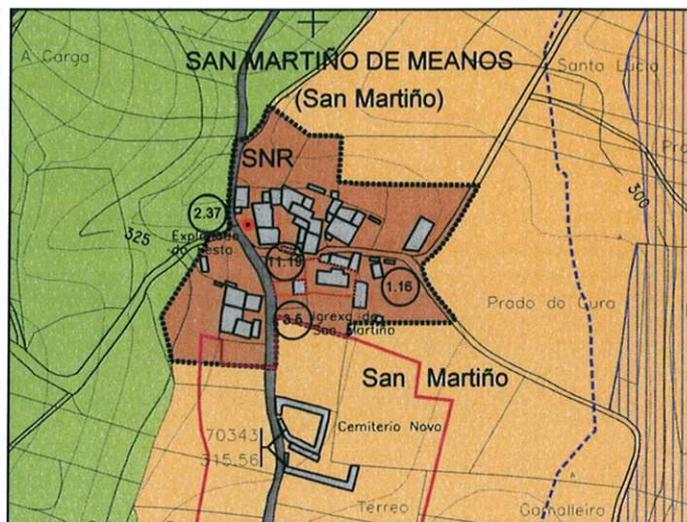
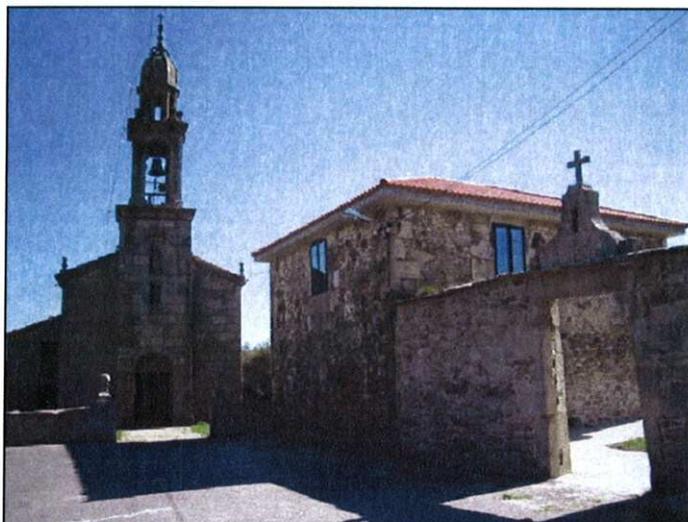
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-16

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S XVIII–XIX

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón, muros portantes de cachotería e cantería na fachada. A cuberta está resolta a tres augas con cubrición de tella curva. En planta distínguense no eixo lonxitudinal: unha nave rectangular, presbiterio e sancristía. Acaroadada no muro norte atópase unha capela onde se venera a imaxe do Cristo Crucificado. No plano da fachada, de esquema pentagonal, destácase unha torre campanario onde se superpoñen un nártice na súa parte inferior, ó que se accede por un arco de medio punto; unha ventá cadrada e unha fornela ca imaxe de San Martiño, inscrita nun arco de medio punto de placas. Por riba o corpo de campas, de planta cadrada, composto por catro machóns e que serve de base ó tambor calado que sostén a cúpula.

NOME: Capela de Edreiras
LUGAR: Pazo de Edreiras
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-17

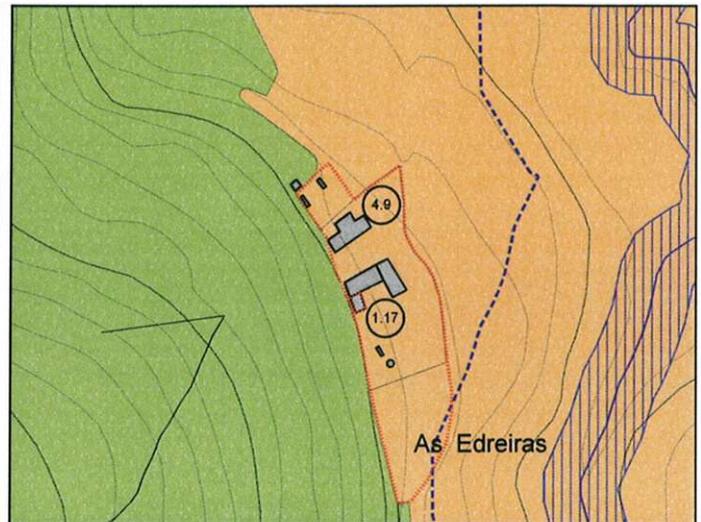
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S XVIII

PROPIETARIO: R. Blanco Raxoi e Martiñez Reboredo

USO ACTUAL: Devocionario, privado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio anexo ó pazo do mesmo nome, de planta rectangular, muros portantes de cachotería e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Do seu volume prismático destácase unha espadana formada por un plinto moldurado, sobre o que aparecen dous piares de cantería, coroados con molduras rematados en volutas. Unha sinxela estrutura metélica serve de apoio á campá.

NOME: Igrexa parroquial de Santa Sía de Roma

LUGAR: Santa Sía de Roma

PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-18

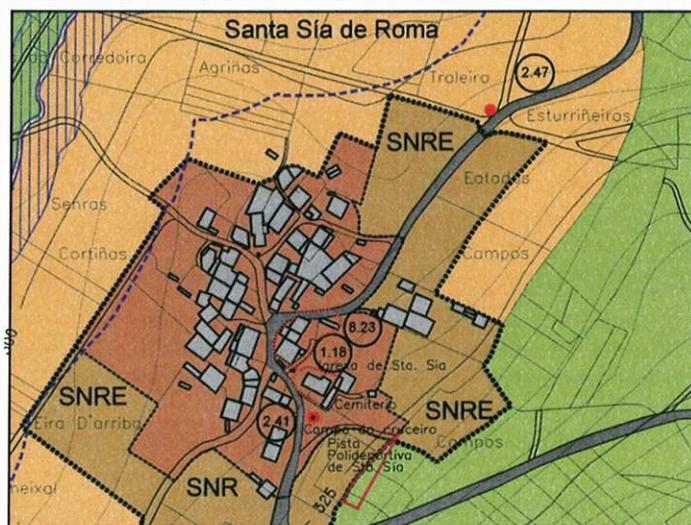
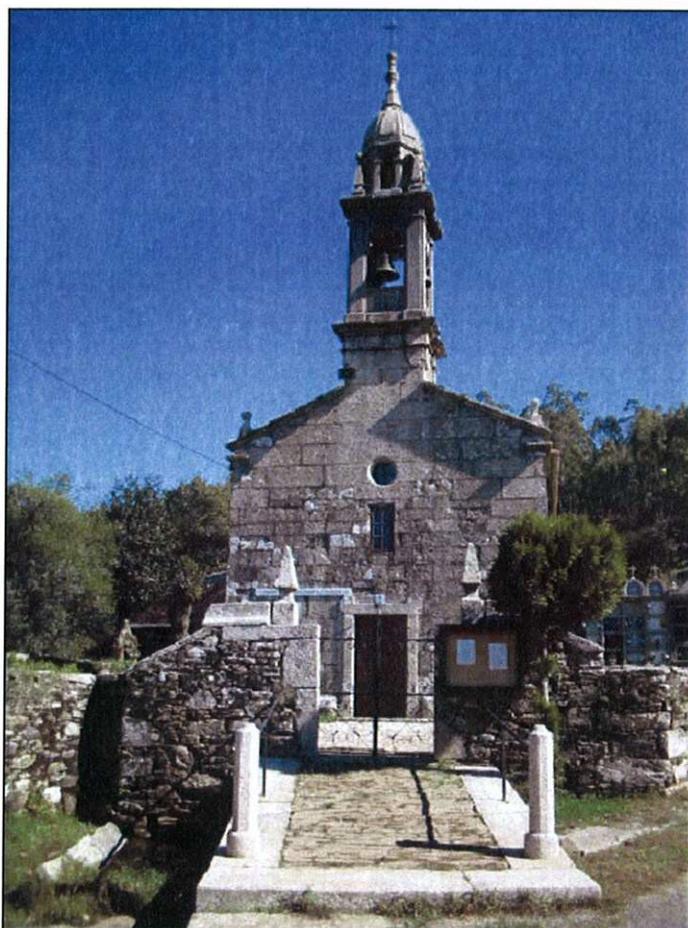
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Ecléctico

CRONOLOXÍA: S XX

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta de salón, muros portantes de cachotería enfuscada e cantería, e cuberta a tres augas con cubrición de tella curva. En planta distínguense: unha nave de dous tramos, presbiterio e sancristía acaroada ó muro norte. No interior destaca a bóveda de canón da capela maior ou presbiterio, de cantería á vista. A fachada é a parte máis interesante do templo, enteiramente construída en cantería, de esquema clásico pentagonal, cun eixe vertical onde se superpoñen, a porta alintelada, unha fiestra rectangular, un óculo e a torre campanario sobre a parte central do panel da fachada, en forma de base cadrada moldurada que recibe o corpo de campás, de planta cadrada, composto por catro machóns e que serve de base ó tambor calado que sostén a cúpula.

NOME: Igrexa parroquial de Santo Adrián de Castro
LUGAR: Castro
PARROQUIA: Santo Adrián de Castro

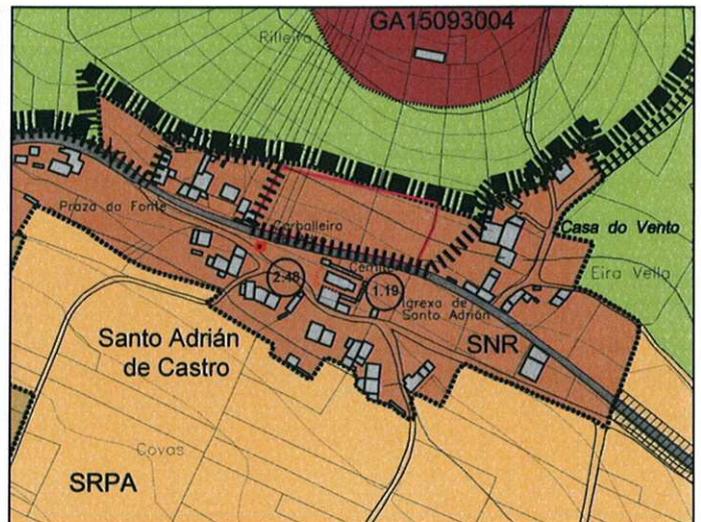
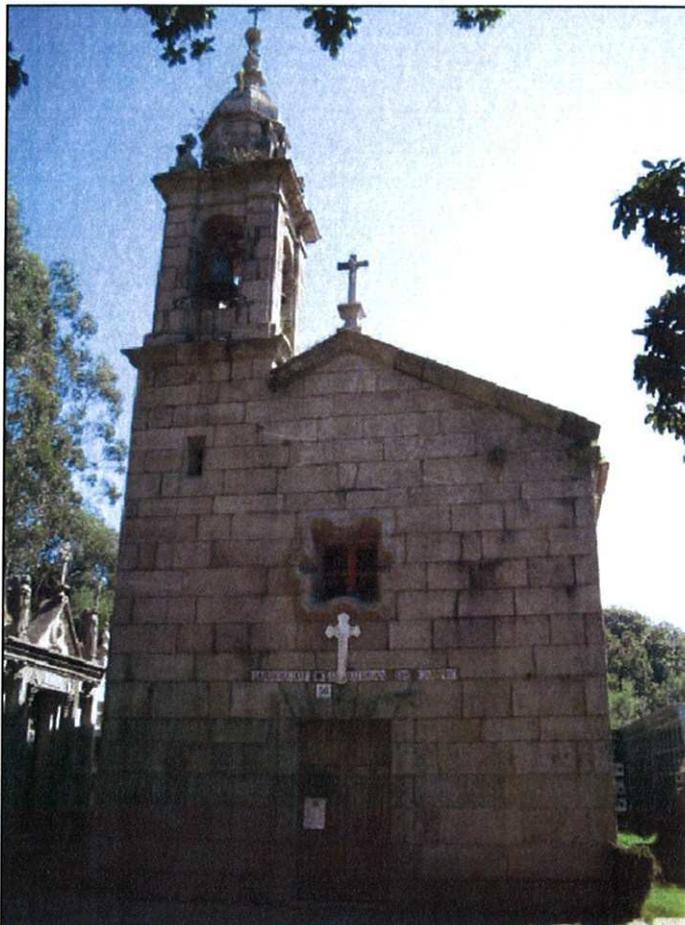
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-19

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Ecléctico

CRONOLOXÍA: Finais do S XVIII

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón con muros portantes de cachotería enfoscada e cantería. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. En planta distinguimos: unha nave rectangular dividida en tres tramos e un presbiterio cuadrangular ca sancristía acaroadada no seu muro leste. No interior destaca a ábsida de cantería e os tres tramos da nave con cadansúa bóveda de arista. A fachada presenta un esquema pentagonal onde se superpoñen a porta principal alintelada, unha ventá lobulada formada por seis lóbulos mixtilíneos e no vértice unha cruz de pedra. No lado norte da fachada destaca unha torre campanario formada no primeiro tramo por un corpo cúbico metido na vertente norte do muro e rematado por unha cornixa moldurada. O corpo das campás está composto por catro piares con catro arcos de medio punto lixeiramente peraltados. A torre coróase cunha cupuliña formada por un tambor octogonal opaco e un domo rematado por un acrótero con bola, sobre o que se colocou unha cruz de ferro.

NOME: Ermida de San Xosé
LUGAR: Rial de Arriba
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

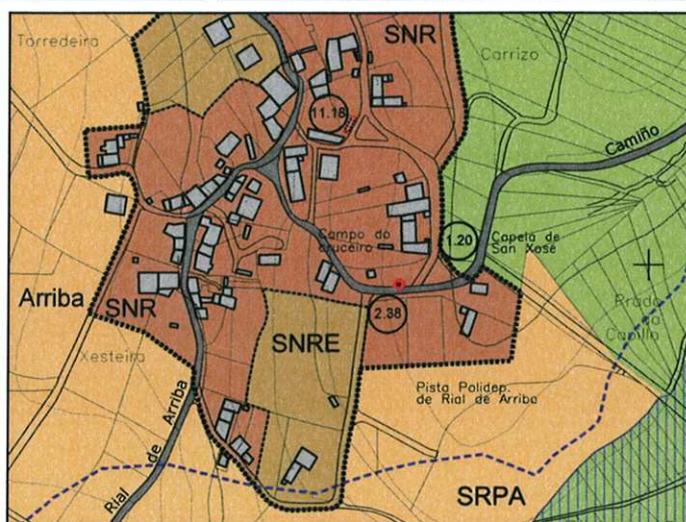
CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-20

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, muros portantes de cachotería á vista e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Sinxelo exemplo de ermida rural de volumetría cúbica e limpa da que só se destaca, na súa fachada pentagonal, unha pequena espadana de formigón dun corpo, rematada por un frontonciño triangular.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Igrexa parroquial de San Pedro de Vilar

LUGAR: Vilar

PARROQUIA: San Pedro de Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-21

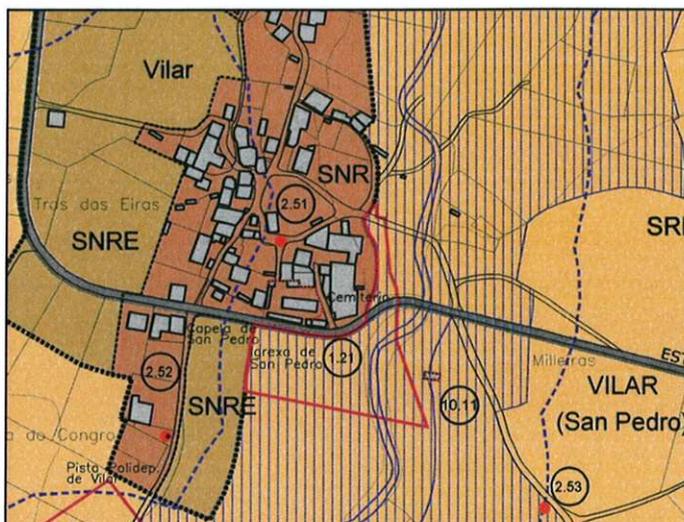
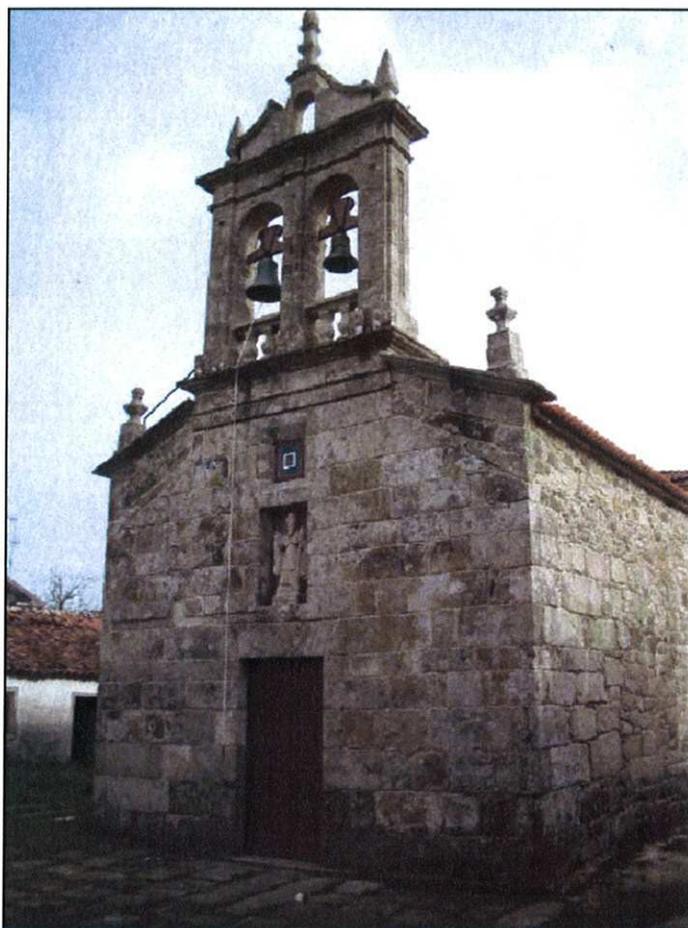
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-9

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S XVIII

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón con muros portantes de cachotería enfoscada e cantería. A cuberta está resolta a dúas augas (nave e sancristía) e a catro o presbiterio, con cubrición de tella curva. En planta distinguimos: unha nave rectangular e un presbiterio cuadrangular ca sancristía acaroada no seu muro leste. No interior destaca a bóveda do presbiterio de canón feita en cantería. A fachada presenta un esquema pentagonal cun eixe vertical central, onde se superpoñen a porta alintelada, unha fornela ca imaxe pétreo de San Pedro, nos extremos do frontispicio sobre as cornixas atópanse dous pináculos, e, sobre o ápice do hastial, unha espadana dun só corpo, con tres machóns e dous arcos de medio punto con balaústres pétreos, coroados por dous pináculos e un arquiño de medio punto.

NOME: Igrexa parroquial de Santo André de Zas

LUGAR: Zas

PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

1-22

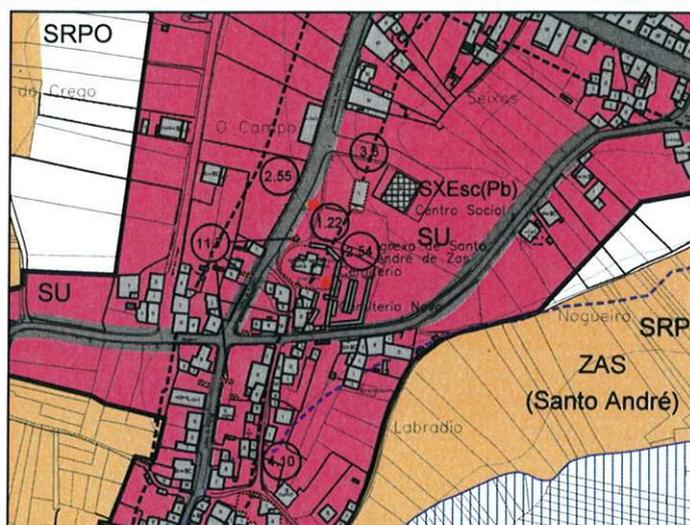
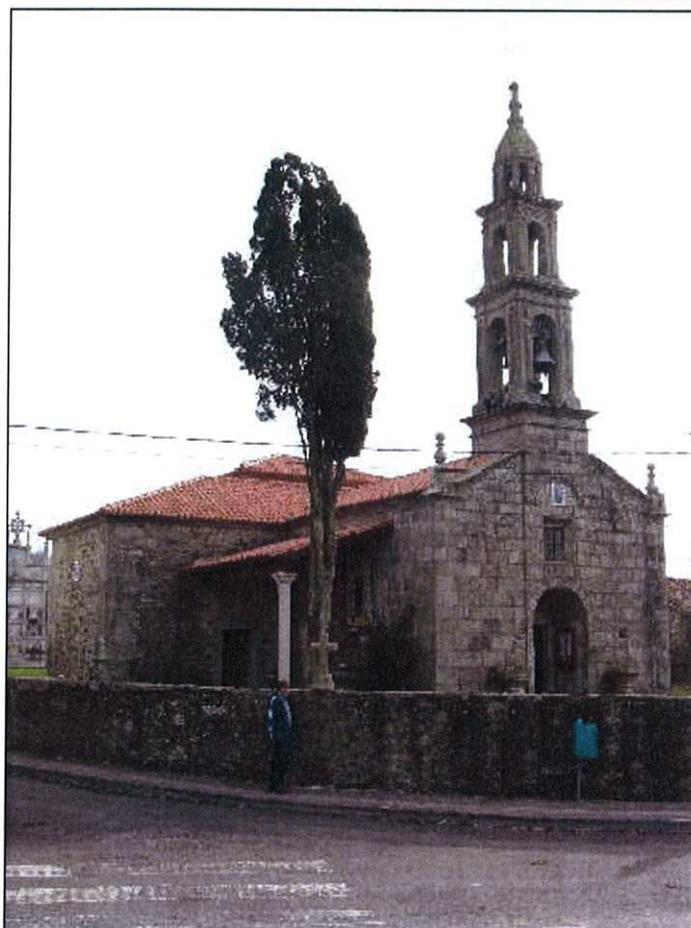
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura relixiosa

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Gótico tardío-Barroco

CRONOLOXÍA: S XVI–XVII–XVIII–XIX

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular, humidades

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta de salón con muros portantes de cantería, e cubertas a dúas augas (nave), catro (presbiterio), tres (capela muro norte) e unha (sancristía). En planta distinguimos: nave, presbiterio, e sobre o muro norte, sancristía e capela da Virxe do Carme. No interior destaca o arco apuntado do presbiterio (nos alicerces dos seus muros están incrustados os sartegos pétreos do fundador do templo: Álvaro Núñez de Lamas e o da súa nai). A fachada presenta un esquema pentagonal onde se superpoñen: a porta principal rematada nun arco de medio punto profundo, unha ventá rectangular, un azulexo e unha torre campanario. Os esquinais do frontispicio rematan en dous acroterios. No ángulo superior dereito aparece a pedra de armas dos Lamas. A torre componse de dous corpos e un tambor rematado en cúpula, asentados sobre unha base cúbica que se introduce no panel da fachada.

NOME: Cruceiro do Allo
LUGAR: Allo
PARROQUIA: San Pedro do Allo

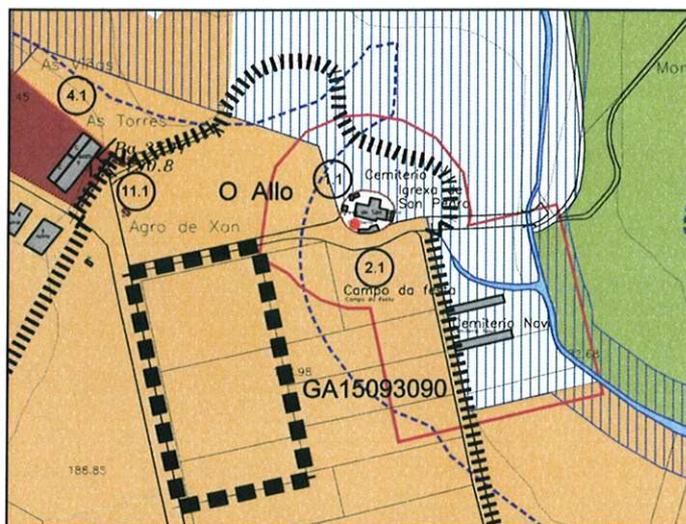
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-1

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-2

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XVII?

PROPIETARIO:

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, asentado nun pedestal cuadrangular do que arranca un varal de sección octogonal, que comeza e remata cadrado cun capitel cúbico moldurado. Encima aséntase a cruz, de sección octogonal. Este cruceiro está relacionado co Pazo e a Igrexa de Torres do Allo.

NOME: Cruceiro en cruce AC-430 – Estrada de Arriba
LUGAR: Baio pequeno
PARROQUIA: Santa María de Baio

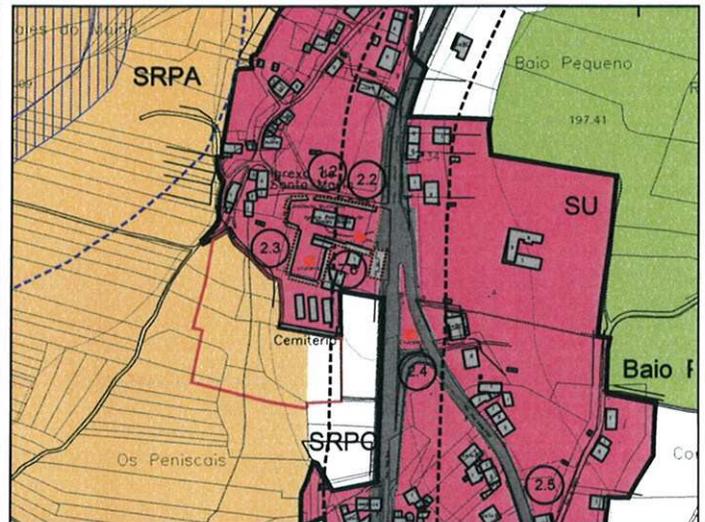
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-4

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Espazo Libre
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma cuadrangular de 4 chanzos con pousadoiro, sobre a que se asenta un pedestal tamén cuadrangular con paramentos recadrados e rematado cun bocel e mediacana, da que arranca un varal octogonal que comeza e remata cadrado. Capitel corintio de formigón, con cabezas de anxos alados. Encima aséntase a cruz, de formigón, sección octogonal, con Cristo crucificado con 3 cravos no anverso, mans pechadas, cabeza inclinada á dereita, coroa de espiñas, pano de pureza anoado á dereita e cartela INRI de pergamiño. No reverso unha virxe orante cos dedos entrelazados.

NOME: Cruceiro en Baio Pequeno

LUGAR: Bao Pequeno

PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-6

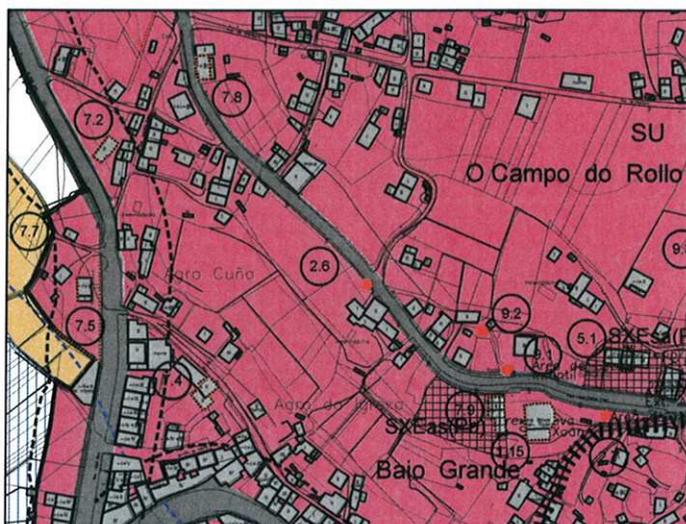
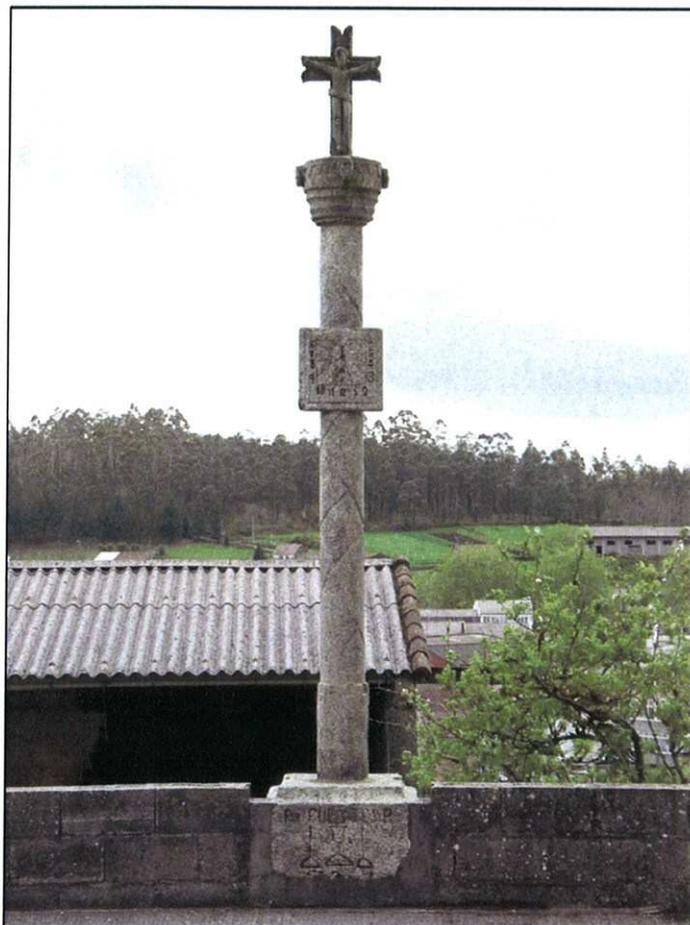
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano

CALIFICACIÓN: Sistema Xeral Viario

GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: Ano 1.886

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, asentado nun pedestal cuadrangular con inscricións, rematado en mediacanas, do que arranca un varal de sección circular cun reloxo de sol e capitel cilíndrico moldurado. Encima aséntase a cruz, de sección cuadrangular, recrucetada con remates florenzados, con Cristo crucificado con 3 cravos no anverso, mans abertas, cabeza ergueita, sen coroa e pano de pureza sen nós. No reverso non ten imaxe.

NOME: Cruceiro no Campo do Rollo
LUGAR: Campo do Rollo
PARROQUIA: Santa María de Baio

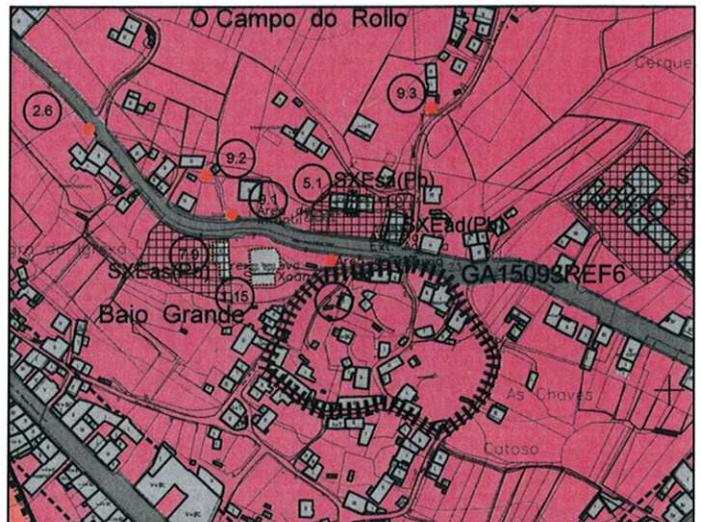
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-7

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Espazo Libre
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, asentado nun pedestal formado por unha peza ruda, sen labrar da que arranca un varal de sección circular cun capitel cilíndrico. Encima aséntase a cruz, de sección circular.

NOME: Cruceiro en A Gris
LUGAR: Brandañas
PARROQUIA: Santa María de Brandañas

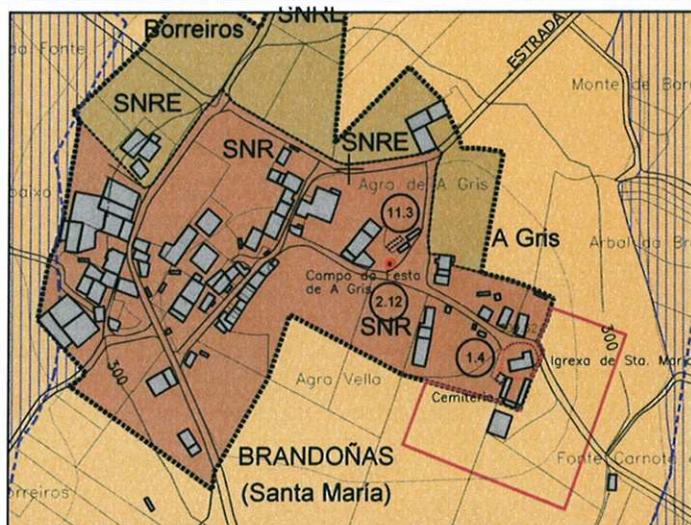
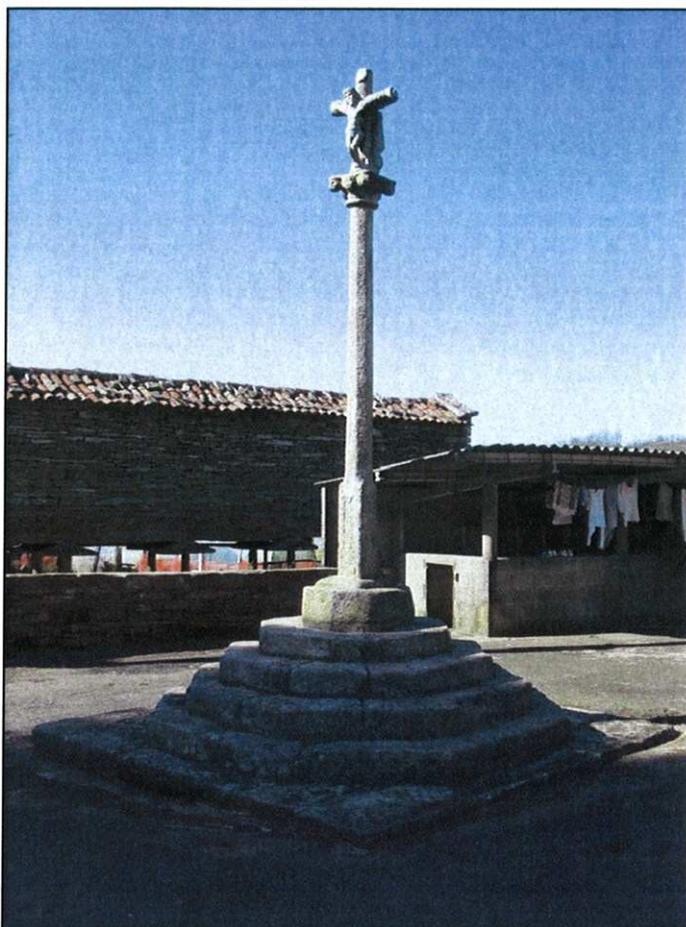
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-12

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Espazo Libre
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo. Forte erosión

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma octogonal de 4 chanzos sobre a que se asenta un pedestal tamén octogonal do que arranca un varal octogonal que comeza cadrado. O capitel é octogonal moldurado e figurado. Encima aséntase a cruz, de sección circular con remates de círculo, con Cristo crucificado con 3 cravos no anverso, mans abertas, cabeza para diante, coroa de espiñas, pano de pureza sen nós e cartela *INRI*.. No reverso unha inmaculada, coroada, coa lúa ós pés e sobre peaña dun querubín.

NOME: Cruceiro da Rapada
LUGAR: Pedramaior
PARROQUIA: Santiago de Carreira

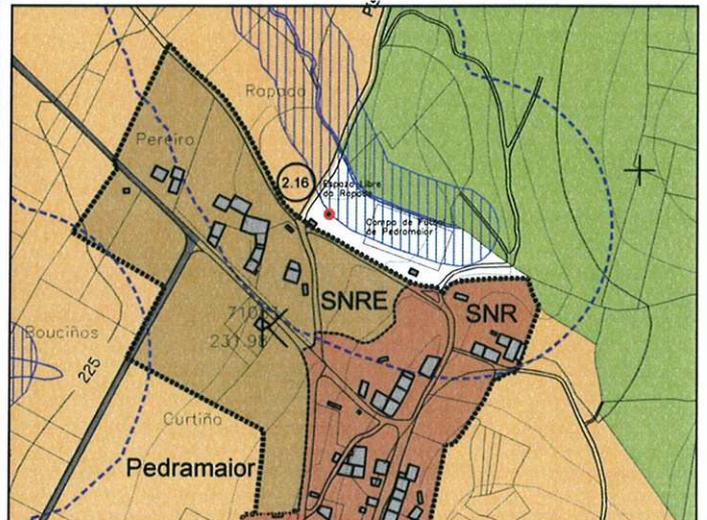
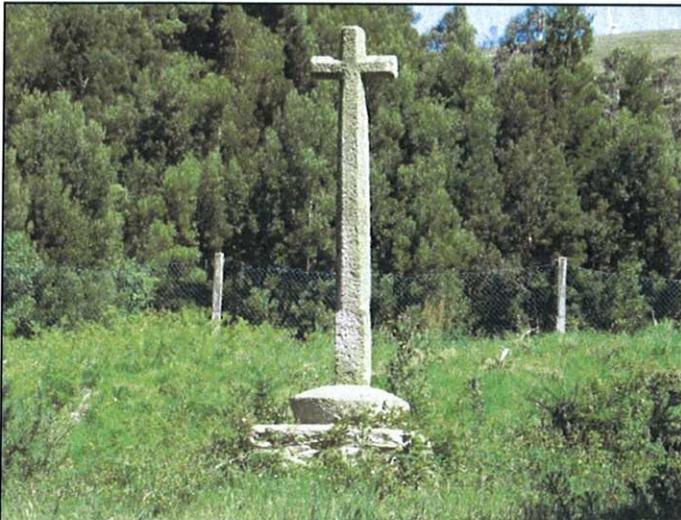
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-16

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Espazo Libre
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo. Plataforma en mal estado.

DESCRIPCIÓN: Cruceiro tipo cruz, construído en granito, asentado nunha plataforma ruda sen labrar, cun pedestal circular, do que arranca a cruz de sección octogonal que comeza cadrada.

NOME: Cruceiro do Adro
LUGAR: Lamas
PARROQUIA: Santa María de Lamas

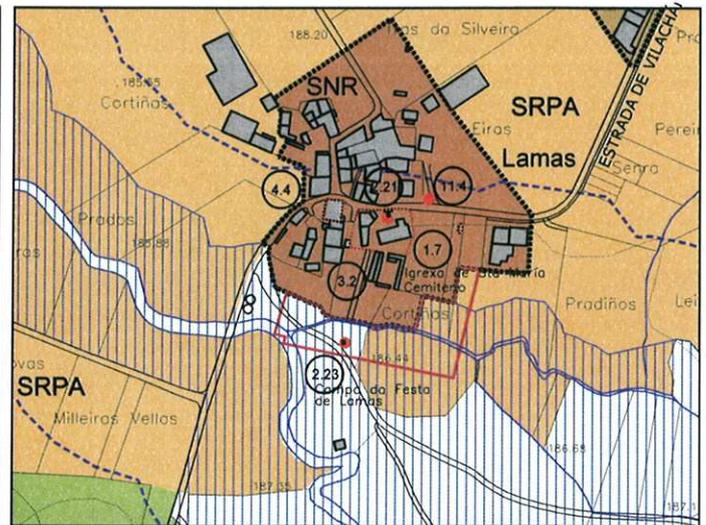
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-21

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Erosionado

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma cuadrangular de 2 chanzos con pousadoiro, sobre a que se asenta un pedestal tamén cuadrangular con gorgueira, do que arranca un varal octogonal que comeza e remata cadrado. O capitel é cuadrangular moldurado e figurado. Encima aséntase a cruz, de sección circular, leñosa con nós, con Cristo crucificado con 3 cravos no anverso, mans pechadas, cabeza para diante, coroa de espiñas, pano de pureza suxeito cunha corda e cartela *INRI*. No reverso Virxe orante sobre nubes e cos brazos en cruz

NOME: Cruceiro en Andragalla
LUGAR: Andragalla
PARROQUIA: Santa María de Lamas

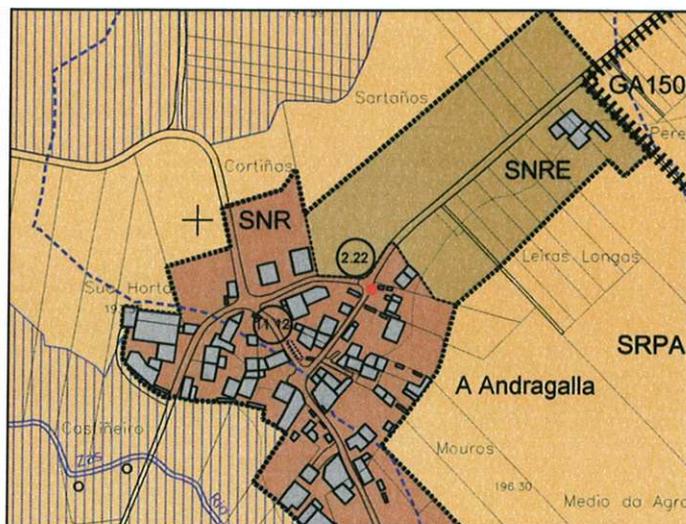
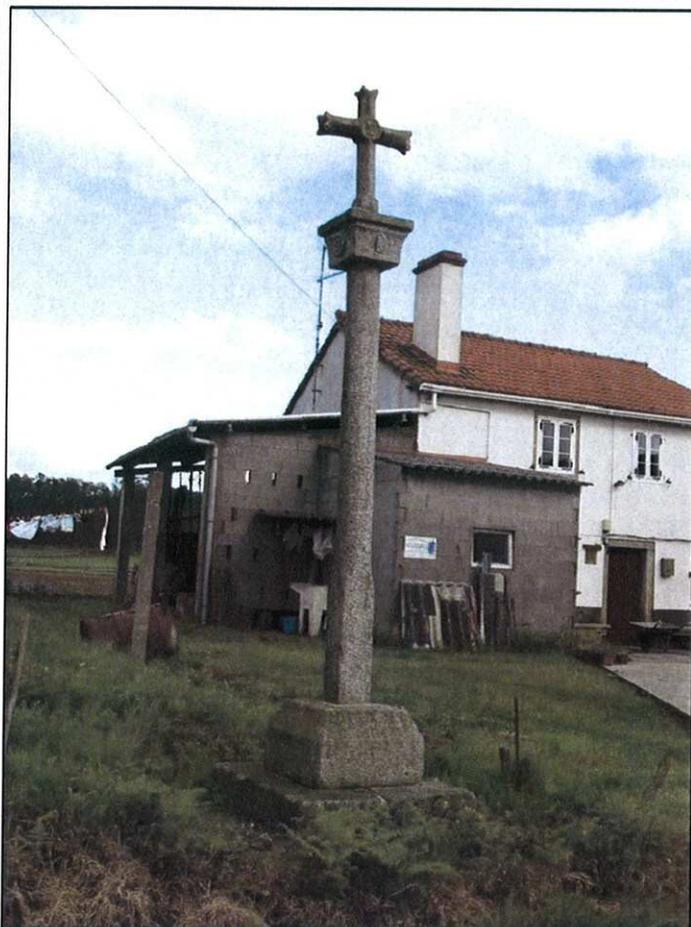
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-22

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local Viario
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Erosionado

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma cuadrangular de 2 chanzos con pousadoiro, sobre a que se asenta un pedestal tamén cuadrangular con gorgueira, do que arranca un varal octogonal que comeza e remata cadrado. O capitel é cuadrangular moldurado e figurado. Encima aséntase a cruz, de sección circular, leñosa con nós, con Cristo crucificado con 3 cravos no anverso, mans pechadas, cabeza para diante, coroa de espiñas, pano de pureza suxeito cunha corda e cartela *INRI*. No reverso Virxe orante sobre nubes e cos brazos en cruz

NOME: Cruceiro en Campo da Festa

LUGAR: Lamas

PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-23

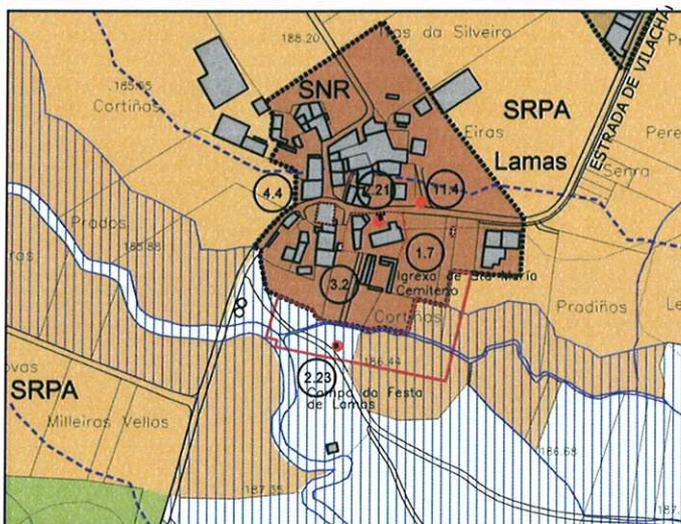
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria

CALIFICACIÓN: Sistema Local de Espazo Libre

GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma cuadrangular de 2 chanzos sobre a que se asenta un pedestal, con inscricións, tamén cuadrangular rematado con chafráns, do que arranca un varal de sección circular que comeza cadrado, con caras e símbolos da Paixón, cun capitel troncocónico invertido moldurado. Encima aséntase a cruz, de sección octogonal, con remates florenzados.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Cruceiro en Romelle
LUGAR: Romelle
PARROQUIA: Santiago de Loroño

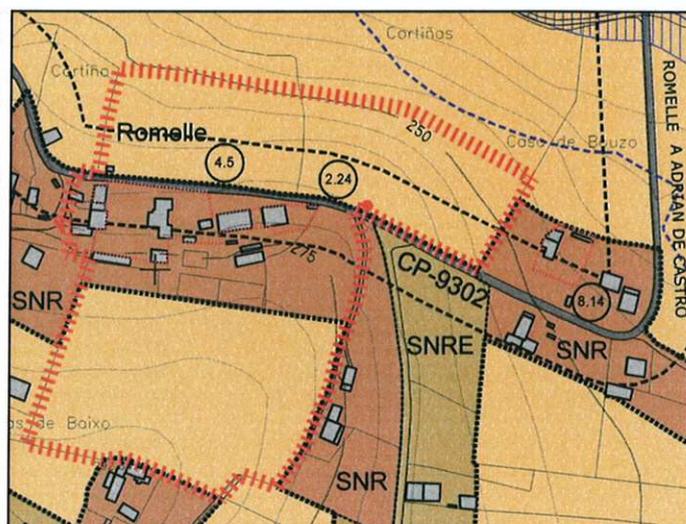
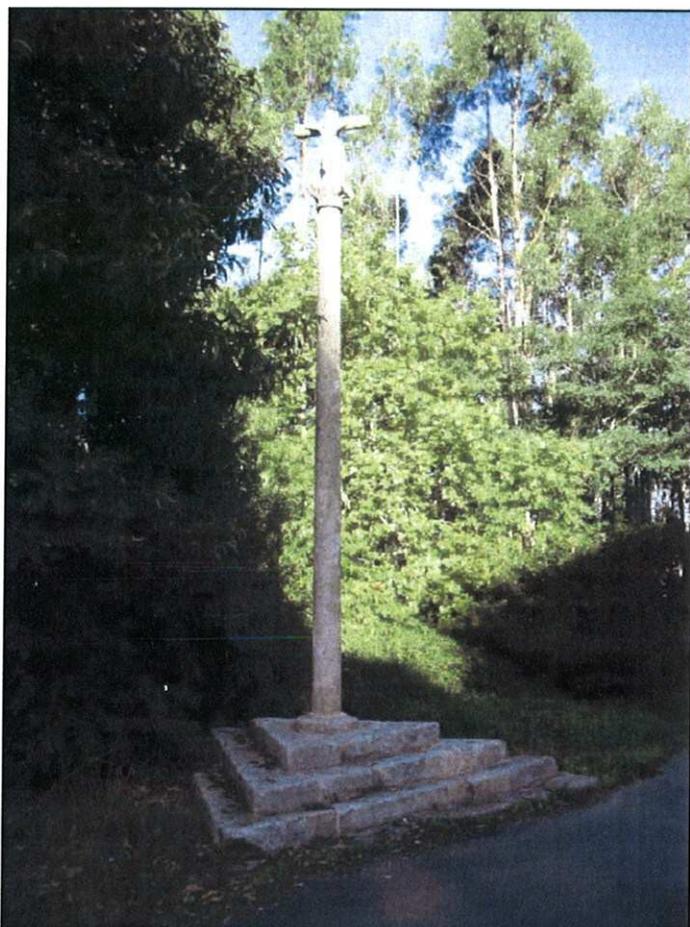
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-24

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
CALIFICACIÓN: Sistema Xeral Viario
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma triangular de 3 chanzos sobre a que se asenta un pedestal tamén triangular de dúas pezas, a superior unha basa circular lisa, da que arranca un varal troncocónico moi estilizado mercé á súa gran altura. O capitel é troncopiramidal invertido. Encima aséntase a cruz, de sección circular, leñosa con nós, remates florenzados e botón central, con Cristo crucificado con 3 cravos no anverso, mans abertas, cabeza inclinada á dereita, coroa de espiñas e pano de pureza anoado á dereita. No reverso e a virxe co neno, coroadada e sobre peaña de 3 querubíns.

NOME: Cruceiro en Follente
LUGAR: Follente
PARROQUIA: Santa María de Mira

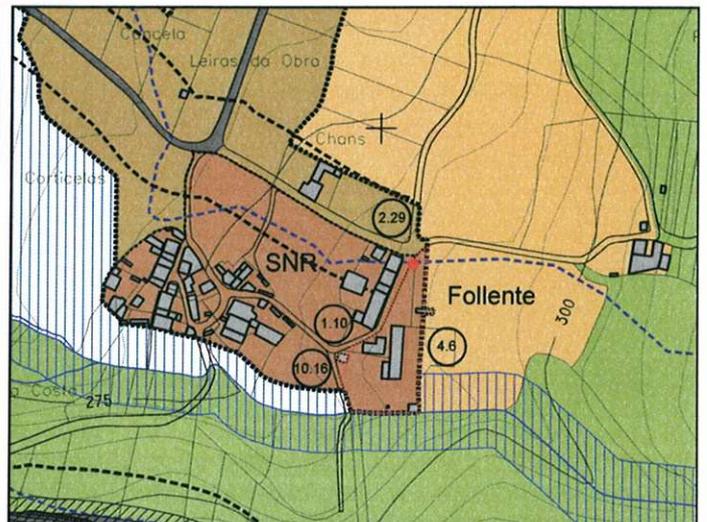
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-29

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local Viario
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA:Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XVI–XVII

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Litúrxico, devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma cuadrangular de 2 chanzos sobre a que se asenta un pedestal cuadrangular con pousadoiro, do que arranca un varal de sección octogonal que comeza cadrado, cun capitel cuadrangular moldurado con cuarto bocel e mediacana. Encima aséntase a cruz, de sección octogonal, con remates florenzados e botón central.

NOME: Cruceiro da Torre
LUGAR: Couto
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

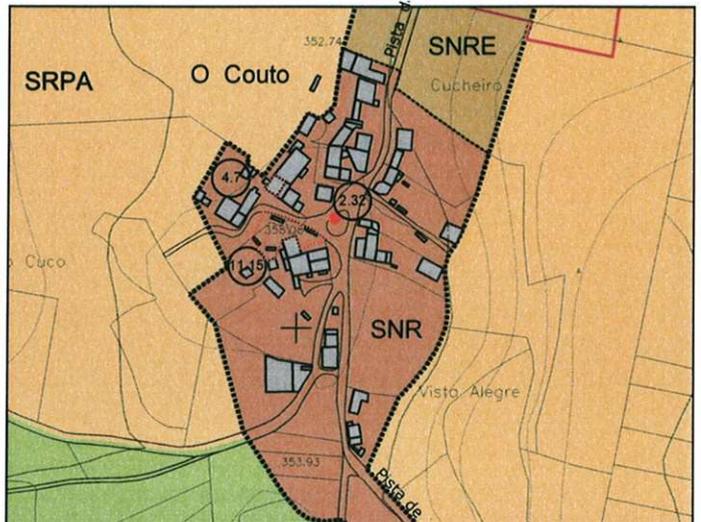
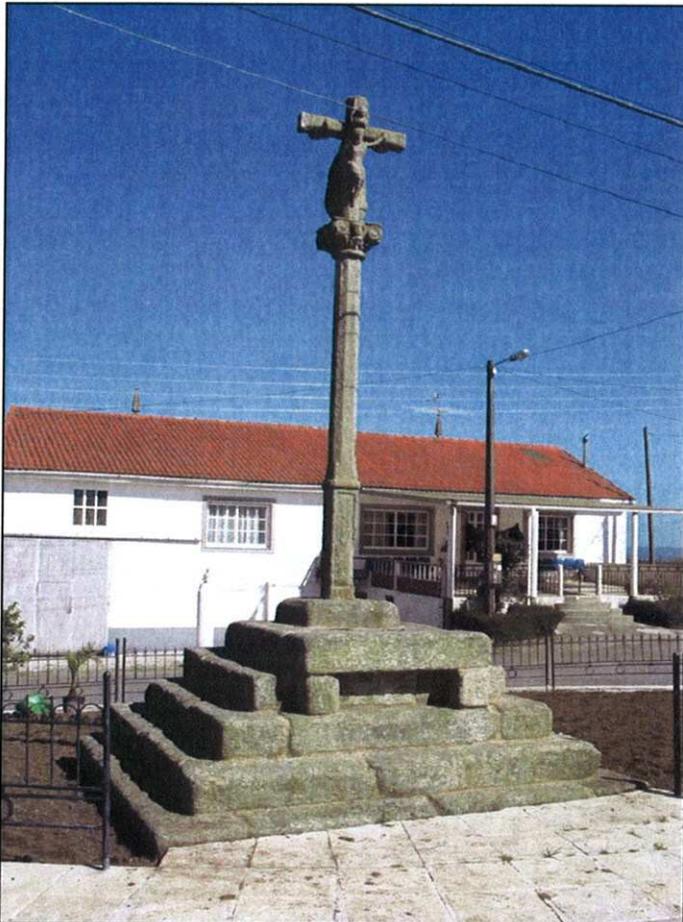
CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-32

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Sistema Local Viario
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo, moi erosionado

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma cuadrangular de 5 chanzos con pousadoiro, sobre a que se asenta un pedestal tamén cuadrangular rematado en chafráns, do que arranca un varal octogonal que comeza cadrado. O capitel é cuadrangular moldurado e figurado. Encima aséntase a cruz, de sección cadrada cos brazos achafranados, con Cristo crucificado con 3 cravos no anverso, mans abertas, cabeza ergueita, coroa de espiñas, pano de pureza sen nós e anxo coroándoo a modo de dosel. No reverso unha inmaculada, coroada por anxos, coa lúa ós pés e sobre peaña dun querubín.

NOME: Cruceiro do Igrexario

LUGAR: Vilar

PARROQUIA: Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

2-51

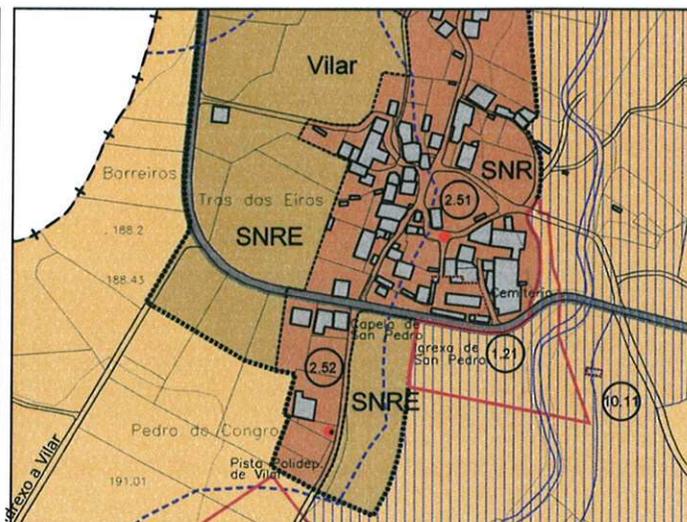
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN: Sistema Local Viario

GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-9

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura dos camiños

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Devocionario

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Cruceiro construído en granito, con plataforma cuadrangular de 3 chanzos sobre a que se asenta un pedestal, con inscricións, tamén cuadrangular rematado con chafráns, do que arranca un varal de sección circular que comeza cadrado, cun capitel cuadrangular con mediacana. Encima aséntase a cruz, de sección octogonal, con remates florenzados e botón central.

NOME: Casa reitoral de Gándara

LUGAR: Gándara

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

3-1

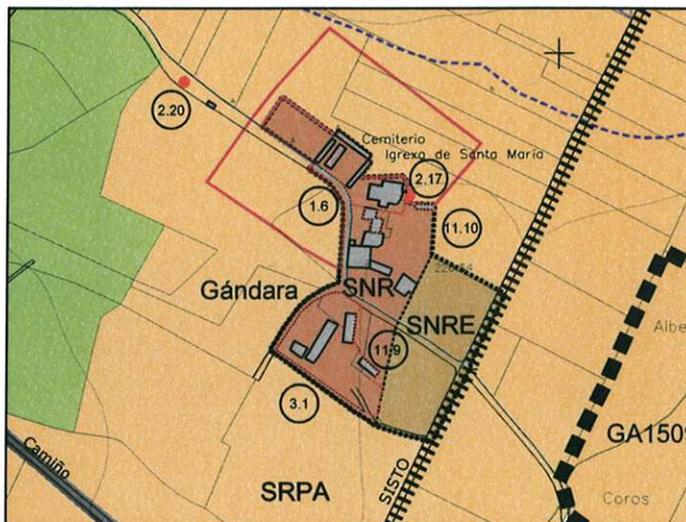
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1

GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Casa reitoral

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular alongada, dúas alturas, muros portantes de cachotería e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Na fachada leste destaca a presenza dun patín dobre e outros dous máis pequenos na fachada oeste.

NOME: Casa reitoral de Lamas
LUGAR: Lamas
PARROQUIA: Santa María de Lamas

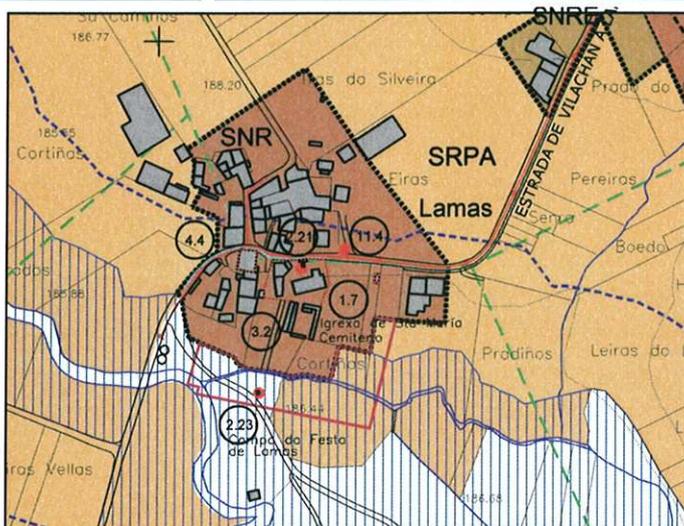
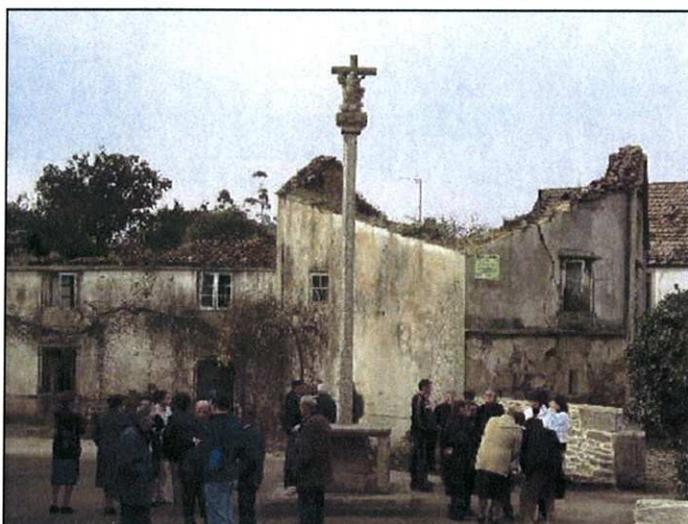
CÓDIGO DO ELEMENTO:

3-2

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Casa reitoral

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: En ruínas

DESCRIPCIÓN: Edificio composto de dous corpos, un con planta rectangular e dúas alturas; e outro con planta trapezoidal e dúas alturas máis baixo cuberta; con muros portantes de cachotería enfuscada e cubertas (derrubadas na súa maior parte) a dúas augas con cubrición de tella curva. Esta situada en fronte da igrexa parroquial e delimita o espazo do adro.

NOME: Casa reitoral de Loroño
LUGAR: Loroño–Forcadenla
PARROQUIA: Santiago de Loroño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

3-3

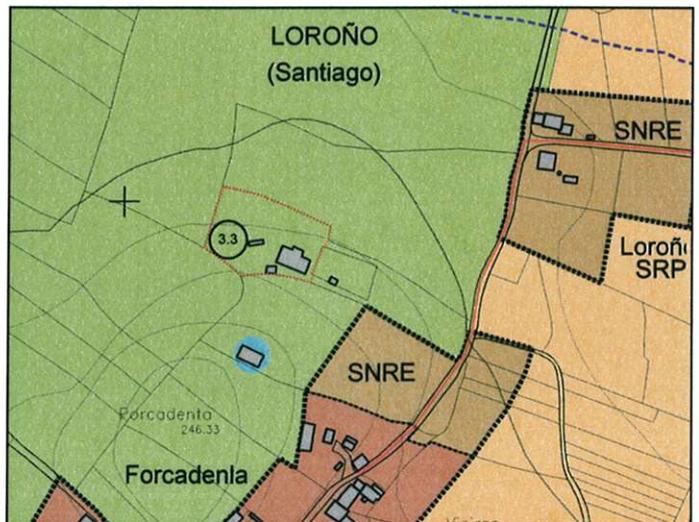
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Casa reitoral

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: Ano 1.833

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruína

DESCRIPCIÓN: Edificio con muros portantes de cachotería á vista, totalmente arruinado e invadido pola maleza. No seu entorno atópanse un hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de laxes de pedra irregulares. Está asentado sobre seis pares de esveltos pés troncocónicos, sobre base de cachotería, que lle confiren unha sensación de inestabilidade pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva, carece de lampión e cruz.

NOME: Casa reitoral de Mira
LUGAR: Mira
PARROQUIA: Santa María de Mira

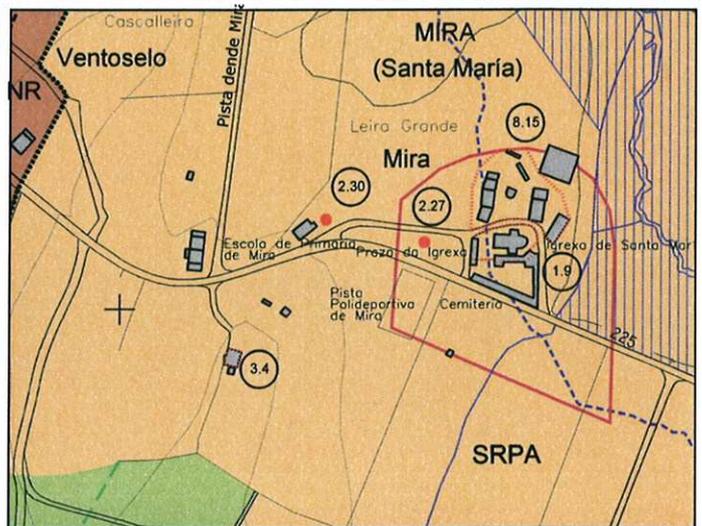
CÓDIGO DO ELEMENTO:

3-4

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Casa reitoral

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: Ano 1958

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas máis baixocuberta, con disposición irregular dos vans, muros portantes enfoscados e pintados, agás os peitorís que son de cantería, e cuberta a dúas augas. Cabe salientar a súa volumetría cúbica e austera. No seu entorno atópanse varios alpendres.

NOME: Casa reitoral de Meanos
LUGAR: Meanos
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

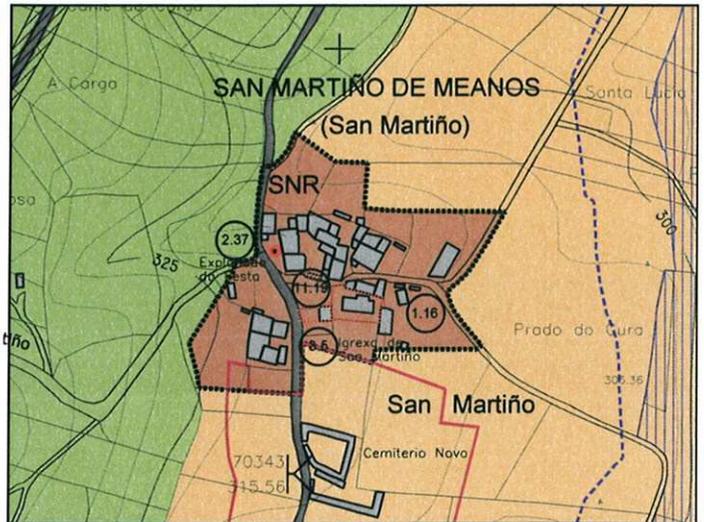
CÓDIGO DO ELEMENTO:

3-5

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Casa reitoral

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVIII-XIX

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Vivenda parroquial

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta case cuadrangular, dúas alturas e muros portantes de cachotería á vista, agás en esquinais e nos peitorís dos vans, de disposición irregular. A cuberta está resolta a catro augas con cubrición de tella curva. Un valo de cachotería delimita a parcela, no que cabe salienta-lo arco alintelado da entrada rematado cun elemento triangular coroado por unha cruz pétreo. A actual rehabilitación do conxunto da Casa reitoral cambiou totalmente a planta e volumetría do edificio orixinal, con planta en forma de L e de maiores dimensións.

NOME: Casa reitoral de Zas
LUGAR: Zas
PARROQUIA: Santo André de Zas

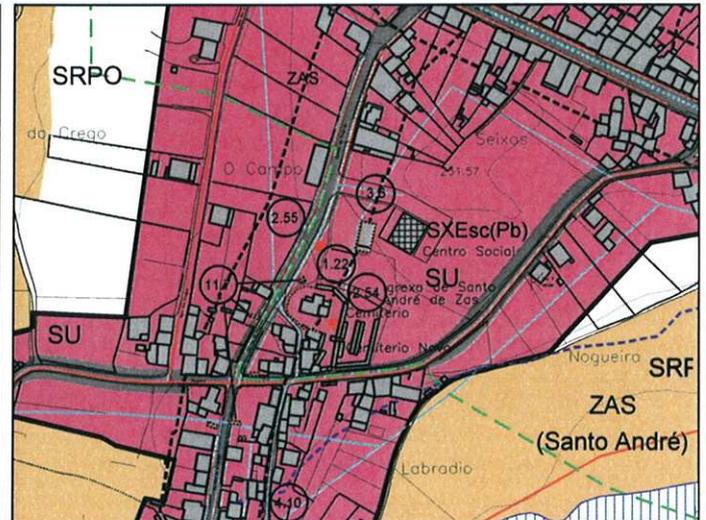
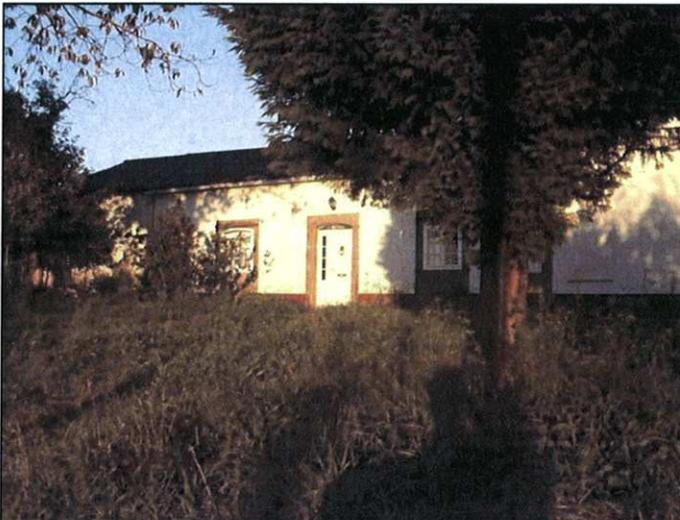
CÓDIGO DO ELEMENTO:

3-6

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Ordenanza SU-4a
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Casa reitoral

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XX

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Vivenda parroquial

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular composto por dous corpos diferenciados en alzado e planta. Un corpo de maior superficie en planta, alongado, con muros portantes recebados e pintados, unha altura e cuberta a dúas augas con cubrición de fibrocemento; que recibe nunha das cabeceiras un corpo transversal con muros portantes recebados e pintados, dúas alturas e cuberta a catro augas con cubrición de tella curva, que se dispón como fachada principal

NOME: Casa reitoral de San Tirso de Muíño
LUGAR: O Vilar
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

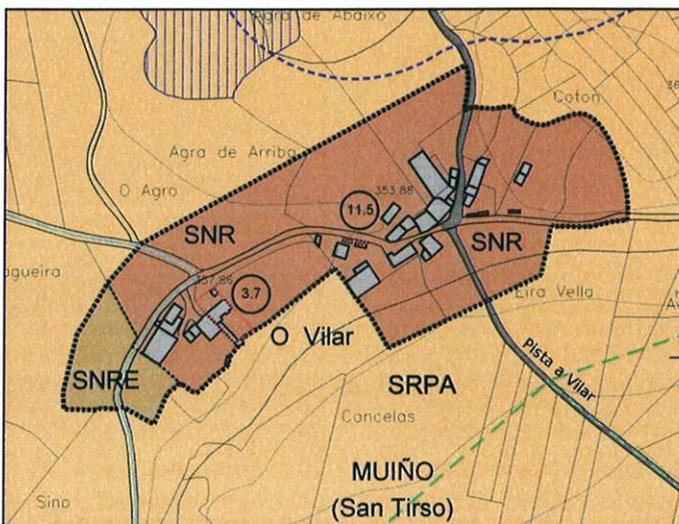
CÓDIGO DO ELEMENTO:

3-7

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Casa reitoral

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVIII-XIX

PROPIETARIO: Diocese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruinas

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas con muros portantes de cachotería á vista, agás nos esquinas que son de cantería. A cuberta esta resolta a dúas augas, con cubrición de tella curva. Do volume cúbico destácase un potente balcón voado de cantería sobre canzorros moldurados. Entre a maleza na que se atopa inmerso vese unha pedra de armas timbrada cun helmo. Apegadas a vivenda hai diversas construcións adxectivas

NOME: Torres do Allo
LUGAR: Allo
PARROQUIA: San Pedro do Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-1

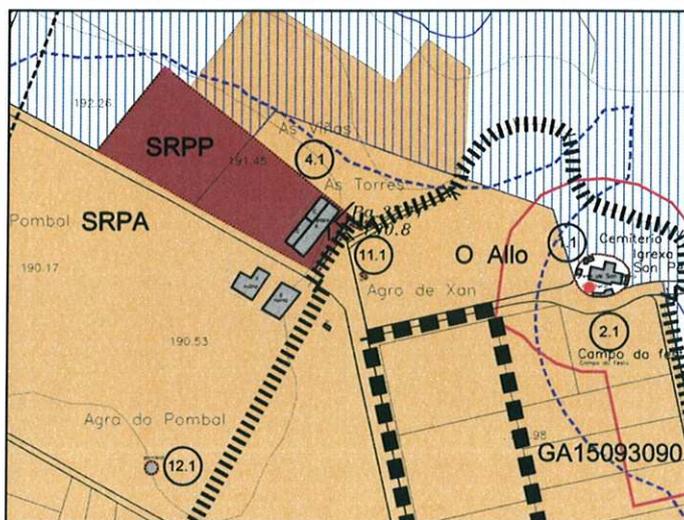
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Monumental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-2

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Pacega

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Renacemento

CRONOLOXÍA: S XVI

PROPIETARIO: Deputación Provincial da Coruña

USO ACTUAL: Deshabitado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo
Restaurado pola Deputación no Plan 2000 de
Recuperación da Arquitectura Popular

DESCRIPCIÓN: Edificio de corte renacentista, dúas plantas e muros portantes de perpiaños de granito. Un corpo central rectangular con cuberta a dúas augas e cubrición de tella curva, disposto horizontalmente entre dous torreóns cúbicos con cuberta a catro augas. Na fachada destacan características arquitectónicas cincocentistas: as portas da planta baixa de cada torreón resólvense en arcos de medio punto de grandes doelas. A altura do primeiro andar sobresaen interesantes motivos arquitectónicos en torno ás súas ventás: no torreón norte, a súa metade dereita vese ocupada por unha ventá aximezada, de arquiños apuntados, que se cobre cunha tira ó xeito dun alfiz almohade; a metade esquerda é un panel máis longo: unha fiestra rectangular cun balconciño e encima un escudo, todo encadrado por un gran arco mixtilíneo (escárzano + conopial). O torreón sur amosa unha decoración semellante e ademais destácase do plano vertical da fachada un balcón sostido por canzorros ornados. Nos seus escudos señorean os Riobó, Caamaño, Seixas, Losada, Figueroa e outros.

NOME: Casa do rico de Xerne

LUGAR: Xerne

PARROQUIA: San Pedro do Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-2

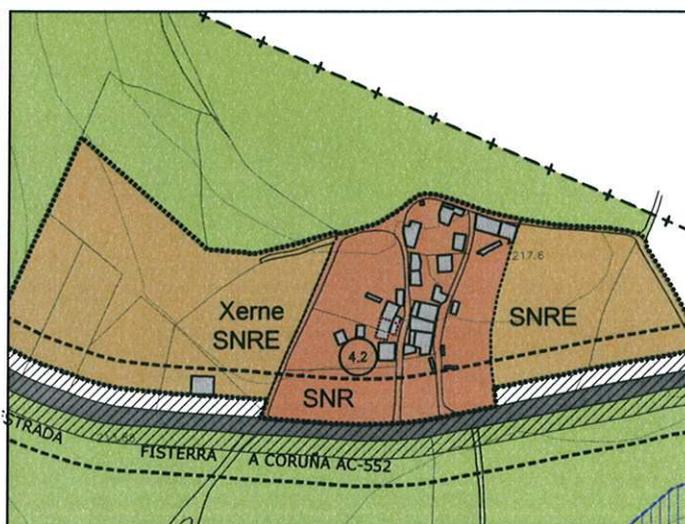
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Casa grande

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVI

PROPIETARIO: Manuela Rodriguez Vázquez

USO ACTUAL: En proceso de rehabilitación

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas, muros portantes de cachotería e cuberta a dúas augas con cubrición de fibrocemento. Presenta adosada na fachada posterior unha construción adxectiva, e outra na principal, coa cuberta a unha auga á altura dos antepeitos do primeiro andar. Ó edificio orixinal foille engadido un volume vivenda con posterioridade. Esta casa noutrora brasonada coas armas dos Caamaño, Romero e Rioboo, veuse despoxada do seu escudo, que agora atópase no Pazo de Daneiro. Don Martiño de Samoedo foi o construtor desta casa.

NOME: Casa de Labarta Pose
LUGAR: Os carballos da botica
PARROQUIA: Santa María de Baio

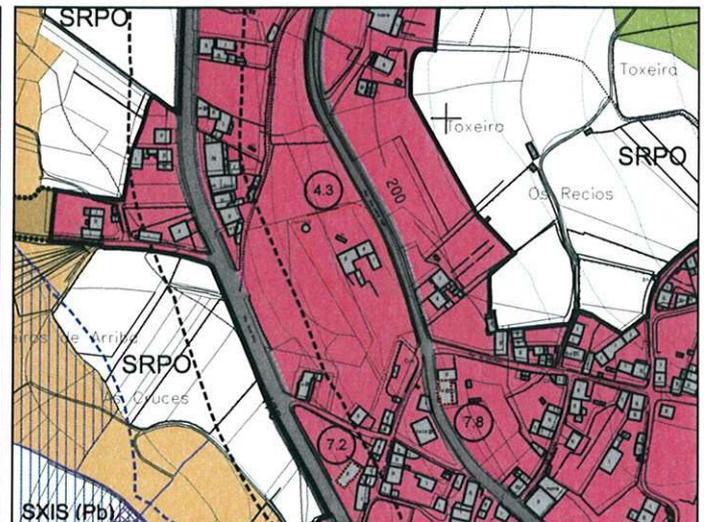
CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-3

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Ordenanza SU-5
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Casa grande

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVIII-XIX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular en orixe que, por mor dun engadido posterior actualmente en ruinas, ten agora planta en forma de L; muros portantes de cachotería á vista. A cuberta está resolta a dúas augas no corpo orixinal e a tres no engadido, con cubrición de tella curva. A disposición dos vanos é irregular atendendo a razóns funcionais. Nos muros destaca a presenza de dous escudos, obsequiados ó poeta de Baio na segunda metade do século XX. A vivenda atópase nunha parcela con xardíns cerrada por un valado de pedra.

NOME: Casa de Lamas
LUGAR: Lamas
PARROQUIA: Santa María de Lamas

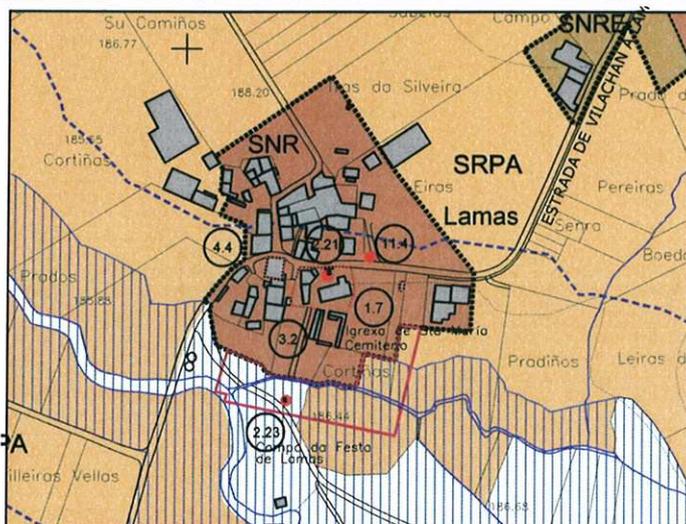
CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-4

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Casa señorial

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVIII

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Recordo da antiga Torre dos Lamas, de planta cadrada e muros portantes de cantería; só queda como testemuña un escudo cas armas dos Lamas, dos Ozores, os Sotomaior e os Castro, nunha vivenda da aldea de Lamas, a chamada casa de Lamas: edificio de planta rectangular alongada, con muros portantes de cachotería e cantería. Do edificio orixinal non queda practicamente nada.

NOME: Pazo de Romelle
LUGAR: Romelle
PARROQUIA: Santiago de Loroño

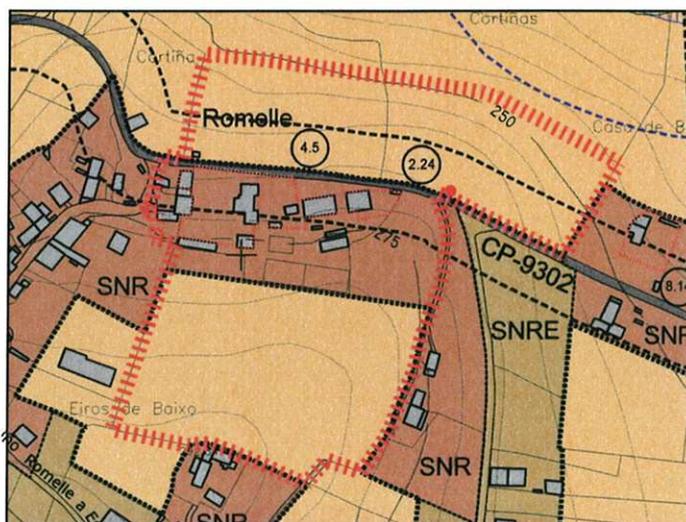
CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-5

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1
GRAO DE PROTECCIÓN: Integral

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Pacega

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVI-XVII

PROPIETARIO: Joaquín Romero Osende

USO ACTUAL: Vivenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, inscrito nunha gran parcela rodeada dunha muralla ameada e cuns fermosos xardíns de trazas barrocas; con muros portantes de cantería e cachotería á vista. No alzado destaca a torre ameada, con cuberta a catro augas e cubrición de tella curva, apegada a un corpo central, con cuberta a dúas augas, ameado no muro da fachada principal. Outros elementos arquitectónicos salientables son a porta principal con arco carpanel de grosas doelas, unha galería na fachada posterior e un patín de cantería. O pazo ten unha capela en advocación a San Xoán e San Xorxe, que conserva no interior un retablo barroco de pedra. Nos seus muros destaca a presenza de tres escudos coas armas dos Caamaño (o primeiro señor do pazo foi Álvaro de Caamaño), e os Ribadeneira entre outros.

NOME: Pazo de Follente
LUGAR: Follente
PARROQUIA: Santa María de Mira

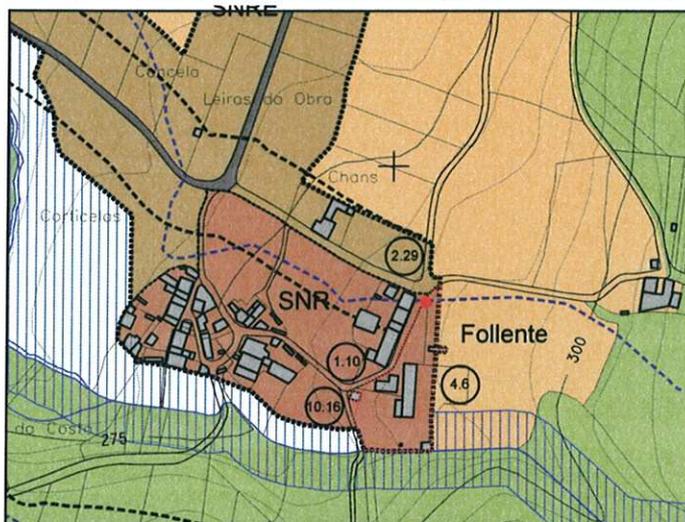
CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-6

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1
GRAO DE PROTECCIÓN: Integral

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Pacega

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XVIII

PROPIETARIO: Suárez Vence

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

Recentemente restaurado

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular alongada, dúas alturas, composición regular dos vans, muros portantes de cachotería á vista e cuberta a catro augas con cubrición de tella curva. Con posterioridade foille engadido un corpo no seu extremo sur. No seu alzado destaca a presenza dunha galería na fachada oeste e un balcón sobre catro canzorros no muro norte, en riba deste un escudo coas armas dos Figueroa, Leis e Caamaño entre outros. Un muíño de regato, dunha moa, con muros portantes de cachotería á vista e cuberta a dúas augas con cubrición de tella do país; e un cruceiro (2-29 no listado de patrimonio) completan o conxunto.

NOME: Casa Torre do Muíño
LUGAR: Couto
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

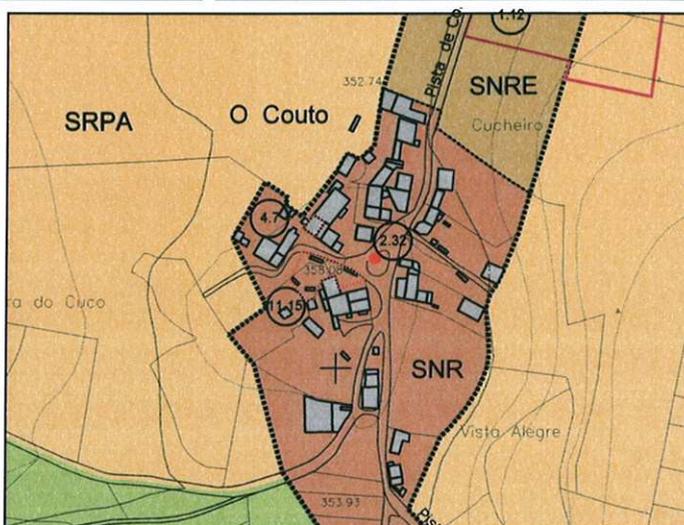
CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-7

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN: Ordenanza NR-1
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Pacega

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVI

PROPIETARIO: Xesús Conde Leis

USO ACTUAL: Almacén de apeiros

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta rectangular, muros portantes de cachotería á vista e cuberta a dúas augas con cubrición de fibrocemento. Volume cúbico rotundo e de gran austeridade con moi poucas licencias decorativas: cornixa de cantería sobre pequenos canzorros, algúns con formas antropomorfas. O elemento arquitectónico máis salientable e unha porta oxival con grandes doelas.

NOME: Pazo de Daneiro
LUGAR: Daneiro
PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-8

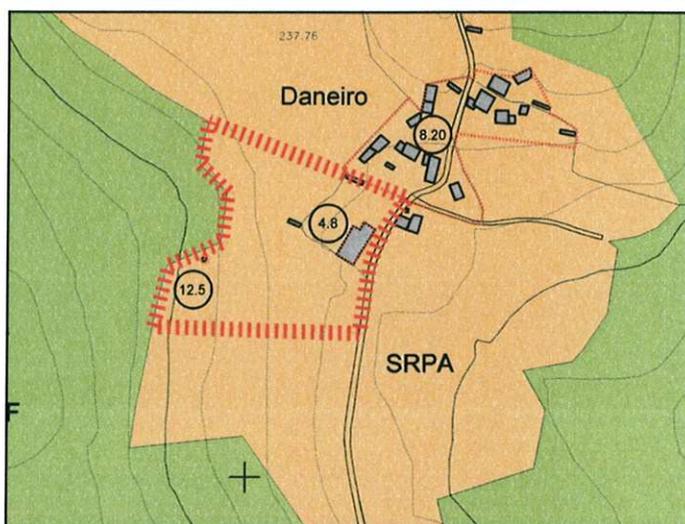
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Integral

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Pacea

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Renacemento-Barroco

CRONOLOXÍA: S XVI-XVII-XVIII

PROPIETARIO: Manuel Varela Uña

USO ACTUAL: Vivenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular moi alongada, dúas alturas, muros portantes de cachotería enfuscada e á vista, con cantería nos esquinais e nas pezas que conforman os vans. A cuberta está resolta a tres augas con cubrición de tella curva. No alzado destaca unha fachada principal moi rítmica polo efecto dos numerosos vans, e un escudo cas armas dos Figueroa, Moscoso, Varela, e Montenegro. O pazo albergou noutroa a capela de San Xoán Bautista, que desapareceu nunha remodelación actual. A esta propiedade chegou o escudo pétreo da casa de Xerne (antiga propiedade dos donos do pazo Daneiro), a venda da casa non incluía nobreza para os novos inquilinos. O conxunto, inscrito nunha finca con xardíns e diversas especies arbóreas, complétase cun pombal de volumetría cilíndrica e cuberta cónica e dous hórreos.

NOME: Pazo das Edreiras
LUGAR: As Edreiras
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-9

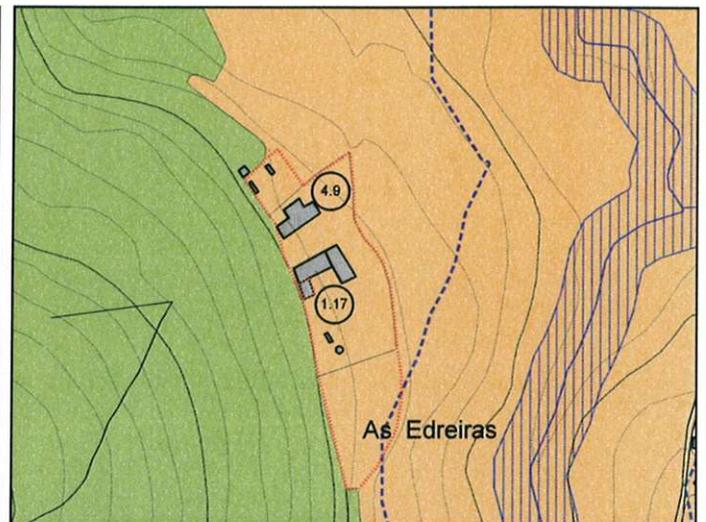
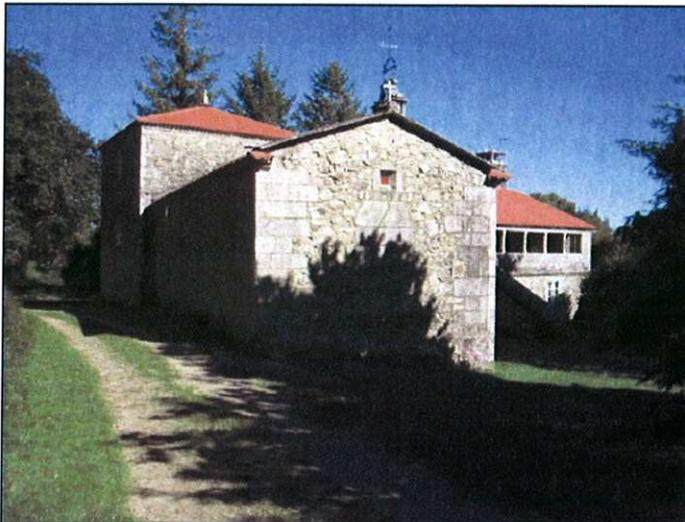
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Integral

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Pacega

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S XVIII

PROPIETARIO: R. Blanco-Raxoi e Martínez-Reboreda

USO ACTUAL: Vivenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Unha torre cúbica de planta cuadrangular con muros portantes de cachotería á vista, tres alturas e cuberta a catro augas con cubrición de tella curva, ó que se lle engadiu no lado sur un corpo rectangular de dúas alturas e cuberta a dúas augas; e no lado oeste unha capela (ver plano). O conxunto forma agora unha planta articulada en L, que embutiu o núcleo primitivo. No seu alzado destaca a solaina de cantería do corpo rectangular á que se accede por medio dun patín lonxitudinal. Na parte exterior destaca a sobriedade dos paramentos animados polo ritmo repetitivo dos vans. O conxunto, inscrito nunha finca con xardíns e árbores froiteiras, complétase cun pombal e un hórreo.

NOME: Pazo do Cruceiro
LUGAR: Zas
PARROQUIA: Santo André de Zas

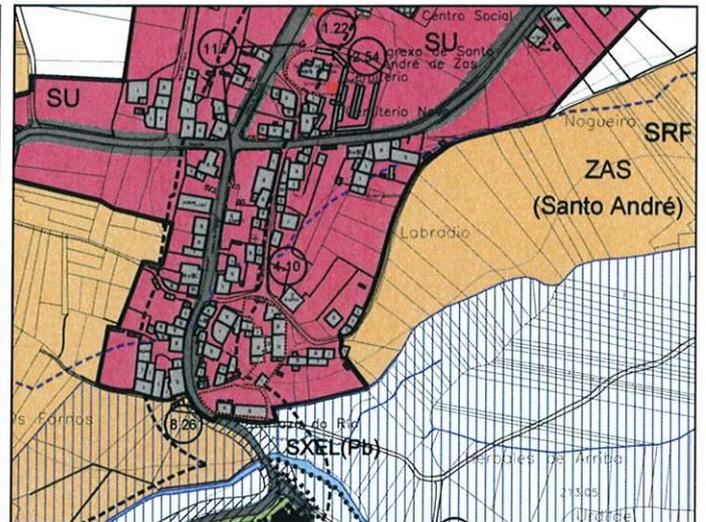
CÓDIGO DO ELEMENTO:

4-10

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Ordenanza SU-3a
GRAO DE PROTECCIÓN: Integral

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Pacega

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Barroco

CRONOLOXÍA: S XVIII-XIX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular alongada, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería enfoscada, con cantería nos esquinais e nas pezas que conforman os vans; a cuberta está resolta a catro augas con cubrición de fibrocemento. Nos laterais ten engadidos modernos de formigón. Na fachada principal destaca a presenza dunha pedra de armas timbrada con coroa e orlada con motivos vexetais, mentres que na fachada posterior atópase outro escudo de feitura máis sinxela.

NOME: Escolas Agra Regueiro
LUGAR: Campo do Rollo
PARROQUIA: Santa María de Baio

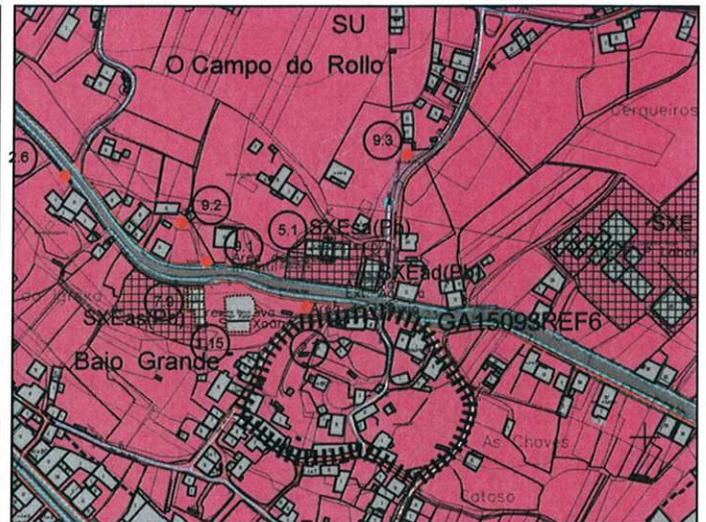
CÓDIGO DO ELEMENTO:

5-1

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Sistema Xeral de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Civil

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XX

PROPIETARIO: Concello de Zas

USO ACTUAL: Consultorio médico do SERGAS

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Dous corpos cúbicos cuadrangulares de dúas alturas e cuberta a catro augas con cubrición de tella curva, unidos por un corpo horizontal, conforman un edificio de planta rectangular, con muros portantes enfoscados e pintados. A disposición regular dos vans outórgalle un ritmo compositivo á fachada. Na planta terrea estaban as aulas dedicadas ó ensino e na planta alta a residencia dos mestres.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Casa do Concello
LUGAR: Zas
PARROQUIA: Santo André de Zas

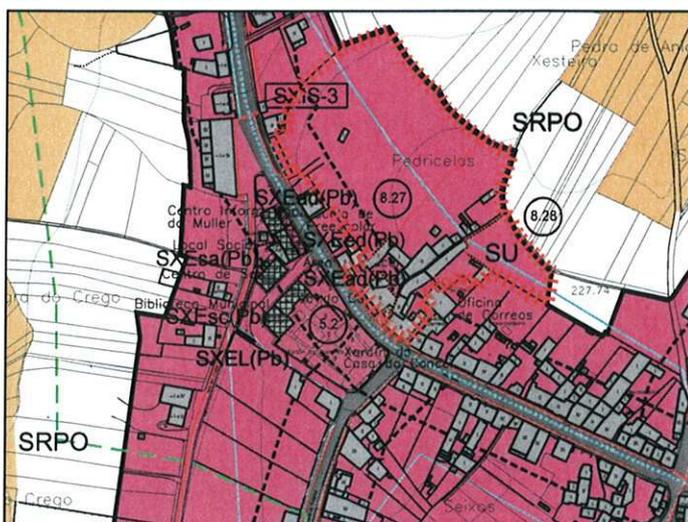
CÓDIGO DO ELEMENTO:

5-2

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Sistema Xeral de Equipamento
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Civil

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XX

PROPIETARIO: Concello de Zas

USO ACTUAL: Casa consistorial

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta articulada en tres volumes, dúas alturas, con muros portantes de cantería á vista, cubertas a catro e tres augas con cubrición de tella curva e composición rítmica e regular dos vans. O corpo central retránquease con respecto os laterais, o espacio que deixa o retranqueo aproveitase na planta terrea cun soportal de triple arcada (entrada principal), en riba dispónse unha pequena terraza balconada. Remata este eixe central o reloxo, ó que enmarca unha extensión semicircular que rompe a liña da cornixa.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Ponte de Baio
LUGAR: Baio. AC-552
PARROQUIA: Santa María de Baio

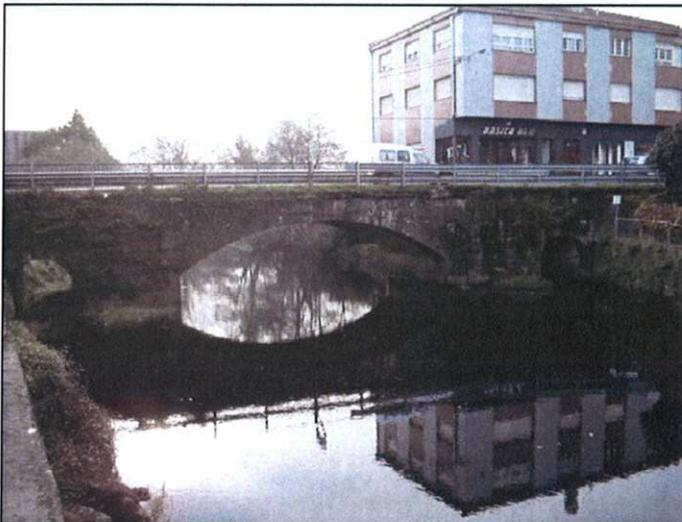
CÓDIGO DO ELEMENTO:

6-1

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Sistema Xeral Viario
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Civil

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XIX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Ponte

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Ponte sobre o rego Grande, dun só arco de cantería rebaixado con dous pequenos aliviadoiros. Por riba pasa a AC-552, foi ensanchado para adecuarse á intensidade do tráfico.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Ponte Lodoso
LUGAR: A Cacharosa. AC-404
PARROQUIA: Santa María de Baio

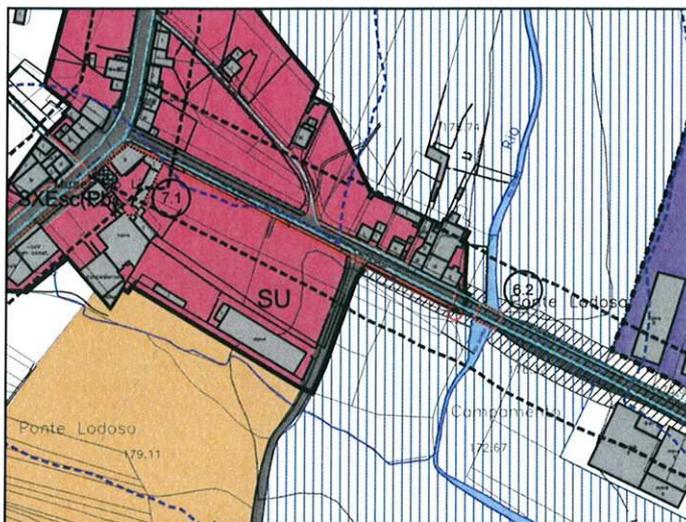
CÓDIGO DO ELEMENTO:

6-2

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas
CALIFICACIÓN: Sistema Xeral Viario
GRAO DE PROTECCIÓN: Estructural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura Civil

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XIX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Ponte

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Ponte sobre o río Grande, dun só arco rebaixado, construído enteiramente en cantería granítica. Conserva os peitorís orixinais con apartadoiros de entrada e saída a ambos lados.

NOME: Ponte de Brandomil
LUGAR: Brandomil
PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

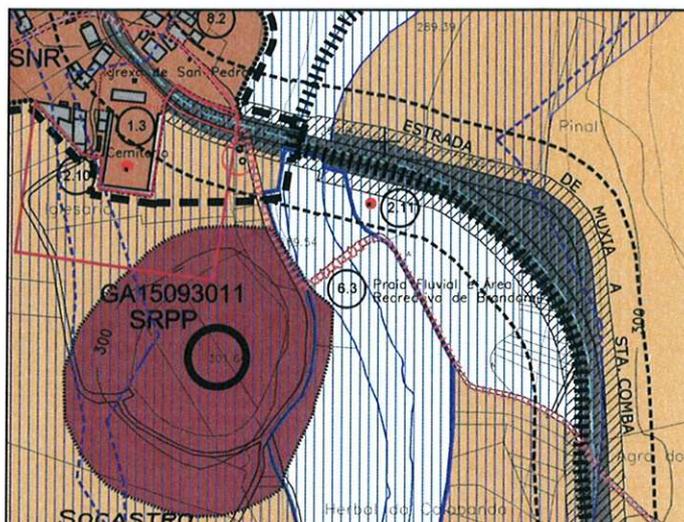
CÓDIGO DO ELEMENTO:

6-3

CLASIFICACIÓN DO SOLO: S.R.P. Patrimonio–S.R.P.das Augas
CALIFICACIÓN: Sistema Xeral Viario
GRAO DE PROTECCIÓN: Intergral

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura Civil

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XVI

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Ponte

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Ponte sobre o río Xallas. Consta de catro vans trazados con arcos de medio punto, dous deles cun dobre arco. Está construída maiormente con perpiaños de cantería granítica, inda que nalgúñas partes non se rexeita o uso de cachotería. O taboleiro de case tres metros de anchura, conserva os apartadoiros para os peóns que son coincidentes en forma e tamaño cos tallamares que lles serven de base, triangulares augas arriba e trapezoidais augas abaixo. A ponte está situada nun entorno de gran beleza e interese arqueolóxico, dada a abundancia de restos romanos non se descarta a súa orixe romana.

NOME: Casa de Martínez
LUGAR: A Cacharosa
PARROQUIA: Santa María de Baio

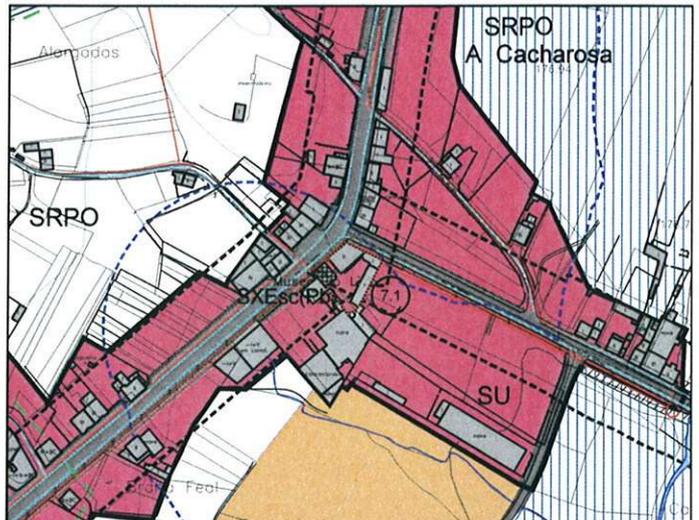
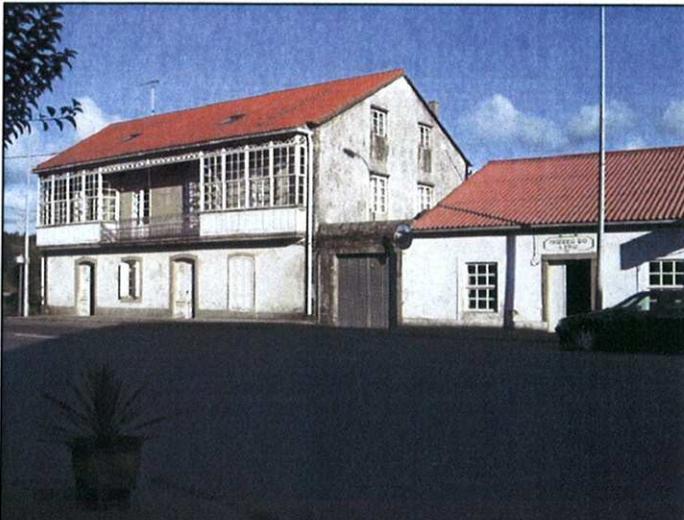
CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-1

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Vivenda urbana

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XIX

PROPIETARIO: Familia Romero Lema

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas máis baixo cuberta, con muros portantes de cachotería enfoscada, agás a cantería dos vans e esquinais, e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Na súa fachada destaca un balcón voado sobre pezas de cantería con varanda de ferro, flanqueado por dúas amplas galerías.

NOME: Casa dos Morgade
LUGAR: O Chamberín
PARROQUIA: Santa María de Baio

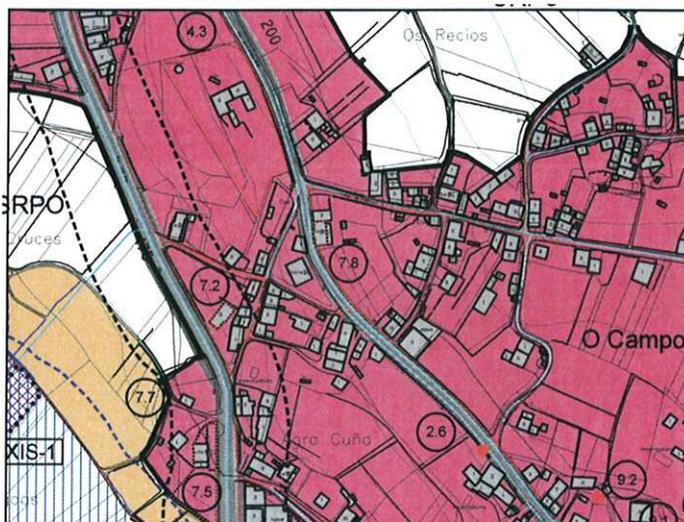
CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-2

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Residencial
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XIX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas, disposición irregular dos vans con peitorís de cantería, muros portantes de cachotería enfoscada e cuberta a tres augas con cubrición de tella curva.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Casa de Ponte
LUGAR: Baio
PARROQUIA: Santa María de Baio

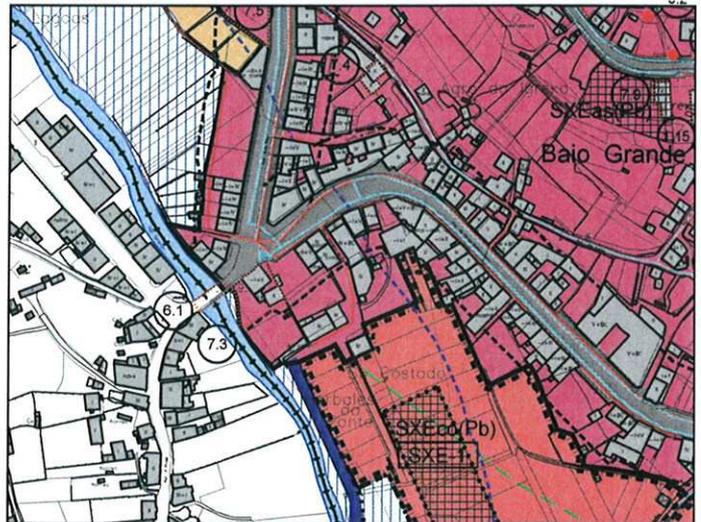
CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-3

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Residencial
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Vivenda urbana
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Trazas modernistas
CRONOLOXÍA: S XIX

PROPIETARIO:
USO ACTUAL: Vivenda
ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta cuadrangular, con muros portantes de cachotería enlucida, dúas alturas e disposición regular dos vans rematados en arcos escárzanos. A cuberta está resolta a catro augas con cubrición de tella plana. Nos planos das fachadas destaca a presenza de pilastras que marcan o ritmo compositivo dos vans (con balcóns voados os dous centrais e galerías os laterais) e alixeiran o rotundo volume cúbico da construción.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Casa de Varela
LUGAR: Baio Grande
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-4

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Residencial
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular
ADSCRIPCIÓN CULTURAL:
CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:
USO ACTUAL: Vivenda
ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio con planta en forma de L , resultado da unión de dous corpos rectangulares, con muros portantes de cachotería enfoscada e dúas alturas. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva no corpo principal e a catro no corpo máis curto, no que destaca a presenza dunha solaina. Completan a vivenda diversas construcións adxectivas.

NOME: Casa Nova de Agra
LUGAR: Baio
PARROQUIA: Santa María de Baio

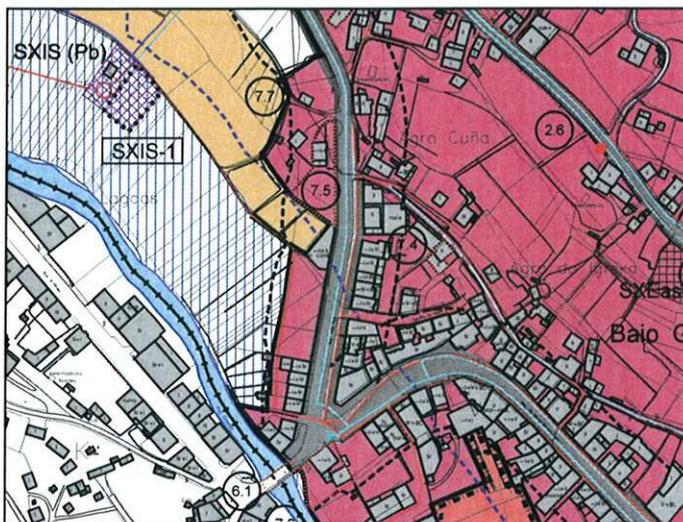
CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-5

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Residencial
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Vivenda Urbana

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Modernismo

CRONOLOXÍA: S XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta cuadrangular, de dúas alturas, con muros portantes de cachotería enfuscada e pintada. A cuberta está resolta a catro augas con cubrición de tella plana. Os vans están dispostos de forma regular, na súa fachada principal destaca a presenza dun balcón voado e un frontonciño enriba da ventá central co lintel decorado.

NOME: Casa de Blanquita
LUGAR: Baio Pequeno
PARROQUIA: Santa María de Baio

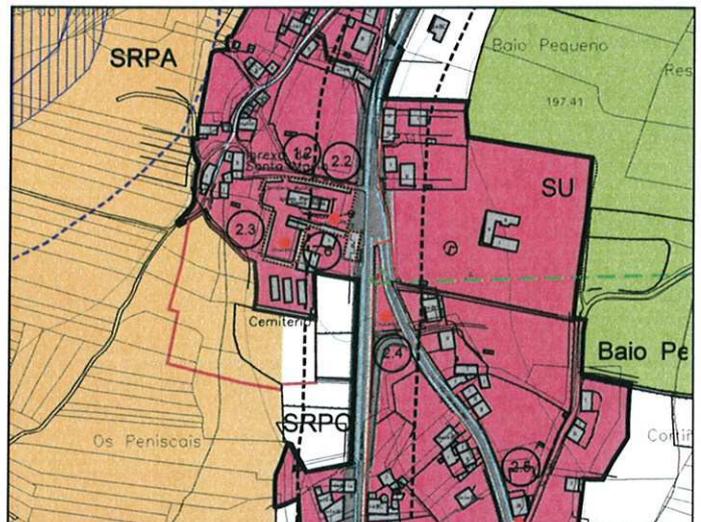
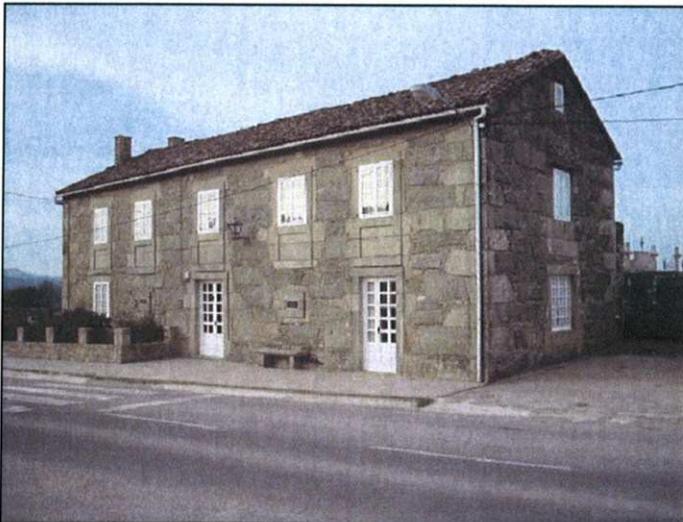
CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-6

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Residencial
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas, muros portantes de cachotería e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Trátase dun volume cubico rotundo ó que a disposición regular dos vans lle concede ritmo compositivo na fachada.

NOME: Casas Vellas dos Agra
LUGAR: Baio
PARROQUIA: Santa María de Baio

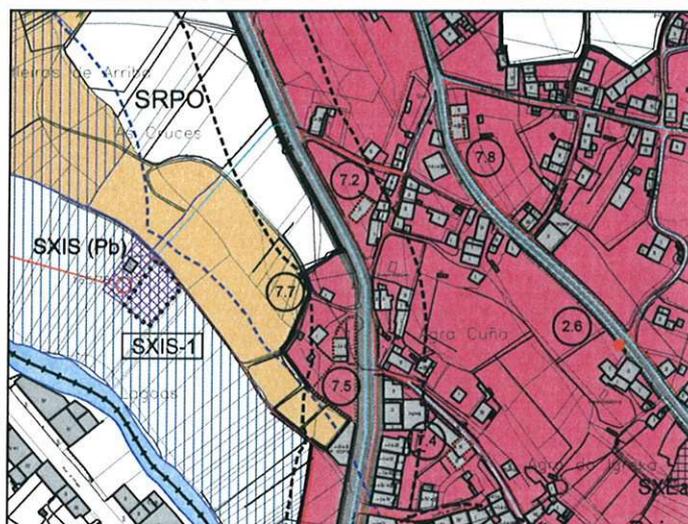
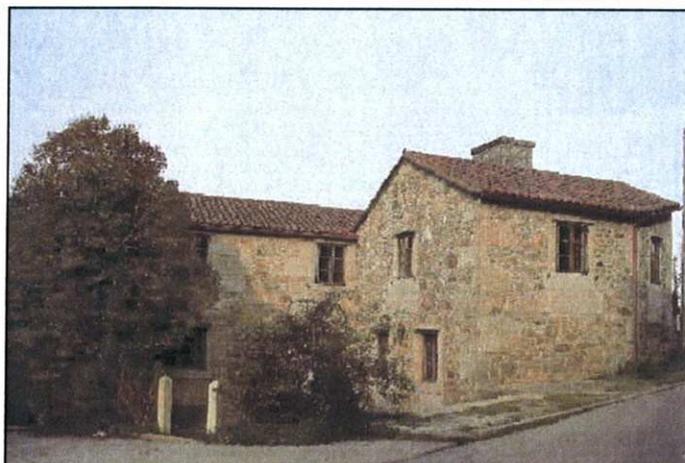
CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-7

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Residencial
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Destruída

DESCRIPCIÓN: Dúas casas pegadas con planta rectangular, muros portantes de cachotería á vista, dúas alturas e cubertas a dúas augas con cubrición de tella curva. A disposición dos vans é irregular. Destaca a presenza dunha gran fumeira, e unhas construcións adxectivas anexas completan o conxunto.

Na actualidade, a ampliación da estrada AC-430, fixo derrubar por completo as súas veendas, deixando en pé só un hñorro e un galpón.

NOME: Casa de Outeda
LUGAR: O Chamberín
PARROQUIA: Santa María de Baio

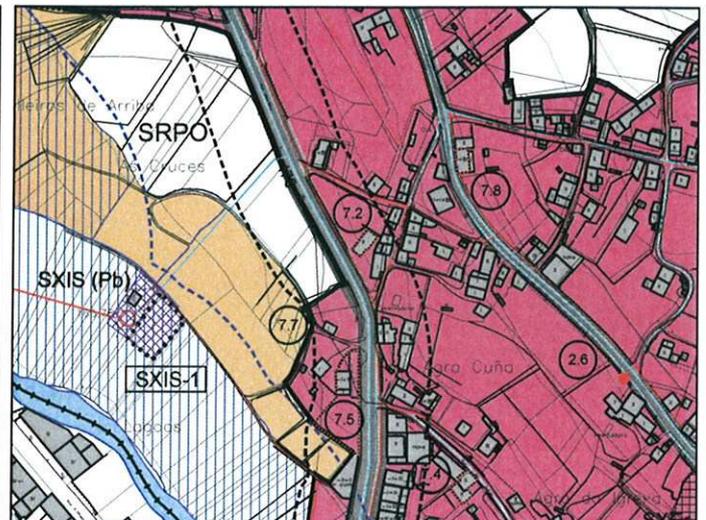
CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-8

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Residencial
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Vivenda urbana

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular
Desvirtuadas por actuacións recentes

DESCRIPCIÓN: Edificio adosado a outra vivenda, con planta rectangular, dúas alturas máis baixocuberta, muros portantes de cachotería enfuscada. A cuberta orixinal estaba disposta a dúas augas, pero variouse a súa estrutura cunha bufarda. O elemento arquitectónico máis salientable é un balcón corredor voado, sobre pezas de cantería de boa factura, disposto na fachada e cunha varanda de ferro.

NOME: Casa do Arcebispo Romero Lema (Torre del Escudero)
LUGAR: Campo do Rollo
PARROQUIA: Santa María de Baio

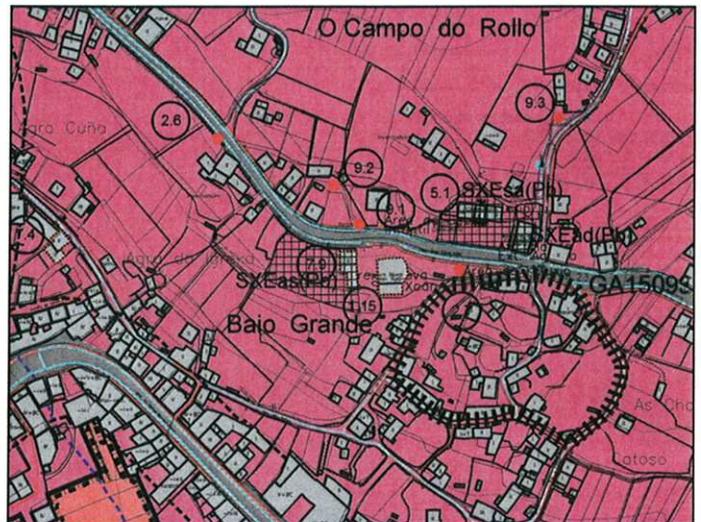
CÓDIGO DO ELEMENTO:

7-9

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN: Residencial
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Casa labrega

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO: Diócese de Santiago de Compostela

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: En ruínas

DESCRIPCIÓN: Edificio en ruínas con planta rectangular alongada e muros portantes de cachotería de granito, dúas alturas e cuberta tres augas (hoxe en día desaparecida). A disposición dos vanos e irregular. Do seu volume cúbico e rotundo destácanse unha fumeira de grandes dimensións e o volume externo dun forno.

NOME: Casa do muiñeiro e muiños
LUGAR: Os Muíños
PARROQUIA: O Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-1

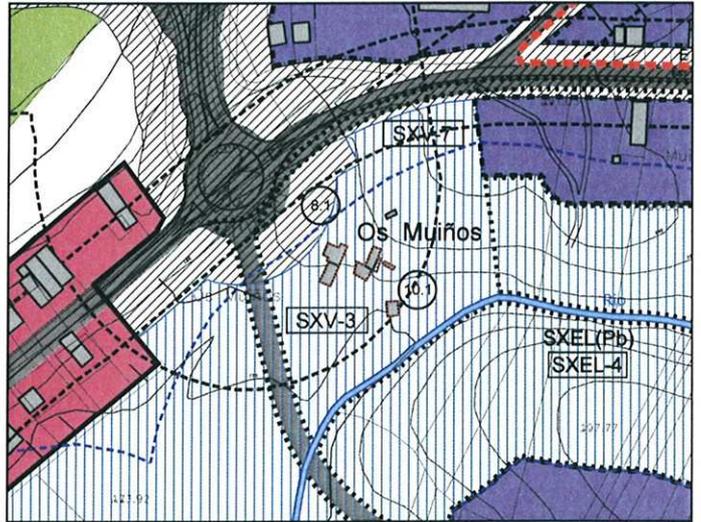
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular e do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda ocasional e muiños

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta articulada en forma de T, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería á vista agás en esquinais, xambas e linteis, que son de cantería; e cubertas a tres augas con cubrición de tella. Nun dos seus muros testeiros ten adosada unha construción adxectiva. Xunto á vivenda destaca a presenza de dous muiños de regato de rodicio e canle. O primeiro, dunha soa moa, un volume cúbico de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista, cuberta a dúas augas e cubrición de tella curva. A continuación sitúase outro de maiores dimensións, de tres moas, nun edificio de características constructivas semellantes ó anterior, con actuacións recentes desafortunadas, cubrición de fibrocemento e incremento de altura de formigón. Dous hórreos, un tipo Fisterra e outro de construción máis recente completan o conxunto.

NOME: Casa en Brandomil
LUGAR: Brandomil
PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-2

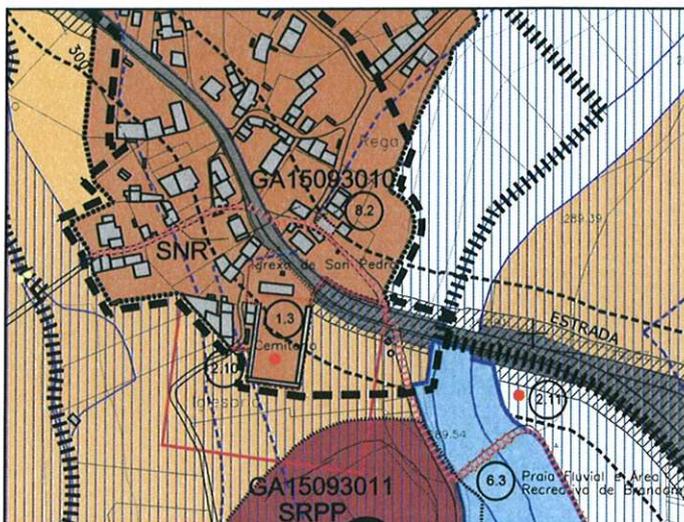
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XIX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Deshabitada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería enfuscada agás os esquinais, xambas e linteis de cantería; cuberta a catro augas con cubrición de tella curva. En riba dunha porta de entrada na cabeceira, destaca a presenza dun balconciño de cantería con varanda de forxa.

NOME: Casa, alpendres e hórreos

LUGAR: Os Currais

PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-3

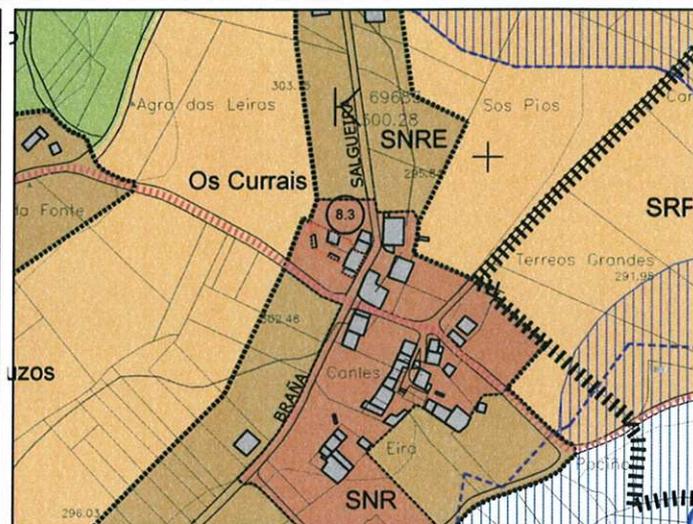
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería á vista con esquinais, xambas e linteis de cantería; cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. A volumetría cúbica do edificio está alterada polo desenvolvemento lonxitudinal de corpos engadidos, construcións adxectivas de proporcións similares ó volume primixenio. Dous hórreos tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares, asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva. Un alpendre aberto de planta rectangular, muros de cachotería e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva completa o conxunto.

NOME: Casa e alpendres
LUGAR: Vilarcobo
PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-4

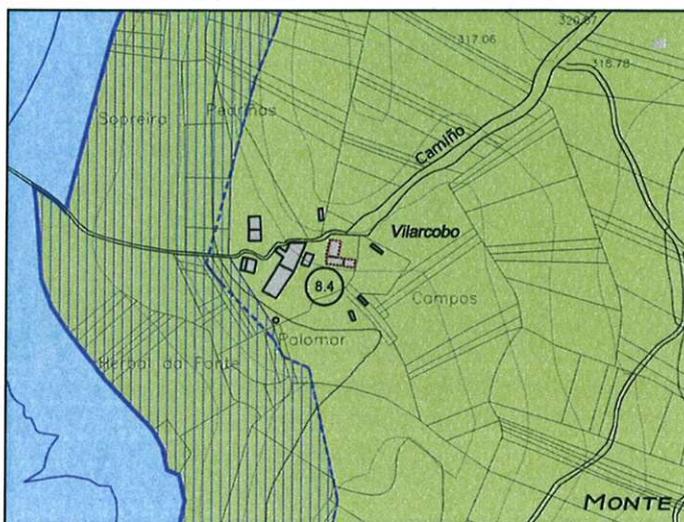
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruinosa

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería á vista ata a altura do primeiro andar e enfuscados na parte alta, con pezas intercaladas de cantería; cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. As construcións adxectivas completan o conxunto, alpendres de cachotería e cubrición de tella, pozo e pombal. Todo o conxunto está ruinoso e invadido pola maleza.

NOME: Recinto cerrado con casa, alpendres, hórreo e pombal
LUGAR: Carreira
PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-5

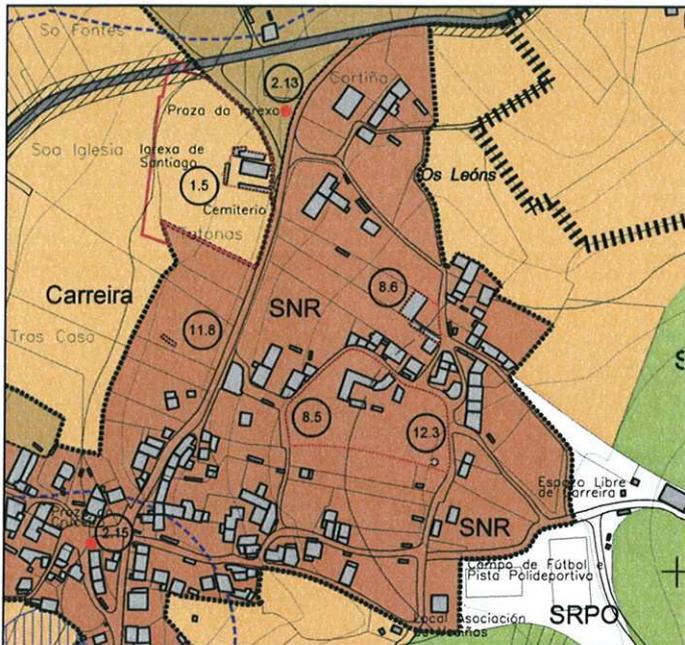
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XIX-XX

PROPIETARIO: Perfecto Espasandín Muíños

USO ACTUAL: Deshabitada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Conxunto organizado en torno a unha eira central e composto por unha casa-vivenda con planta en forma de L, dúas alturas, muros de cachotería á vista con pezas de cantería en vans de disposición irregular; a cuberta está resolta a dúas augas por ala, con cubrición de tella curva. Este volume desenvólvese perpendicular e lonxitudinalmente en forma de alpendres abertos e cerrados de cachotería á vista e cubertas a dúas augas con cubrición de tella curva e fibrocemento, completan o conxunto un alpendre exento, un hórreo tipo Fisterra e un pombal (ficha 12-3).

NOME: Casa e alpendres
LUGAR: Carreira
PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-6

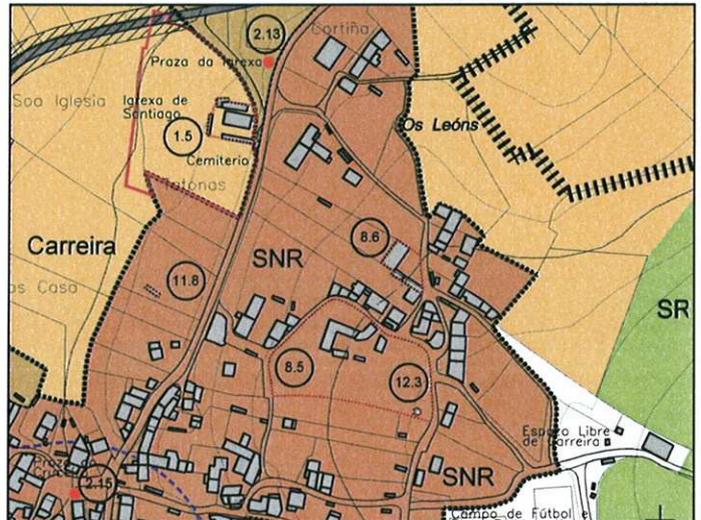
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Segundo Varela

USO ACTUAL: Deshabitada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería á vista con pezas de cantería en xambas e linteis, e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Un alpendre perpendicular a vivenda completa o conxunto, todo él cerrado por un valado de pedra.

NOME: Casa Mallón
LUGAR: Pedramaior
PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-7

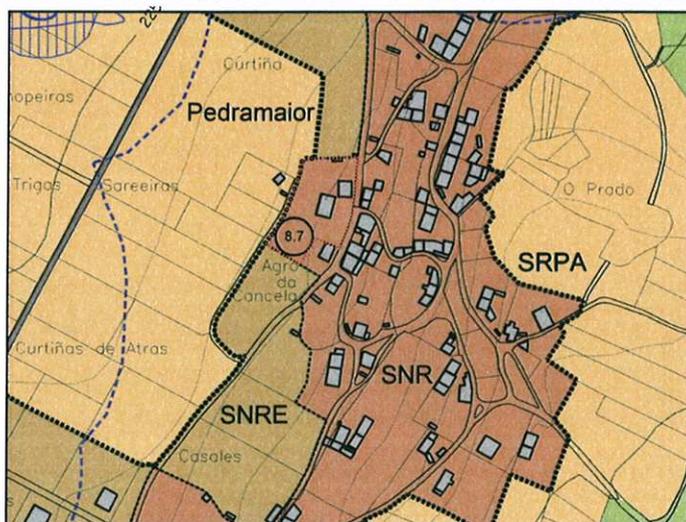
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO: Familia Mallón

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas máis baixocuberta, disposición regular dos vans, muros portantes de cachotería á vista nas fachadas agás esquinais, xambas e linteis de cantería. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. Un alpendre e un hórreo tipo Fisterra completan o conxunto.

NOME: Casa do Vinculeiro
LUGAR: Parga
PARROQUIA: Santa María de Gándara

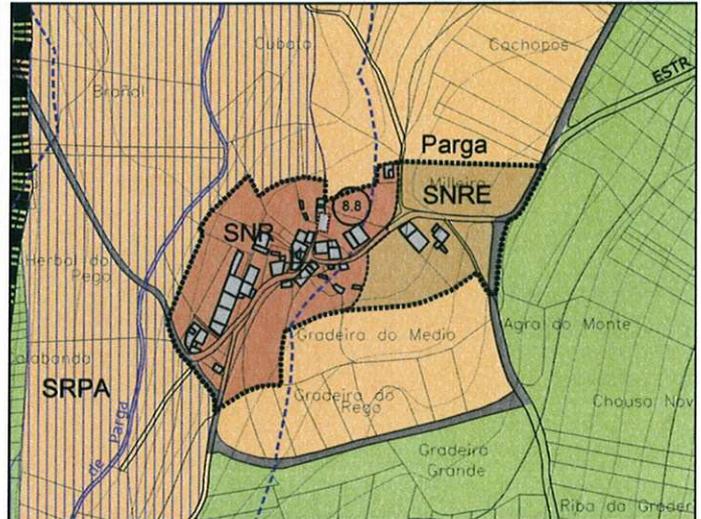
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-8

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX

PROPIETARIO: Manuel Soto Facal

USO ACTUAL: Deshabitada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas, disposición irregular dos vans e muros portantes de cachotería á vista agás esquinais, xambas e linteis; a cuberta está resolta a tres augas con cubrición de tella curva. Do bloque da vivenda sobresa unicamente na fachada posterior o volume semicircular do forno.

NOME: Casa, alpendres e hórreos
LUGAR: A Xesta, O Sisto
PARROQUIA: Santa María de Gándara

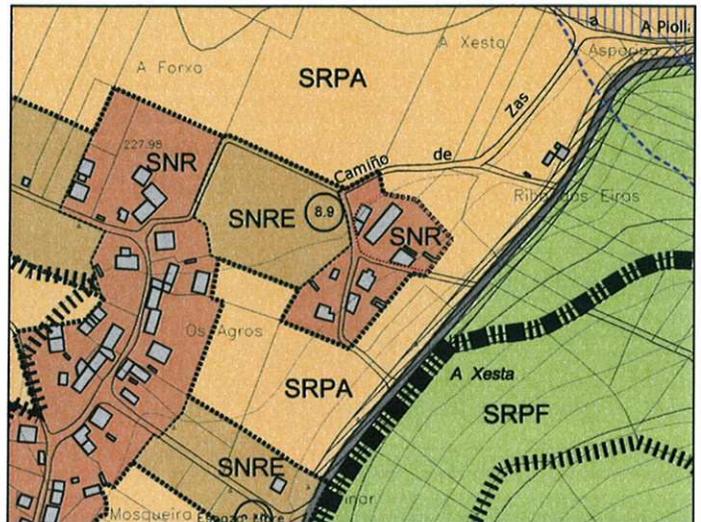
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-9

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas, disposición regular dos vans, muros portantes de cachotería enfuscados e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. A vivenda ten un desenvolvemento lonxitudinal en forma de alpendre aberto. Dous alpendres exentos, de planta rectangular, muros de cachotería á vista e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva completan o conxunto xunto a 2 hórreos tipo Fisterra .

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Casa
LUGAR: A Mosqueira, O Sisto
PARROQUIA: Santa María de Gándara

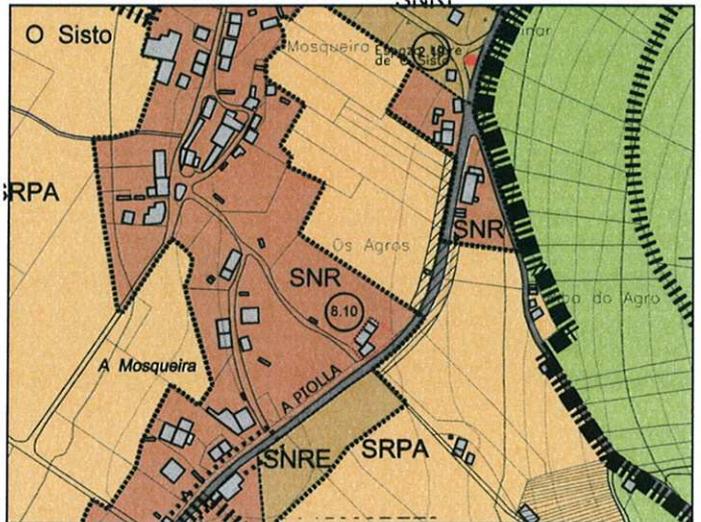
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-10

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas, disposición regular dos vans, muros portantes de cachotería á vista agás esquinais, xambas e linteis; a cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. Un corpo de igual fábrica que a vivenda e unha só altura desenvólvese lonxitudinalmente o volume principal.

NOME: Casa, alpendres e hórreos
LUGAR: Vilar Ramilo
PARROQUIA: Santa María de Gándara

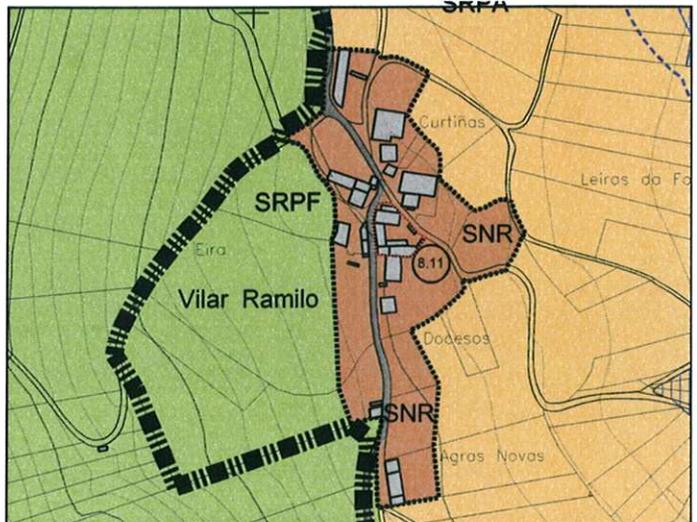
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-11

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO: Manuel Pardiñas Garrido

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Conxunto moi articulado con gran desenvolvemento lonxitudinal e perpendicular de alpendres e outras construcións adxectivas en torno a unha eira central. O volume principal ten planta rectangular, dúas alturas muros portantes de cachotería á vista agás esquinais, xambas e linteis. A disposición dos vans e irregular atendendo a cuestións funcionais. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. Completan o conxunto dous hórreos tipo Fisterra sobre un valado no que se inscribe a parcela.

NOME: Casa, alpendres e hórreos
LUGAR: As Pereiras
PARROQUIA: Santa María de Lamas

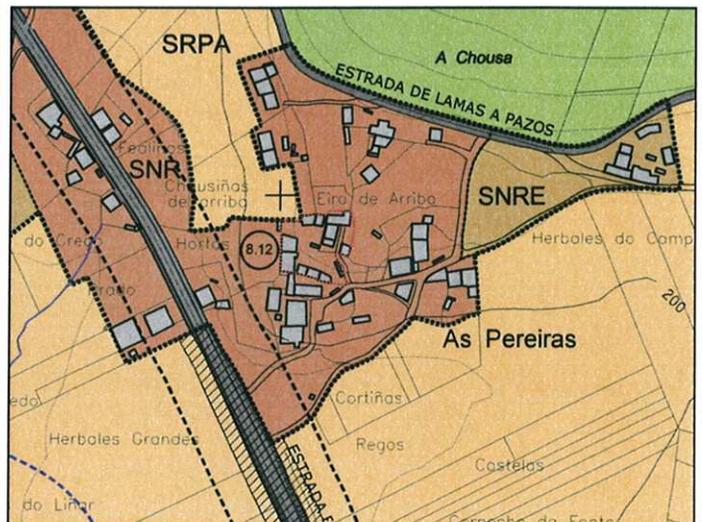
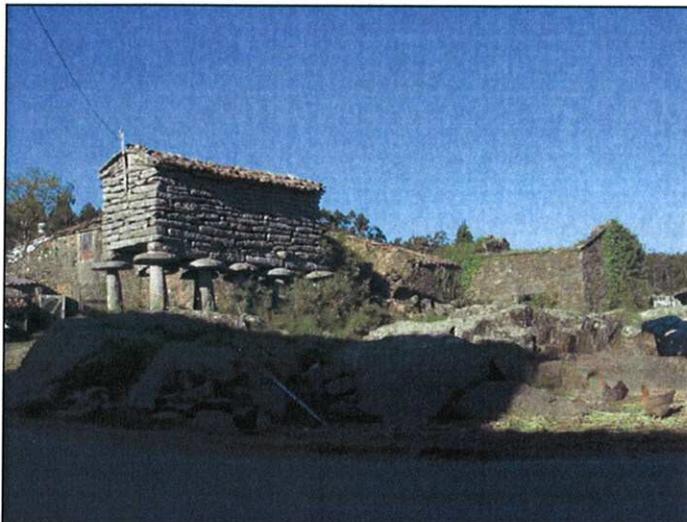
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-12

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruinoso
(agás os 2 hórreos)

DESCRIPCIÓN: Conxunto construído sobre un descuberto de rochedo granítico, moi articulado con gran desenvolvemento lonxitudinal e perpendicular de alpendres e outras construcións adxectivas. O volume principal ten planta rectangular, dúas alturas, muros portantes de cachotería e disposición irregular dos vans. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. As demais construcións son de idéntica feitura cunha soa altura. Todo o conxunto está ruinoso e invadido pola maleza agás dous hórreos tipo Fisterra.

NOME: Casa, alpendre e hórreo
LUGAR: Vermello
PARROQUIA: Santa María de Lamas

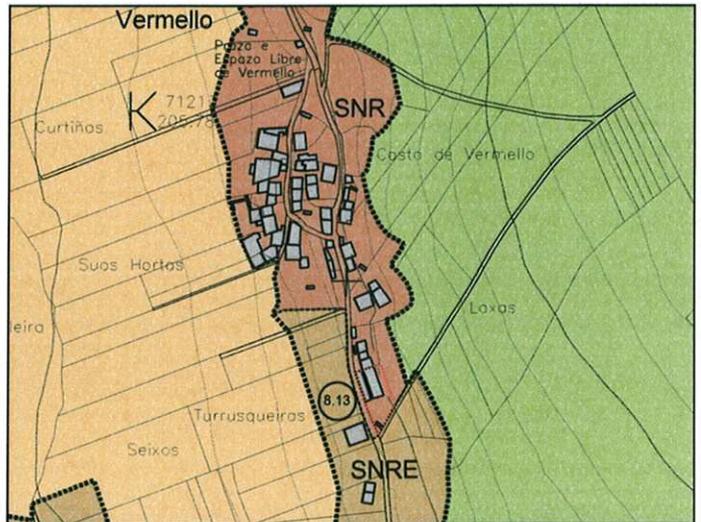
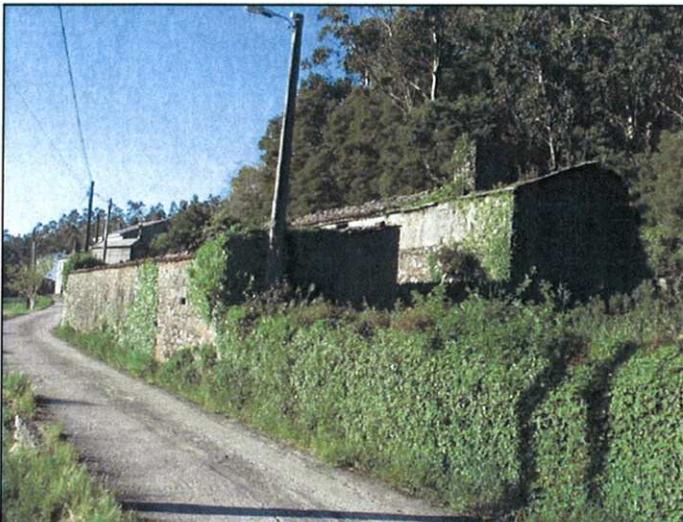
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-13

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX–XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruinoso

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular alongada, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería á vista agás esquinais, xambas e linteis, e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Enfrontado a súa fachada principal un alpendre aberto de planta rectangular alongada, muros portantes de cachotería á vista e cuberta a unha auga con cubrición de tella curva. Completa o conxunto un hórreo tipo Fisterra.

NOME: Casa, eira, alpendre e hórreo
LUGAR: Romelle
PARROQUIA: Santiago de Loroño

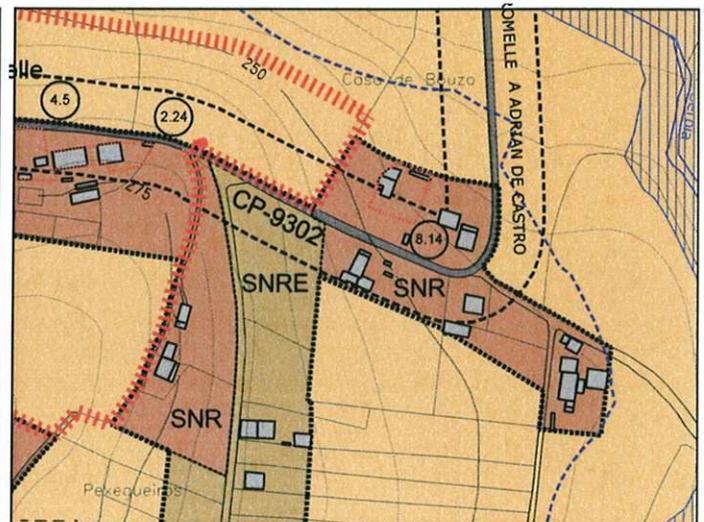
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-14

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio construído a "turramonte" (contra o terreo) de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería á vista con pezas intercaladas de cantería; cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. En fronte á fachada principal dispónse unha eira cun muro en forma de L que contén o terreo. Nun lateral dispónse un alpendre aberto de planta rectangular con muros portantes de cachotería e piares de cantería, con cuberta a dúas augas e cubrición de tella curva. Un hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pezas de cantería regulares, asentado sobre esveltos pés troncocónicos, que lle confire unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva.

NOME: Casa, alpendres e hórreos
LUGAR: Igrexario
PARROQUIA: Santa María de Mira

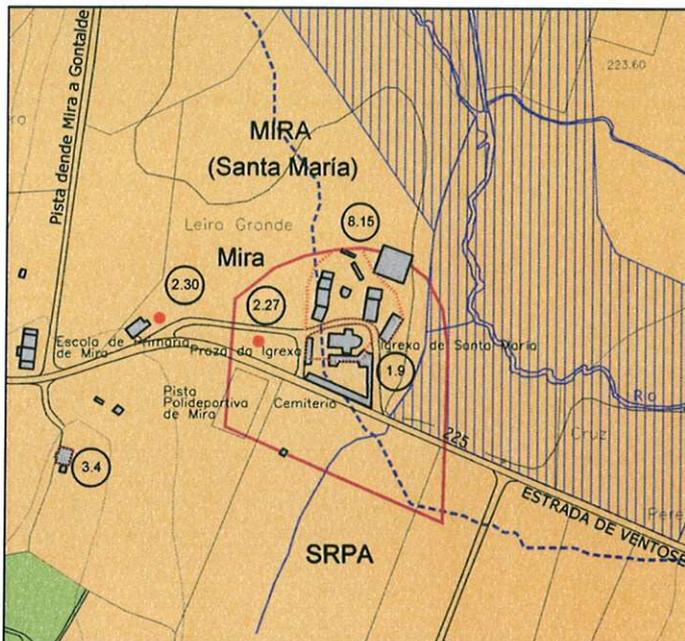
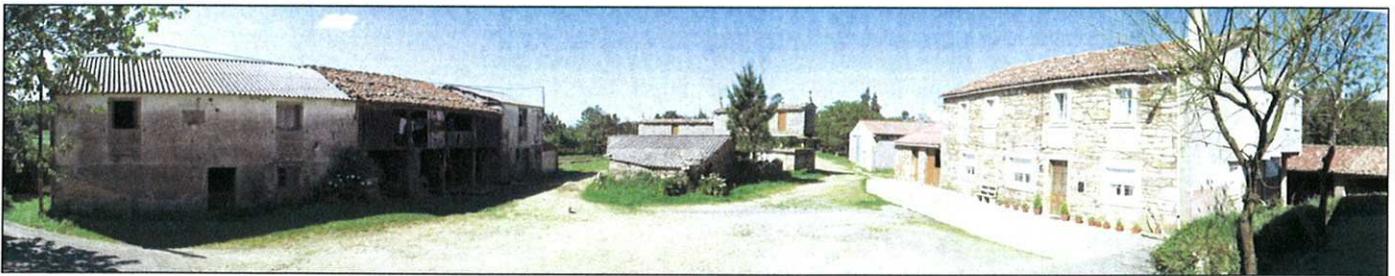
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-15

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas, disposición irregular dos vans e muros portantes de cachotería á vista agás esquinais, xambas e linteis. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. Este volume principal ten un desenvolvemento lonxitudinal en forma de alpendres. Un alpendre aberto exento con planta rectangular, muros de cachotería enfuscada e piares de cantería e cuberta a dúas augas con cubrición de tella, xunto con dous hórreos tipo Fisterra e outras construcións adxectivas completan o conxunto.

NOME: Casa, alpendres e hórreos
LUGAR: Rosende
PARROQUIA: Santa María de Mira

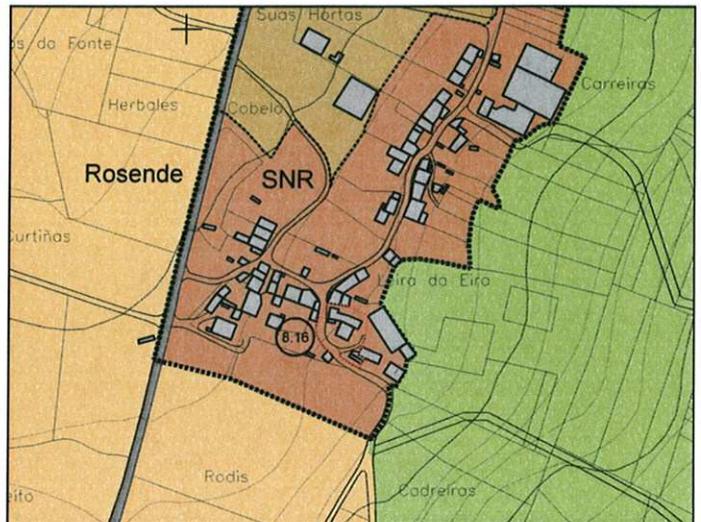
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-16

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO: Jose M^o Pereira

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas máis faiado, disposición regular dos vans, muros portantes de cachotería enfoscados e pintados, con pezas de cantería en xambas e linteis, e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Anexo o lateral da vivenda atópase un alpendre de planta irregular alongada e muros portantes de cachotería á vista, e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Outro alpendre exento e aberto coa mesma fábrica e dous hórreos tipo Fisterra, en mal estado, completan o conxunto.

NOME: Casa, alpendre e hórreo
LUGAR: Teixidón
PARROQUIA: Santa María de Mira

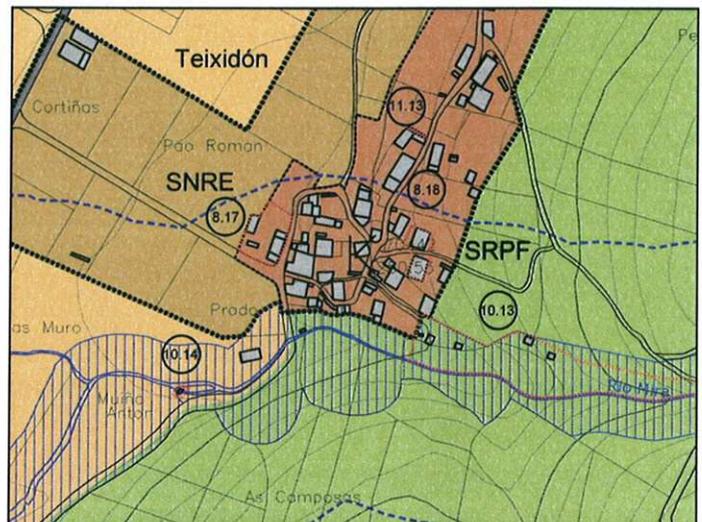
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-17

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Pilar Otero

USO ACTUAL: Deshabitada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas, muros portantes de cachotería á vista, disposición regular dos vans e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva do país. Con desenvolvemento lonxitudinal nas cabeceiras en forma de alpendres. En fronte, ó outro lado dunha eira de formigón, un alpendre aberto de feitura similar, con cuberta a unha auga. Completa o conxunto un hórreo tipo Fisterra.

NOME: Casa, alpendre e hórreo
LUGAR: Teixidón
PARROQUIA: Santa María de Mira

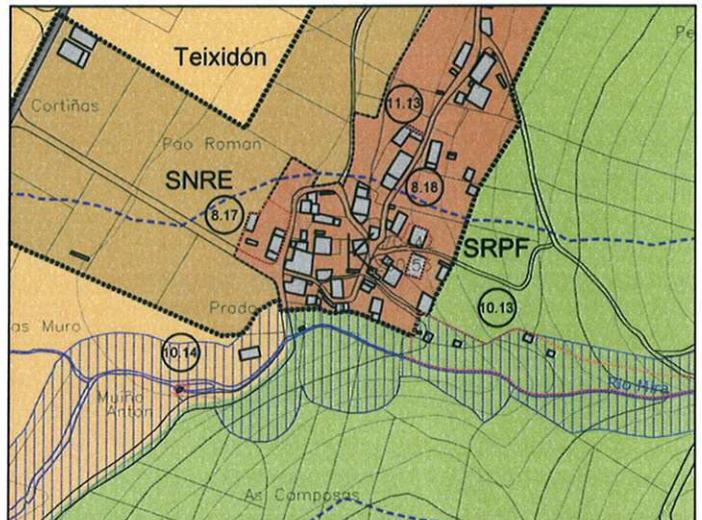
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-18

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XIX–XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular, dúas alturas máis faiado, distribución regular dos vans e muros portantes de cachotería á vista agás esquinais, xambas e linteis. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. O outro lado da pista atópase un edificio de planta rectangular, dúas alturas, distribución irregular dos vans, muros portantes de cachotería enfuscada e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva, antes vivenda e agora utilizado como alpendre, na súa fachada principal ten dous covos para a recollida do mel das abellas.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Casa e alpendres
LUGAR: Pedra Padreiro
PARROQUIA: San Tirso de Muiño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-19

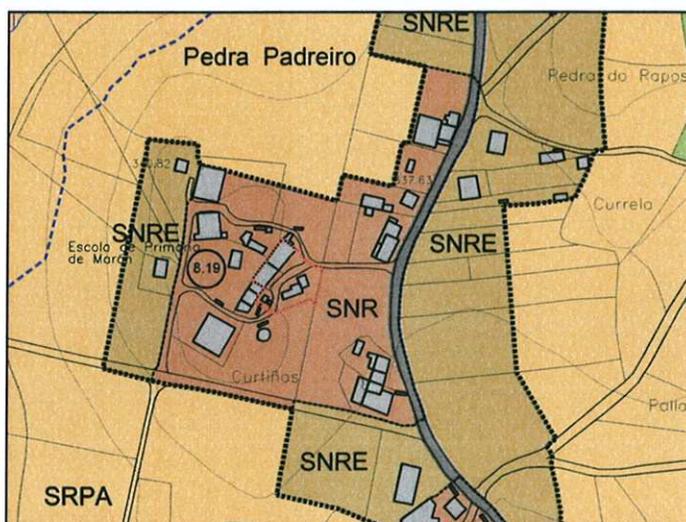
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio con gran desenvolvemento lonxitudinal composto por vivendas e construcións adxectivas, de planta rectangular, muros portantes de cachotería á vista con pezas de cantería nas xambas e linteis dos vans dispostos de forma irregular, e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Completan o conxunto alpendres illados e hórreos en mal estado.

NOME: Casa e alpendres dos caseiros

LUGAR: Daneiro

PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-20

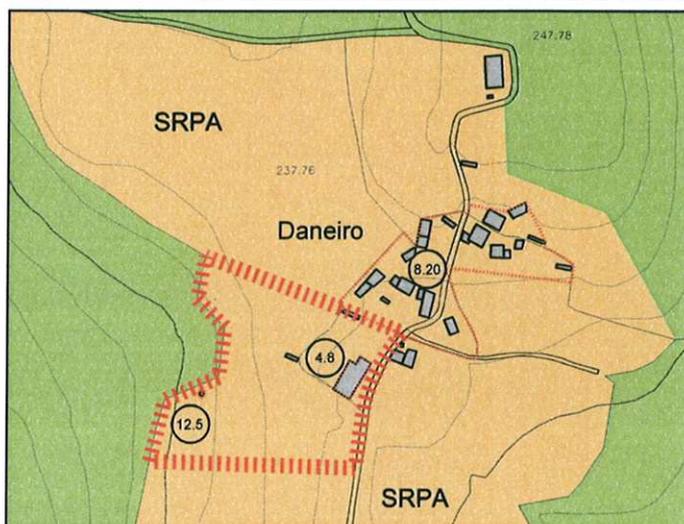
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivendas

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Rueiro composto por vivendas, construcións adxectivas e hórreos; todas elas de similar feitura con planta rectangular, muros portantes de cachotería á vista con pezas de cantería en xambas e linteis dos vans que están dispostos de forma irregular, cubertas a dúas augas con cubrición de tella curva. A maioría con desenvolvemento perpendicular para habilitar alpendres e outras construcións adxectivas. Todas elas estiveron relacionadas, no seu día, coas tarefas de labranza e dependencia económica do Pazo de Daneiro.

NOME: Casa, alpendre e hórreo
LUGAR: Lugar de Abaixo
PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

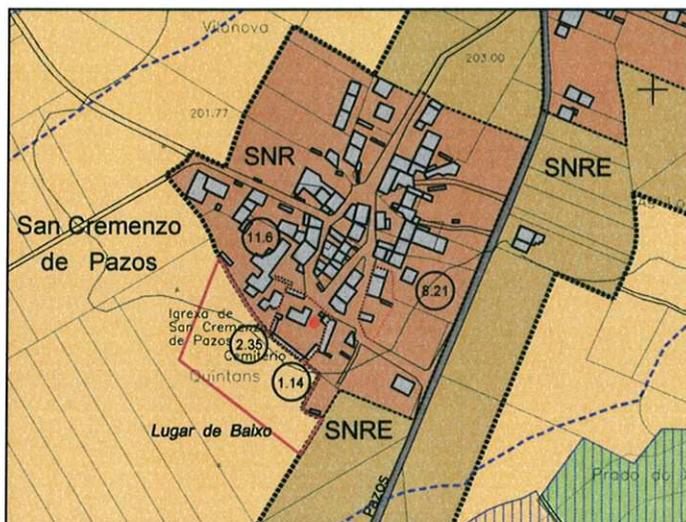
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-21

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX

PROPIETARIO: Constantino Mira Facal
Cármén Mira Macías

USO ACTUAL: Abandonada

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruinosa

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas, distribución regular dos vans, muros portantes de cachotería e formigón e cuberta a dúas augas derrubada. Nunha cabeceira ten desenvolvemento lonxitudinal en forma dun alpendre de cachotería á vista e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Completa o conxunto un hórreo tipo Fisterra e un alpendre exento e aberto de cachotería e cuberta a dúas augas con cubrición de tella do país.

NOME: Casa, alpendre e hórreo
LUGAR: Os Fidalgos, Meanos
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-22

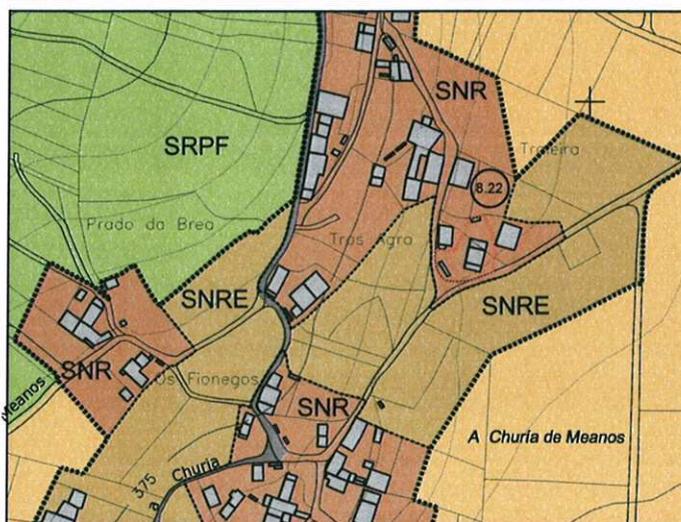
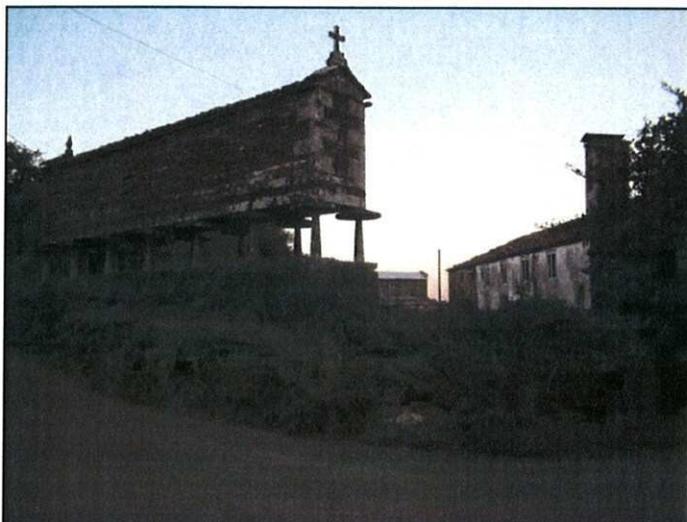
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas, con muros portantes de cachotería enfoscada, vans dispostos de forma irregular, cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Vivenda con desenvolvemento lineal de alpendres por ambas dúas cabeceiras. Completa o conxunto un hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de laxes irregulares, asentado sobre esveltos pés troncocónicos, que lle confire unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva, con cruz e lampiñón.

NOME: Casa, alpendre e hórreo
LUGAR: Santa Sía de Roma
PARROQUIA: Santa Sía de Roma

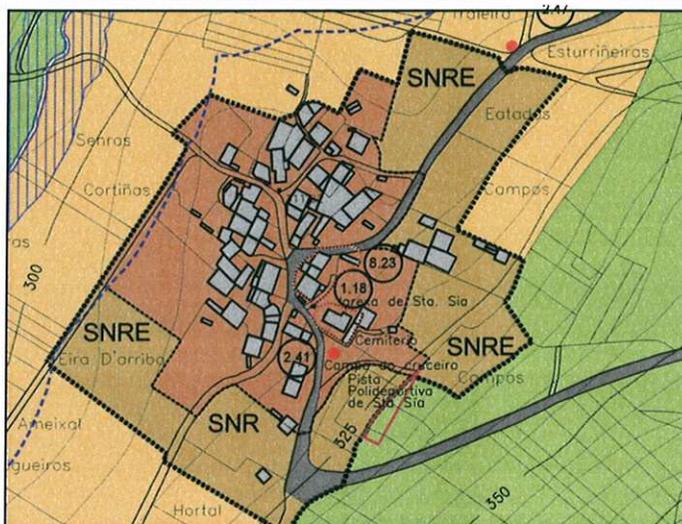
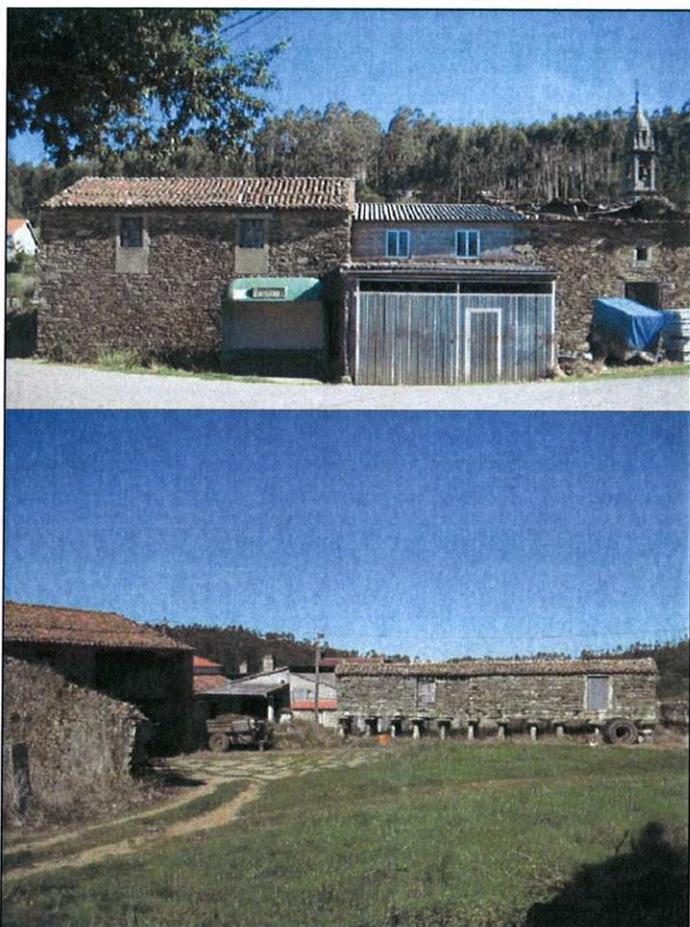
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-23

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Tarefas agrícolas

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Vivenda ruínosa

DESCRIPCIÓN: Edificio de planta rectangular, dúas alturas, con muros portantes de cachotería á vista, vans dispostos de forma irregular, cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Vivenda con desenvolvemento lineal e perpendicular de alpendres. Completa o conxunto un hórreo tipo Fisterra, con cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva, cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de laxas irregulares, asentado sobre esveltos pés troncocónicos, que lle confire unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. Entre o hórreo e a casa dispónse unha eira para malla-lo trigo.

NOME: Casa, alpendres e hórreo
LUGAR: Saconde
PARROQUIA: San Pedro de Vilar

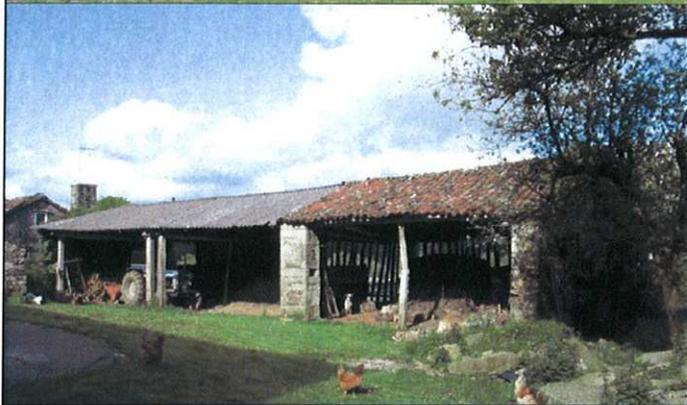
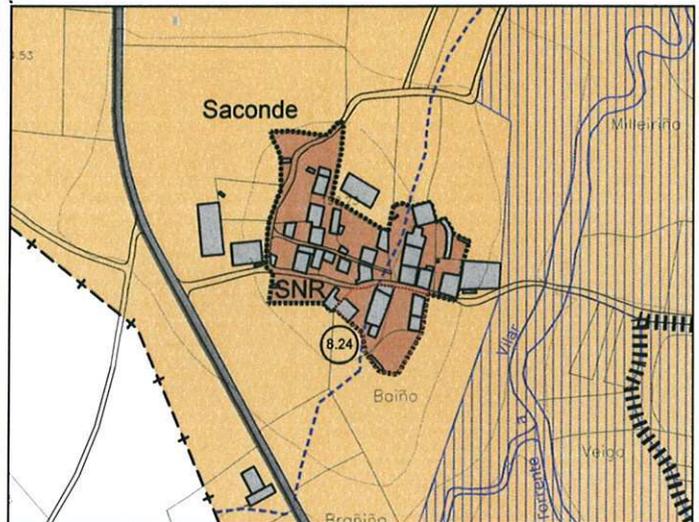
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-24

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-6

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Carmen Corzón Cundíns

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Edificio de volumetría cúbica, planta rectangular alongada, dúas alturas, disposición irregular dos vans, muros portantes de cachotería enlucada con pezas de cantería en xambas e linteis, e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Vivenda con desenvolvemento lonxitudinal e perpendicular en forma de alpendres. Un hórreo tipo Fisterra e outros alpendres de cachotería exentos completan o conxunto.

NOME: Casa, palleira, eira, alpendre e hórreo

LUGAR: Vilar do Mato

PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-25

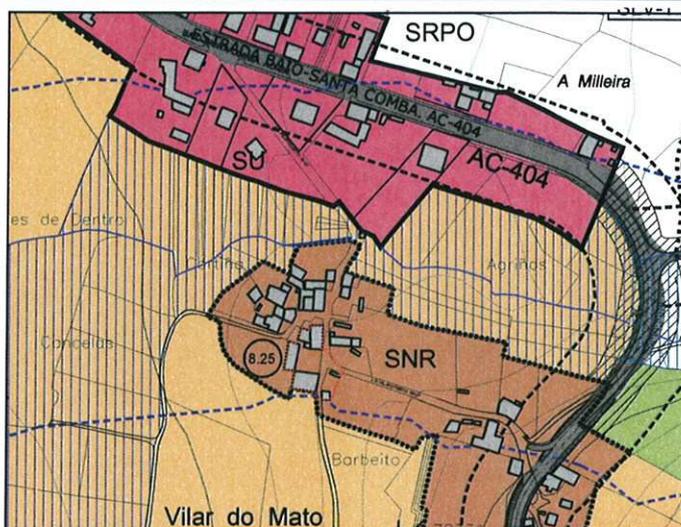
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Pedro Santos

USO ACTUAL: Vivenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: O edificio da vivenda está moi afectado por actuacións recentes, del cabe salientar unha solaina de cantería, cun reloxo de sol enriba. Dentro do espacio que delimita un valado de pedra destacan dúas palleiras-alpendre de planta rectangular e muros portantes de cachotería á vista, dispostas en L configuran un espacio delimitado pola vivenda, o valado e as propias palleiras, unha delas ten nunha cabeceira dous coyos para aproveitar o mel das abellas. Fora deste espacio delimitado destaca a presenza dunha eira para malla-lo trigo, delimitada por un hórreo tipo Fisterra, un muro de cachotería que contén o terreo e un alpendre exento, de cachotería á vista con cuberta a dúas augas e cubrición de tella curva.

NOME: Palleira e valado
LUGAR: Cruceiro, Zas
PARROQUIA: Santo André de Zas

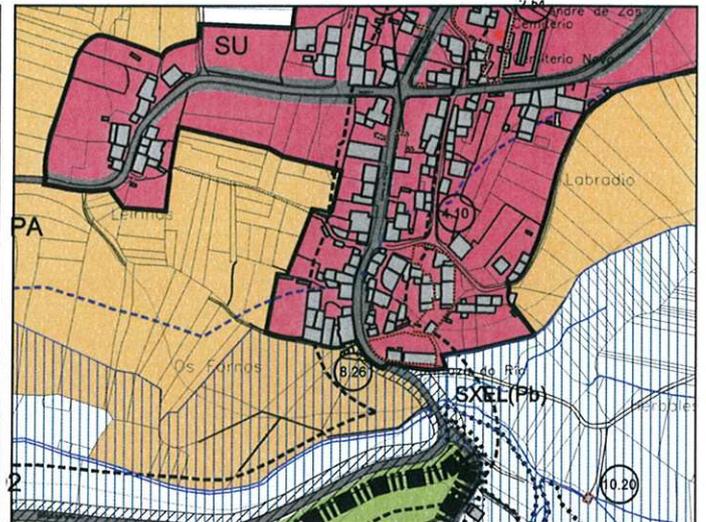
CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-26

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de palla e apeiros

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Edificio aberto ó espacio da eira, de volumetría cúbica, de planta rectangular, dúas alturas, con muros portantes de moi boa feitura de cachotería á vista e piares de cantería, cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Un valado de cachotería delimita a parcela.

NOME: Recinto cerrado con varias edificacións

LUGAR: Núcleo urbano de Zas

PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-27

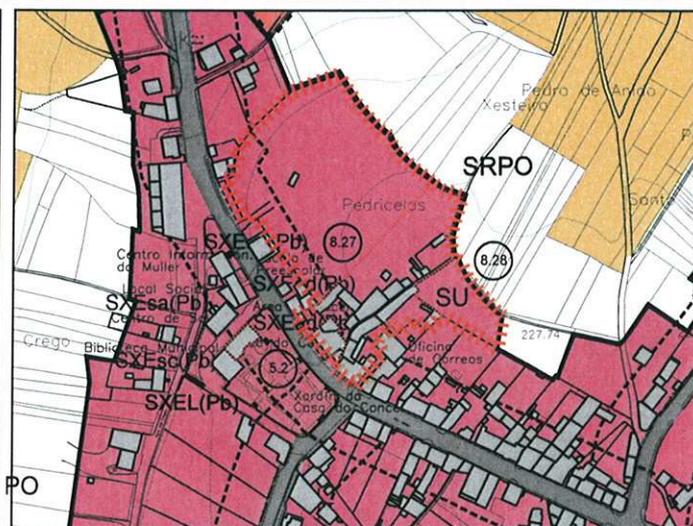
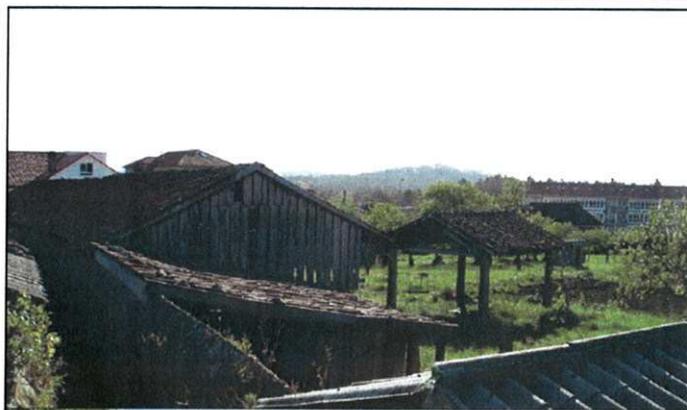
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivendas

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Recinto de gran extensión, pechado cun gran muro de cachotería, referencia directa do topónimo Zas: "recinto cerrado agrario autosuficiente". Dentro sitúanse diversas construcións relacionadas no seu día coa explotación agraria (vivenda, alpendres, hórreos, cortellos...) actividade que hoxe en día se viu constringida por atoparse dentro dun núcleo urbano. Entre este recinto, pouco alterado, e outro (ficha: 8-28) que se atopa ó seu carón discorre un longo e estreito camiño de servidume entre muros que nos da unha idea da importancia destas explotacións.

NOME: Recinto cerrado con varias edificacións

LUGAR: Núcleo urbano de Zas

PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

8-28

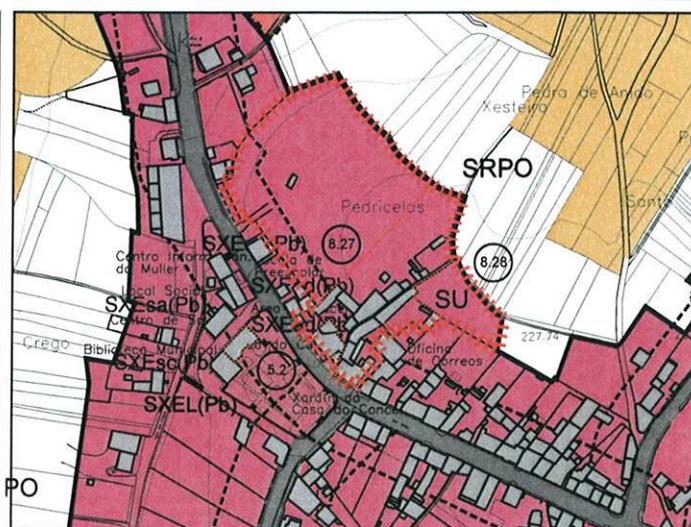
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Vivendas

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Recinto pechado cun gran muro de cachotería, referencia directa do topónimo Zas: "*recinto cerrado agrario autosuficiente*". Dentro sitúanse diversas construcións relacionadas no seu día coa explotación agraria (vivenda, alpendres, hórreos, cortellos...) actividade que hoxe en día se viu constrinxida por atoparse dentro dun núcleo urbano. Entre este recinto, e outro (Ficha: 8-27) que se atopa ó seu carón discorre un longo e estreito camiño de servidume entre muros que nos da unha idea da importancia destas explotacións.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Fonte Cardezo
LUGAR: Campo do Rollo
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

9-1

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura da auga

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: 1993

PROPIETARIO:

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Fonte de cantería dun só cano. Está composta por un muro formado por un lintel moldurado sobre dúas xambas, e unha peza de cantería, onde se sitúa o cano. Enriba do lintel un frontonciño semicircular remata o conxunto. Uns bancos de pedra flanquean e delimitan o espacio da fonte.

NOME: Pozo da Lavandeira
LUGAR: Campo do Rollo
PARROQUIA: Santa María de Baio

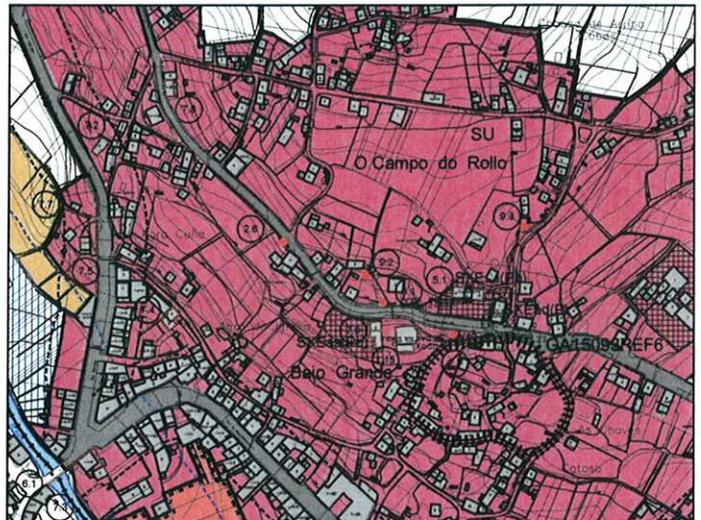
CÓDIGO DO ELEMENTO:

9-2

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura da auga

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Fonte e lavadoiro
Intervencións recentes desafortunadas

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Fonte de manancial en forma de cista, consta dun recinto-depósito construído por muretes de cachotería contra o terreo, para protexe-la nacente de auga. De seguido unhas pedras de lavar de cantería enfrontadas forman un sinxelo lavadoiro. Intervencións recentes deixaron o conxunto practicamente inservible.

NOME: Fonte do Picho
LUGAR: Campo do Rollo
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

9-3

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura da auga

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Fonte (lavadoiro deteriorado)

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Fonte dun só cano contra o terreo. Está composta por un muro cunha peza de cantería, onde se sitúa o cano. De seguido unhas pedras de lavar de cantería enfrontadas forman un sinxelo lavadoiro moi deteriorado

NOME: Fonte de Vilaestévez
LUGAR: Vilaestévez
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

9-4

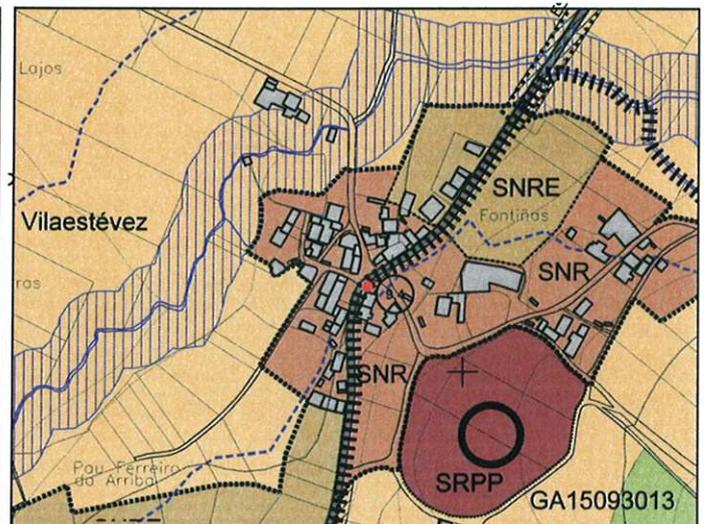
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura da auga

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Fonte

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Fonte de cantería dun só cano. Está composta por un muro cunha peza de cantería embutida con forma de frontón semicircular, onde se sitúa o cano. A auga vértese nun pío rectangular de perpiaños achafranados de cantería.

NOME: Fonte da Santa
LUGAR: Muíño
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

9-5

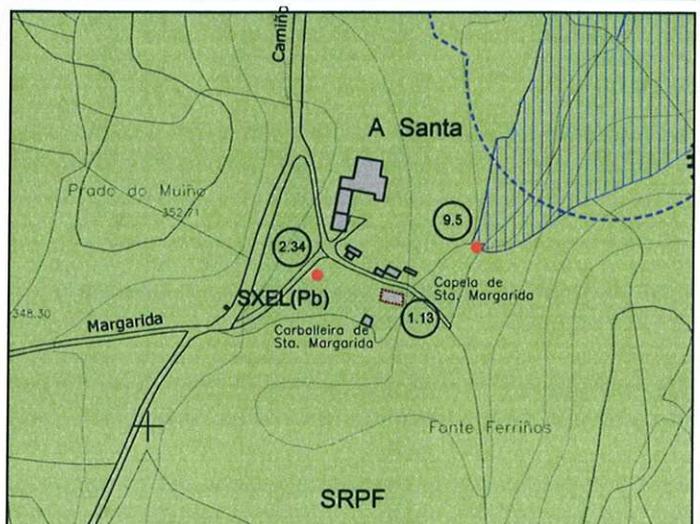
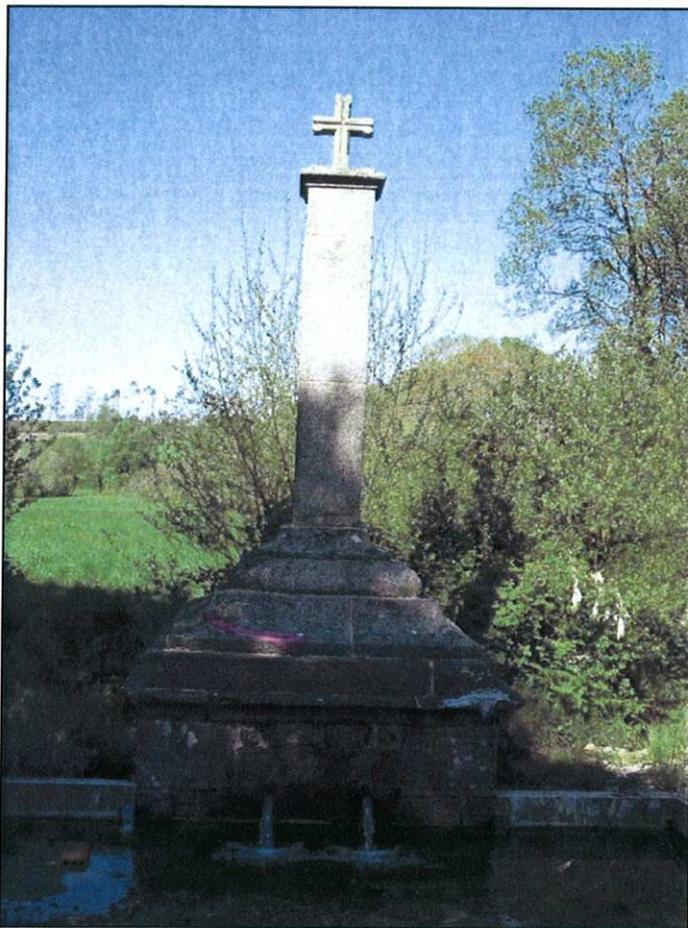
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura da auga

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neoclásico

CRONOLOXÍA: S.XVIII–XIX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular
Desafortunado enlousado recente do entorno.

DESCRIPCIÓN: Fonte de granito composta por unha plataforma–bloque cuadrangular, moldurada e achafranada, de onde manan dous canos que verten a auga nun pío rectangular. Sobre a plataforma érguese un pedestal moldurado, cun piar cadrado que remata nun capitel cadrado moldurado, no que se asenta unha cruz de sección cadrada, achafranada e recrucetada. Esta fonte esta relacionada coa ermida de Santa Margarida.

NOME: Lavadoiro en Gontalde
LUGAR: Gontalde
PARROQUIA: Santa María de Mira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

9-6

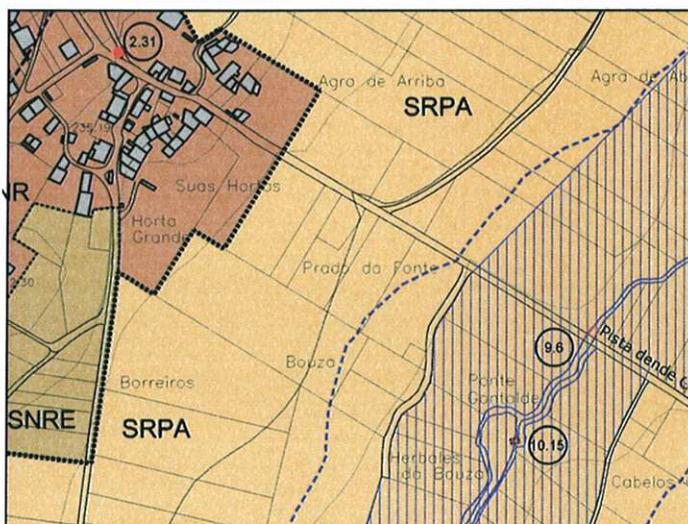
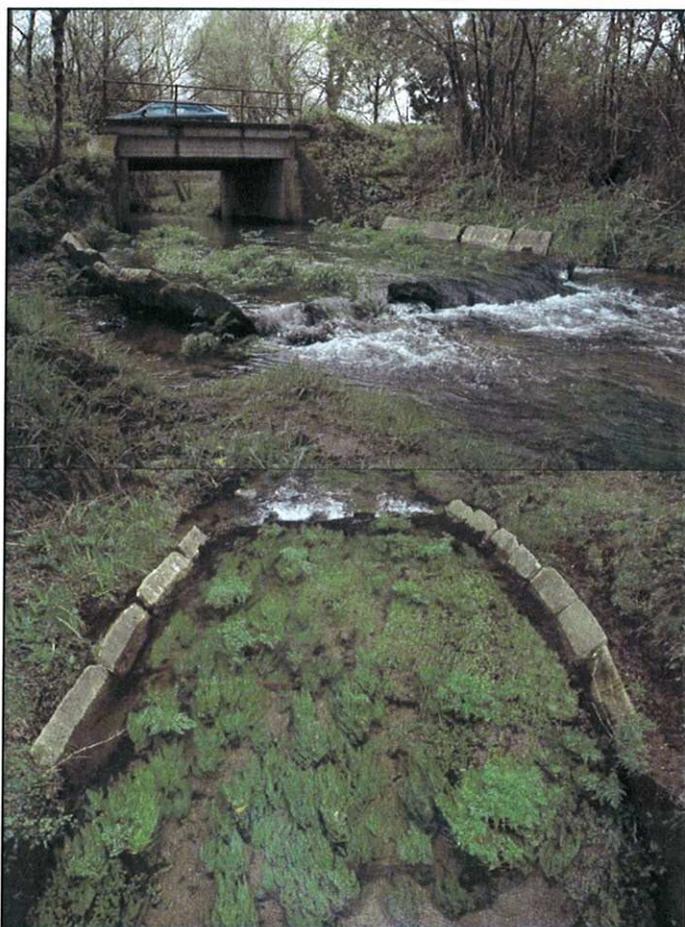
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección das Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura da auga

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Lavadoiro descuberto no leito do río de Mira. Sinxela construción de rústicas rampas de laxes de pedra, inclinadas e enfrontadas. Forman un recinto que represa lixeiramente e amaina a auga do río no que está situado o lavadoiro.

NOME: Muíño das Quintas
LUGAR: As Quintas
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-2

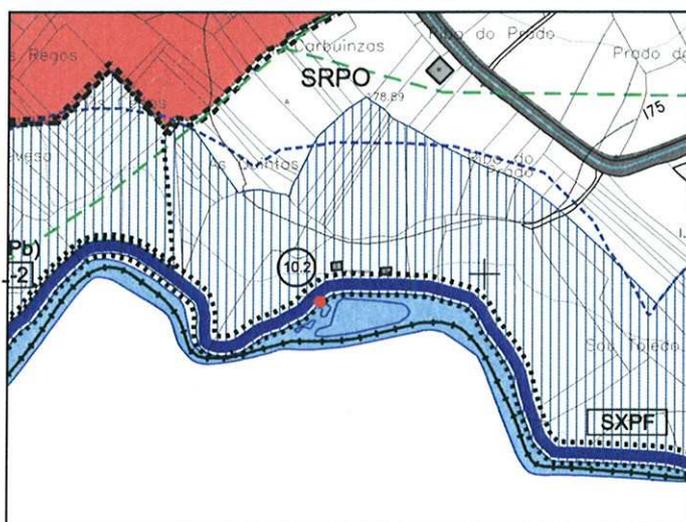
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construcción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería ó vista, cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva e porta alintelada.

NOME: Muíño de Sua Agra
LUGAR: Sua Agra
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-3

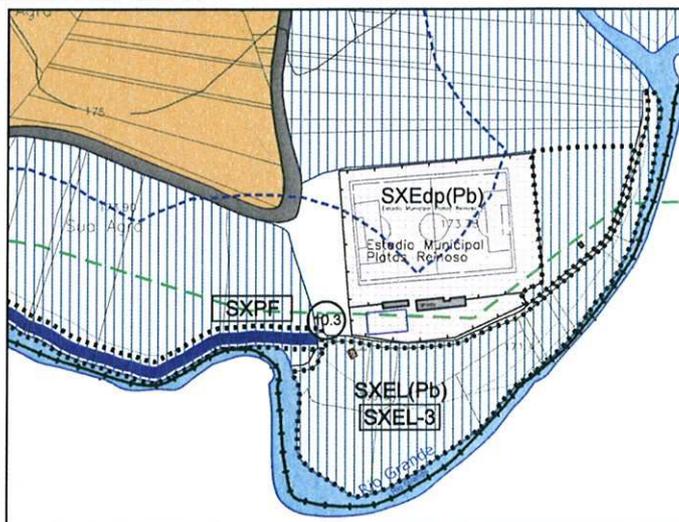
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construcción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista, cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva e porta alintelada, mantén o pousadoiro, feito cunha laxa de xisto, a carón da porta.

NOME: Muíño de Carreira
LUGAR: Carreira
PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-4

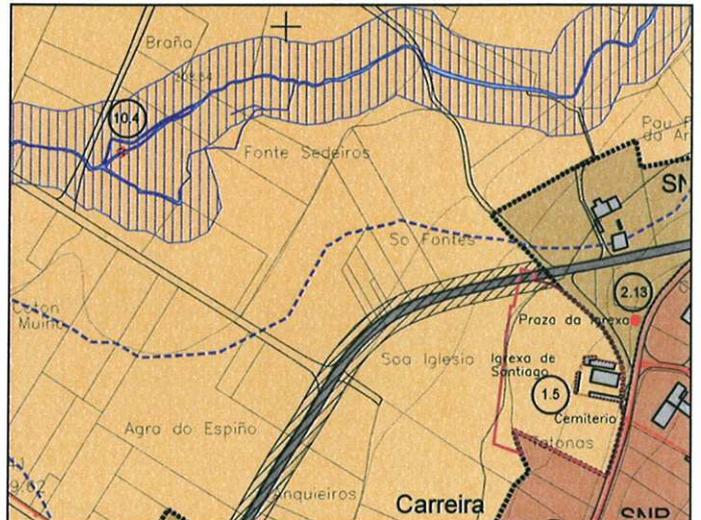
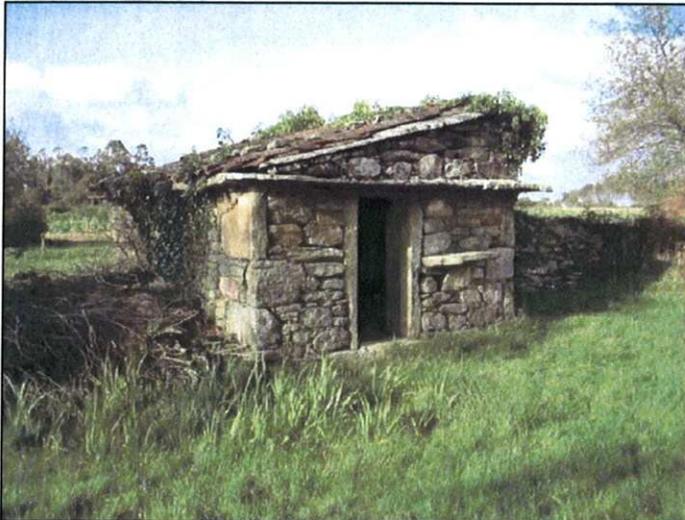
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construcción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista, cuberta a unha auga con cubrición de tella curva e porta alintelada. Sobre o lintel da porta situase unha liña de imposta de laxas a modo de cornixa. Unha laxa de pedra embutida no muro da entrada forma o pousadoiro.

NOME: Muíños do Rabiñoso

LUGAR: Rabiñoso

PARROQUIA: Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-5

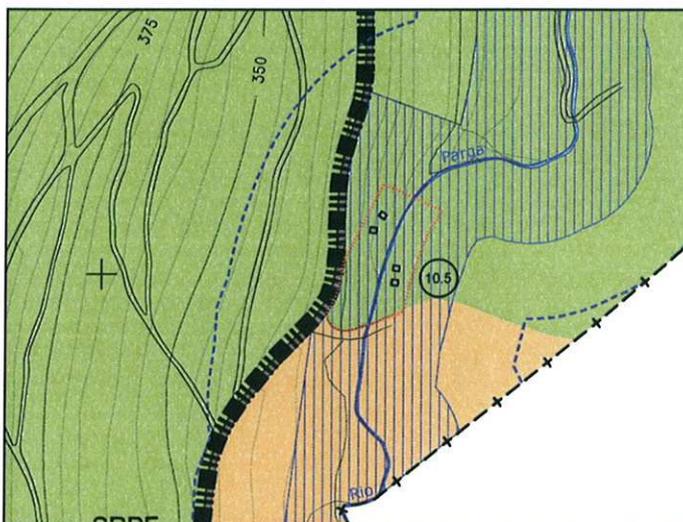
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonados

ESTADO DE CONSERVACIÓN: En ruínas

DESCRIPCIÓN: Conxunto de muíños situados no curso do rego Parga, nun tramo de gran desnivel a ambos lados do curso do rego. Trátase de muíños de feitura similar, dunha soa moa, de regato, rodicio e de canle. Construcións cúbicas cunha gran economía constructiva, con planta rectangular, muros portantes de cachotería e cuberta a unha e dúas augas con cubrición de tella curva. Os vans limítanse a porta alintelada e algunha fornela diminuta. Están situados nun entorno de gran beleza natural e interese paisaxístico. Nas inmediacións atópase unha antiga pontella de cantería.

NOME: Muíño das Pereiras
LUGAR: Rucheira, Lamas
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-6

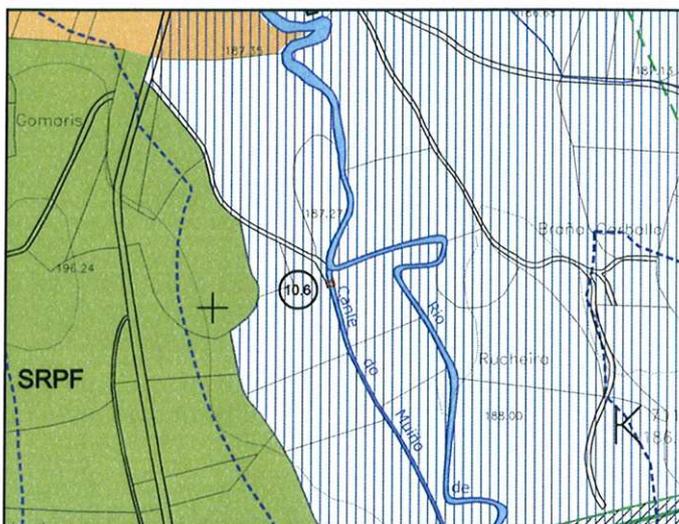
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños das Pereiras

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruína

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca unha liña de imposta de laxas de granito e un pousadoiro. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva do país.

NOME: Muíño de Vilachán
LUGAR: Chousa do Muíño, Vilachán
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-7

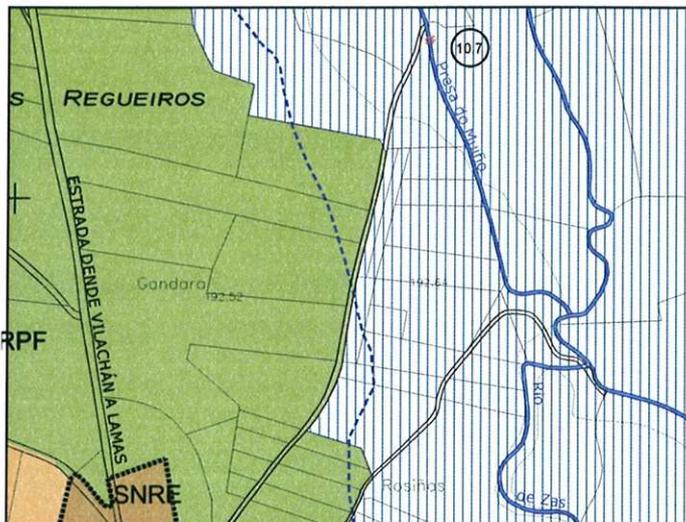
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños de Vilachán

USO ACTUAL: Moenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca unha liña de imposta de laxas de granito e un pousadoiro. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva do país.

NOME: Muíño do Cotón
LUGAR: Su Cotón, Vilachán
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-8

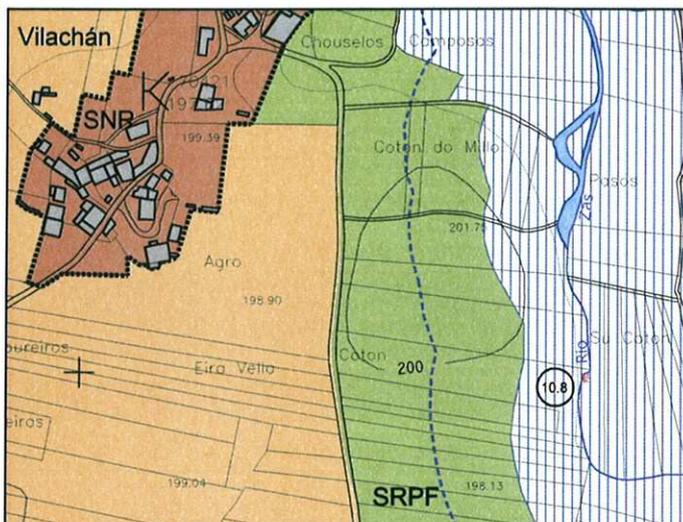
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Moenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca unha liña de imposta de laxes de granito e dous pousadoiros. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva do país.

NOME: Conxunto de tres muíños en Cotón do Muíño

LUGAR: Cotón do Muíño, Cebola de Abaixo, Baio

PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-9

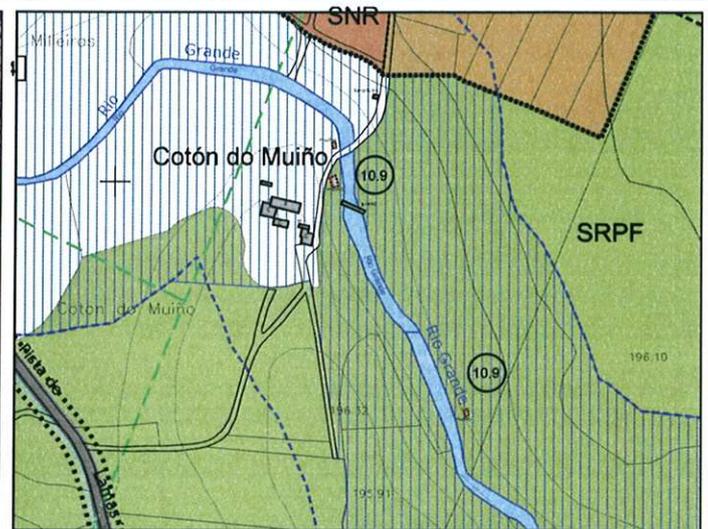
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Dous abandonados

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Dous deles en ruínas

DESCRIPCIÓN: Muíños de regato, de rodicio e de canle. Construcións cúbicas de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás cantería en xambas e linteis), e cubertas a dúas augas con cubrición de tella do país (só un ten a cuberta en bo estado). Un deles ten dúas mósas.

NOME: Conxunto de tres muíños en Pedra Vixía
LUGAR: Pedra Vixía, Baio
PARROQUIA: Santa María de Lamas

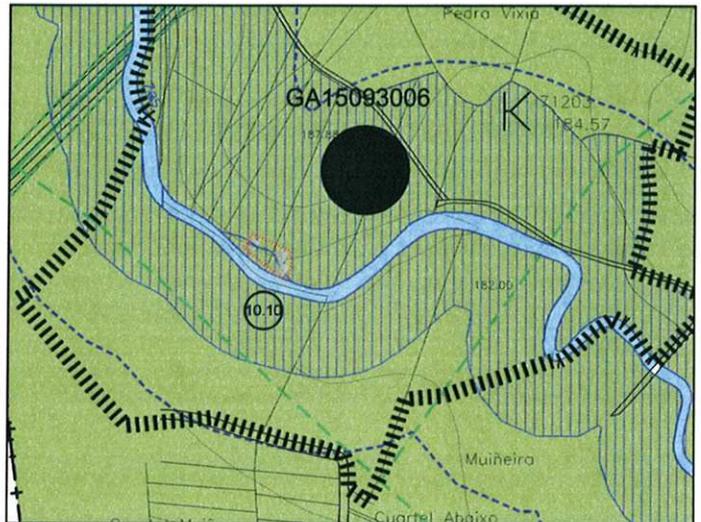
CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-10

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonados

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo. Un deles en ruínas

DESCRIPCIÓN: Muíños de regato, de rodicio e de canle. Construcións cúbicas de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista ou enfuscados (agás cantería en xambas e linteis), e cubertas a dúas augas con cubrición de formigón. En dous deles a porta principal está flanqueada por dous pousadoiros, Conxunto de interese etnográfico integrado nun entorno natural de gran valor paisaxístico.

NOME: Muíño en Vilar
LUGAR: Vilar
PARROQUIA: San Pedro de Vilar

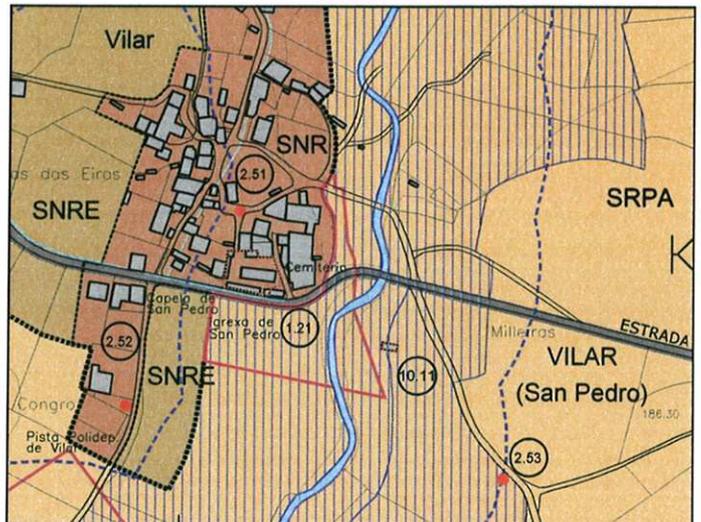
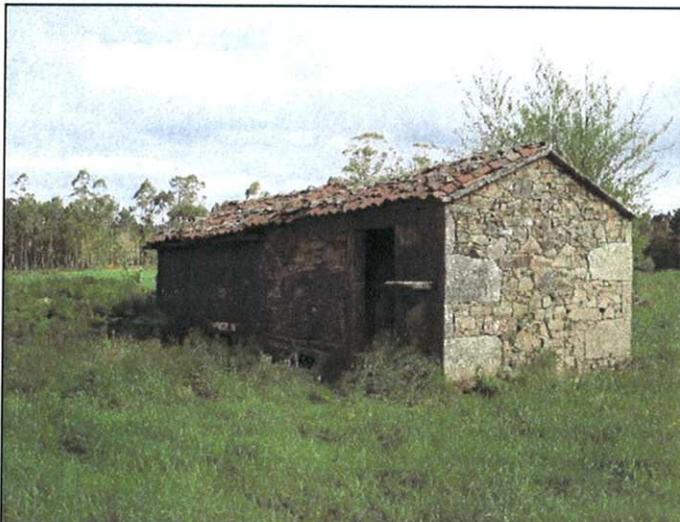
CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-11

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-9

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Moenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de dúas moas, de regato, rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista e cuberta a dúas augas con cubrición de tella curva. Cada sala de moenda ten porta de entrada alintelada, unha nunha cabeceira cunha bufarda enriba e outra á fronte, cadansúa co seu correspondente pousadoiro. A canle está constituída por laxas de xisto.

NOME: Muíño da casa do muíño (muíño de Luís)

LUGAR: Mira

PARROQUIA: Mira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-12

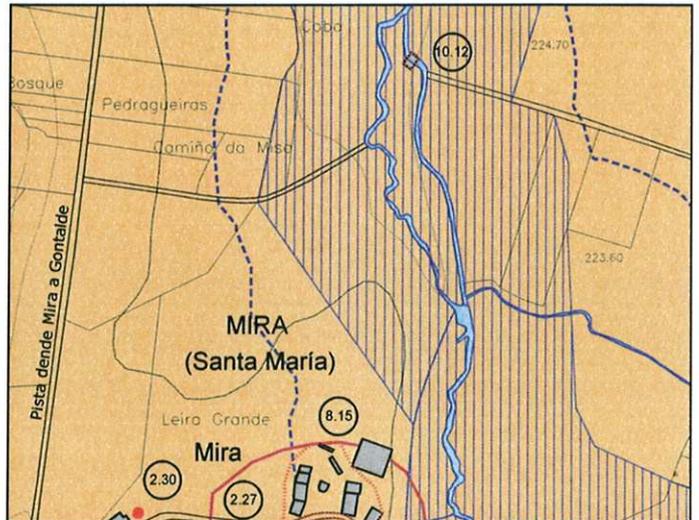
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Moenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de tres moas, de regato, rodicio e cubo-balsa. Construcción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista, cuberta a dúas augas con cubrición de fibrocemento e porta alintelada. A balsa, onde se acumula a auga para move-los rodicios, está situada na fronte do edificio.

NOME: Conxunto de tres muíños e un mazo (forxa)

LUGAR: Teixidón

PARROQUIA: Santa María de Mira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-13

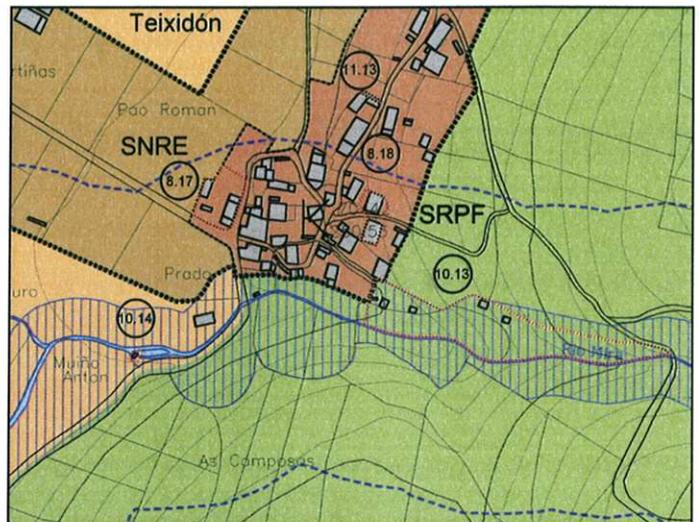
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura do pan e do ferro

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños de Teixidón

USO ACTUAL: Moenda ocasional e abandonados

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Algúns restaurados; outros en ruínas

DESCRIPCIÓN: Muíños (e mazo) de regato, de rodicio e de canle. Construcións cúbicas de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás cantería en xambas e linteis), e cubertas a unha e dúas augas con cubrición de tella curva (un deles de formigón). Nos muíños destaca unha liña de imposta de laxas a modo de cornixa, outra laxa de pedra embutida no muro da entrada, forma o pousadoiro. O mazo (forxa ou fragua) ten unha maior calidade construtiva e maior número de vans. Completa o conxunto hidráulico un rústico lavadoiro de laxas de pedra situado tralo último dos muíños. Conxunto de interese etnográfico integrado nun entorno natural de gran valor paisaxístico.

NOME: Muíño Artón
LUGAR: Teixidón
PARROQUIA: Santa María de Mira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-14

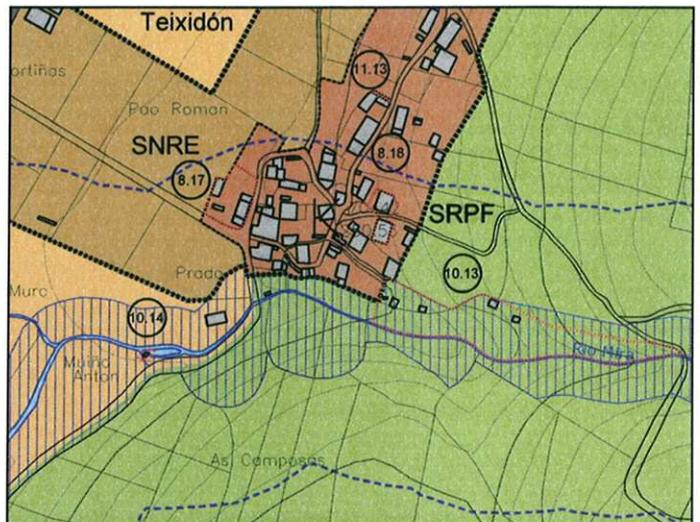
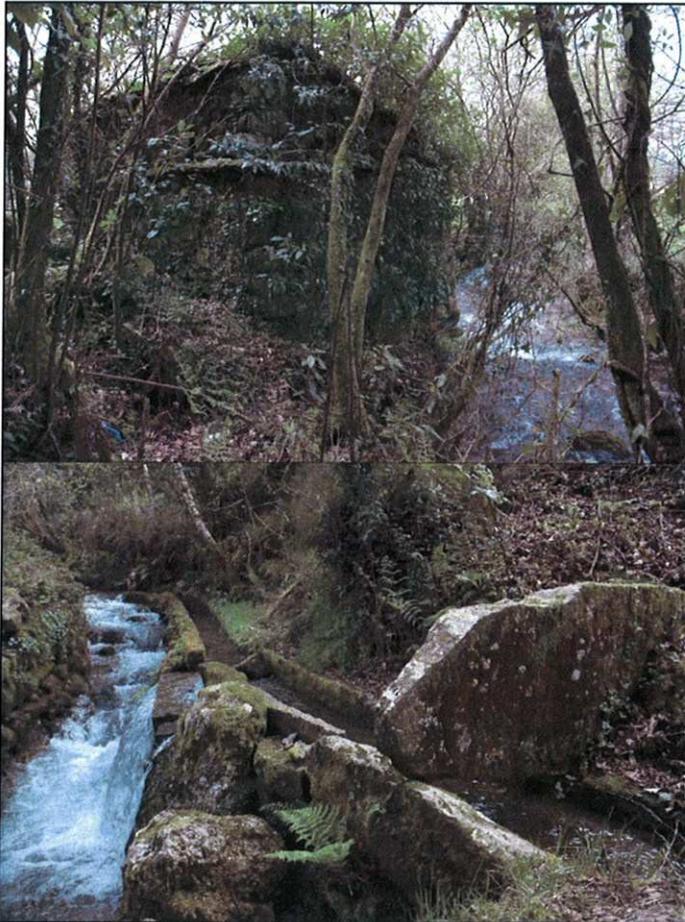
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruína

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca unha liña de imposta de laxas de granito e un pousadoiro. A cuberta está resolta a unha auga con cubrición de tella curva do país. Conserva a canle de abastecemento, construída en cachotería e laxas de granito.

NOME: Muíño en Gontalde
LUGAR: Gontalde
PARROQUIA: Santa María de Mira

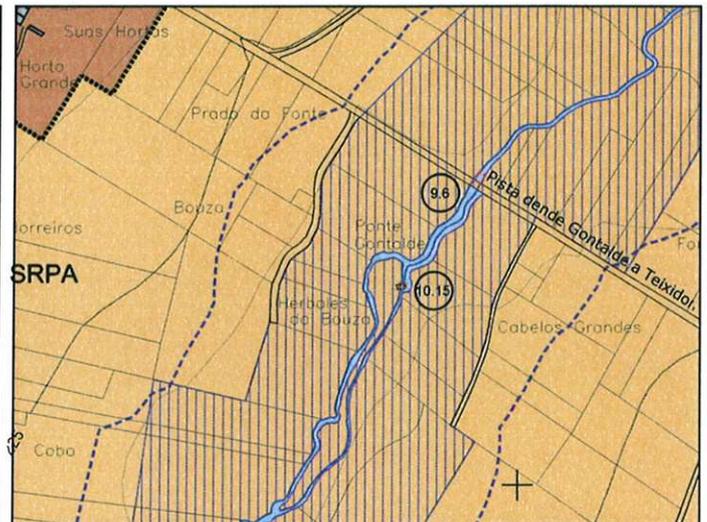
CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-15

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca un pousadoiro. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva do país. Conserva a canle de abastecemento, construída en cachotería e laxes de granito.

NOME: Muíño en Follente
LUGAR: Preto do Pazo de Follente
PARROQUIA: Santa María de Mira

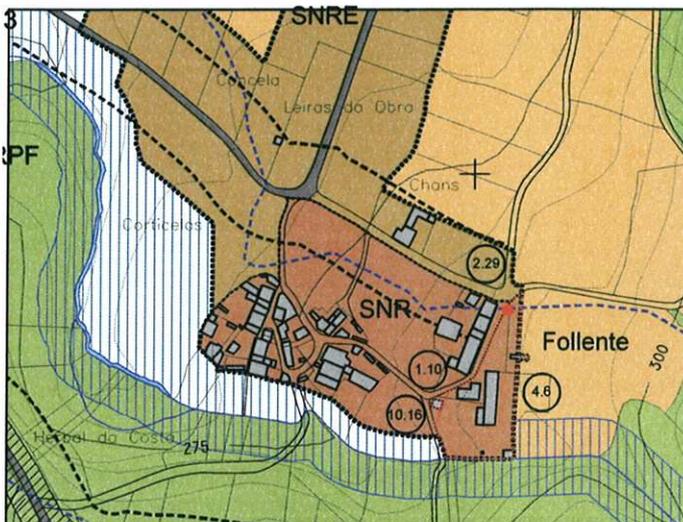
CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-16

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Moenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca un pousadoiro. A cuberta de formigón está resolta a dúas augas. Conserva a canle de abastecemento.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Muíño das Abellas
LUGAR: As Abellas
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

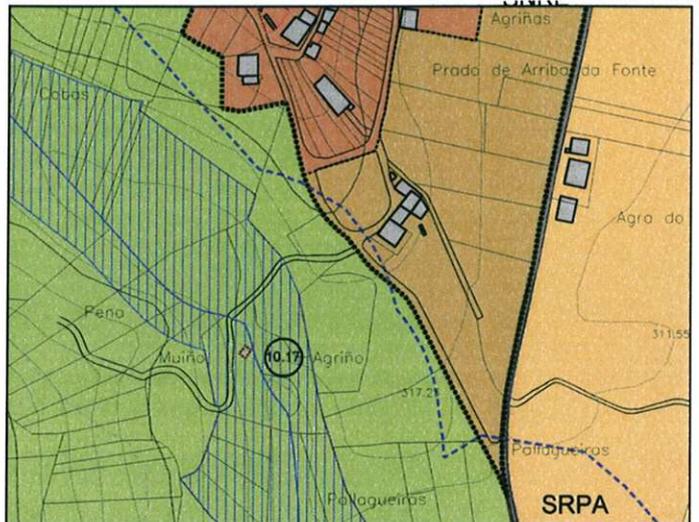
CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-17

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan
ADSCRIPCIÓN CULTURAL:
CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:
USO ACTUAL: Non funciona
ESTADO DE CONSERVACIÓN: Malo

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construcción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista, cuberta a unha auga con cubrición de tella curva e porta alintelada.

NOME: Muíño na Milleira
LUGAR: Milleira–Adro de Abaixo
PARROQUIA: Santo Adrián de Castro

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-18

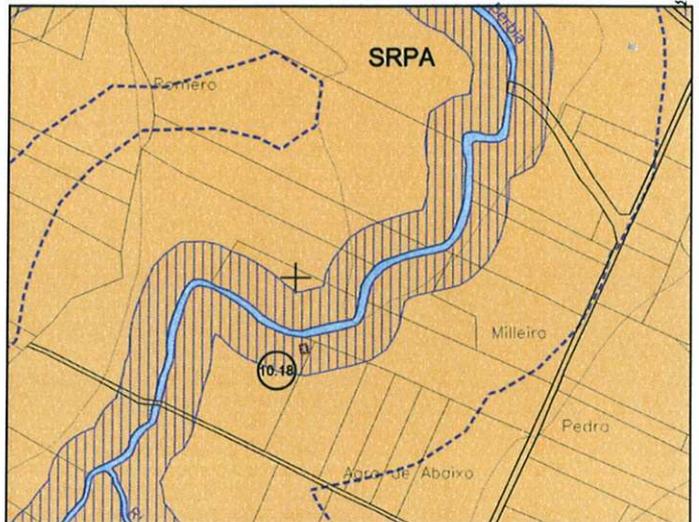
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX–XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: San moenda

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca un pousadoiro. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva do país. Conserva a canle de abastecemento, de cachotería e laxes de xisto.

NOME: Muíño en Prado de Muíño

LUGAR: As Pedreiras

PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-19

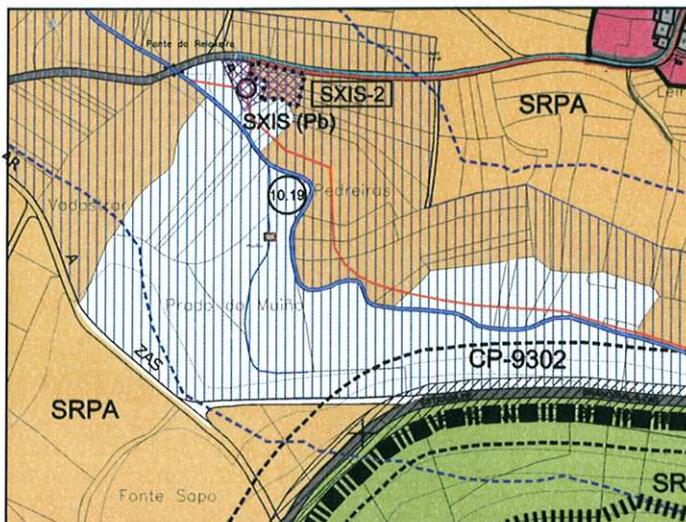
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Moenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca un pousadoiro. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva do país, sobre placa de formigón. Conserva a canle de abastecemento.

NOME: Muíño da Carballeira
LUGAR: Carballeira do Vilar
PARROQUIA: Santo André de Zas

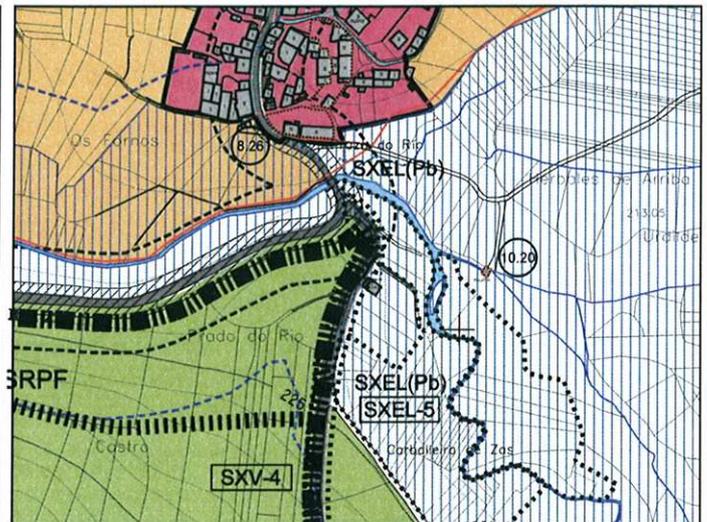
CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-20

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Moenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construcción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería á vista, cuberta a dúas augas con cubrición de formigón e porta alintelada. Unha laxa de xisto embutida no muro da entrada serve de pousadoiro.

NOME: Muíño en A Toxa
LUGAR: Cotón do Muíño, A Toxa
PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

10-21

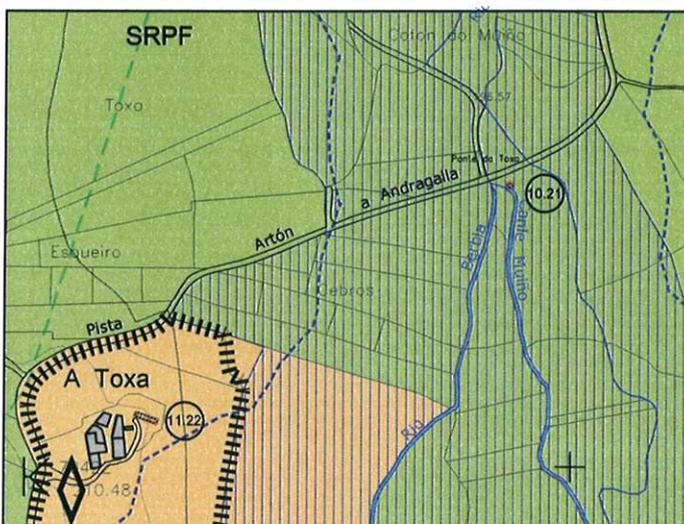
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Augas

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Moenda ocasional

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Muíño de regato, de rodicio e de canle. Construción cúbica de planta rectangular con muros portantes de cachotería enlucida con cemento á vista (agás xambas e linteis de cantería) dos que se destaca un pousadoiro. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de fibrocemento. Conserva a canle de abastecemento.

NOME: Hórreos das Torres do Allo
LUGAR: Allo
PARROQUIA: San Pedro do Allo

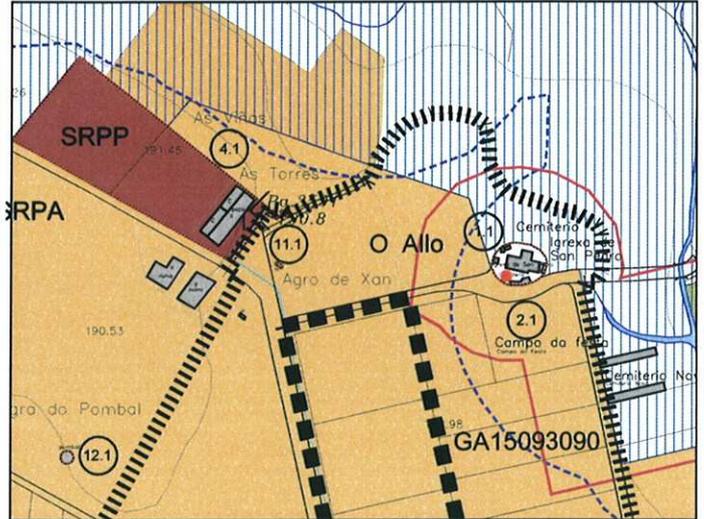
CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-1

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-2

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO: Deputación da Coruña

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Conxunto de tres hórreos tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Dous están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. Un deles aséntase sobre un celeiro con muros portantes de cachotería granítica. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva.

NOME: Hórreo no campo da festa
LUGAR: A Gris
PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-3

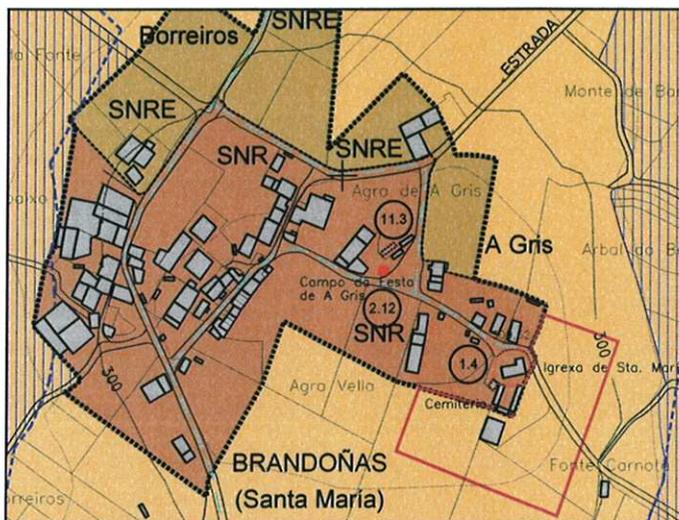
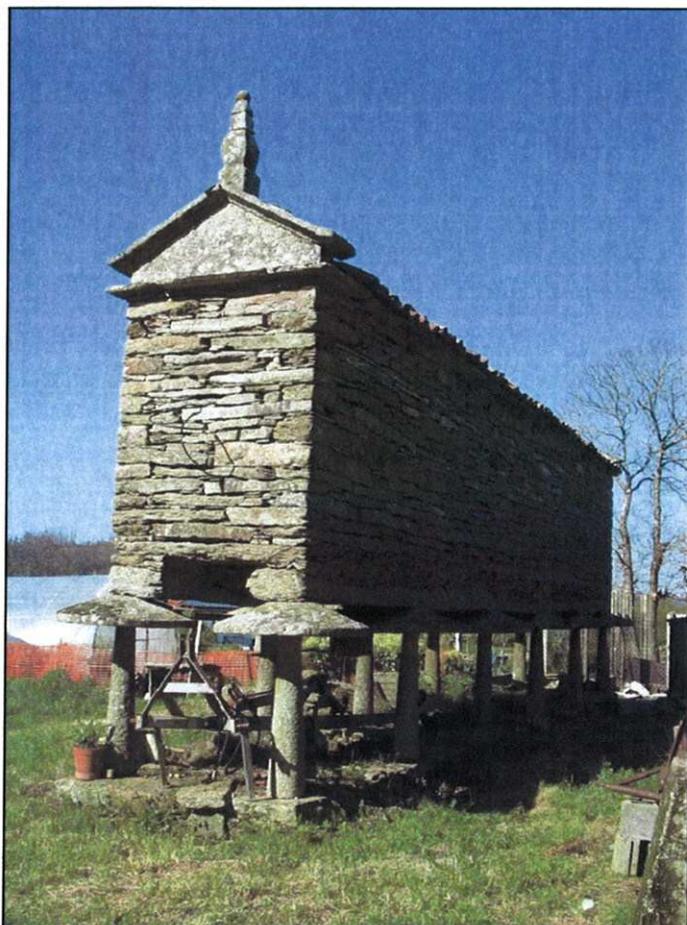
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Asentado sobre esveltos pés troncocónicos, que lle confire unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. Conserva o lampión e carece de cruz.

NOME: Hórreos preto do Adro
LUGAR: Lamas
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-4

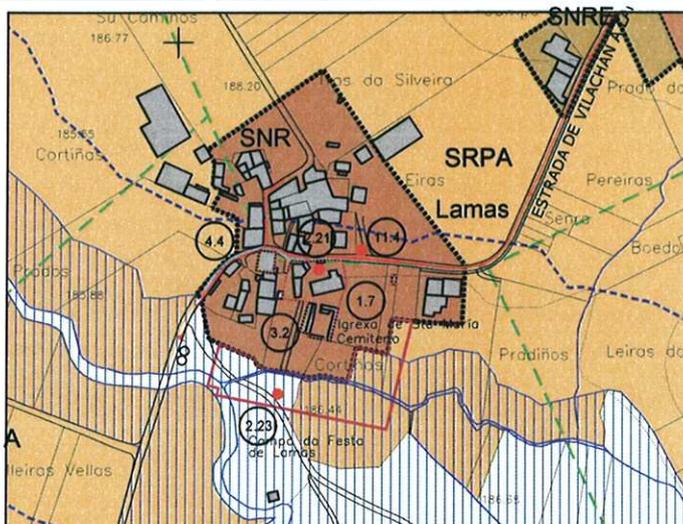
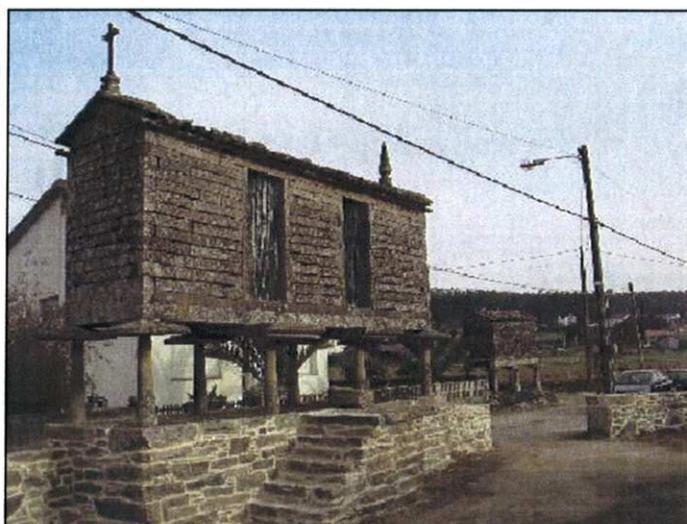
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños de Lamas

USO ACTUAL: Almacén de grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Conxunto de hórreos tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedra. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva. O de maior tamaño presenta dúas portas, pedras regulares, pinches con gardaventos nos penais e sobre eles cruz ornamental e lampión.

NOME: Hórreos no Vilar
LUGAR: O Vilar
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-5

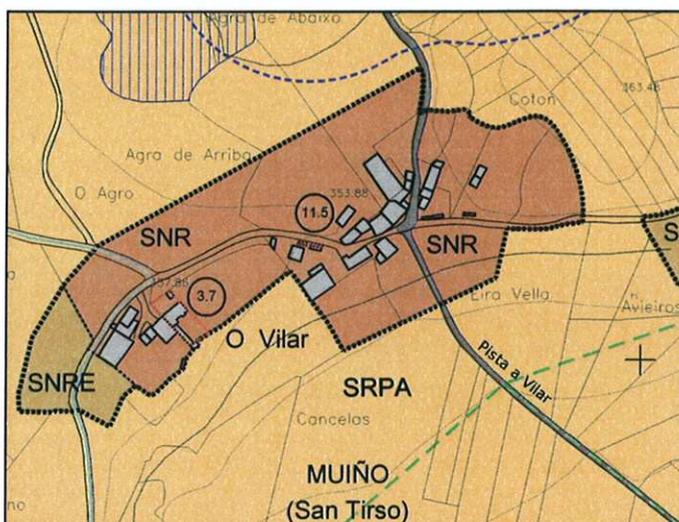
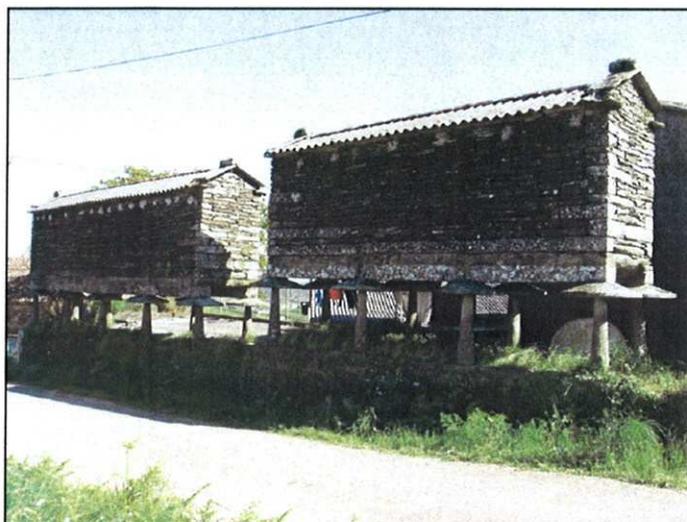
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de cereais

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Dous hórreos tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de fibrocemento. Nos penais presentan pinches con gardaventos e carecen de cruz e lampiñón.

NOME: Hórreo en Quintáns
LUGAR: Quintáns
PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-6

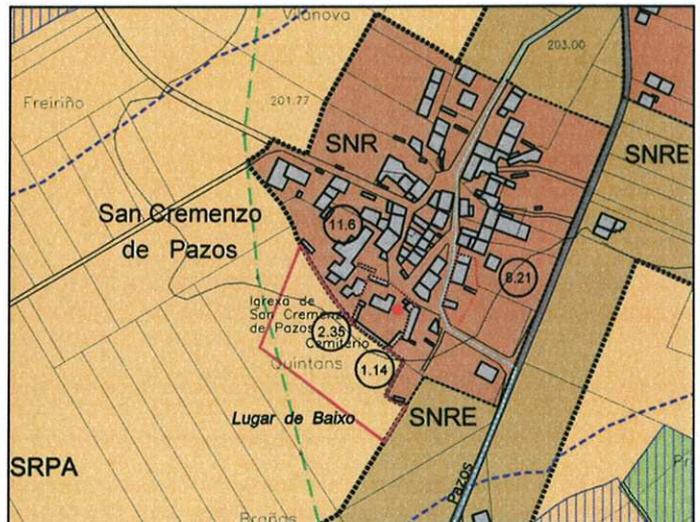
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura popular

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras regulares. Está asentado sobre sete pares de esveltos pés troncocónicos, que lle confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Neste caso esta sensación vese incrementada por estar situado sobre unha alta cepa de cachotería, con acceso a través dun patín. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta están resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. Presenta nos penais, pinches con gardaventos e sobre eles cruz ornamental e lampiñón.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Hórreos da vila
LUGAR: Zas
PARROQUIA: Santo André de Zas

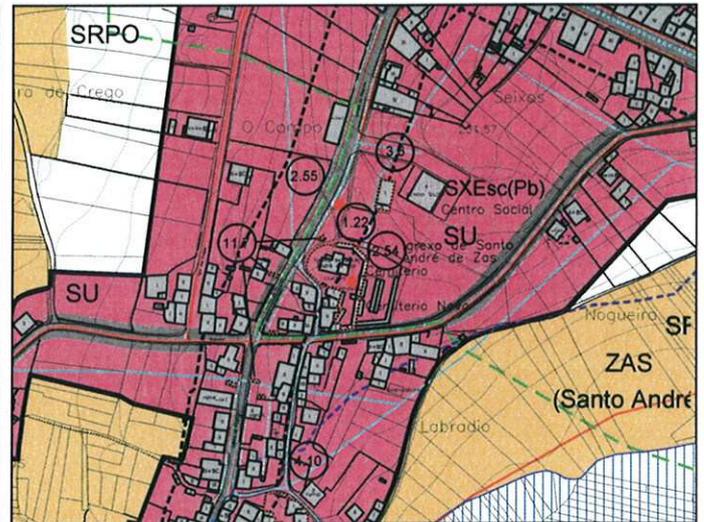
CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-7

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO: Veciños de Zas

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Conxunto de hórreos tipo Fisterra, de pequeno tamaño, cunha cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares coa parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva.

NOME: Hórreo xunto ao Igrexario

LUGAR: Carreira

PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-8

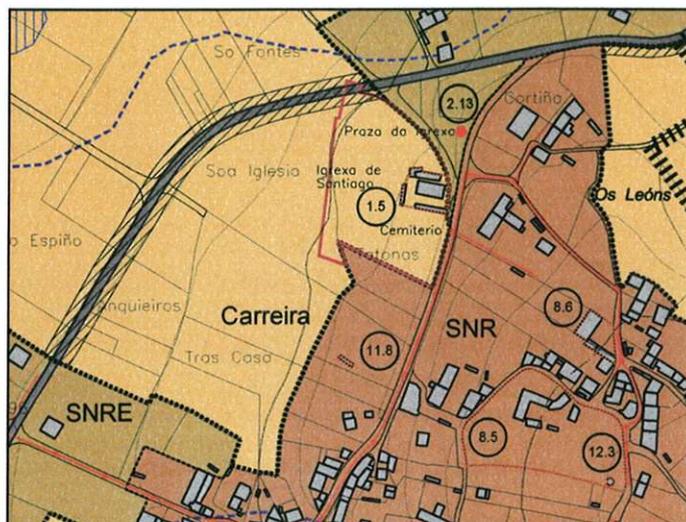
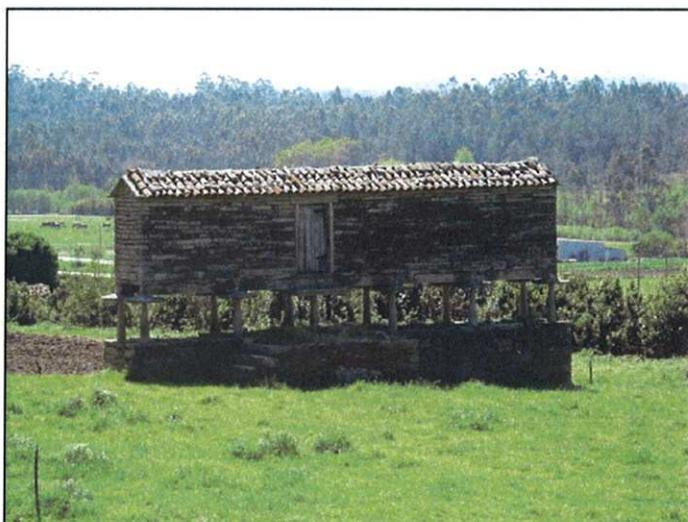
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras regulares. Está asentado sobre seis pares de esveltos pés troncocónicos, que lle confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Situado sobre unha cepa de cachotería, con acceso a través dun patín. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta están resolta a dúas augas con cubrición de tella curva.

NOME: Hórreo da casa rectoral
LUGAR: Gándara
PARROQUIA: Santa María de Gándara

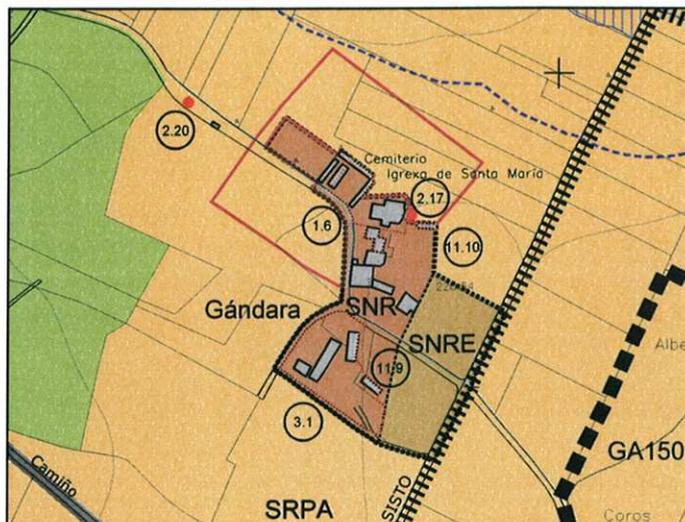
CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-9

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de laxes de pedra irregulares. Está asentado sobre doce pares de esveltos pés troncocónicos, que lle confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Situado sobre unha base de cachotería. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta están resolta a dúas augas con cubrición de tella curva.

NOME: Hórreo preto da Igrexa
LUGAR: Gándara
PARROQUIA: Santa María de Gándara

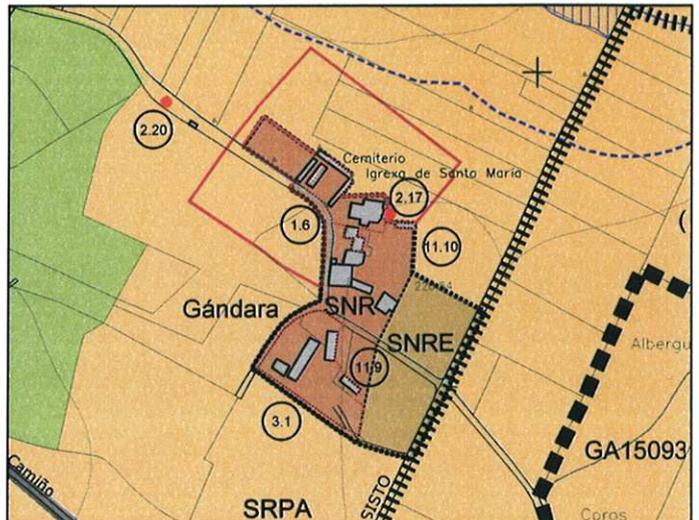
CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-10

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO: Veciños de Zas

USO ACTUAL: Almacén de grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras regulares. Está asentado sobre oito pares de esveltos pés troncocónicos, que lle confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Neste caso esta sensación vese incrementada por estar situado sobre unha alta cepa de cachotería, con acceso a través dun patín. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta están resolta a dúas augas con cubrición de tella curva. Presenta nos penais, pinches con gardaventos carentes de cruz ornamental e lampión.

NOME: Conxunto de catro hórreos

LUGAR: Quintáns

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-11

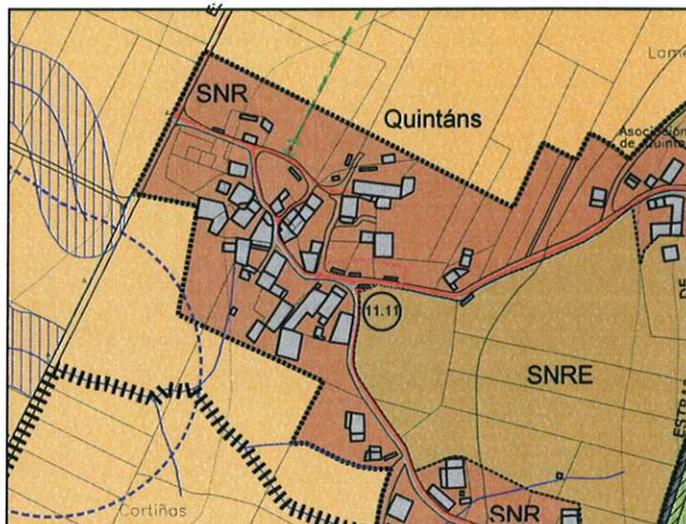
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños de Quintáns, Familia Rial

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Conxunto de 4 hórreos tipo Fisterra, cunha cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva, un deles con nova cubrición. Asentados sobre plataforma de cachotería nun muro, só un conserva unha cruz.

NOME: Hórreos en A Andragalla
LUGAR: A Andragalla
PARROQUIA: Santa María de Lamas

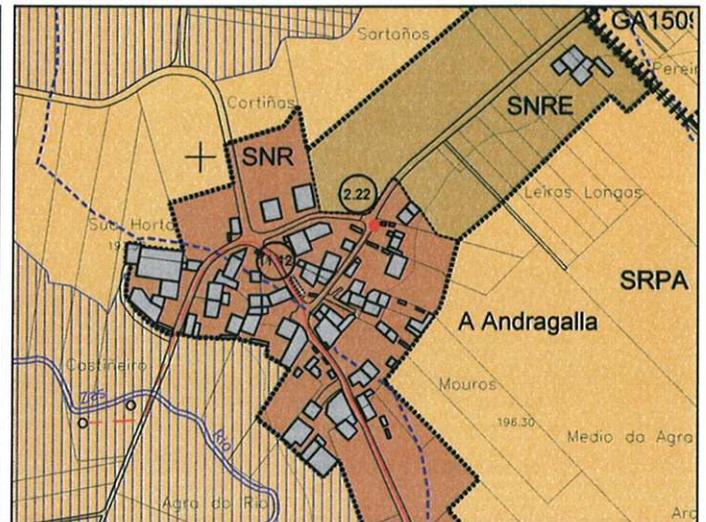
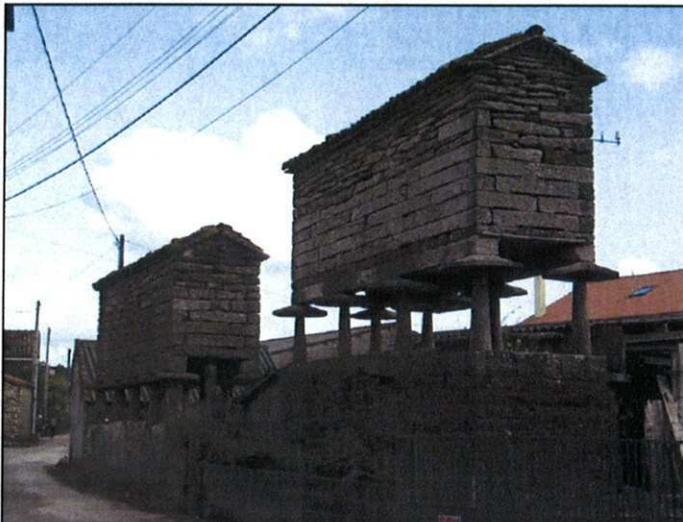
CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-12

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños de A Andragalla

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Hórreos na aldea da Andragalla. Tipo Fisterra, cunha cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva e plana. Todos eles asentados sobre plataformas de cachotería en muros, carecen de cruz e lampián.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Hórreos en Teixidón
LUGAR: Teixidón
PARROQUIA: Santa María de Mira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-13

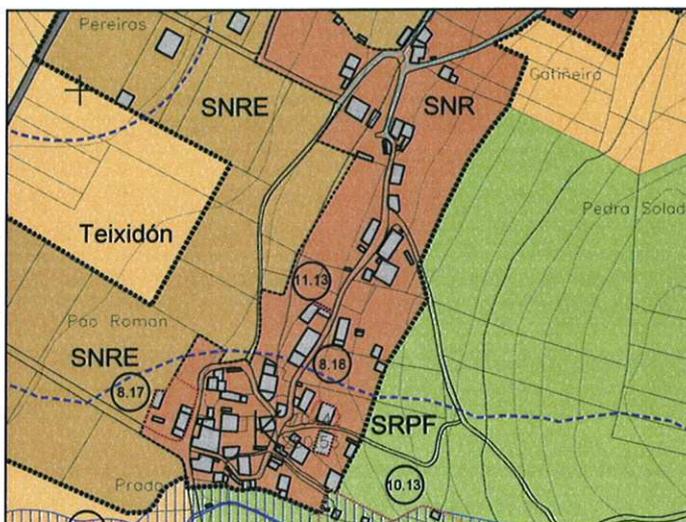
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños de Teixidón

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Hórreos na aldea de Teixidón. Tipo Fisterra, cunha cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras regulares e irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva e plana. Todos eles asentados sobre plataformas de cachotería, algúns conservan cruz e lampián, outros presentan fábricas moi rústicas.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Conxunto de hórreos nas Abellas

LUGAR: As Abellas

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-14

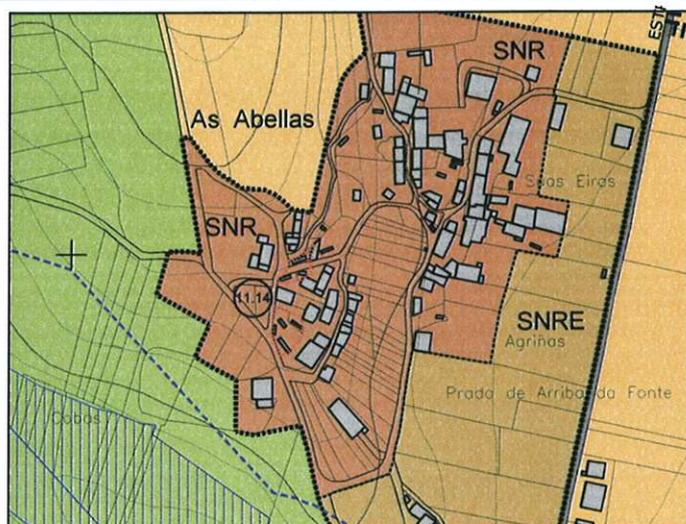
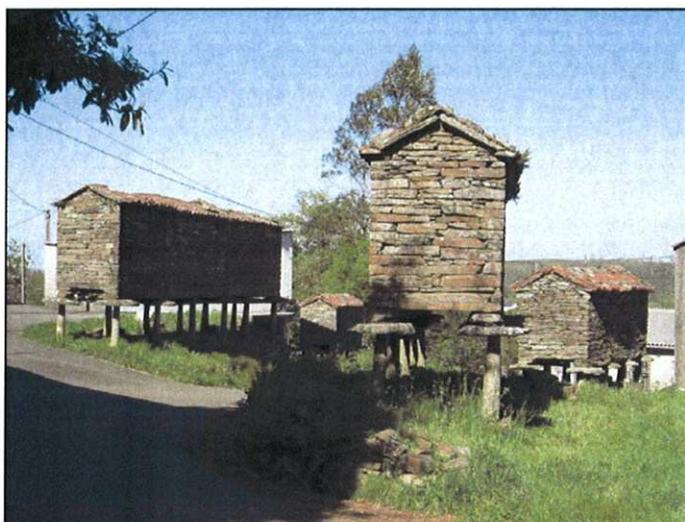
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños de As Abellas

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Conxunto de hórreos tipo Fisterra que presentan fábricas moi rústicas, cunha cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva, carecen de cruz e lampián.

NOME: Catro hórreos en O Couto
LUGAR: O Couto
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

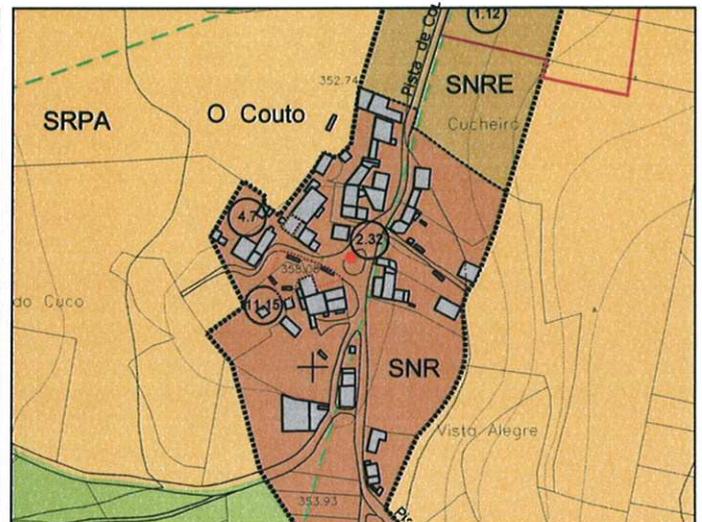
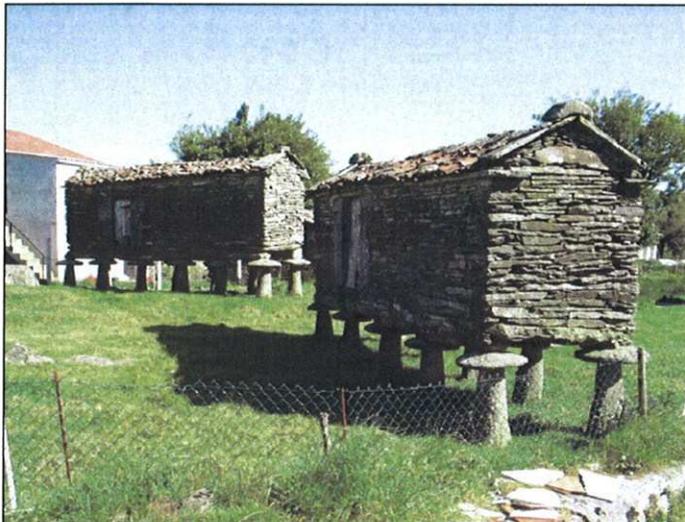
CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-15

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S. XIX-XX

PROPIETARIO: Veciños de O Couto

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Conxunto de 4 hórreos tipo Fisterra, cunha cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva. Dous deles teñen unha fábrica máis rústica, cos pés asentados directamente no chan e carecen de cruz e lampiño, os outros dous son posteriores, de fábrica máis elaborada sobre plataforma de cachotería e conservan cruz e lampiño.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Hórreo en O Castro
LUGAR: O Castro
PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-16

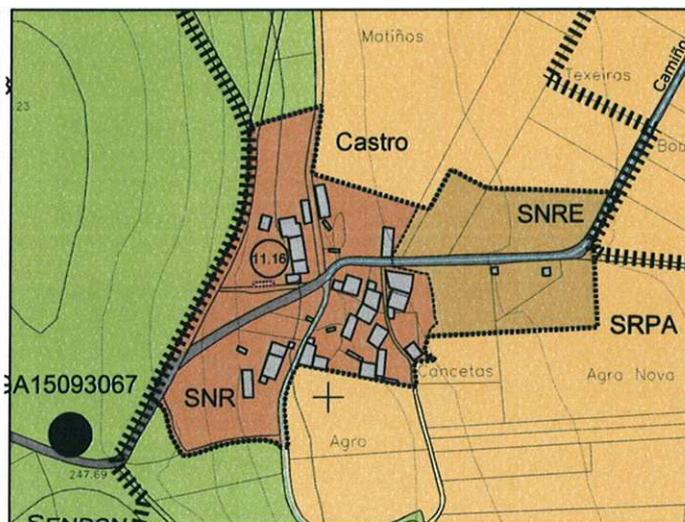
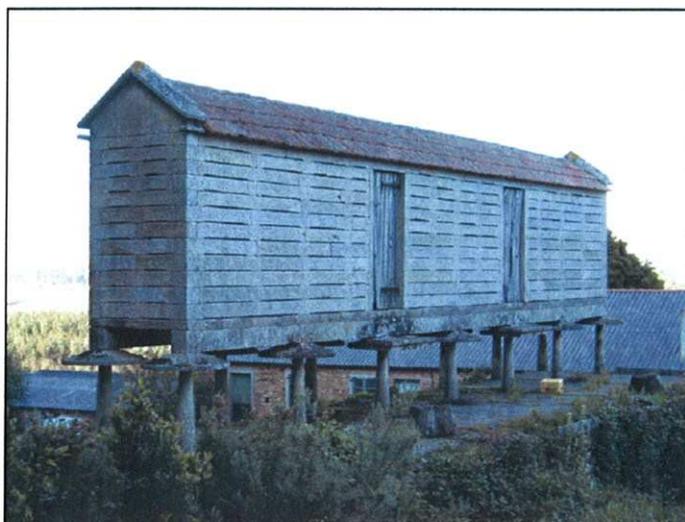
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pezas de cantería. Está asentado sobre sete pares de esveltos pés troncocónicos, que lle confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Está situado sobre unha alta cepa de cachotería e formigón, con acceso a través dun patín. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta están resolta a dúas augas con cubrición de tella plana. Presenta nos penais, pinches con gardaventos carentes de cruz ornamental e lampión.

NOME: 2 hórreos en A Atalaia
LUGAR: A Atalaia
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-17

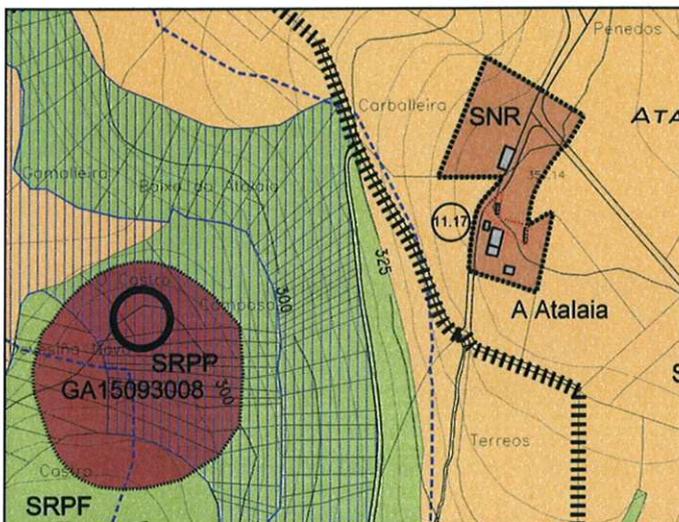
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Hórreos tipo Fisterra, de feitura rústica cunha cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares, rudamente labrados, ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Hórreo
LUGAR: Rial de Arriba
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-18

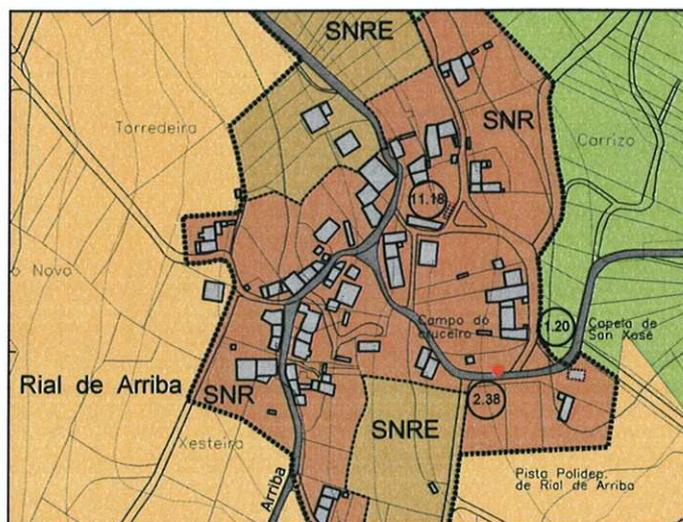
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra situado sobre unha plataforma—muro de cachotería que delimita o entorno da eira de malla—lo trigo, de onde parte o patín de acceso a cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva, con cruz e lampián.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Hórreo en San Martiño de Meanos

LUGAR: San Martiño de Meanos

PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-19

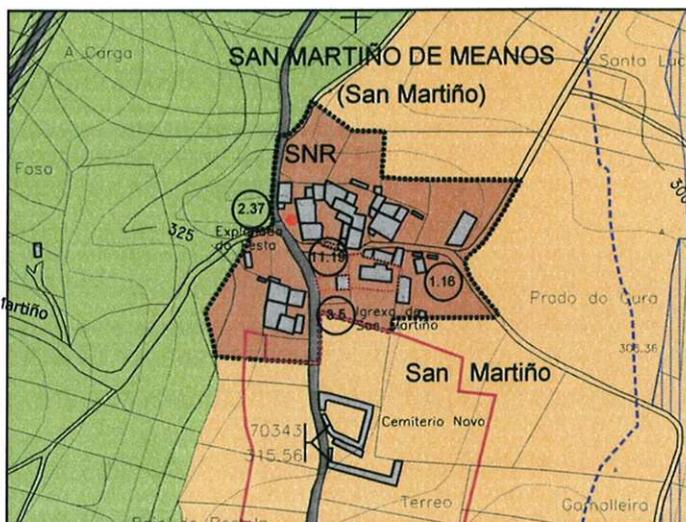
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX-XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de apeiros, grao...

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra situado sobre unha plataforma de cachotería cunha cámara rectangular e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de pedras irregulares. Están asentados sobre esveltos pés troncocónicos, que lles confiren unha sensación de inestabilidade, pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. As cubertas están resoltas a dúas augas con cubrición de tella curva.

NOME: Hórreo en Vila
LUGAR: Vila
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-20

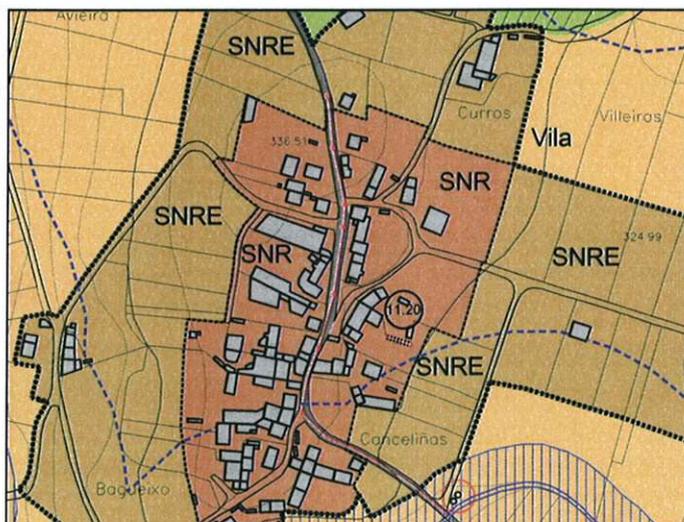
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XIX_XX

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Almacén de grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, cunha cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de laxas de pedra irregulares. Está asentado sobre once pares de esveltos pés troncocónicos, sobre base de cachotería, que lle confiren unha sensación de inestabilidade pola súa forma afusada. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta están resolta a dúas augas con cubrición de tella curva unha metade e fibrocemento a outra, carece de lampión e cruz.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Hórreo de O Roxo
LUGAR: Artón
PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-21

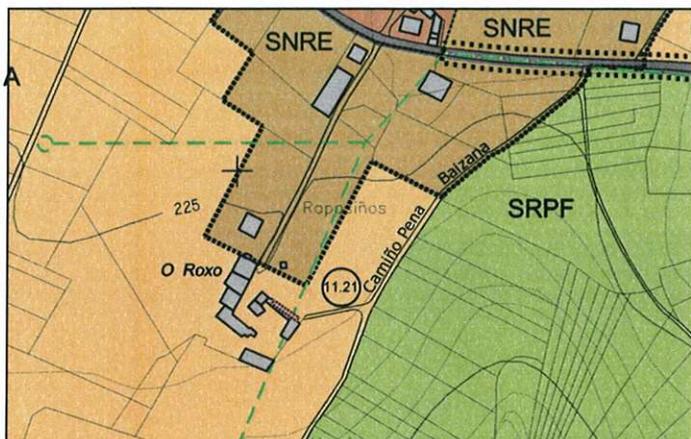
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-9

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: Ano 1.950

PROPIETARIO: Lucía Miranda Rojo

USO ACTUAL: Almacén de grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, cunha longa e estreita cámara duns 24 metros, cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de laxes de pedra regulares. Está asentado sobre doce pares de esveltos pés troncocónicos de forma afusada que lle confiren unha sensación de inestabilidade. Atópase sobre unha base de cachotería e formigón. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de tella plana, carece de lampión e cruz.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Hórreo de A Toxa
LUGAR: Zas
PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

11-22

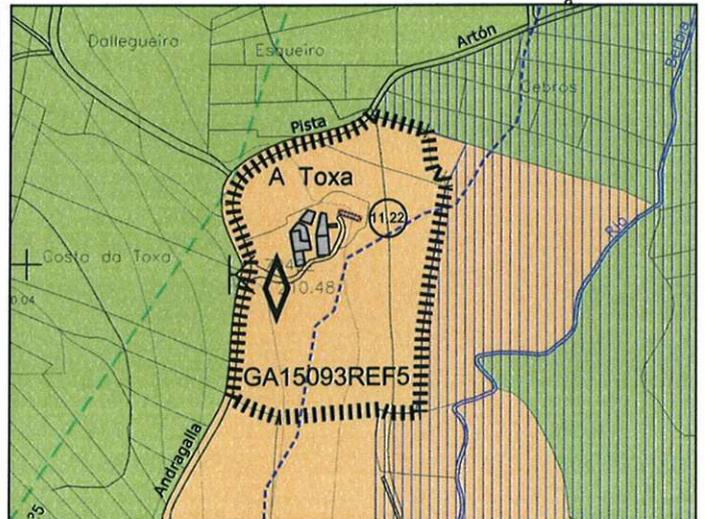
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Arquitectura do Pan

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA: S.XX

PROPIETARIO: Basilisa Pose Garcia

USO ACTUAL: Almacén de grao

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Hórreo tipo Fisterra, de cámara longa e estreita cerrada de xeito continuado con gradas horizontais de laxas de pedra regulares. Está asentado sobre nove pares de esveltos pés troncocónicos de forma afusada, que lle confiren unha sensación de inestabilidade. Situado sobre unha base de cachotería e formigón cun patín de acceso. Os pés rematan en tornarratos circulares ca parte superior convexa. A cuberta está resolta a dúas augas con cubrición de fibrocemento, con lampión e cruz. Un dos laterais da base de cachotería serve de muro portante dun alpendre aberto.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Pombal das Torres do Allo
LUGAR: O Allo
PARROQUIA: San Pedro do Allo

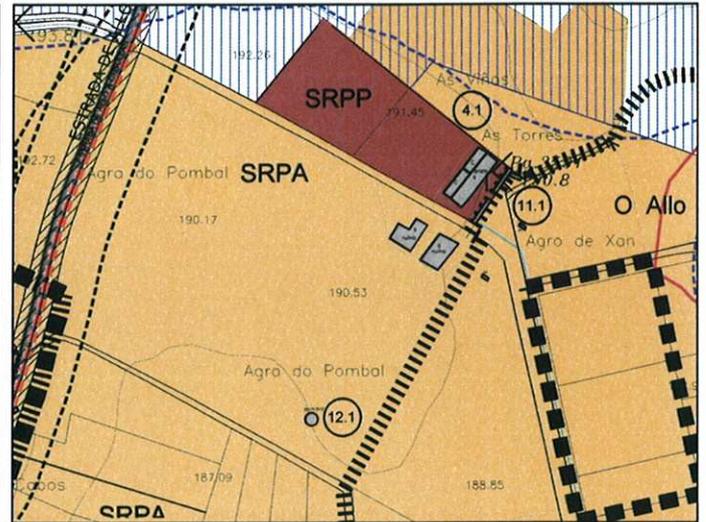
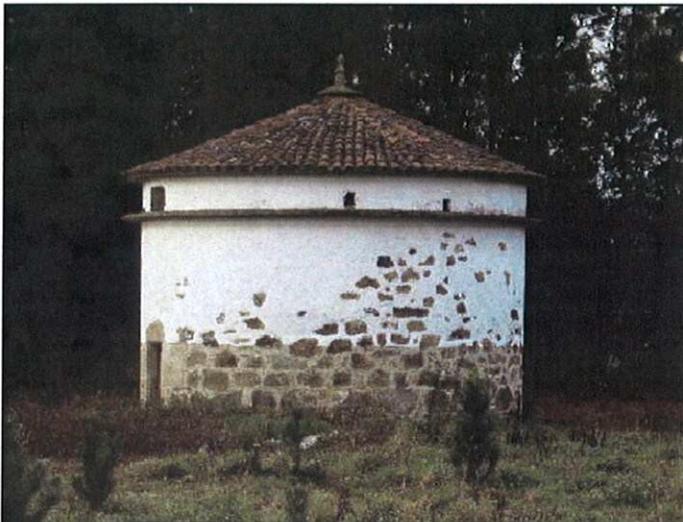
CÓDIGO DO ELEMENTO:

12-1

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
CALIFICACIÓN:
GRAO DE PROTECCIÓN: Estrutural

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Pombal

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO: Deputación da Coruña

USO ACTUAL:

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Bo

DESCRIPCIÓN: Pombal con forma volumétrica cilíndrica, con muros portantes de cachotería á vista ata altura do lintel da porta e enfoscada e caleada o resto, incluído o asoleirado, formado por un beiril de cantería, para facilita-la entrada das pombas a través dos ocos situados na parte alta e impedi-lo acceso dende o chan ós pequenos depredadores. A cuberta e de forma cónica con cubrición de tella curva, rematado nun pináculo de cantería. No interior atópanse os nichos que acollen ós animais e unha mesa de cantería para botarlles o grao.

NOME: Pombal en Vilarcobo
LUGAR: Vilarcobo
PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

12-2

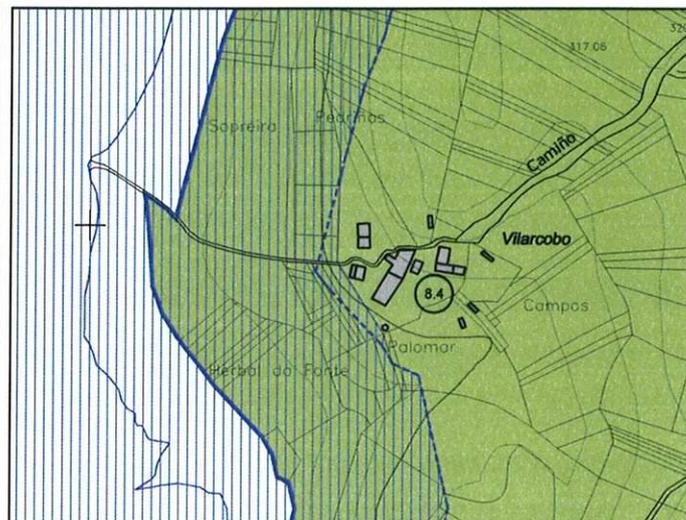
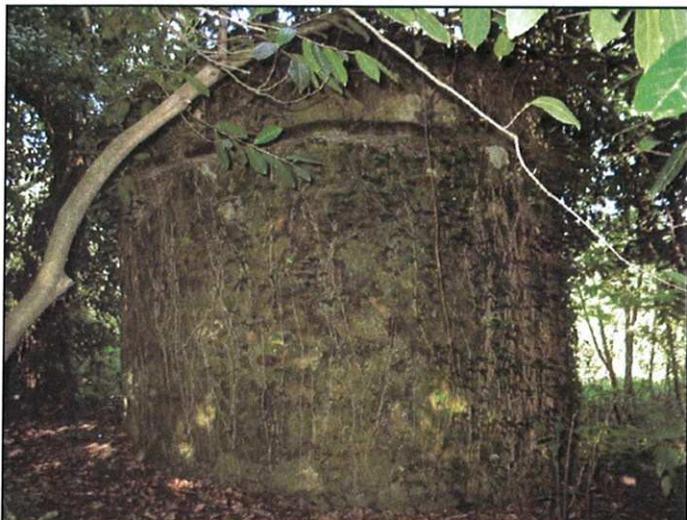
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-20

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Pombal

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Ruinoso

DESCRIPCIÓN: Pombal con forma volumétrica cilíndrica, con muros portantes de cachotería enfuscada. O asoleirado, formado por un beiril de cantería, facilita a entrada das pombas a través dos ocos situados na parte alta e impide o acceso dende o chan ós pequenos depredadores. A cuberta de formigón e de forma cónica rematada nun pináculo de cantería. No interior atópanse os nichos que acollen ós animais e unha mesa (derrubada) para botarles o grao.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Pombal en Moreno
LUGAR: Moreno
PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

12-3

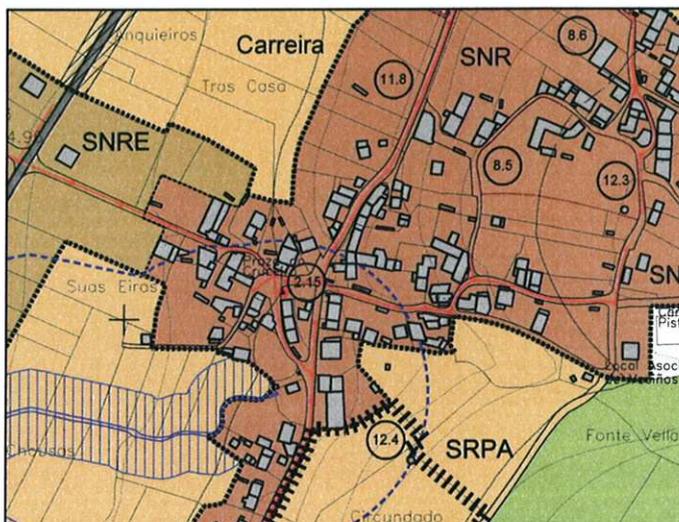
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Pombal

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Pombal con forma volumétrica cilíndrica, con muros portantes de cachotería enfuscada e caleada. O asoleirado, formado por un beiril de cantería, facilita a entrada das pombas a través dos ocos situados na parte alta e impide o acceso dende o chan ós pequenos depredadores. A cuberta de formigón e de forma cónica rematada nun pináculo de cantería. No interior atópanse os nichos que acollen ós animais e unha mesa para botarlles o grao.

NOME: Pombal en Artilleiro
LUGAR: Artilleiro
PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

12-4

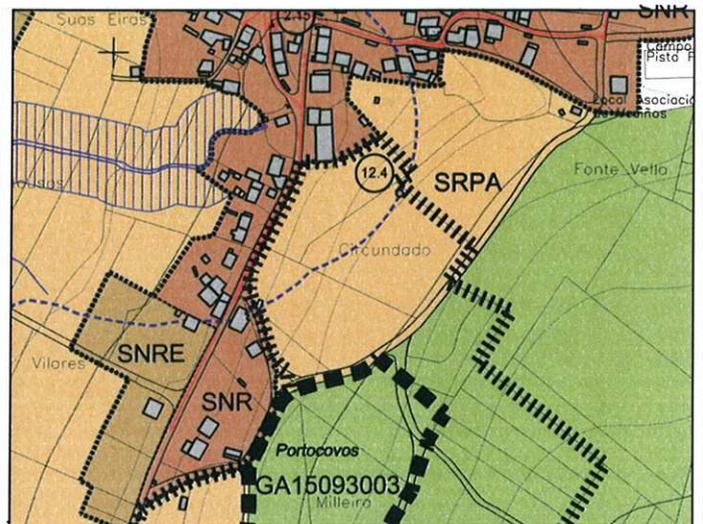
CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola

CALIFICACIÓN:

GRAO DE PROTECCIÓN: Ambiental

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Pombal

ADSCRIPCIÓN CULTURAL:

CRONOLOXÍA:

PROPIETARIO:

USO ACTUAL: Abandonado

ESTADO DE CONSERVACIÓN: Regular

DESCRIPCIÓN: Pombal con forma volumétrica cilíndrica, con muros portantes de cachotería enfuscada e caleada. O asoleirado, formado por un beiril de cantería, facilita a entrada das pombas a través dos ocos situados na parte alta e impide o acceso dende o chan ós pequenos depredadores. A cuberta de formigón e de forma cónica rematada nun pináculo de cantería. No interior atópanse os nichos que acollen ós animais e unha mesa para botarlles o grao.

**CATÁLOGO DE
ARQUEOLOXÍA**

INTRODUCCIÓN.

Na actualidade, no concello de Zas, están catalogados 108 elementos do patrimonio arqueolóxico que son susceptibles de seren protexidos e cautelados dentro do presente **Plan Xeral de Ordenación Municipal**. Trátase de 96 xacementos perfectamente definidos (designados co código **GA**) aos que hai que engadir nove fichas de **REFerencias**; finalmente, existen tres fichas máis de **TOPónimos** que, polas súas características, non levan consigo ningunha área de protección ou respecto. A maiores inclúense varias áreas de protección relacionadas con xacementos que se ben están catalogados dentro do limítrofe Concello de *Vimianzo*, atópanse moi preto do territorio municipal de Zas.

Hai que salientar que, polo seu número, trátase dun catálogo bastante amplo e significativo como para consideralo unha parte relevante dentro da normativa que rexe o apartado do **Patrimonio Cultural** do Planeamento Municipal de Zas. A tipoloxía de xacementos máis numerosa, con enorme diferenza sobre o resto, é a dos túmulos funerarios prehistóricos (que en Galicia son coñecidos coa denominación popular de *mámoas*, *medorras*, *medoñas*, etc.) con 79 elementos rexistrados; logo existen nove castros, outros tres asentamentos fortificados (probablemente de época medieval), tres xacementos de cronoloxía romana e, finalmente, unha explotación mineira de cronoloxía indeterminada.

En relación coa maioría destes elementos de natureza arqueolóxica existe un rico **folclore** (lendas e contos de tradición oral e popular). O documentado no Concello de Zas non varía con respecto ao que de forma habitual se pode recoller noutras zonas do territorio galego: os *mouros* como construtores e/ou habitantes dos lugares con presenza de restos arqueolóxicos; os tesouros relacionados con estes; etc. son os elementos protagonistas na maior parte das ocasións. De tódolos xeitos, e por desgraza, debemos seguir incidindo en que se constata un feito moi negativo: a tradición oral en Galicia estase a perder entre os habitantes do medio rural dun modo moi acelerado (sobre todo entre as persoas de menor idade), o que incluso pode repercutir negativamente na conservación e rexistro do propio patrimonio arqueolóxico.

Polo que respecta ao **estado de conservación** dos xacementos rexistrados hai que cualificalo como de moi variable, detectándose nalgún caso a destrución total do mesmo (tal e como sucede con varios dos túmulos funerarios). Ademais, hai outros xacementos que polo feito de estaren moi cubertos de vexetación, foi imposible establecer unha *diagnose* correcta do seu verdadeiro estado de conservación. Tanto as causas como o tipo de alteracións (ou destrucións) que afectan aos puntos arqueolóxicos do Concello de Zas son similares ás que de xeito habitual se documentan noutras partes de Galicia. Así temos que as que máis dano teñen causado ao patrimonio arqueolóxico son as actividades agrícolas-forestais, en especial as repoboacións de piñeiro i eucalipto ou as novas extensións de praderío.

Ao analizar a **distribución** dos xacementos, referencias e topónimos rexistrados en relación coa división parroquial do municipio, hai que dicir que das dezaseis freguesías existentes no Termo Municipal de Zas, en quince delas foi catalogado algún punto ou incidencia arqueolóxica (unicamente **Santiago de Loroño** queda fóra do catálogo). De entre todas elas destacan, con especial diferenza, as de **Santo Tirso de Muíño** e **Santa María de Gándara**, con 21 elementos localizados en cada unha das freguesías citadas: 19 fichas de GA e 2 de REF no primeiro caso e 17 fichas de GA, 2 de REF e outras dúas de TOP no segundo. Logo está a parroquia de **Santa María de Baio** con 11 fichas de xacementos e outra de referencia (que fan un total de 12 puntos). Con 8 fichas (en tódolos casos de GA) hai tres freguesías: **San Pedro de Brandomil**, **Santa María de Brandoñas** e **Santa Sía de Roma**. **San Pedro de Vilar** conta con 7 rexistros arqueolóxicos (6 fichas de GA e unha REF), **Santa María de Lamas** con 5 (3 GA e 2 REF), **San Cremenzo de Pazos** con 4 (todos xacementos-GA) e **San Pedro de O Allo** con 3 (GA). Con 2 xacementos-GA catalogados aparecen tres parroquias: **Santiago de Carreira**, **San Martiño de Meanos** e **Santa María de Mira**. Cun único elemento hai dous casos: **San Adrián de Castro** (GA) e **Santo André de Zas** (REF). Finalmente, hai que salientar que hai dous xacementos que se emprazan en terreos limítrofes de dúas parroquias diferentes: o **GA030** (**Brandomil / Muíño**) e o **GA040** (entre **O Allo** e **Baio**).

No que se refire ao reflexo deste catálogo arqueolóxico no P.X.O.M., quedan establecidos unha serie de graos de protección dos terreos que conforman e rodean ós xacementos. Deste xeito, nas zonas onde se conservan estruturas de natureza arqueolóxica compre evitar calquera tipo de alteración que poida danalas ou destruílas, polo que teñen un alto nivel de protección (**G.II-1**)¹. Para os casos no que as estruturas visibles desapareceran pero nos que é posible que poidan conservarse restos de interese patrimonial no subsolo, propónse un grao de protección denominado **G.II-2**; neste caso, a diferenza do anterior, a cautela non é excluínte para realizar obras, pero estas estarán condicionadas aos criterios da Administración Autonómica. O seguinte grao de protección (**G.II-3**) queda establecido co fin de preservar o entorno inmediato dos xacementos: por un lado par manter unha coherencia espacial e, por outro, para cautelar a posible existencia de restos materiais ou estruturas que é preciso preservar. Como no anterior grao, neste último tamén é necesario seguir os criterios que marque a Administración para poder facer calquera tipo de obras que impliquen unha remoción dentro dos terreos cautelados. Finalmente, estas mesmas características son aplicables ás cauteladas de grao **G.III** establecidas (neste caso) para áreas de menor probabilidade arqueolóxica pero nas que tampouco se pode descartar dun xeito absoluto a posible existencia de restos de interese patrimonial.

¹ Aínda que o máximo grao de protección está determinado polo **G.I** para xacementos declarados ou incoados **B.I.C.** De momento, no Concello de Zas, non hai ningún elemento deste tipo.

CARTOGRAFÍA.

Nas fichas correspondentes aparecen os sectores dos planos de **escala 1:5.000** (orixinal), empregados no *Plano Xeral de Ordenación Municipal do Concello de Zas*, onde se delimitan e marcan as zonas de protección para cada xacemento (GA) ou referencia (REF) rexistrada: **área de protección integral** e **área de cautela**². Dada a proximidade deses elementos con respecto ó territorio municipal de Zas, tamén hai que salientar a inclusión de varias áreas de protección que en realidade pertencen a xacementos catalogados no veciño Concello de Vimianzo.

Estas áreas de protección están sinaladas de forma gráfica por medio de diferentes tipos de tramas segundo o tipo de protección (área de protección integral ou áreas de cautela). Sen embargo, no caso dos túmulos o tramado que demarca o espacio de protección integral substitúese polo símbolo de identificación desta tipoloxía de xacemento: un **punto negro**. Isto débese o menor tamaño destes xacementos arqueolóxicos, o que non permite unha delimitación moi precisa na cartografía dispoñible.

² Ver en cada ficha correspondente do catálogo a xustificación arqueolóxica desta inclusión.

CATÁLOGO DE PATRIMONIO ARQUEOLÓXICO DO P.X.O.M.

PUNTOS ARQUEOLÓXICOS DO CONCELLO DE ZAS (A CORUÑA).

CLAVE	DENOMINACIÓN	LUGAR	PARROQUIA	ADS.TIPOLÓX.	PLANO
GA15093001	Mámoa da Mina de Saconde	Saconde	San Pedro de Vilar	Túmulo funerario megalítico	68-23
GA15093002	Mámoa da Ermida de San Roque	A Costa	Santa María de Mira	Túmulo funerario indeterminado	68-24
GA15093003	Xacemento de Carreira / Agra das Cruces	Carreira	Santiago de Carreira	Indeterminado (época romana)	68-24
GA15093004	Castro do Pico do Castro	Sto. Adrián de Castro	Santo Adrián de Castro	Asentamento fortificado (castro)	68-24
GA15093005	Mámoa do Monte da Mina / Mámoa das Cadeiras	O Chamberín	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	68-13
GA15093006	Dolmen de Pedra Vixía	A Braña	Santa María de Lamas	Túmulo funerario megalítico	68-13
GA15093007	Mámoa do Picoto	Saconde / Vilar	San Pedro de Vilar	Túmulo funerario megalítico	68-23
GA15093008	Castro de Froxán / Castro da Atalaia	Froxán	San Martiño de Meanos	Asentamento fortificado (castro)	68-34
GA15093009	Mámoa do Cruceiro do Regueiro	Langueirón	San Martiño de Meanos	Túmulo funerario indeterminado	68-34
GA15093010	Xacemento romano-medieval e Necrópole de Brandomil	Brandomil	San Pedro de Brandomil	Asentamento / Lugar funerario (época romana-medieval)	68-44
GA15093011	Castro de Brandomil	Brandomil	San Pedro de Brandomil	Asentamento fortificado (castro)	68-44
GA15093012	Castro de San Cremenzo	Castro	San Cremenzo de Pazos	Asentamento fortificado (castro)	68-14
GA15093013	Os Castros dos Faustinos	Vilaestévez	Santa María de Gándara	Asentamento fortificado (castro)	68-14
GA15093014	Castro de Bico da Cruz / Castro das Cortellas	Parga / O Sisto	Santa María de Gándara	Asentamento fortificado (castro)	68-14
GA15093015	Mámoa do Allo	O Allo	San Pedro do Allo	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093016	Mámoa das Minas de Vilaestévez	Vilaestévez	Santa María de Gándara	Túmulo funerario megalítico	68-14
GA15093017	Mámoa da Pedra da Lebre / Mámoa de Canle Pido	O Sisto	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093018	Mámoa da Mina / Mámoa da Pedra da Lebre	Parga	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093019	Castro do Alto do Castriño	As Abellas	Santo Tirso de Muíño	Asentamento fortificado (castro)	68-43
GA15093020	Castro dos Valiós / Castro de Roma	Santa Sía de Roma	Santa Sía de Roma	Asentamento fortificado (castro)	68-33
GA15093021	Mámoa do Couso do Monte	Fornelos	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	43-43
GA15093022	Xacemento de Agra da Cruz	Gándara	Santa María de Gándara	Asentamento (villa de época romana)	68-14
GA15093023	Arca da Piosa	Santa Sía de Roma	Santa Sía de Roma	Túmulo funerario megalítico	68-33
GA15093024	Mámoa da Braña das Feallas	A Santa	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario megalítico	68-44
GA15093025	Mámoa nº 1 de As Madoñas	A Santa	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093026	Mámoa nº 2 de As Madoñas	A Santa	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-44

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL DE ZAS

GA15093027	Mámoa da Costa do Oreiro	A Santa	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093028	Mámoa do Camiño da Santa	A Santa	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093029	Mámoa nº 1 da Baixada do Monte Pedreira	Pedra Padreiro	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093030	Mámoa do Monte Pedreira	A Lagoela / Marán	Brandomil / Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093031	Torre de Sisto / Torre de Surribad / Torre de Boén	O Sisto	Santa María de Gándara	Asentamento fortificado (Idade Media)	68-14
GA15093032	Mámo da Pedra da Moura	As Abellas	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093033	Castro de Calabanda	Acalabanda	San Pedro de Brandomil	Asentamento fortificado (castro)	68-44
GA15093034	Pozo do Limideiro	Limideiro	San Pedro de Brandomil	Mina (Romana / Contemporánea)	68-44
GA15093035	Mámoa nº 1 da Fonte do Retorno	O Chamberín	Santa María de Baio	Túmulo funerario megalítico	68-13
GA15093036	Mámoa nº 2 da Fonte do Retorno	O Chamberín	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	68-13
GA15093037	Mámoa do Picón de Doeña	O Sisto	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093038	Mámoa de Pedra da Xesta	Pedramaio	Santiago de Carreira	Túmulo funerario indeterminado	68-24
GA15093039	Castelo Pequeno de O Allo	O Chamberín	Santa María de Baio	Asentamento fortificado (I. Media)	68-13
GA15093040	Castelo Grande de O Allo	Chamberín / Regalados	Santa María de Baio / San Pedro de O Allo	Asentamento fortificado (I. Media)	68-13 / 43-43
GA15093041	Mámoa do Cruceiro de Caión	Vilar Ramilo	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-24
GA15093042	Mámoa de Seixo Branco	Vilar Ramilo	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-24
GA15093043	Mámoa de Picón Vello	Parga / Vilaestévez	Santa María de Gándara	Túmulo funerario megalítico	68-14
GA15093044	Mámoa nº 2 de Arca da Piosa	Santa Sía de Roma	Santa Sía de Roma	Túmulo funerario megalítico	68-33
GA15093045	Mámoa nº 3 de Arca da Piosa	Santa Sía de Roma	Santa Sía de Roma	Túmulo funerario megalítico	68-33
GA15093046	Mámoa nº 4 de Arca da Piosa	Santa Sía de Roma	Santa Sía de Roma	Túmulo funerario indeterminado	68-33
GA15093047	Mámoa nº 5 de Arca da Piosa	Santa Sía de Roma	Santa Sía de Roma	Túmulo funerario indeterminado	68-33
GA15093048	Mámoa do Freixo	Santa Sía de Roma	Santa Sía de Roma	Túmulo funerario megalítico	68-33
GA15093049	Mámoa nº 1 da Fonte Seca	A Churía	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-33
GA15093050	Mámoa nº 2 da Fonte Seca	A Churía	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-33
GA15093051	Mámoa nº 1 de Pedra Cubela	A Churía	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario megalítico	68-33
GA15093052	Mámoa nº 2 de Pedra Cubela	A Churía	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-33
GA15093053	Mámoa da Piña	O Couto	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093054	Mámoa das Laxas	O Couto	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093055	Mámoa da Ponte do Vao	O Couto	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093056	Mámoa da Pedra Chan	As Abellas	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-43

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL DE ZAS

GA15093057	Mámoa do Alto do Pedroso	Fornelos	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	43-43
GA15093058	Mámoa de Tras da Senra	Fornelos	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	43-43
GA15093059	Mámoa de Suacosta	Fornelos	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	43-43
GA15093060	Mámoa nº 1 da Chousa do Monte dos Mouros	Fornelos	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	43-43
GA15093061	Mámoa nº 2 da Chousa do Monte dos Mouros	Fornelos	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	43-43
GA15093062	Mámoa de Volouco	Agreanas	Santa María de Baio	Túmulo funerario indeterminado	68-13
GA15093063	Mámoa das Minas de Gomarís	Quintáns	San Pedro de Vilar	Túmulo funerario indeterminado	68-13
GA15093064	Mámoa de Os Pedrouzos	Saconde	San Pedro de Vilar	Túmulo funerario indeterminado	68-23
GA15093065	Mámoa do Monte do Penedo	Saconde	San Pedro de Vilar	Túmulo funerario indeterminado	68-23
GA15093066	Mámo dos Mouchos	Penedo	Santa María de Lamas	Túmulo funerario indeterminado	68-23
GA15093067	Mámoa nº 1 de Fonte Sendón	Castro	San Cremenzo de Pazos	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093068	Mámoa nº 2 de Fonte Sendón	Castro	San Cremenzo de Pazos	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093069	Mámoa das Landeiras	Castro	San Cremenzo de Pazos	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093070	Mámoa da Chousa do Crego	Gándara	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093071	Mámoa do Bico da Cruz	O Sisto	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093072	Mámoa do Cedreiro	Quintáns	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093073	Mámoa de Pedras Grandes	Parga / Vilaestévez	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093074	Mámoa de Pedra Branca	A Costa	Santa María de Mira	Túmulo funerario indeterminado	68-24
GA15093075	Mámoa nº 6 de Arca da Piosa	Santa Sía de Roma	Santa Sía de Roma	Túmulo funerario indeterminado	68-33
GA15093076	Mámoa da Santa	A Santa	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-34
GA15093077	Mámoa nº 2 da Baixada do Monte Pedreira	Pedra Padreiro	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093078	Mámoa do Confurco	Limideiro	San Pedro de Bandomil	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093079	Mámoa nº 1 da Costa do Limideiro	Limideiro	San Pedro de Bandomil	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093080	Mámoa nº 2 da Costa do Limideiro	Limideiro	San Pedro de Bandomil	Túmulo funerario indeterminado	68-44
GA15093081	Mámoa de Monte Maior	As Abellas	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093082	Mámoa nº 1 da Cerqueira	Borreiros/Os Pedrouzos	Santa María de Brandoñas	Túmulo funerario megalítico	68-43
GA15093083	Mámoa nº 2 da Cerqueira	Borreiros/Os Pedrouzos	Santa María de Brandoñas	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093084	Mámoa nº 3 da Cerqueira	Borreiros/Os Pedrouzos	Santa María de Brandoñas	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093085	Mámoa do Monte de Senande	Os Pedrouzos	Santa María de Brandoñas	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093086	Mámoa do Prado de Trillo	Os Pedrouzos	Santa María de Brandoñas	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093087	Mámoa da Mina do Cotón	Os Currais	Santa María de Brandoñas	Túmulo funerario indeterminado	68-43

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL DE ZAS

GA15093088	Mámoa de Porto Carreiro	Os Currais	Santa María de Brandofñas	Túmulo funerario indeterminado	68-43
GA15093089	Mámoa de Pedra da Vasixa	A Xestosa	Santa María de Brandofñas	Túmulo funerario megalítico	93-13
GA15093090	Xacemento de O Allo	O Allo	San Pedro de O Allo	Indeterminado	68-14
GA15093091	Mámoa nº 2 de O Allo	O Allo	San Pedro de O Allo	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093092	Túmulo de As Avenelas	Campo do Seixo	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093093	Túmulo de A Máquina Vella	Sobreira	Santa María de Gándara	Túmulo funerario indeterminado	68-14
GA15093094	Túmulo nº 2 do Monte do Penedo	Penedo / Saconde	San Pedro de Vilar	Túmulo funerario indeterminado	68-23
GA15093095	Túmulo de Pedra Vixía / Reguengo	Pedra Vixía / Reguengo	Santa María de Lamas	Túmulo funerario indeterminado	68-13
GA15093096	Túmulo de Castro de Atrás	Brandomil	San Pedro de Brandomil	Túmulo funerario indeterminado	68-44
REF15093001	Posible mámoa nº 2 de Os Pedrouzos	Saconde	San Pedro de Vilar	Túmulo funerario indeterminado	68-23
REF15093002	Mámoa da Canle do Marco	As Abellas	Santo Tirso de Muíño	Túmulo funerario indeterminado	68-43
REF15093003	Foxa do Tourallo	O Couto	Santo Tirso de Muíño	Indeterminado	68-43
REF15093004	Dolmen de Vermello	Vermello	Santa María de Lamas	Túmulo funerario megalítico	68-14
REF15093005	Cista da Toxa	A Toxa	Santo André de Zas	Lugar funerario (Idade do Bronce)	68-24
REF15093006	Necrópole de Baio	O Campo do Rollo	Santa María de Baio	Lugar funerario (Romano)	68-13
REF15093007	Xacemento de Socotro	O Sisto	Santa María de Gándara	Indeterminado (Romano)	68-14
REF15093008	Xacemento de Mosqueira	Quintáns	Santa María de Gándara	Indeterminado	68-14
REF15093009	Xacemento do Rumbado	A Andragallá	Santa María de Lamas	Indeterminado	68-24
TOP15093001	Mamoela	O Nordés	Santa María de Gándara		68-14
TOP15093002	O Castro	Agra Nova	Santa María de Gándara		69-21
TOP15093003	Pedras do Castro	Borreiros	Santa María de Brandofñas		68-43

GRAOS DE PROTECCIÓN.

Quedan establecidos tres graos de protección para os puntos arqueolóxicos existentes no catálogo. Para esta clasificación e a definición das áreas de protección tivéronse en conta aspectos tales como as características estruturais dos puntos catalogados, emprazamento, contexto de situación, o seu estado de conservación, etc.

- **Grao I:** Establecido para os xacementos declarados ou incoados **B.I.C.** (Ben de Interese Cultural). Supón o maior grao de protección para un elemento patrimonial. Tamén hai que salientar que a partir do artigo 40.2 da **Ley 16 de 25 de junio de 1985 del Patrimonio Histórico Español**, quedaron declaradas como *Bienes de Interés Cultural* por ministerio da propia Lei os lugares con representacións gráficas ó ar libre (isto significa que tódolos *petroglifos* da Comunidade Autónoma de Galicia posúen esa mesma consideración e gozan da máxima protección patrimonial).
- **Grao II:** Establecido para case que tódolos xacementos catalogados (clave de identificación GA). Divídese en tres niveis de protección, segundo as características de cada elemento.

G.II-1. Área de protección integral.

É o espazo existente dentro do perímetro máis externo do xacemento que se protexe e que ven delimitado polas estruturas arqueolóxicas visibles do mesmo; en certos casos, esta área, tamén podería estar definida pola aparición de unha ou máis áreas de dispersión de material arqueolóxico.

Dentro desta área non se poderá levar a cabo ningunha intervención de carácter non patrimonial que poda supoñer unha alteración do xacemento arqueolóxico.

G.II.2. Área de cautela especial.

Aplicarase a áreas onde se rexisten xacementos cuxas estruturas arqueolóxicas visibles foran tan alteradas que non se poida determinar o grao de destrución do subsolo de carácter arqueolóxico.

Calquera tipo de intervención que se leve a cabo nestas áreas, deberá ser autorizada de forma preceptiva polo organismo competente da Consellería de Cultura da Xunta de Galicia, sendo a súa resolución vinculante.

G.II-3. Área de cautela.

Ven definida polo entorno inmediato ás áreas de protección integral e/ou áreas de cautela especial. En certos casos pode suceder que estas áreas de cautela estean relacionadas con elementos catalogados en concellos limítrofes.

Calquera tipo de intervención que se leve a cabo nestas áreas, deberá ser autorizada de forma preceptiva polo organismo competente da Consellería de Cultura da Xunta de Galicia, sendo a súa resolución vinculante.

Grao III: Establecido en áreas onde existen indicios e/ou referencias sobre a existencia de xacementos e/ou materiais arqueolóxicos.

Calquera tipo de intervención que se leve a cabo nestas áreas, deberá ser autorizada de forma preceptiva polo organismo competente da Consellería de Cultura da Xunta de Galicia, sendo a súa resolución vinculante.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Mámoa da Mina de Saconde
LUGAR: Saconde
PARROQUIA: San Pedro do Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093001

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.940 Y 4.774.075 Alt. 185 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-6

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

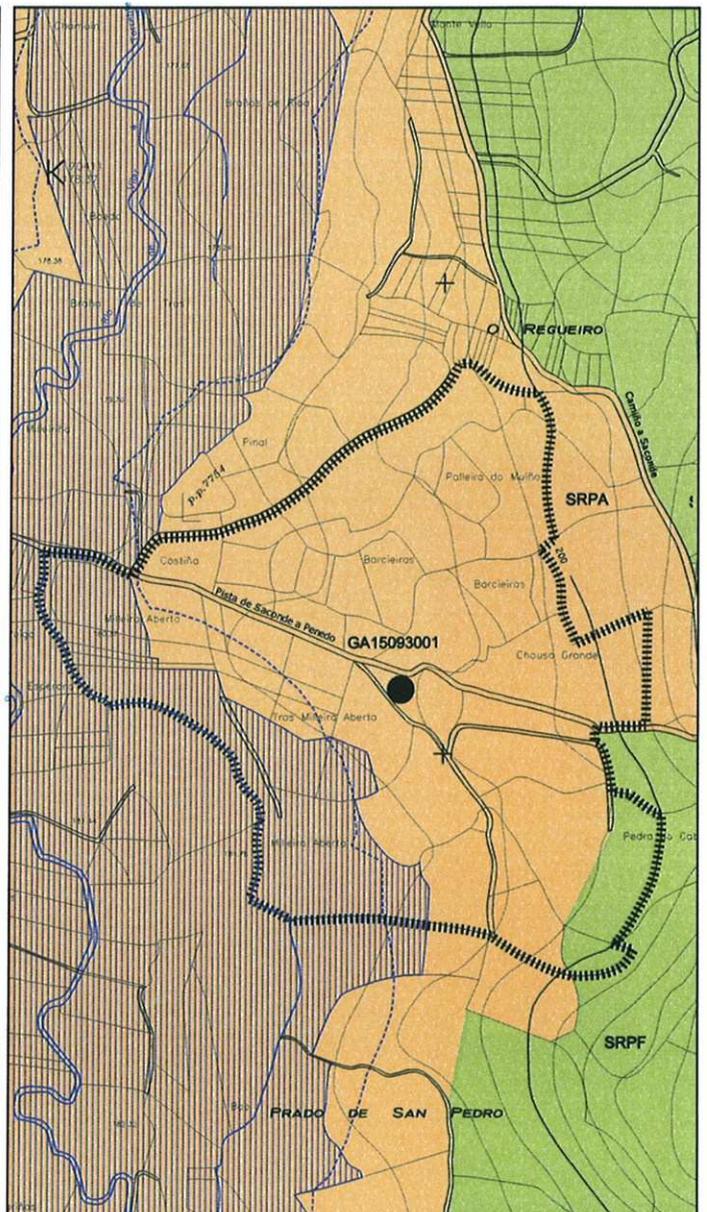
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 24 m de diámetro e 2 m de alto. Presenta un furado de violación central de aproximadamente 5 m de diámetro e 40 cm de fondo, aparentemente bastante colgado, no centro do cal consérvanse tres chantos pertencentes á estrutura arquitectónica central.

A pesar de que a base do túmulo está lixeiramente cortada na zona Norte por unha gabia, en xeral pode dicirse que presenta un bo estado de conservación e unha importante potencialidade arqueolóxica.

NOME: Mámoa da Ermida de San Roque

LUGAR: A Costa

PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093002

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.415 Y 4.771.800 Alt. 390 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10/EX-11

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

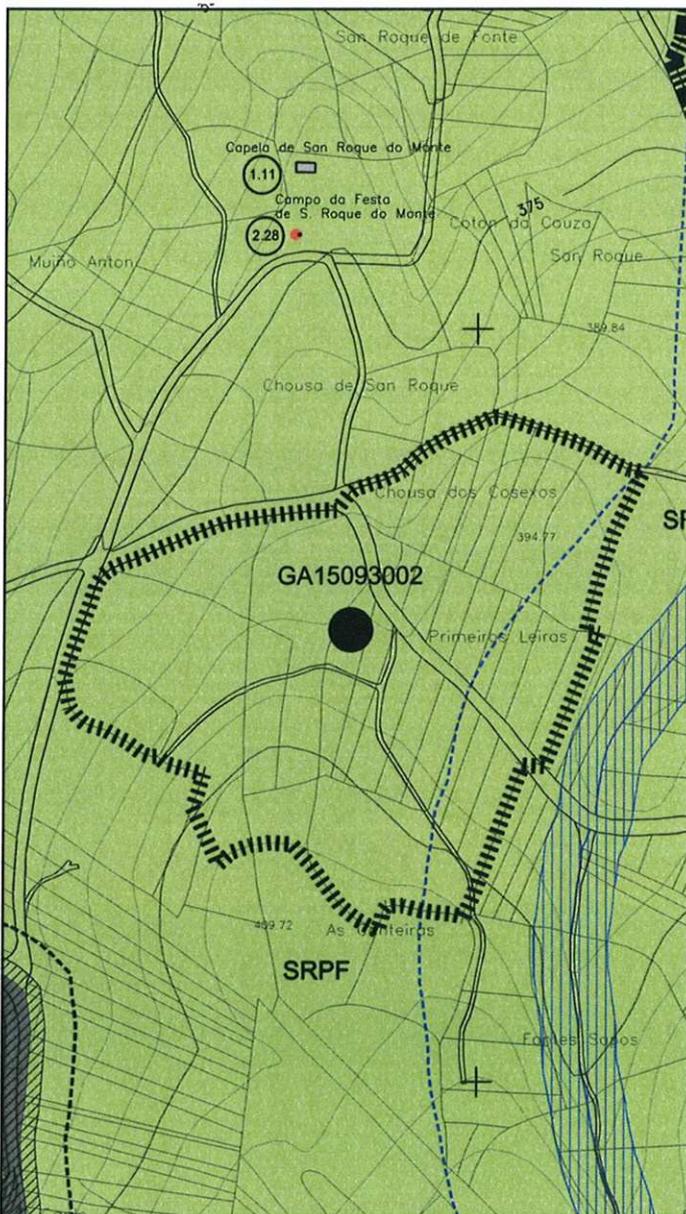
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 14 m de diámetro e 50 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 30 cm de fondo, aparentemente moi colmado. Así mesmo, o túmulo parece estar algo esmorecido pola actividade forestal.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Xacemento de Carreira Agra das Cruces
LUGAR: Carreira
PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093003

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal
COORD. U.T.M.: X 503.650 Y 4.774.230 Alt. 250 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Indeterminados

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Romano

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

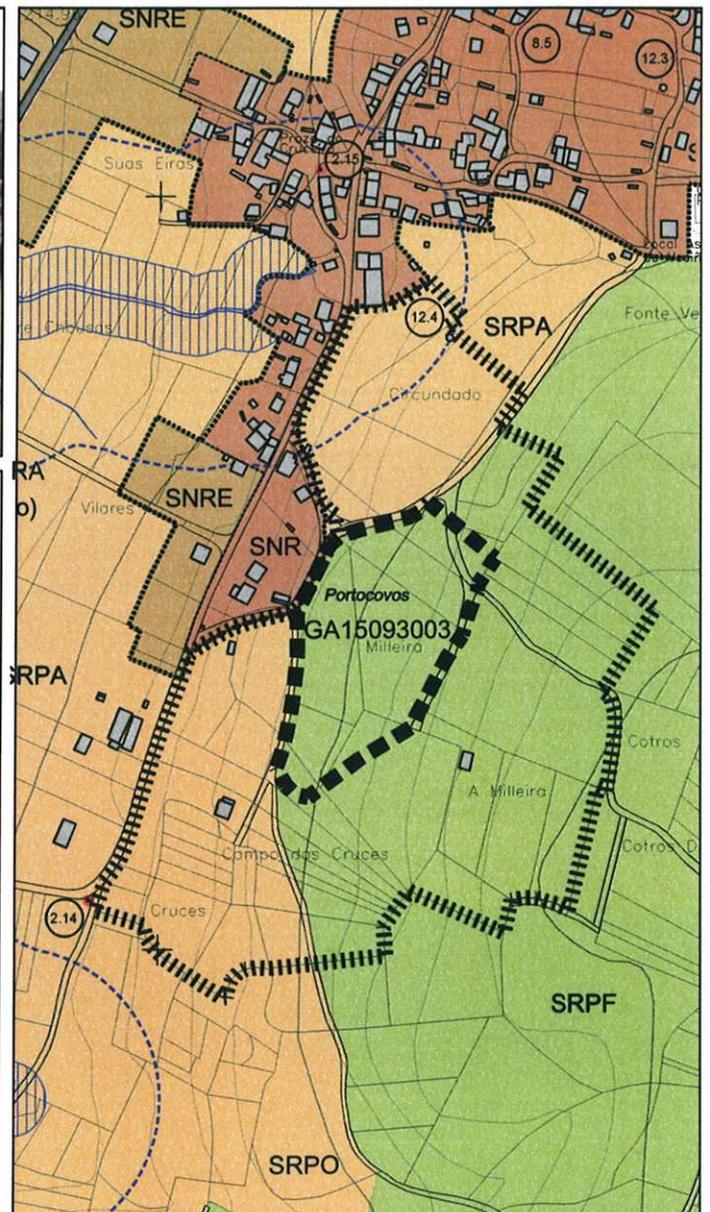
ÁREA DE CAUTELA

Area posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

A información que se posúe sobre este xacemento é bastante escasa. Na prospección superficial realizada en agosto do 2002 non se localizou ningún tipo de material arqueolóxico ou estrutura que destacase en superficie, polo que a delimitación da súa extensión así como a realización dunha adscripción cronolóxico-cultural precisa queda pendente ata o momento en que se poida realizar unha intervención directa sobre o xacemento. Segundo *Evaristo Domínguez Rial*, profesor do *C.E.I.P. "Bormoio Agualada"* de *Coristanco*, neste sitio tense recuperado un importante número de materiais arqueolóxicos despois da realización de labores agrícolas: terra sigillata, tégalas, pedras de muíño e unha posible ara. Actualmente descoñécese o lugar de depósito destes materiais.

NOME: Castro do Pico do castro
LUGAR: Santo Adrián de Castro
PARROQUIA: Santo Adrián de Castro

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093004

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.750 Y 4.771.130 Alt. 316 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-12

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade de Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

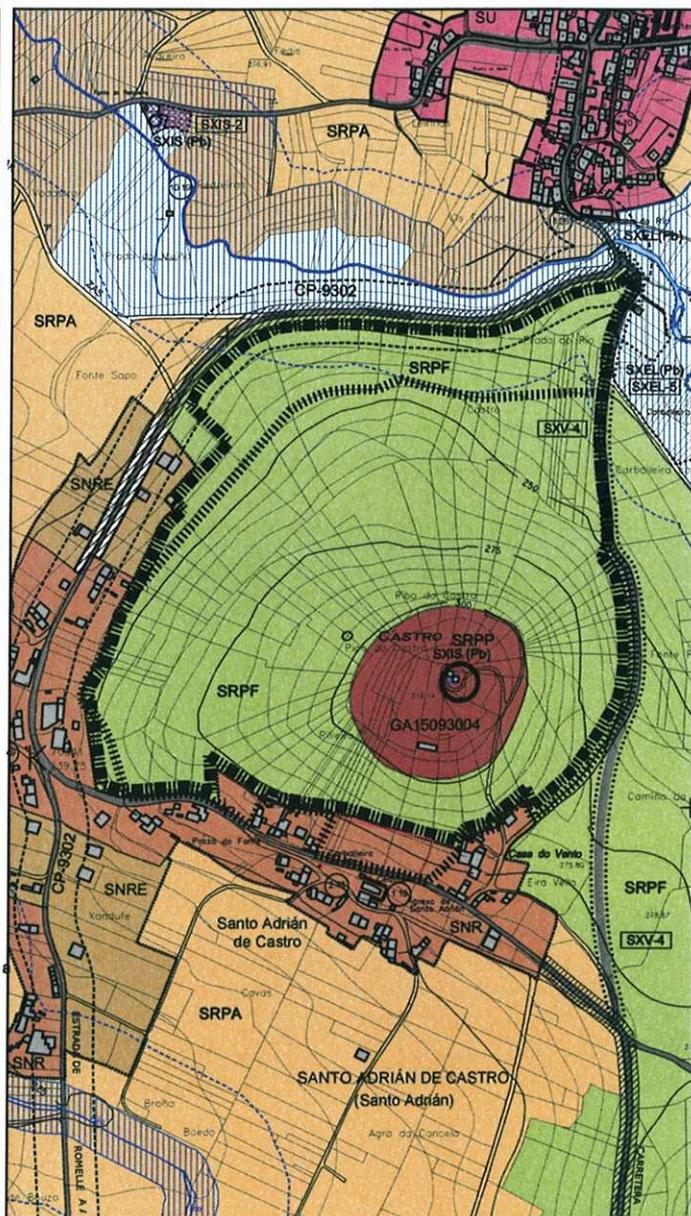
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Castro que presenta un único recinto de forma tendente a circular. O parapeto delimitador destaca uns 4-5 m de altura con respecto ó exterior do xacemento, mentres que con respecto ó interior atópase practicamente ó mesmo nivel en todo o perímetro, exceptuando na zona Sur, onde destaca entre 1 e 2 m.

No centro do castro hai un outeiro sobre o que se levantou un repetidor de televisión.

NOME: Mámoa do Monte da Mina/Mámoa das Caldeiras

LUGAR: O Chamberín (Baio)

PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093005

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.340 Y 4.778.373 Alt. 220 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

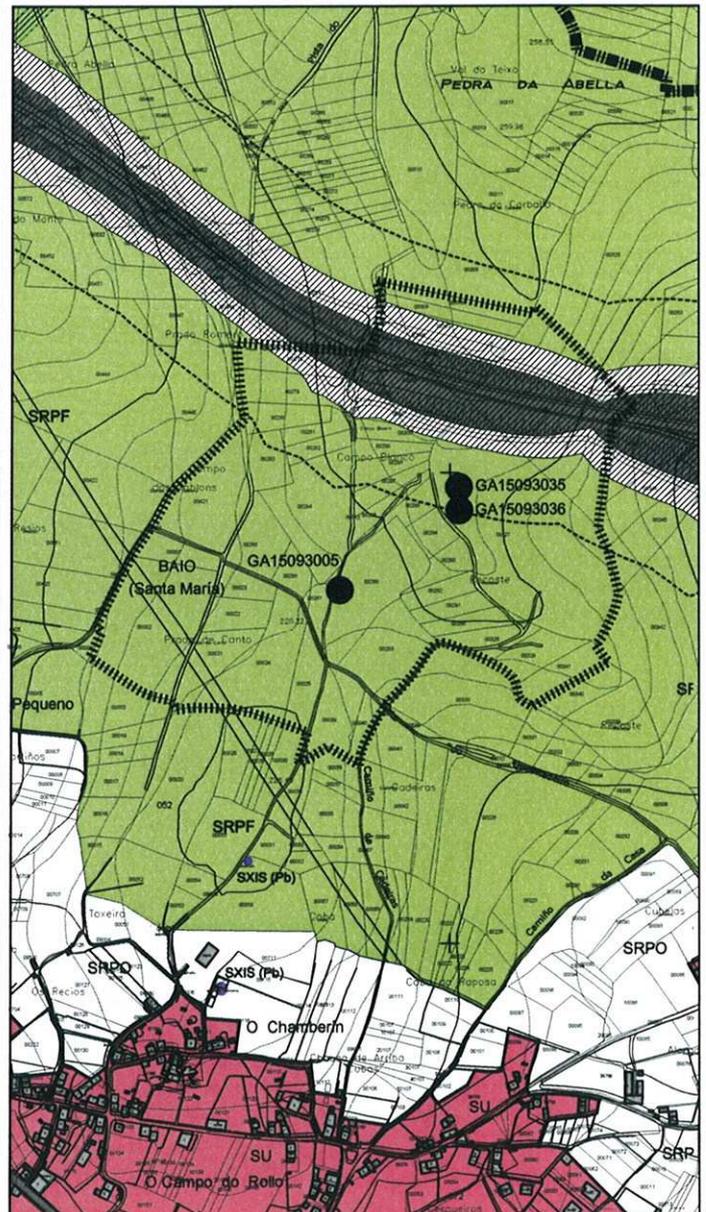
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRICIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 18 m de diámetro e 1,8 m de altura. Actualmente é moi difícil de ver con detalle debido a densa vexetación que o cubre. Presenta un furado de violación central de forma tendente a rectangular, orientado no sentido Norte-Sur, duns 2,5 m de lonxitude, 1,5 m de largura e aproximadamente 50 cm de fondo, aparentemente moi colmado. O túmulo parece que está algo esmorecido como consecuencia da repoboación de eucaliptos que se levou a cabo na propiedade na que se empraza.

NOME: Dólmen de Pedra Vixía
LUGAR: A Braña
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093006

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.640 Y 4.777.090 Alt. 185 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

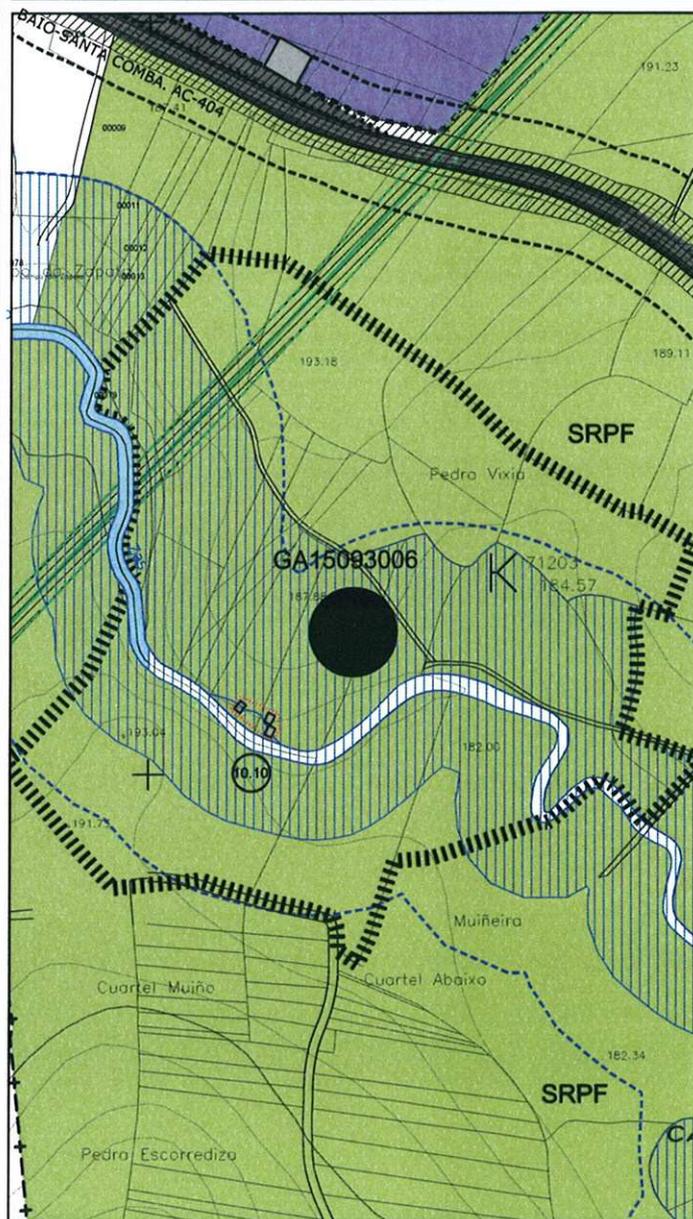

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e aparentemente tan só 50 cm de altura. No centro do túmulo conserva os restos dunha cámara poligonal de sete ortostatos e posible corredor aberto ó Sueste. Algún dos chantos acada os 2 m de altura.

A maior parte dos ortostatos da cámara están moi inclinados e a tapa partida en varias partes. Segundo se reflicte na bibliografía arqueolóxica consultada, esta destrucción parece que se produciu a mediados do século XX, como consecuencia do intento de utilización destas pedras, por parte dun veciño de Lamas, para empregalas na construción da casa.

Asemade, o túmulo semella estar bastante rebaixado polo traballo forestal.

NOME: Mámoa do Picoto
LUGAR: Saconde e Vilar
PARROQUIA: San Pedro de Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093007

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.575 Y 4.773.670 Alt. 240 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-9

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

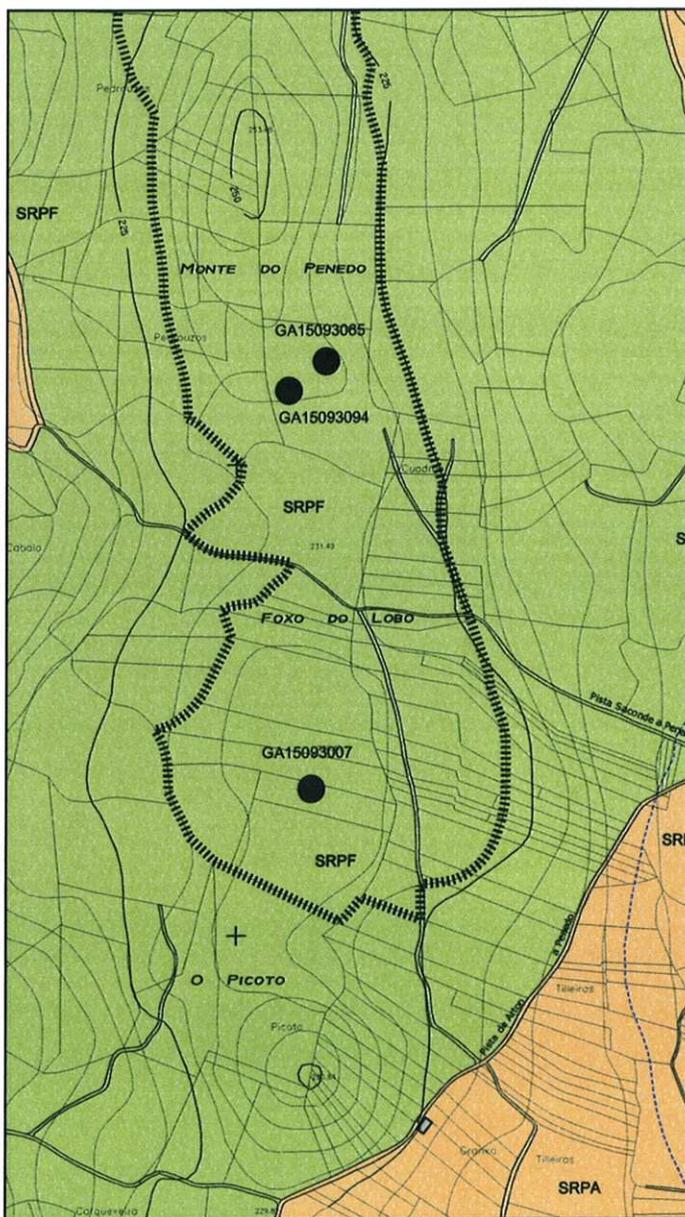
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 17 m de diámetro e 1,2 m de altura.

Presenta un furado de violación central duns 4 m de diámetro e 50 cm de fondo, no centro do cal aínda conserva un dos ortostatos pertencentes á estrutura arquitectónica central, de 80 cm de altura visible, 80 cm de ancho e 30 cm de groso.

NOME: Castro de Froxán/Castro de Atalaia

LUGAR: Froxán

PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093008

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 507.580 Y 4.768.210 Alt. 300 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade do Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

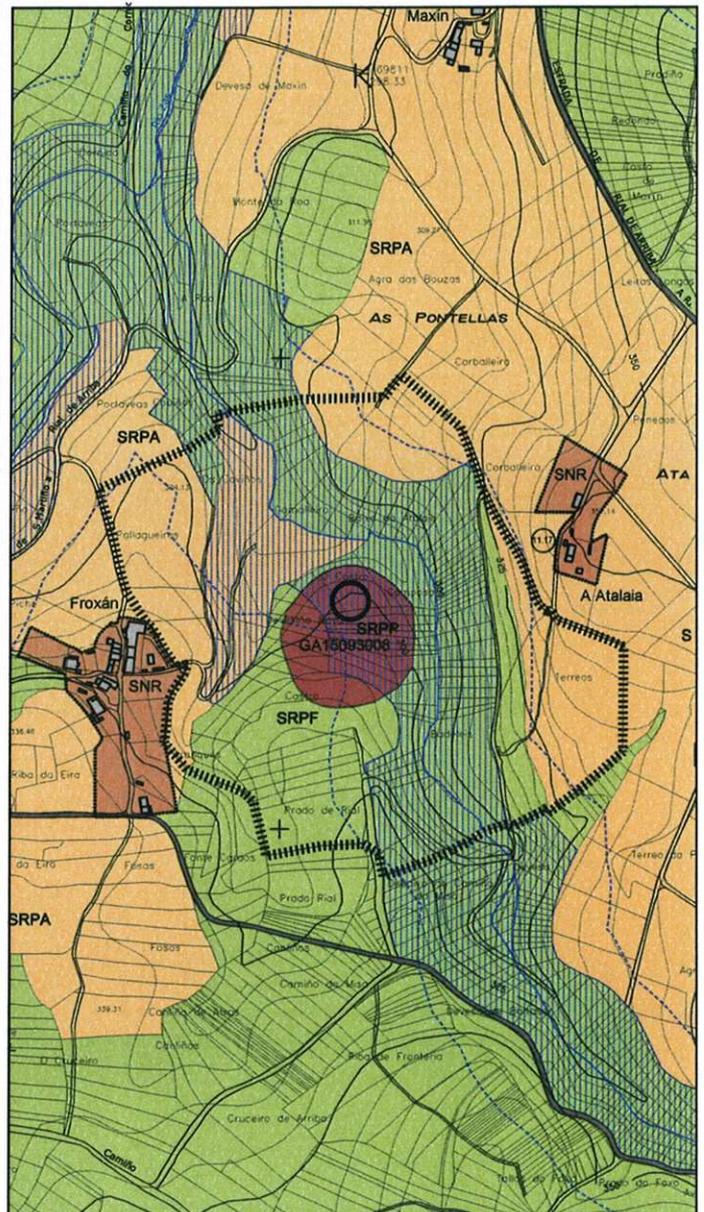

DESCRIPCIÓN:

Castro emprazado sobre un esporón situado no meandro dun río, que presenta un único recinto de forma tendente a circular.

O parapeto delimitador da croa ten unha altura moi regular con respecto ó exterior, de aproximadamente 3-4 m, mentres que con respecto ó interior esta é máis variable: aproximadamente 3-4 m polo Sur, 2 m no Leste, 1 m no Nordés e oeste, é ó mesmo nivel na zona Norte.

O sistema defensivo do asentamento complementábase na zona Sur e Sudoeste coa presenza dun foxo de aproximadamente 15 m de ancho e 1-2 m de fondo, hoxe en día aparentemente moi colmado.

NOME: Mámoa do Cruceiro de Regueiro

LUGAR: Langueirón

PARROQUIA: San Martiño de Meanos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093009

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protecc. Ordinaria/Agrícola

COORD. U.T.M.: X 505.570 Y 4.767.020 Alt. 345 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14/EX-15

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade do Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

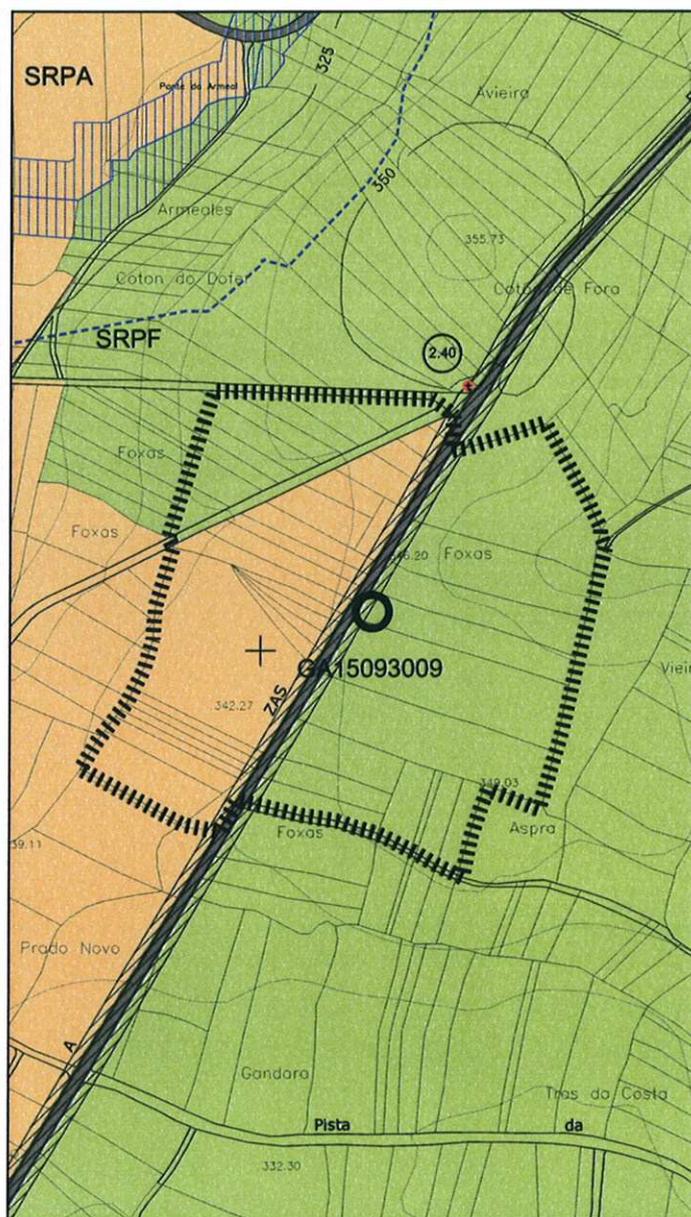
ÁREA DE CAUTELA

Area posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRICIÓN:

Túmulo megalítico que orixinariamente debeu de ter un diámetro aproximado de 20–25 m e unha altura de 2 m. Na actualidade podemos falar dun xacemento practicamente arrasado: a metade Oeste foi destruída durante a construción da estrada Zas–Brandamil, e a metade Leste foi arrasada durante os anos oitenta e noventa durante os labores de adecuación desta zona, tradicionalmente dedicada a monte baixo, para pradería. Pese a todo, tendo en conta que o labor de adecuación deste terreo para pradería debeu supor basicamente a destrución do volume visible do xacemento, é posible que aínda se poida conservar parte do xacemento enterrado.

NOME: Xacemento Romano-Medieval e Necrópole de Brandomil
LUGAR: Brandomil
PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093010

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo de Núcleo Rural/Solo Rústico
de Protección Agrícola
COORD. U.T.M.: X 506.330 Y 4.762.040 Alt. 300 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento/Lugar
Funerario

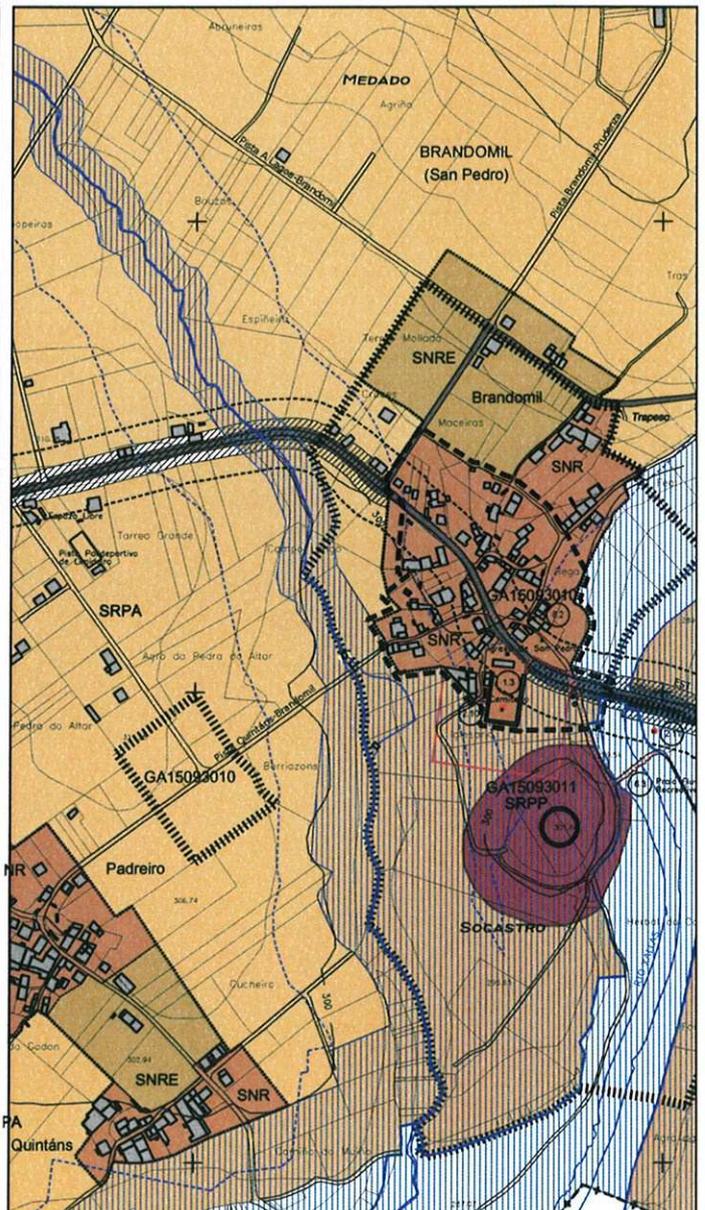
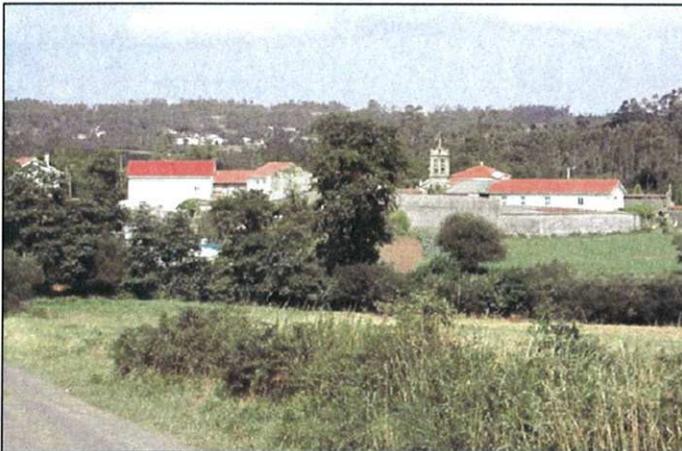
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Romano/Medieval

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

Area posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

O xacemento localízase ó Norte do castro, baixo a aldea actual, que a inclúe por completo, así como as terras de labor inmediatas ás casas.

Trátase dun xacemento ata o momento moi mal coñecido. A totalidade da información que se posúe sobre este asentamento e necrópole romana é a deducida do variado material arqueolóxico que foi descubríndose durante os séculos XIX e XX con motivo da realización de diferentes obras na aldea; votándose en falla a realización dalgún tipo de intervención arqueolóxica que axude a clarificar a extensión e tipoloxía do asentamento, e permita realizar unha adscripción cronolóxica precisa.

Dende o século XIX véñse interpretando este asentamento como o enclave no que se atoparía a mansión *Glandimiro* da *vía XX* do *Itinerario de Antonino*. Nos últimos anos tamén se vén contemplando a posibilidade de que dende este asentamento se desenvolvese unha importante actividade económica relacionada coa minería.

NOME: Castro de Brandomil
LUGAR: Brandomil
PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093011

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.380 Y 4.761.880 Alt. 301 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade do Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

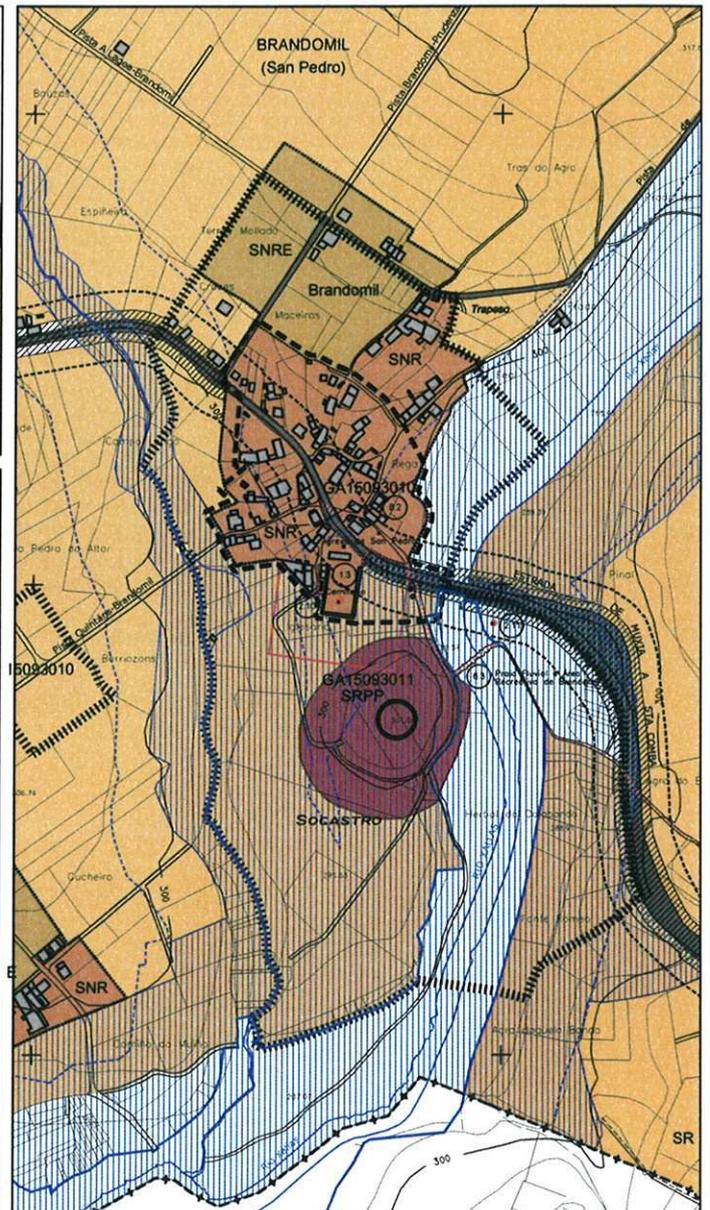
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Castro dun único recinto de forma tendente a circular, delimitado por un parapeto térreo de importantes dimensións. Cara ó exterior a altura máxima dáse na zona Nordés, con aproximadamente 7 m de altura, e a mínima no Sudoeste, con aproximadamente 4 m. A altura máxima interior consérvase no Sudoeste, con aproximadamente 3 m de altura, descendendo ata os 2 m no Oeste e Sueste e atopándose a ras do terreo na zona Norte e Nordés.

Cara ó Sudoeste da croa hai unha pequena depresión que parece terse correspondido cun antigo foxo hoxe colmado polos cultivos, a continuación do cal puidera ter existido outro pequeno parapeto, hoxe en día case inapreciable.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Castro de San Cremenzo
LUGAR: San Cremenzo de Pazos
PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093012

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 507.430 Y 4.776.340 Alt. 199 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade do Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

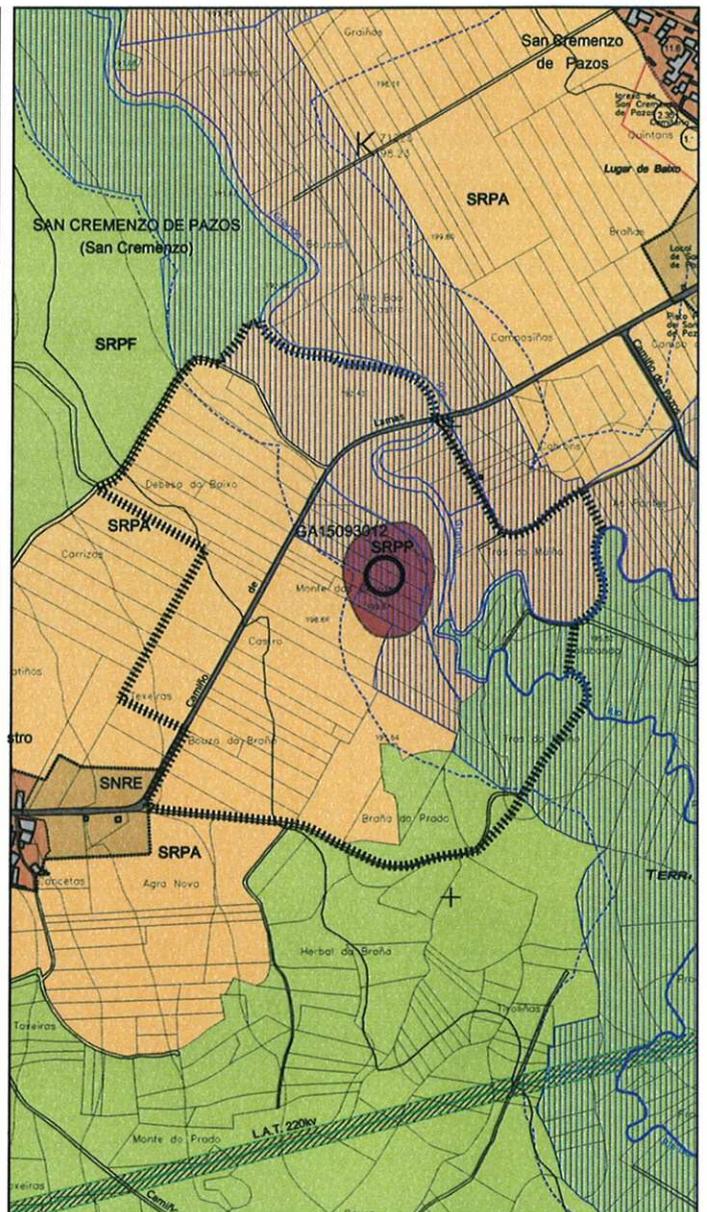
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Castro que orixinalmente parece que contaba cun só recinto de forma tendente a circular, do que hoxe só se conserva a metade Nordés. O parapeto delimitador da croa nesta zona conserva unha altura máxima cara ó exterior de aproximadamente 3-4 m, continuando a partir deste punto a pendente natural cara o río de *Sista*. Con respecto ó interior, a altura máxima dáse na zona Sueste, con aproximadamente 2-3 m de altura, mentres que no Norte esta é duns 2 m. A metade Sudoeste do castro foi arrasada superficialmente anos atrás cando se procedeu a transformar esta zona en terreos de cultivo. O parapeto delimitador da croa nesta zona foi arrasado e seguramente os niveis arqueolóxicos superficiais tamén se viron afectados por esta actividade.

NOME: Os Castros dos Faustinos

LUGAR: Vilaestévez

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093013

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 510.000 Y 4.774.950 Alt. 240 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade do Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

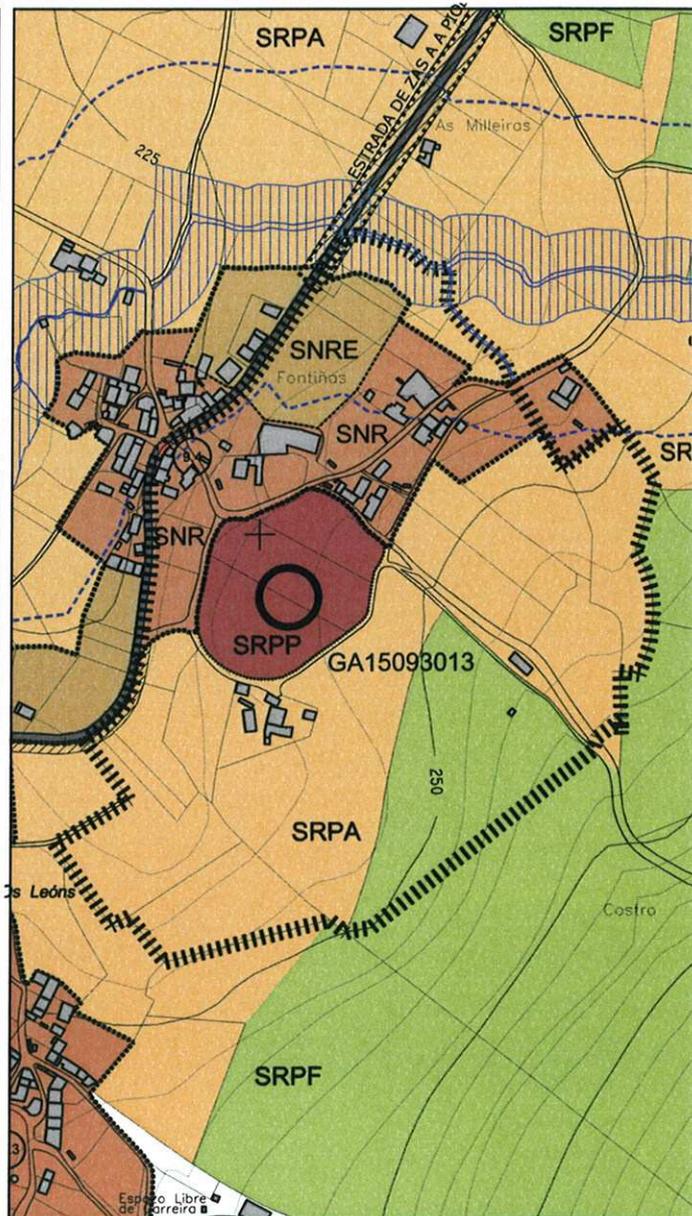

DESCRIPCIÓN:

Castro que presenta un recinto simple de forma tendente a circular. A altura máxima do parapeto delimitador dáse na zona Leste, onde acada uns 3-4 m, mentres que no Sur é de 2-3 m, e nas zonas Norte e Oeste a penas destaca. Con respecto ó exterior a altura é máis uniforme, destacando entre 3 e 4 m.

O camiño tradicional que bordea o castro polas zonas Nordés, Leste e Sur, e a pista asfaltada existente na zona Oeste e Norte poden ter rebaixado o parapeto delimitador da croa pola parte externa.

Asemade os cultivos que se veñen desenvolvendo no interior do castro poden ter destruído os niveis máis superficiais do xacemento.

NOME: Castro de Bico da Cruz/Castro das Cortellas

LUGAR: Parga e O Sisto

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093014

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 511.430 Y 4.776.400 Alt. 355 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Asentamento Fortificado

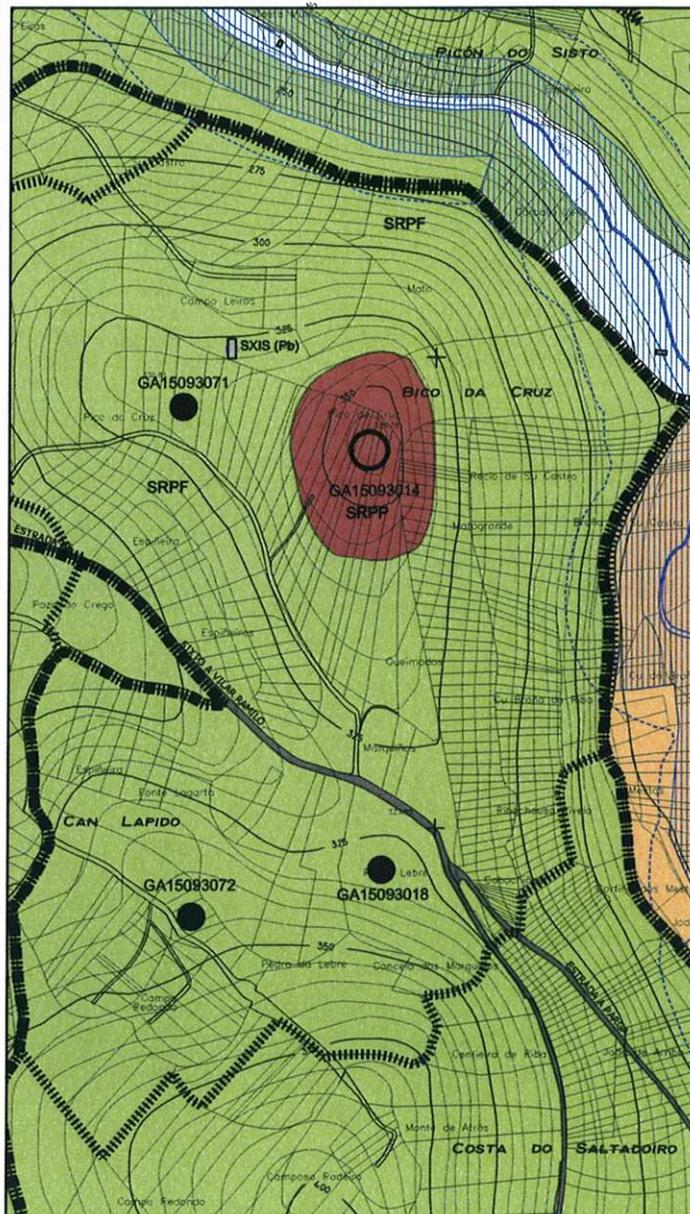
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade do Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Castro que presenta un recinto central de forma tendente a circular, delimitado por un parapeto de terra e pedras que non destaca con respecto ó interior do xacemento, mentres que con respecto ó exterior presenta unha altura bastante regular, de aproximadamente 2 m.

Concéntrico a este recinto central, a uns 10-20 m de distancia, hai un segundo parapeto de aproximadamente 2-3 m de altura con respecto ó exterior e de 1 m de altura máxima con respecto ó interior.

Nas zonas Oeste e Sur, a uns 10 m de distancia deste segundo parapeto obsérvase un terceiro parapeto duns 2 m de altura con respecto ó exterior e 1 m con respecto ó interior.

Este potente sistema defensivo podería aínda verse reforzado coa presenza dun cuarto parapeto situado a uns 10 m ó Sur do anterior, aínda que neste último caso, debido ós escasos restos conservados, esta posibilidade só podería ser confirmada cunha intervención arqueolóxica directa.

No interior do recinto central obsérvanse, a ras de chan, restos de muros pertencentes a construcións circulares.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Mámoa do Allo
LUGAR: O Allo
PARROQUIA: San Pedro do Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093015

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria
COORD. U.T.M.: X 505.315 Y 4.778.300 Alt. 187 m
GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo funerario indeterminado

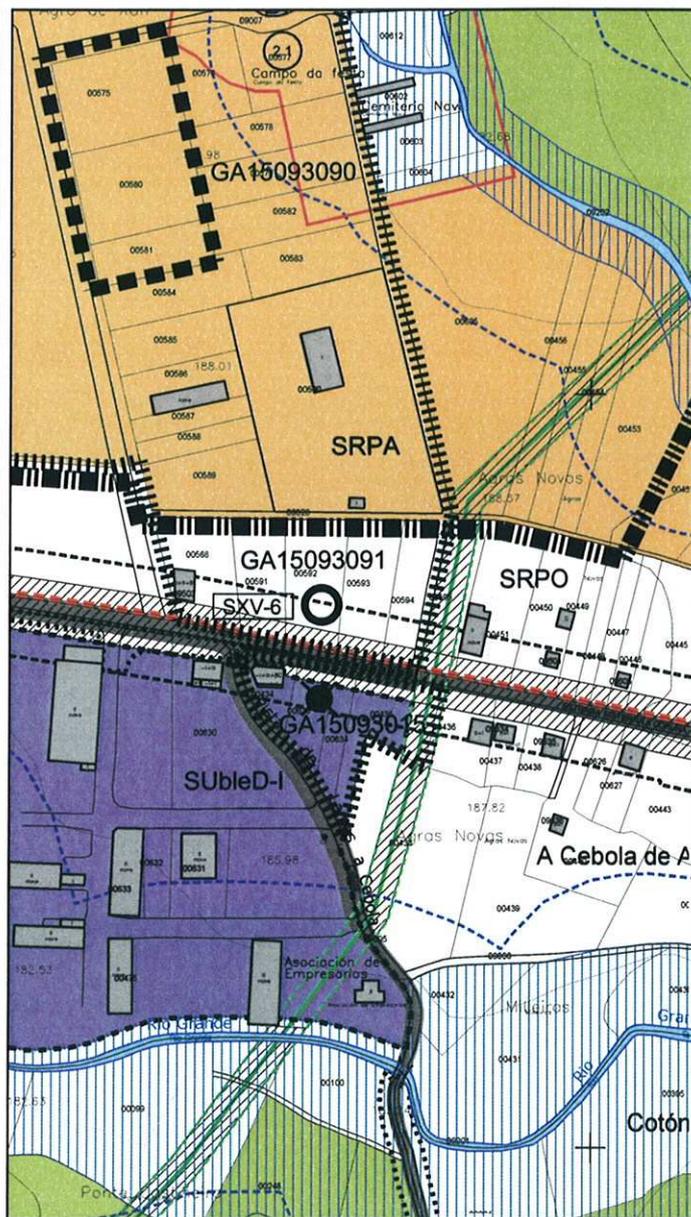
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL
Non se contempla

ÁREA DE CAUTELA
G.III

DESCRIPCIÓN:

Este túmulo foi catalogado no ano 2002 e xa nese momento tan só se conservaba unha pequena parte do xacemento. En orixe debeu ter uns 12 metros de diámetro e aproximadamente 1,50 m de altura. Na revisión de terras feita antes da elaboración da presente ficha non foi atopado ningún resto ou indicio arqueolóxico.

NOME: Mámoa das Minas de Vilaestévez

LUGAR: O Allo

PARROQUIA: San Pedro do Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093016

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola

COORD. U.T.M.: X 509.590 Y 4.775.270 Alt. 215 m

GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

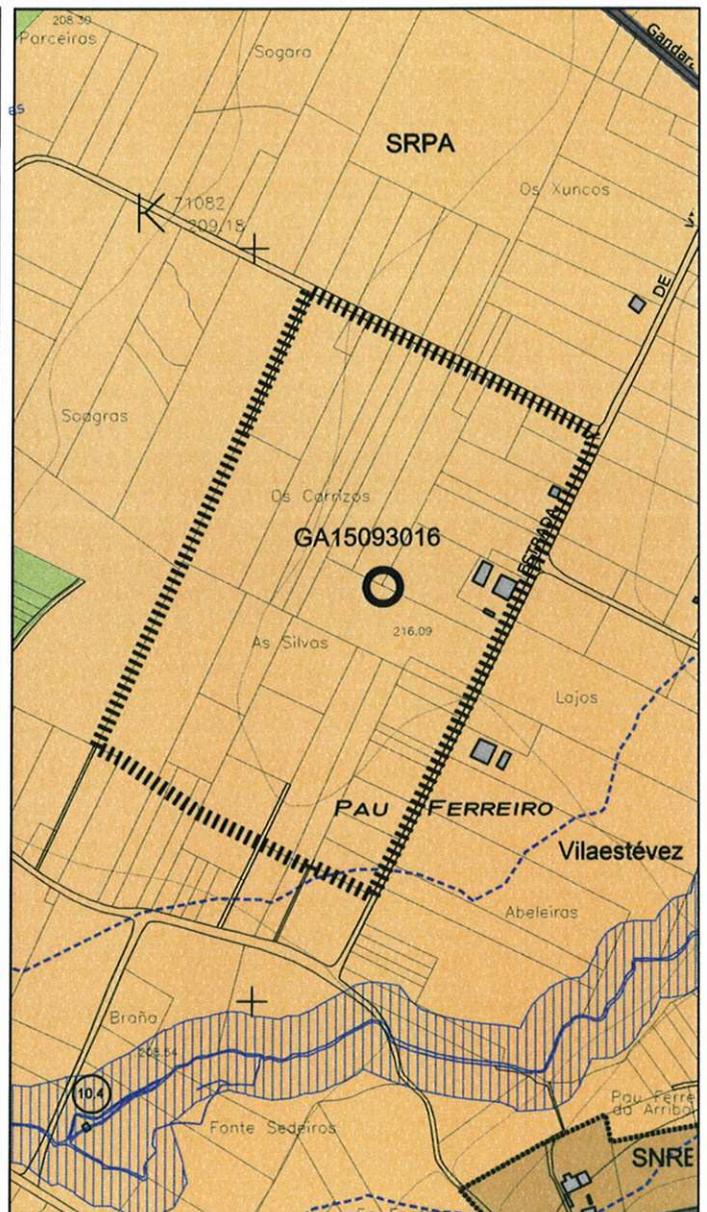
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.III)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico do que descoñecemos as súas dimensións, destruído na década dos setenta durante a realización de labores de adecuación dunha propiedade tradicionalmente dedicada a monte baixo para dedicala a terra de cultivo. Segundo todos os informantes consultados, as pedras pertencentes ó dolmen foron aproveitadas para amacizar un camiño. Descoñécense as características deste dolmen, só se sabe que durante a súa destrución, localizouse un machado de pedra pulida e diversos fragmentos de cerámica, hoxe en día en paradiro descoñecido. A pesar de todo sería interesante confirmar se esta destrución afectou ó xacemento na súa totalidade ou se só supuxo a destrución da estrutura arquitectónica central e unha drástica diminución do volume que destacaba sobre o terreo; pois neste último caso aínda podería conservar unha certa potencialidade arqueolóxica.

NOME: Mámoa da Pedra da Lebre/Mámoa de Canle Pido
LUGAR: O Sisto
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093017

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 511.735 Y 4.777.030 Alt. 294 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

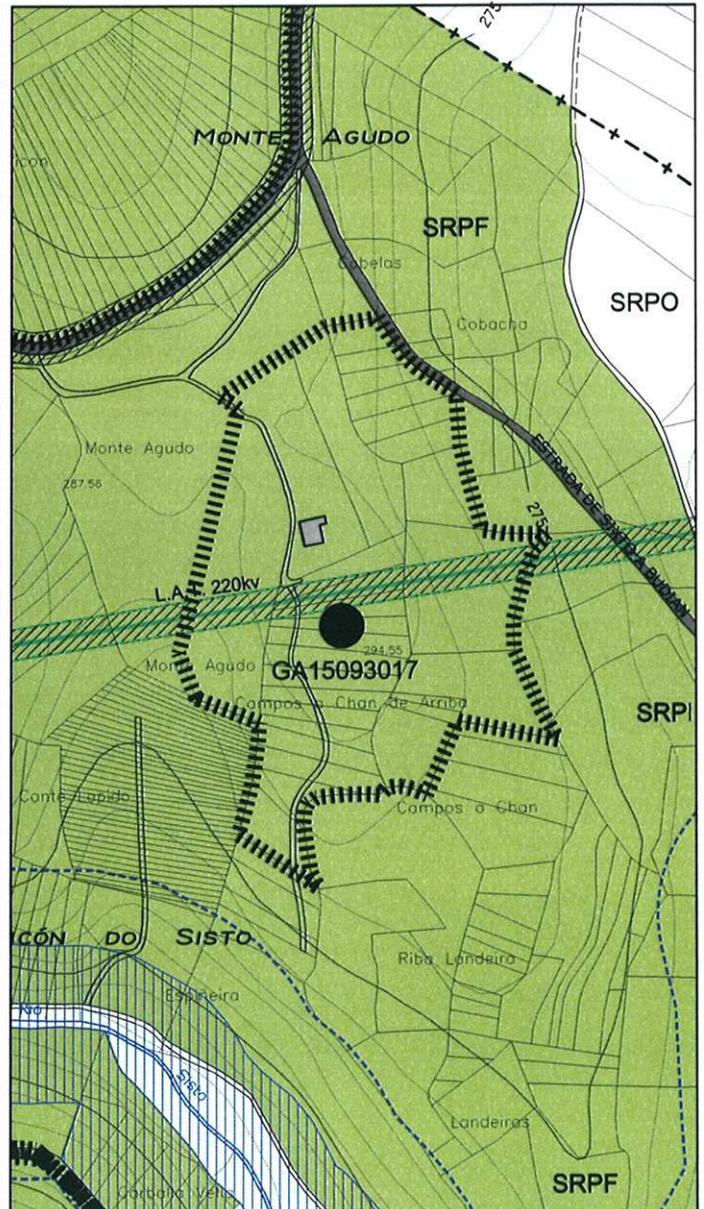
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 11 m de diámetro e 50 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 2 m de diámetro e 30 cm de fondo. En todo o contorno do xacemento hai abundantes buratos resultado de seren utilizados como pedreiras tradicionais. Sen embargo ningún deles afectou directamente ó túmulo, que ata o momento presenta un bo estado de conservación.

NOME: Mámoa da Mina/Mámoa da Pedra da Lebre

LUGAR: Parga

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093018

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 511.435 Y 4.775.965 Alt. 325 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

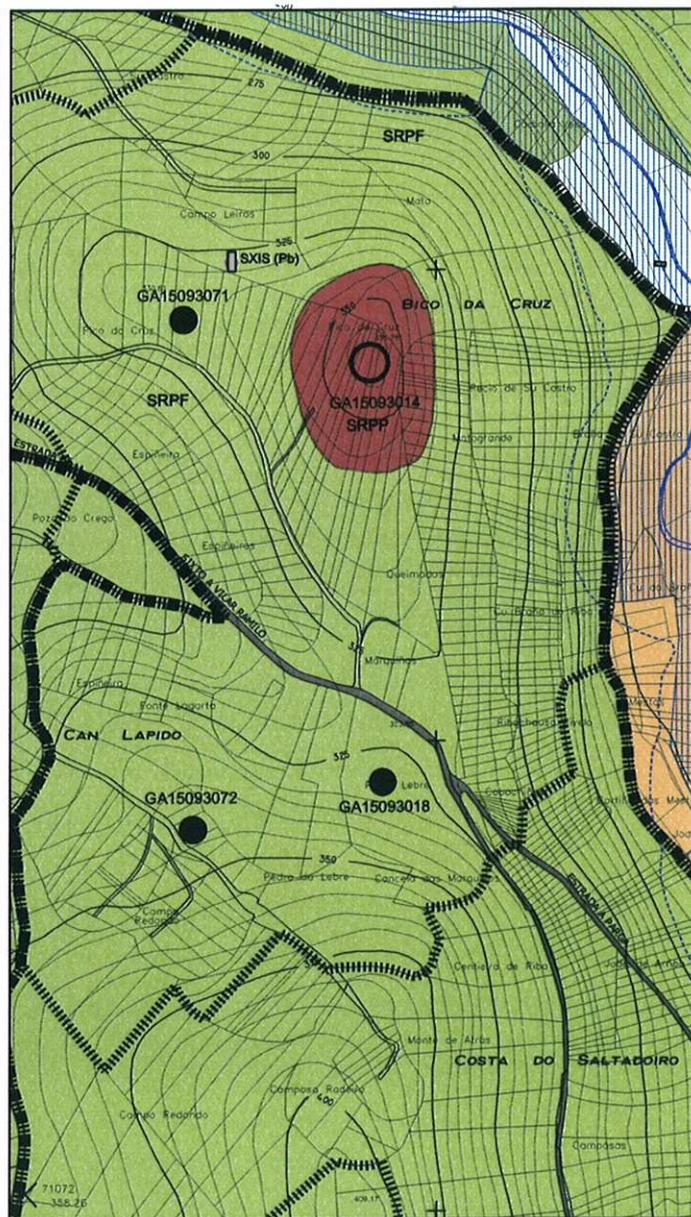
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 80 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 30 cm de fondo. Aínda que o túmulo pode atoparse algo esmorecido como consecuencia do uso forestal da propiedade na que se atopa, en xeral pode dicirse que presenta un bo estado de conservación

NOME: Castro do Alto do Castriño

LUGAR: As Abellas

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093019

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.620 Y 4.764.250 Alt. 317 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade de Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

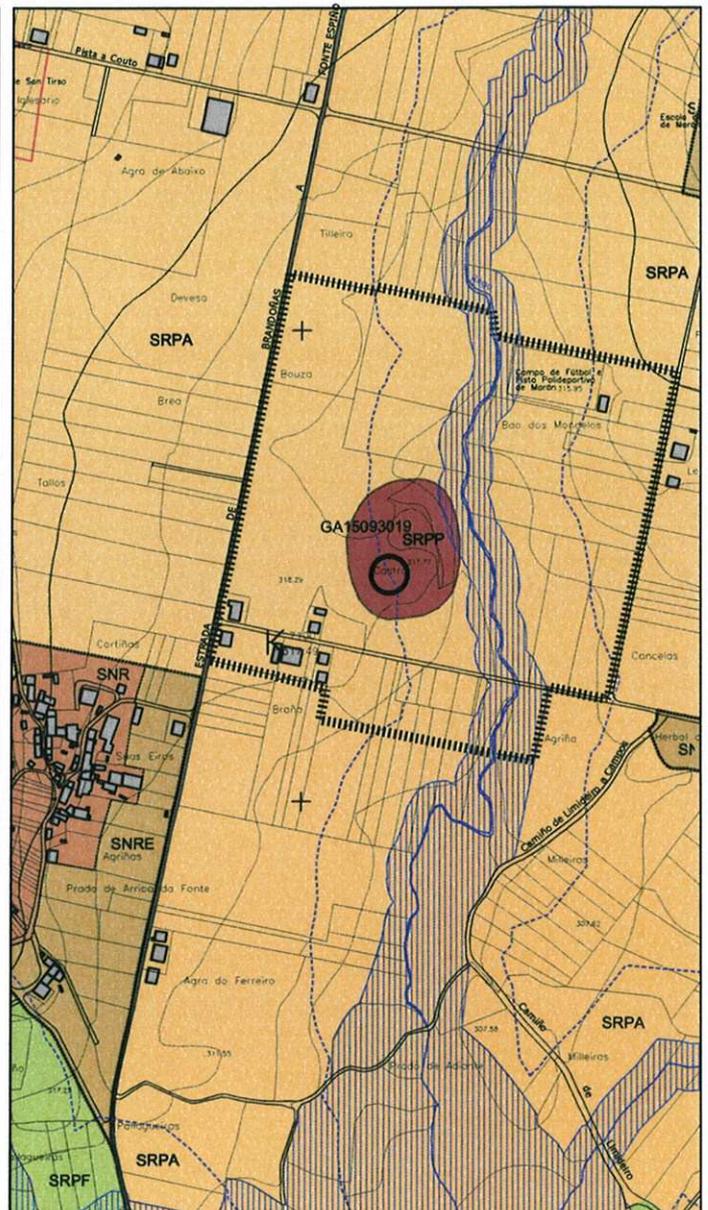

DESCRIPCIÓN:

Castro que presenta un recinto simple, de forma tendente a ovoide, na actualidade bastante mal conservado debido ás alteracións ocasionadas polos intensos labores agrícolas aquí desenvolvidos.

O parapeto delimitador só se conserva visible nas zonas Leste e Sur, onde acadada unha altura con respecto ó exterior que oscila entre 1 e 3 m, mentres que con respecto ó interior atópase totalmente a ras.

É moi posible que esta intensa actividade agrícola tamén supuxese a destrución dos niveis arqueolóxicos máis superficiais.

NOME: Castro dos Valiões/Castro de Roma

LUGAR: Santa Sía de Roma

PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093020

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.550 Y 4.766.750 Alt. 355 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade de Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

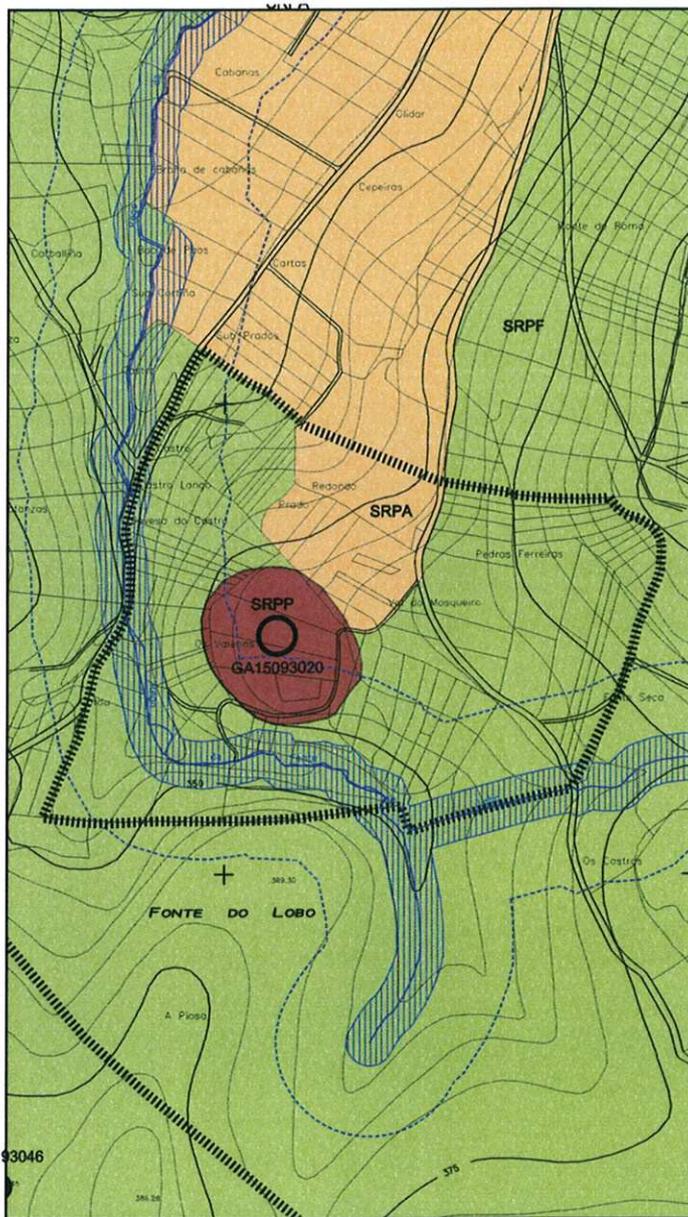
DESCRIPCIÓN:

Castro que presenta unha croa de forma ovoide, alongada no eixo NE-SW, de aproximadamente uns 110 m de lonxitude neste eixo e uns 90 m no NW-SE.

O parapeto delimitador da croa presenta unha altura exterior duns 3-5 m, mentres que cara ó interior destaca unha media de 2-3 m.

Ó Leste e Sueste da croa hai un foxo que na actualidade está aproveitado por un camiño tradicional.

A pesares de que tanto no interior como no exterior da croa hai varias zonas utilizadas para o cultivo, en xeral pódese dicir que presenta un bo estado de conservación.

NOME: Mámoa do Couso do Monte

LUGAR: Fornelos

PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093021

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.340 Y 4.780.200 Alt. 215 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-1

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

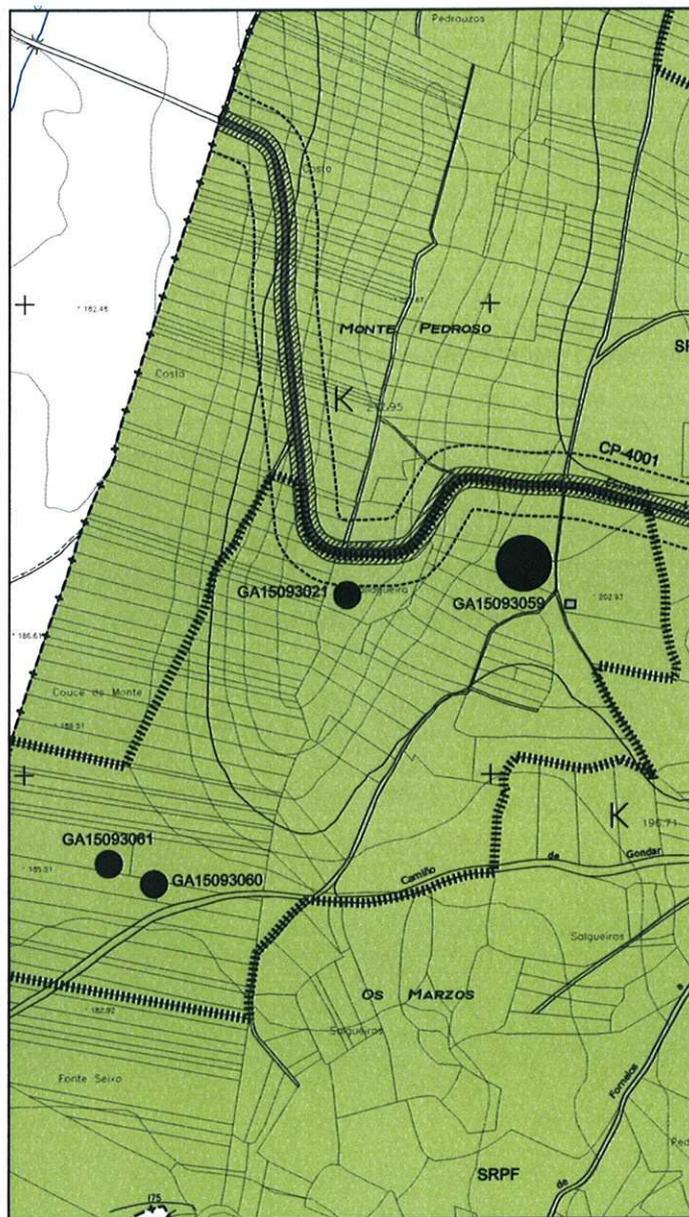
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 13 m de diámetro e 70 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 30 cm de fondo. Pese a que o túmulo quizais pode atoparse algo esmorecido como consecuencia do uso forestal da propiedade na que se atopa, en xeral pode dicirse que presenta un bo estado de conservación.

NOME: Xacemento de Agra da Cruz

LUGAR: Gándara

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093022

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola

COORD. U.T.M.: X 510.100 Y 4.775.700 Alt. 225 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Romano

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

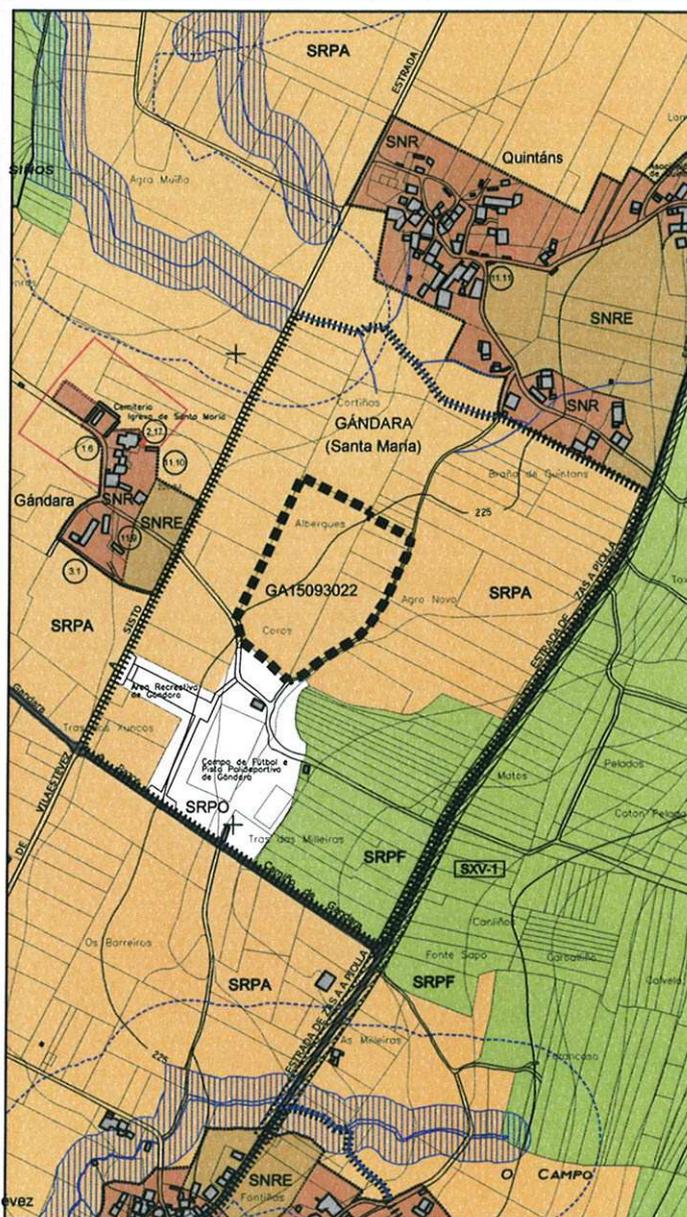
Area posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

A información que se posúe sobre este xacemento procede das sondaxes levadas a cabo neste sitio no ano 1971 por José Manuel Vázquez Varela e Evaristo Domínguez Rial. A partir do estudio realizado por Raquel Casal García, publicado no ano 1979, sobre os restos materiais recuperados na prospección superficial e as sondaxes levadas a cabo no ano 1971, dedúcese que se trata dos restos dunha villa romana posiblemente ocupada dende o século II d. C.

Na prospección superficial realizada en Agosto do 2002 non se localizou ningún tipo de material arqueolóxico ou estrutura que destacase en superficie, polo que a delimitación da súa extensión queda pendente ata o momento en que se poida realizar unha intervención directa sobre o xacemento.

NOME: Arca da Piosa
LUGAR: Santa Sía de Roma
PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093023

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.690 Y 4.766.100 Alt. 355 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

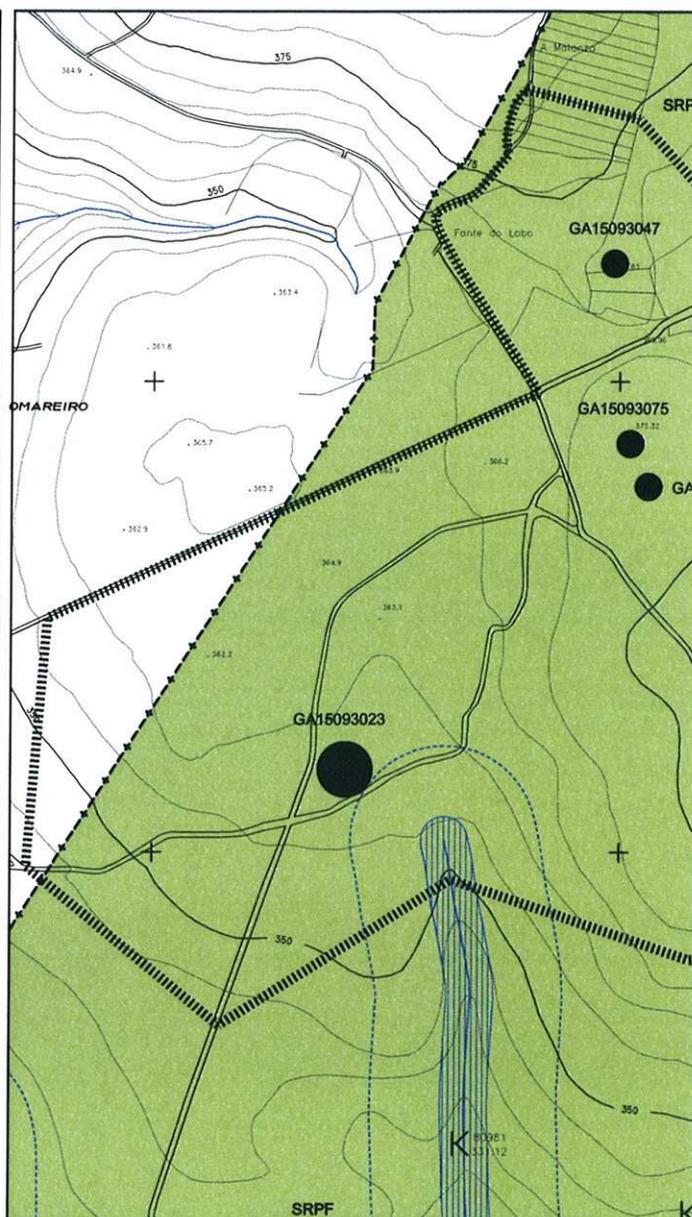
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 30 m de diámetro e 2,5 m de altura. No seu centro conserva unha anta nun excelente estado de conservación.

Dende o punto de vista descritivo pódese definir como unha anta de cámara poligonal de cinco ortostatos, dos que conserva catro, e un corredor curto cun só tramo visible. O conxunto da cámara e corredor ten unha forma xeral en V, non existindo unha clara ruptura nin en planta nin en alzado entre estas dúas partes. A lonxitude total do conxunto é de 5 m, estando o corredor orientado ós 100°.

Un dos aspectos polos que destaca este monumento é polo feito de conservar as lousas de cuberta tanto da cámara como do corredor. Neste último caso pode dicirse que se trata dunha tapa dobre, posto que conserva dúas lousas superpostas: a inferior, que é a cuberta orixinal, está rota en tres partes; e a superior, que se atopa completa, debeu ser colocada nalgún momento de utilización da anta para darlle estabilidade á cuberta orixinal, e impedir que rematase caendo ó interior da construción.

NOME: Mámoa da Braña das Feallas

LUGAR: A Santa

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093024

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.380 Y 4.764.960 Alt. 330 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

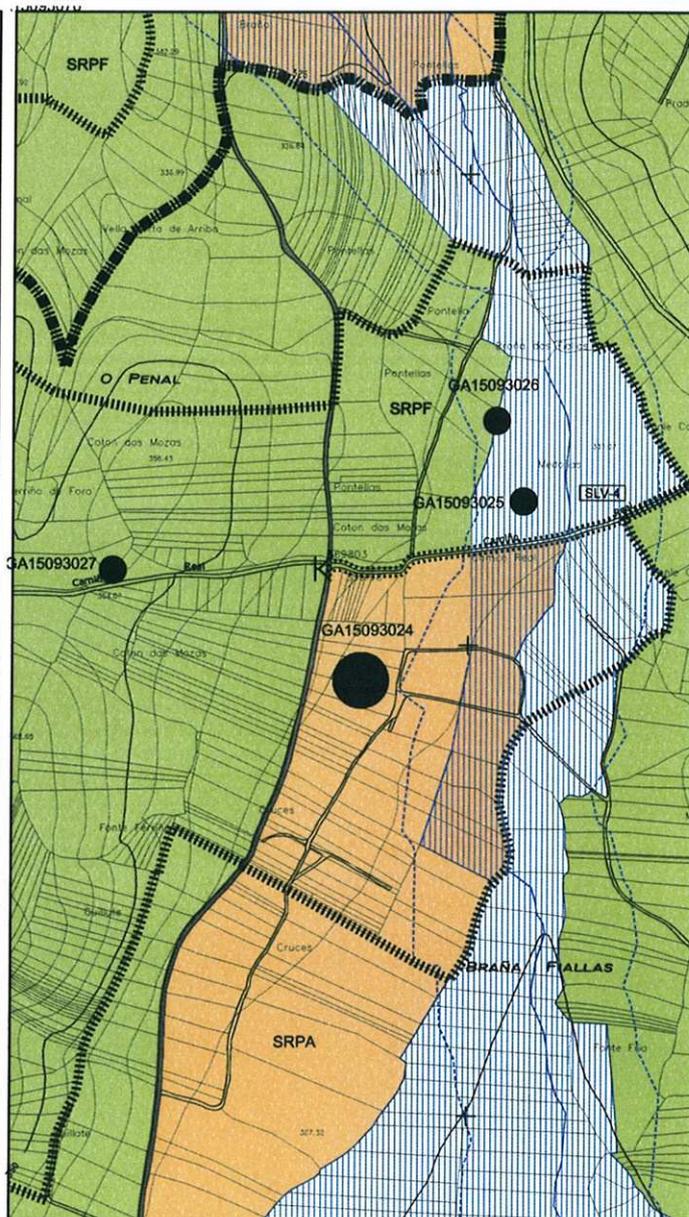
DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 35 m de diámetro e uns 2 m de altura, arrasado no ano 1994 durante a realización dos labores de adecuación da propiedade na que se atopaba, tradicionalmente dedicada a monte baixo, para poder convertela en pradería. Na actualidade só conserva uns 50 cm do túmulo.

Durante o proceso de destrución do túmulo púxose ó descuberto, na área central, unha cámara megalítica de grandes dimensións, varios dos chantos extraídos superan os 2 m de alto, da que descoñecemos a súa tipoloxía exacta.

Despois da sondaxe arqueolóxica de urxencia levada a cabo en Outubro do 1994, baixo a dirección de Manuel Lestón Gómez, púxose ó descuberto na área aberta na zona central unha segunda cámara megalítica, de pequenas dimensións, que orixinarmente estaría composta por oito chantos.

Esta pequena cámara, da que ignoramos a relación que tería coa primeiramente descrita, definiría unha superficie interior aproximada de 4 m², aberta cara ó Sur e conservaba a pedra que facía de peche ó seu interior.

NOME: Mámoa nº 1 das Madoñas

LUGAR: A Santa

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093025

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.535 Y 4.765.150 Alt. 338 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

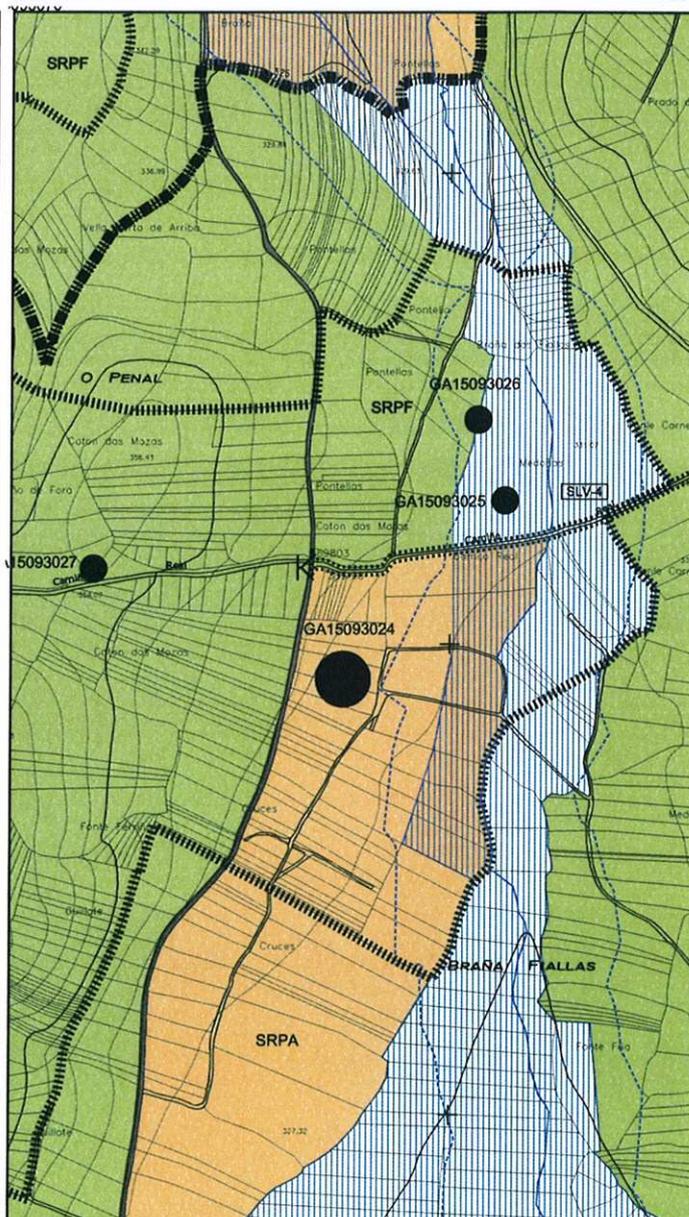
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 20 m. de diámetro e 1'5 m. de altura. Presenta un furado de violación central duns 2 m de diámetro e 20 cm de fondo.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Mámoa nº 2 das Madoñas

LUGAR: A Santa

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093026

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.525 Y 4.765.240 Alt. 339 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

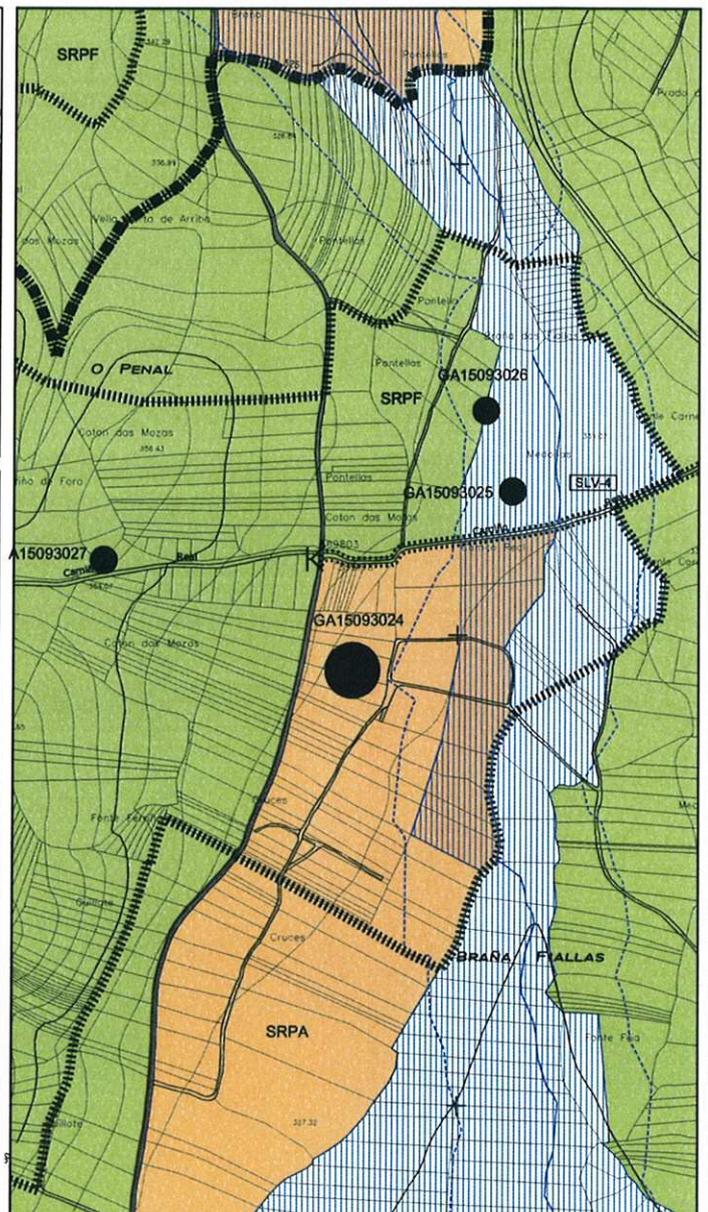
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 22 m de diámetro e 1,5 m de altura. Presenta un magnífico estado de conservación. Incluso é posible que non teña furado de violación, ou cando menos tendo en conta a pequenísima depresión que existe na zona central do túmulo, debe ser de época bastante antiga e atoparse hoxe en día moi colmado.

NOME: Mámoa da Costa do Oreiro

LUGAR: A Santa

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093027

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.120 Y 4.765.085 Alt. 355 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

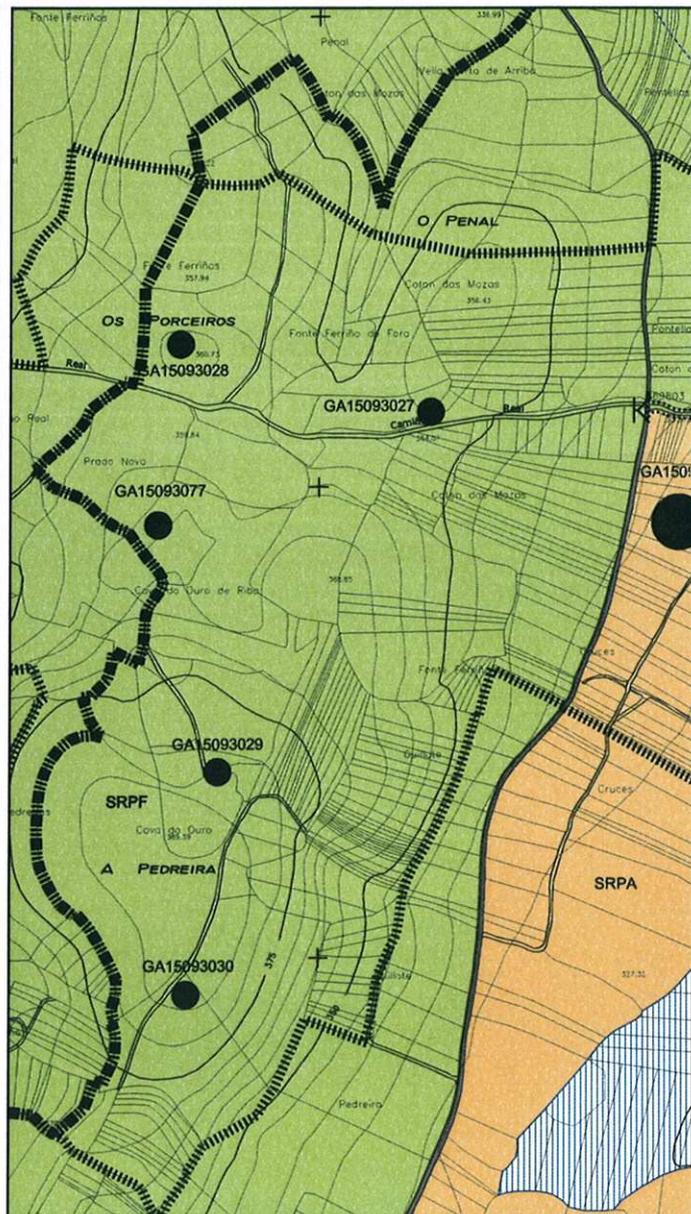
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 25 m de diámetro e 1,7 m de alto, que na actualidade presenta un estado de conservación bastante malo.

NOME: Mámoa do Camiño da Santa

LUGAR: A Santa

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093028

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 505.860 Y 4.765.150 Alt. 360 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

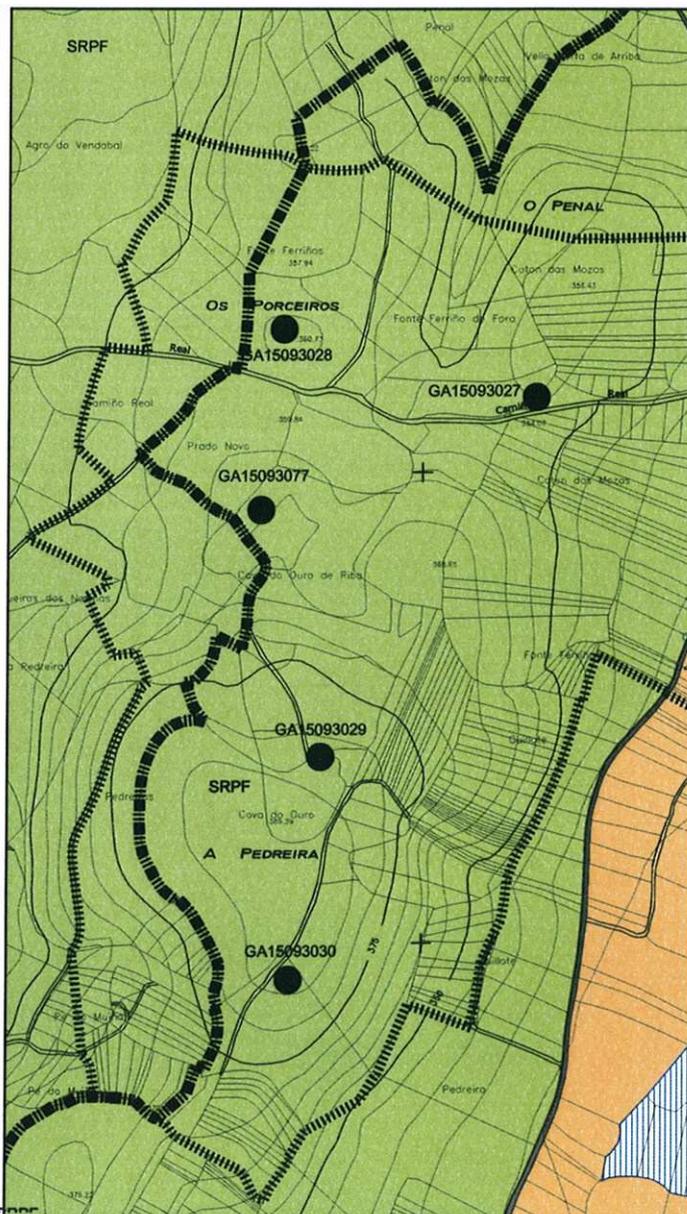
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 24 m de diámetro e uns 60 cm de altura visible.

Este túmulo foi moi rebaixado, xa foi bastantes anos, durante o proceso de adecuación da parte de monte na que se atopaba para pradería. Na actualidade abandonouse o uso agrícola e procedeuse a repoboar de eucalipto

NOME: Mámoa nº1 da Baixada do Monte Pedreira

LUGAR: Pedra Padreiro

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093029

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 505.890 Y 4.764.700 Alt. 380 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

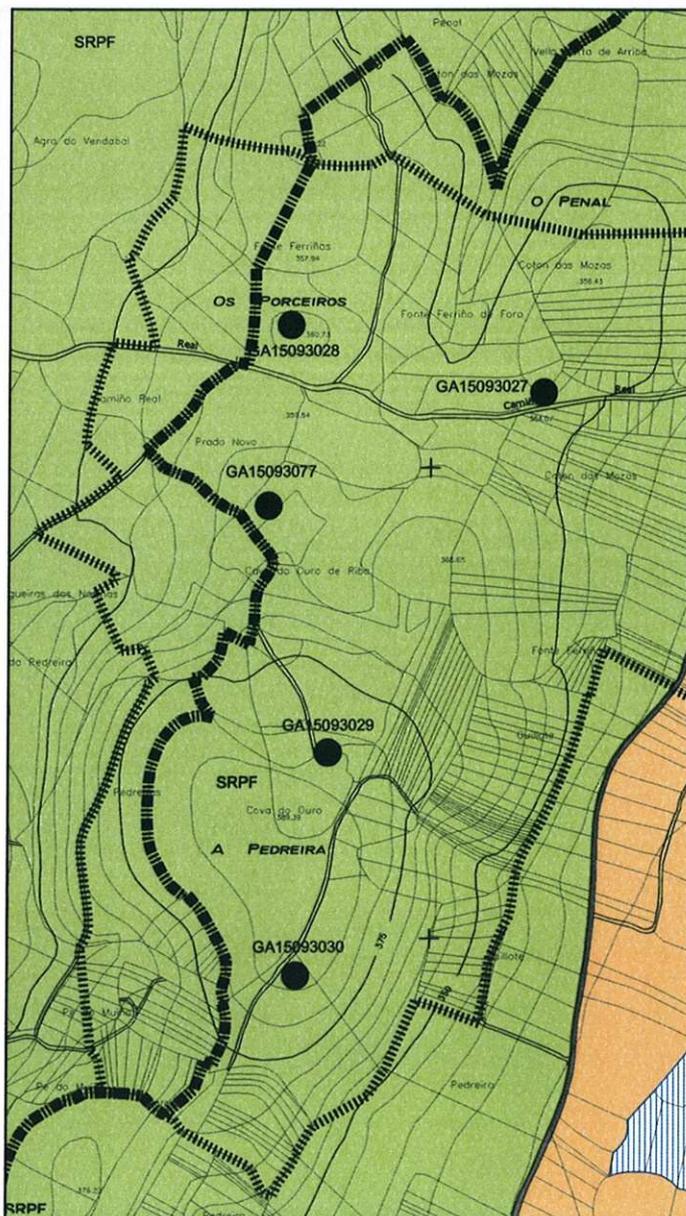
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de pequeno tamaño que orixinariamente non debía superar os 10 m de diámetro e 50 cm de altura. Na actualidade só conserva a metade Norte, pois a metade Sur foi arrasada durante o proceso de transformación da parte de monte na que se atopaba en pradería.

NOME: Mámoa do Monte Pedreira
LUGAR: A Lagoela e Marán
PARROQUIA: San Tirso de Muíño e San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:
GA-15093030

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio
COORD. U.T.M.: X 505.845 Y 4.764.455 Alt. 385 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

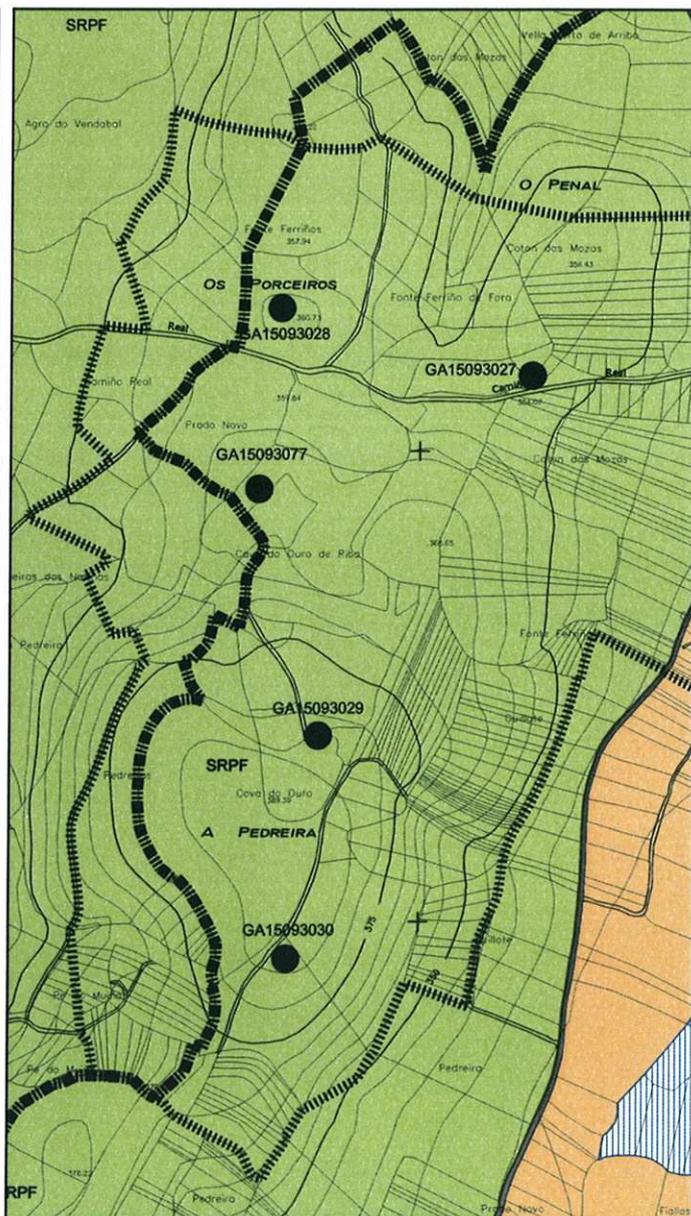
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de pequeno tamaño: aproximadamente 10 m. de diámetro e 50 cm. de altura. Presenta un pequeno furado de violación central de escaso diámetro e pouco fondo. Asemade a realización dunha recente repoboación de eucaliptos sobre o túmulo supuxo a destrucción parcial da coiraza.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Torre do Sisto. Torre do Surribado. Torre de Boén

LUGAR: O Sisto

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093031

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 510.420 Y 4.777.200 Alt. 215 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

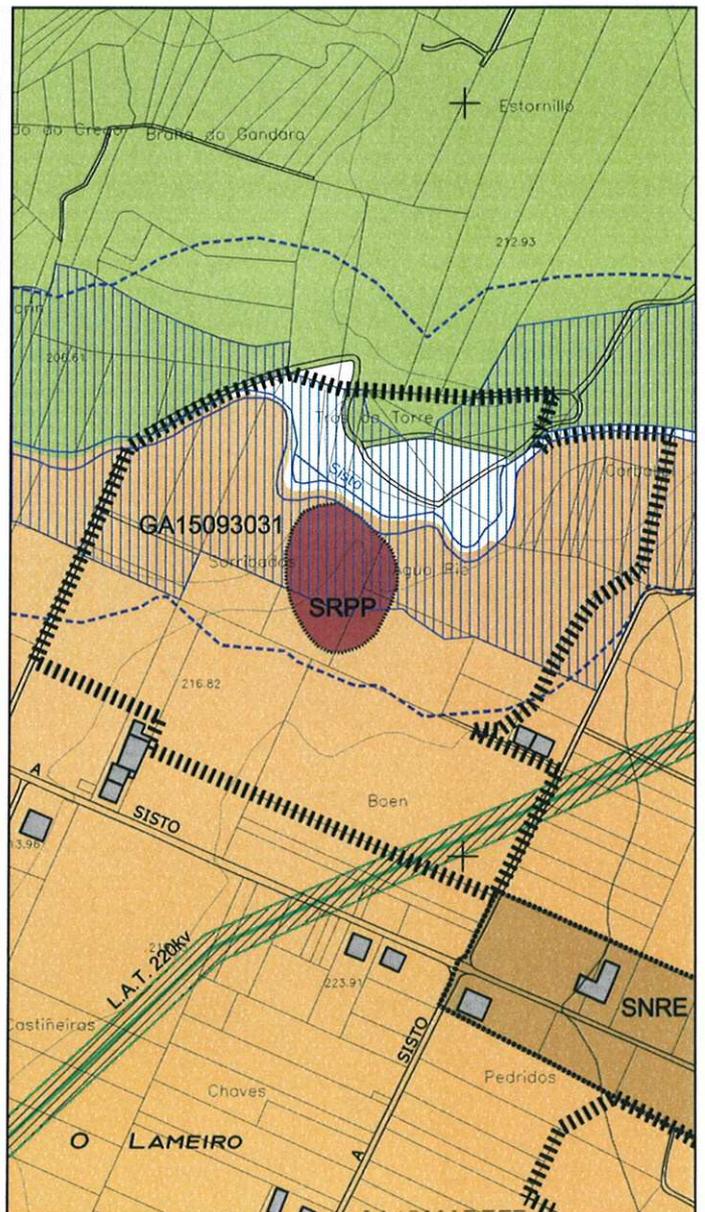
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Medieval

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Trátase dun xacemento tipo mota, de pequenas dimensións, no interior da cal aínda se conservan os restos dunha posible torre de planta rectangular. A mota é de forma ovoide, lixeiramente alongada no sentido NNE-SSW, contando cunhas medidas máximas aproximadas de 20-25 m e unha altura que oscila entre os 2-3 m da zona Sur e os 4-5 m do resto do perímetro. No centro da mota conserva os restos dunha construción rectangular; as súas medidas interiores son de 7,40 m de lonxitude nos lados maiores e 5,80 m nos menores, que interpretamos cos restos dunha posible torre medieval. O muro interno é visible en case todo o perímetro, presentando unha altura que oscila entre 1,10 e 2 m. En todo o seu percorrido non é posible ver ningún tipo de vano que permita saber cal era a zona de entrada. En canto ó grosor, neste momento é imposible medilo, pois aparentemente a cara externa aínda está oculta polo montículo da mota.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Mámoa da Pedra da Moura

LUGAR: As Abellas

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093032

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.025 Y 4.763.580 Alt. 305 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

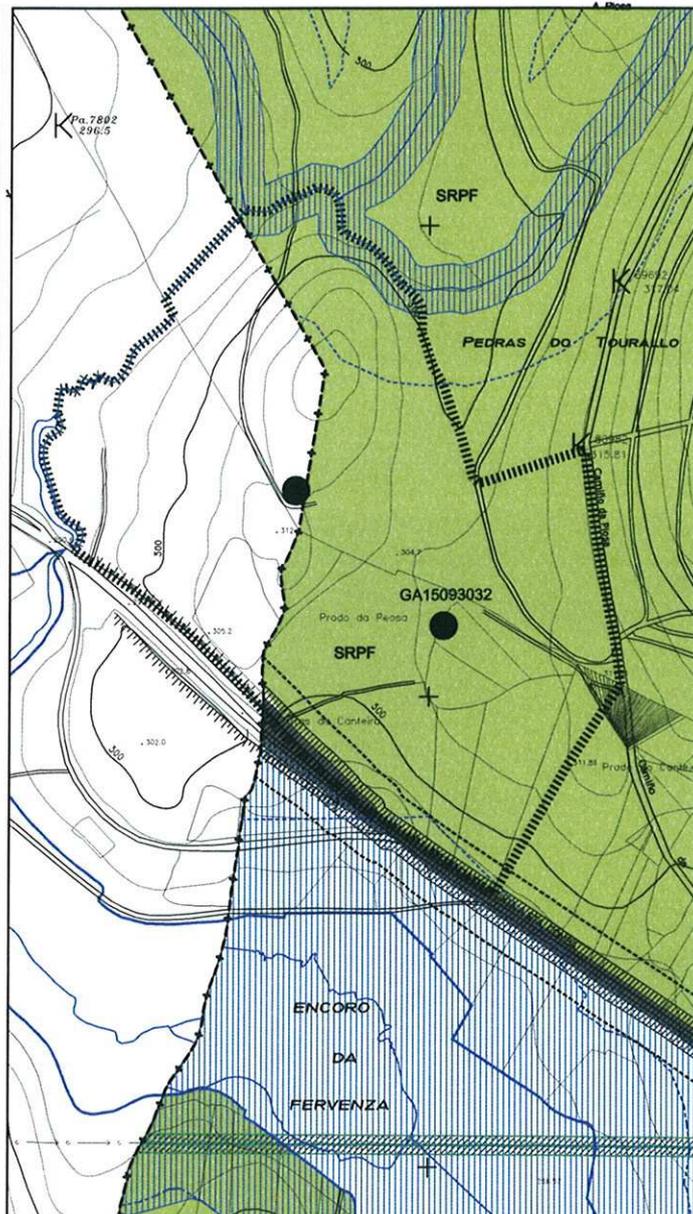
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 10 m de diámetro e 50 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 2 m de diámetro e 30 cm de fondo.

NOME: Castro de Calabanda
LUGAR: Acalabanda
PARROQUIA: San Pedro de Bandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093033

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 507.150 Y 4.761.960 Alt. 330 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade de Ferro

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

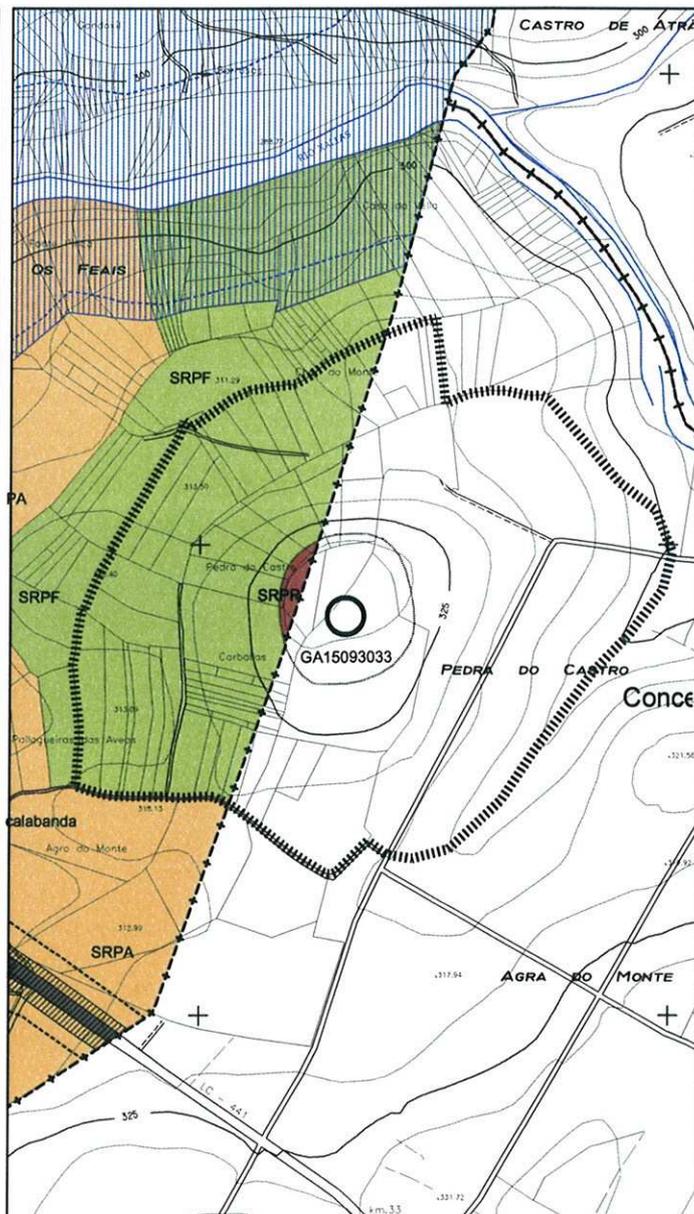

DESCRIPCIÓN:

Castro dun único recinto, tendente á forma ovoide, moi mal conservado: a parte interior da croa foi empregada tradicionalmente como canteira para a extracción de pedra; e o parapeto foi rebaixado nas zonas Leste e Sur, tanto no interior como no exterior, para aproveitalo como límite de propiedades.

Na actualidade o parapeto delimitador da croa só é claramente visible nas zonas Norte e Leste, atopándose moi desfigurado na zona Sur e sendo imposible de observar na zona Oeste debido á abundante vexetación que neste momento cubre a zona.

Toda a superficie interior do castro está cuberta por unha abundantísima vexetación que dificulta o seu estudio pormenorizado

NOME: Pozo de Limideiro
LUGAR: Limideiro
PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093034

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 507.150 Y 4.761.960 Alt. 330 m

GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Mina

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Romano Contemporáneo

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

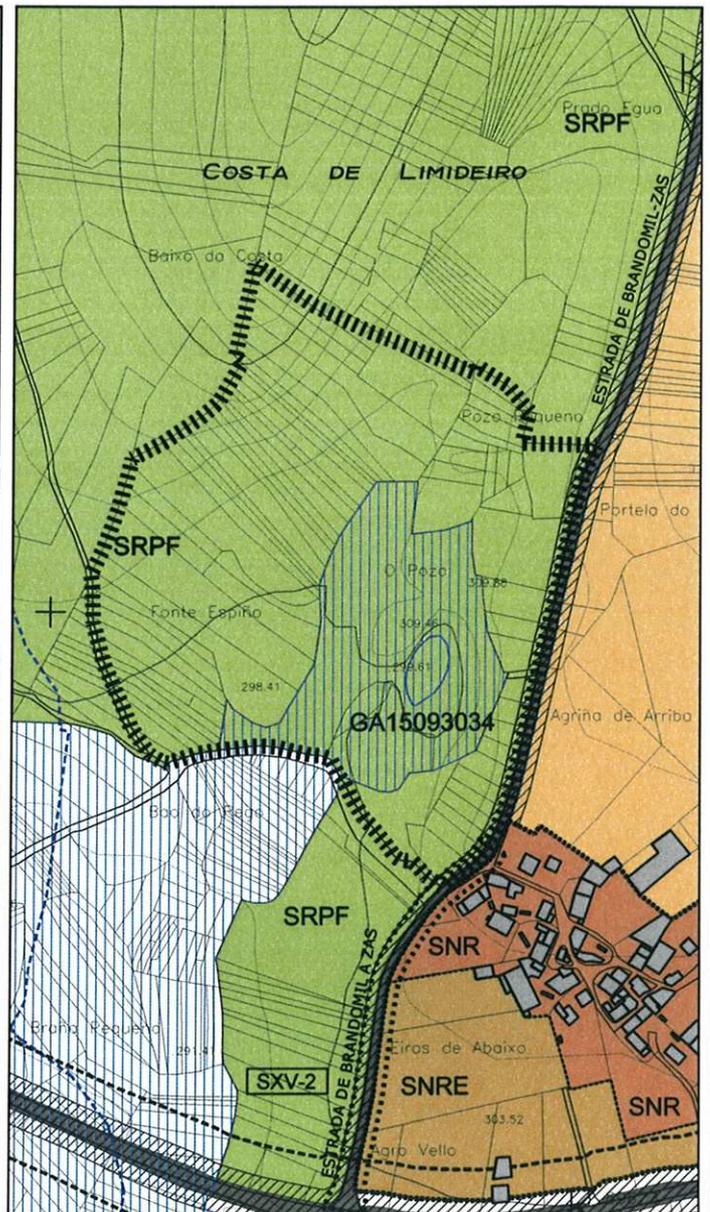
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.III)

DESCRIPCIÓN:

Na actualidade é visible un pozo duns 50 m de diámetro e aproximadamente 10-15 m de fondo, que presenta o seu interior totalmente cuberto de auga. Nos arredores deste pozo hai varias escombreyras, a maioría das cales seguramente son de época moderna ou contemporánea, pois o sitio foi explotado como mina ata mediados do século XX. Pese á reiteración que existe na bibliografía arqueolóxica de incluír o *Pozo Limideiro* dentro das minas explotadas na antigüidade na *Coruña Occidental*, ata o momento non existe ningún estudo detallado que incida sobre as súas características e a cronoloxía da súa explotación.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Mámoa nº 1 da Fonte do Retorno

LUGAR: O Chamberín

PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093035

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.485 Y 4.778.480 Alt. 230 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

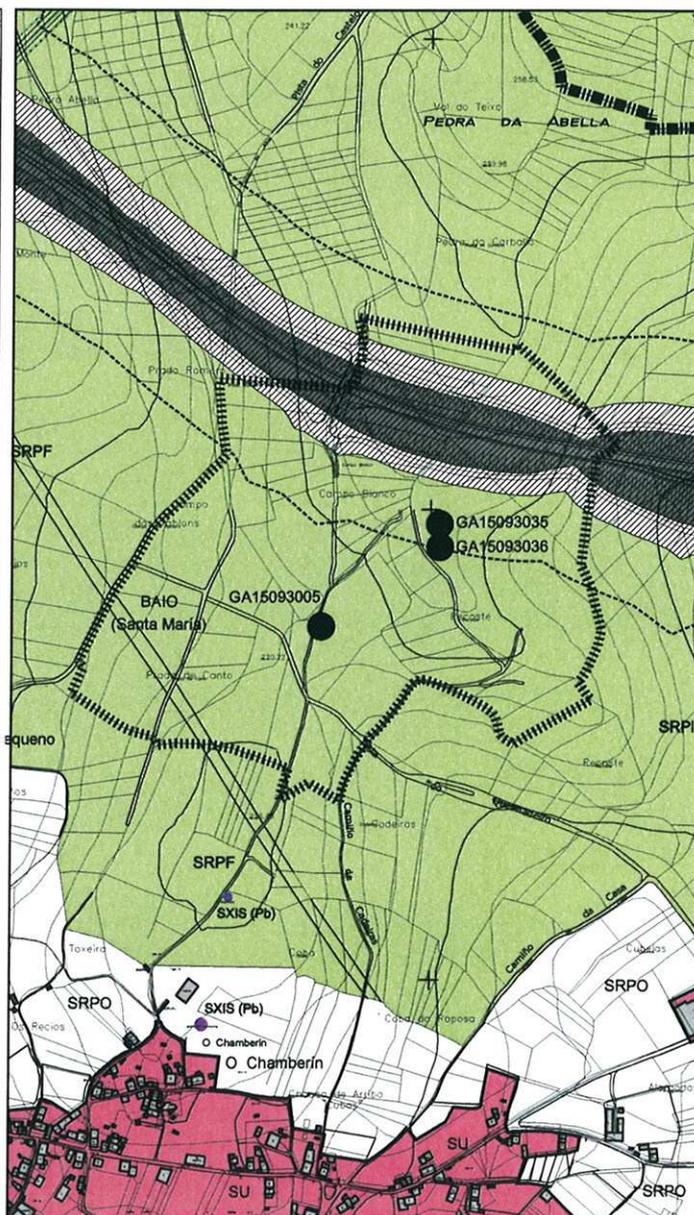
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 11 m de diámetro e 1 m de altura máxima. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e aproximadamente 40 cm de fondo, aparentemente moi colmado; no interior do cal se conservan dous ortostatos pertencentes á estrutura arquitectónica central do monumento.

A pesar de que o túmulo parece que está algo esmorecido como consecuencia da intensa actividade forestal que se leva a cabo na propiedade na que se empra, de momento presenta un estado de conservación bastante bo.

NOME: Mámoa nº 2 da Fonte do Retorno
LUGAR: O Chamberín
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093036

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.485 Y 4.778.460 Alt. 230 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

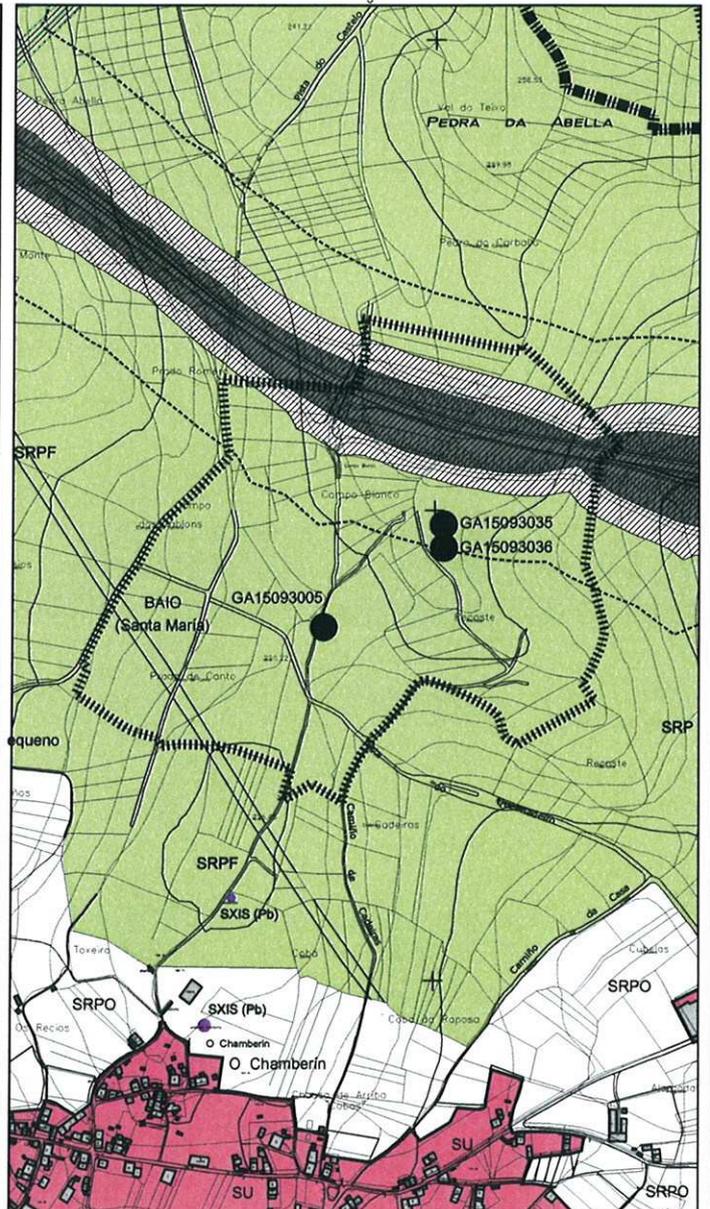
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 12 m de diámetro e 80 cm de altura máxima. Sitúase a uns 10 m ó Sur do túmulo número 1 desta necrópole. Presenta un furado de violación central duns 2 m de diámetro e aproximadamente 30 cm de fondo, aparentemente moi colmado. Así mesmo, o túmulo está destruído no seu tercio Sudoeste como consecuencia da construción dunha parede de peche dun prado, a continuación da cal hai un camiño tradicional. O resto da masa tumular atópase moi esmorecida como consecuencia da intensa actividade forestal que se leva a cabo na propiedade na que se empraza.

NOME: Mámoa do Picón de Doeña
LUGAR: O Sisto
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093037

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.535 Y 4.777.505 Alt. 315 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

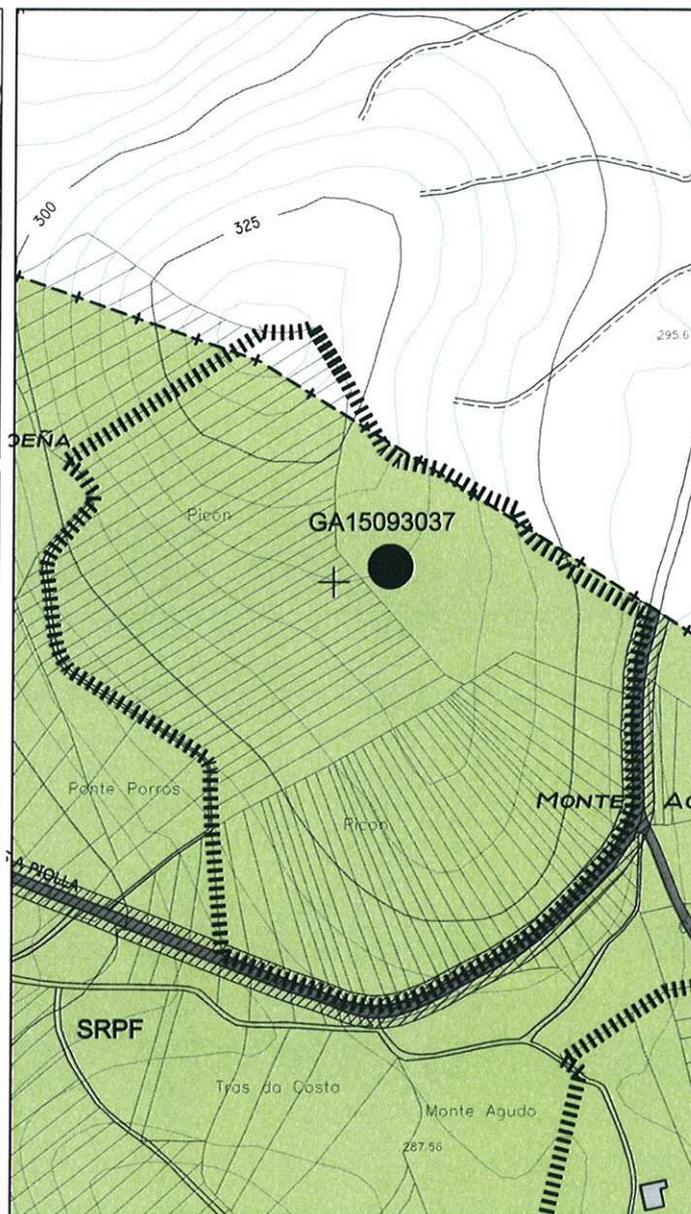
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 1,5 m de altura. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 80 cm de fondo, lixeiramente aberto en gabiá cara ó Norte. En todo o contorno do xacemento hai abundantes buratos resultado de seren utilizados como pedreiras tradicionais, chegando algún deles a afectar a base do túmulo.

NOME: Mámoa de Pedra da Xesta
LUGAR: Pedramaior
PARROQUIA: Santiago de Carreira

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093038

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 510.410 Y 4.772.000 Alt. 505 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-11

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

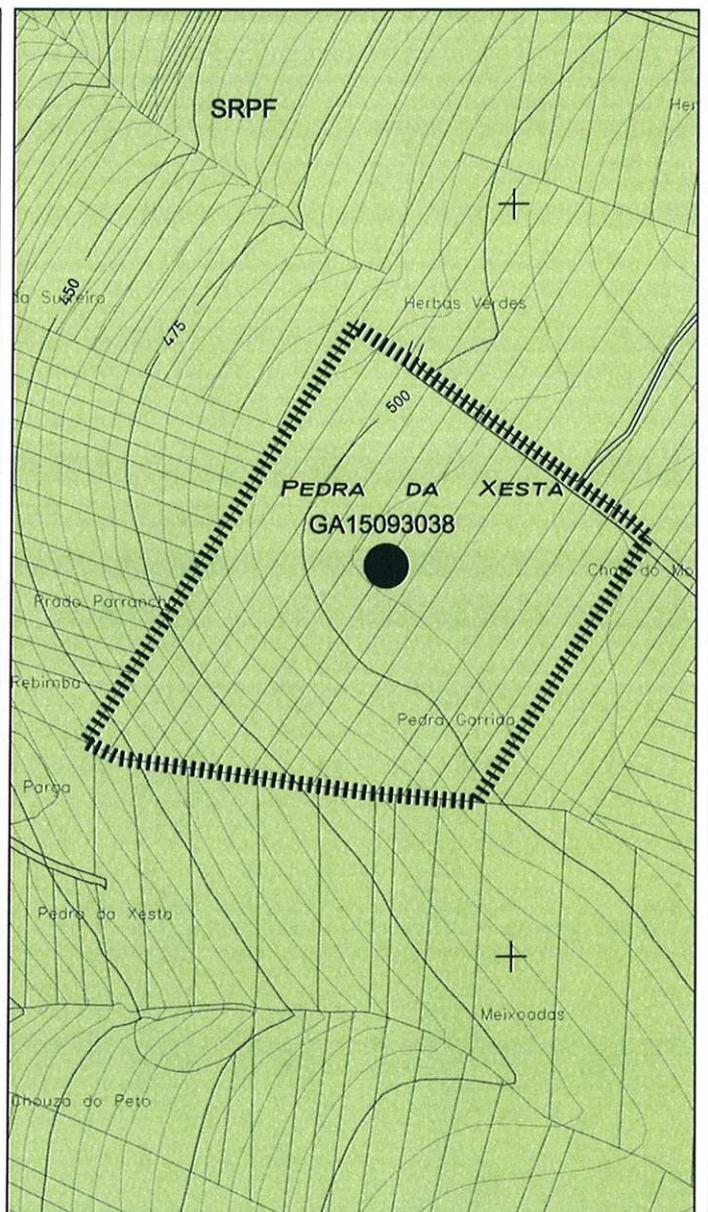
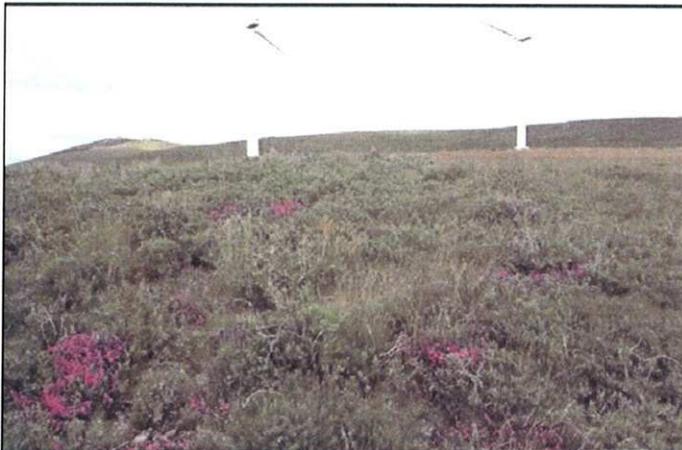
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRICIÓN:

Túmulo duns 6 m de diámetro e 40 cm de altura. Presenta un magnífico estado de conservación, non apreciándose a primeira vista furado de violación. Sobre a superficie do túmulo vese claramente a coiraza, formada por pedras de granito, de mediano tamaño, ben imbricadas entre si.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Castelo Pequeno do Allo

LUGAR: O Chamberín

PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093039

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.040 Y 4.779.100 Alt. 339 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-2

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

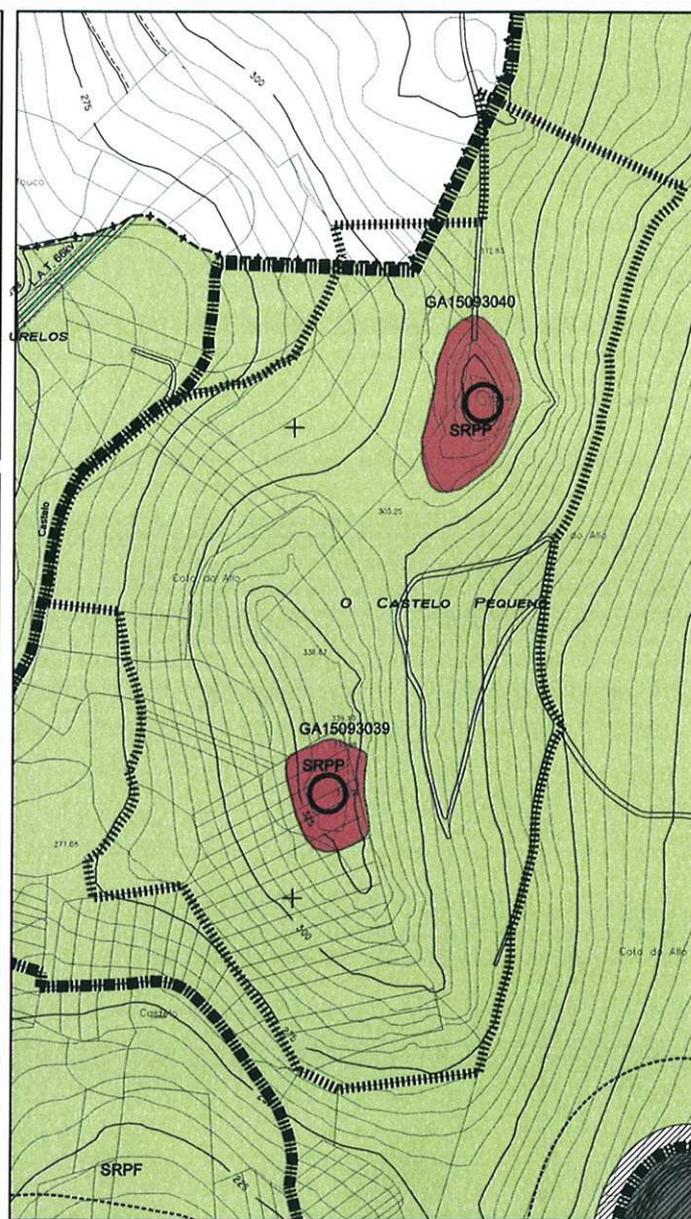
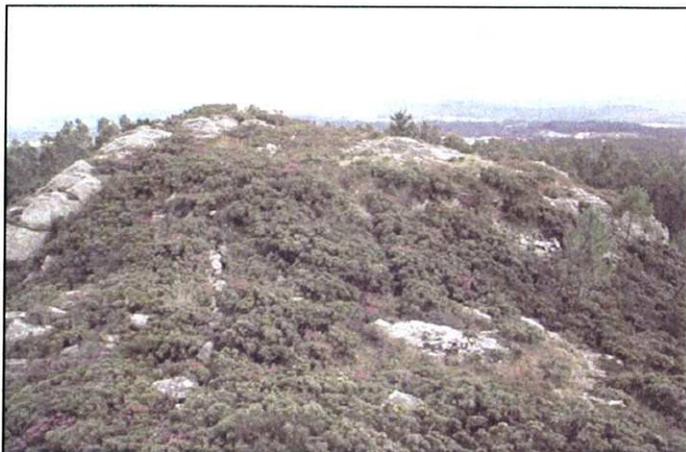
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Medieval

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

O núcleo principal do xacemento fórmao un outeiro granítico de forma tendente a ovoide, de aproximadamente 40 m no eixo Norte-Sur e 30 m no Leste-Oeste, que se eleva entre 5 e 10 m con respecto ó contorno circundante.

Na parte superior do outeiro vense claras evidencias de que foi acondicionado para conseguir unha superficie tendente a horizontal. Seguramente este intento de nivelar o terreo se deba á intención de facilitar a construción dalgún tipo de estrutura nesta zona. Neste sentido é de destacar que na base do outeiro hai un potente nivel de derruba seguramente procedente dalgún tipo de construción existente na parte alta. Trátase de pedras graníticas de mediano tamaño, pouco traballadas.

A característica defensiva que lle confire ó xacemento a posición topográfica do outeiro sobre o que se asenta vese reforzada coa presenza na zona Norte dun foxo traballado parcialmente na rocha.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Castelo Grande do Allo
LUGAR: O Chamberín e Regalados
PARROQUIA: Santa María de Baio/San Pedro do Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093040

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.200 Y 4.779.530 Alt. 335 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-2

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Asentamento Fortificado

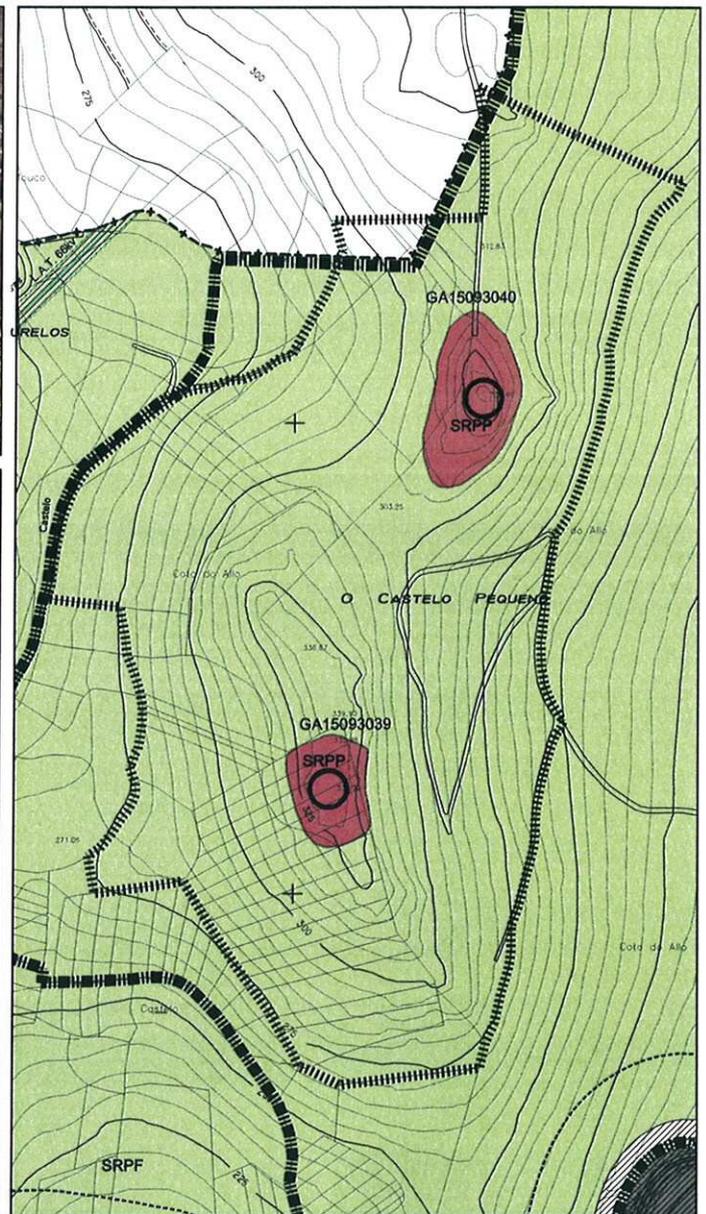
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Medieval

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

O núcleo principal do xacemento fórmoo un outeiro granítico de forma tendente a ovoide, duns 30 m no eixo Norte-Sur e 20 m no Leste-Oeste, que se eleva entre 10 e 20 m con respecto ó contorno circundante.

Na parte superior do outeiro vense claras evidencias de que foi acondicionada para conseguir unha superficie tendente a horizontal: hai zonas nas que se observan afloracións graníticas desmouchadas, e nos bordos do outeiro hai algunhas pedras colocadas coa intención de nivelar o terreo. Seguramente este intento de nivelar o terreo se deba á intención de facilitar a construción dalgún tipo de estrutura nesta zona. Neste sentido é de destacar que entre o escombro visible na parte alta do outeiro vense abundantes fragmentos de tella moi rodados e fragmentados, e algún pequeno fragmento de cerámica moi erosionada.

Cara ó Leste e Oeste do outeiro hai un potente nivel de derrube seguramente procedente dalgún tipo de construción existente na parte alta. Trátase de pedras graníticas de mediano tamaño, pouco traballadas.

NOME: Mámoa do Cruceiro de Caión
LUGAR: Vilar Ramilo
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093041

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal
COORD. U.T.M.: X 511.205 Y 4.774.530 Alt. 450 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

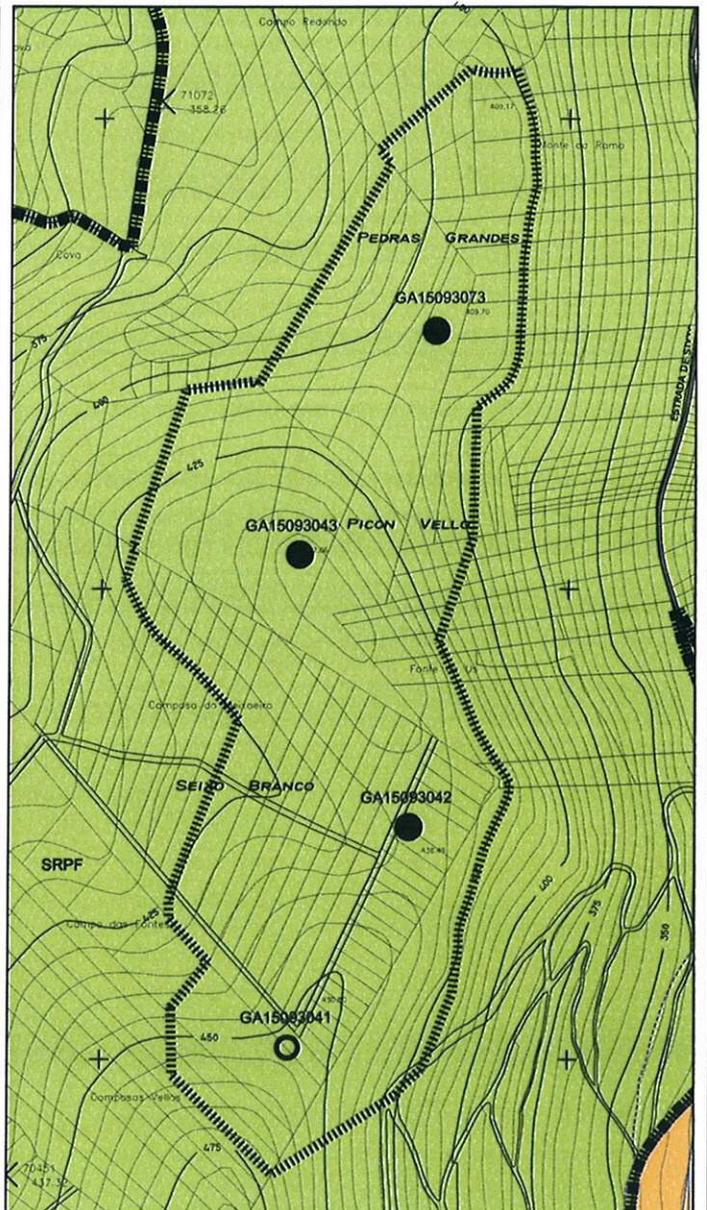
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Este túmulo foi catalogado no ano 1996 durante a realización dos estudos de impacto cultural previos á realización do Parque Eólico do Monte Meda. Da ficha redactada naquel momento pola arqueóloga Victoria Villoch Vázquez extractamos a seguinte información: "Se aprecian algunas piedras que podrían ser restos de coraza. Presenta como de violación de 3 m de diámetro en cuyo lateral W existe una losa hincada en el túmulo, que sobresale unos 40 cm; aunque posiblemente haya sido colocada ahí recientemente. Tiene 9 m de diámetro y 0,50 m de altura". A mámoa foi destruída recentemente durante a construción da pista forestal que dá acceso a esta zona de monte.

NOME: Mámoa de Seixo Branco
LUGAR: Vilar Ramilo
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093042

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 511.330 Y 4.774.730 Alt. 436 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

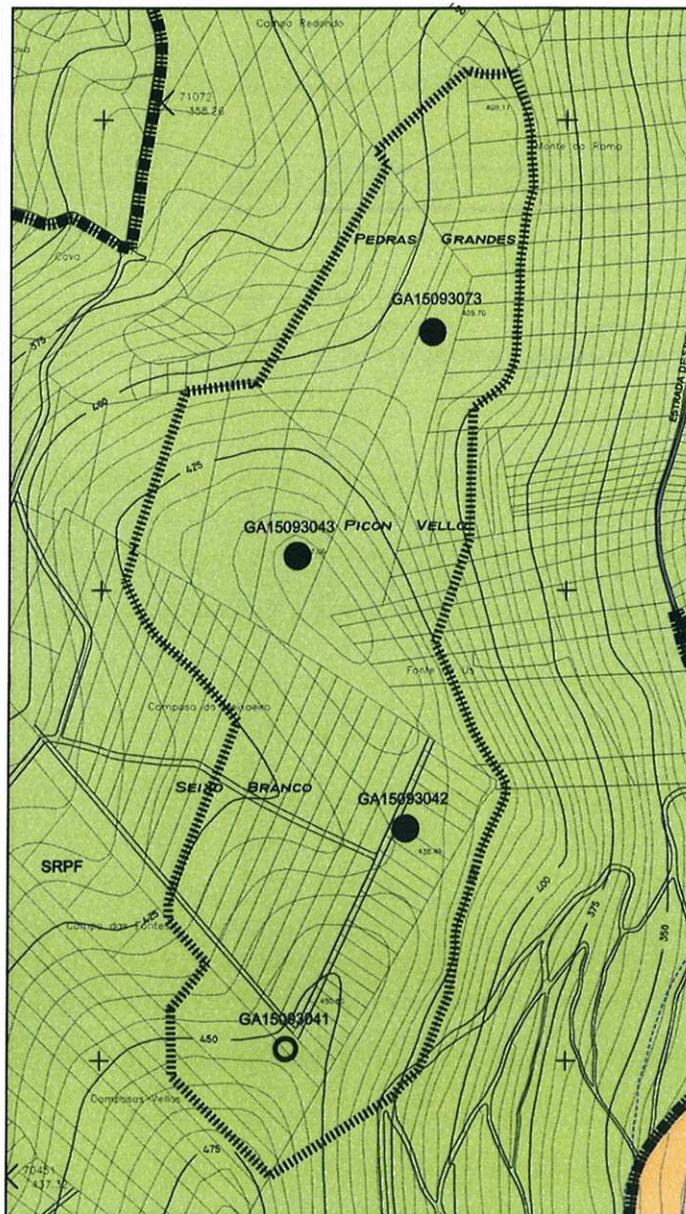
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 12 m de diámetro e 50 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 40 cm de fondo. Sobre a superficie do túmulo vese algunha pedra de granito de mediano tamaño que puidera pertencer á coiraza.

NOME: Mámoa de Picón Vello
LUGAR: Parga e Vilaestévez
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093043

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 511.210 Y 4.775.035 Alt. 447 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

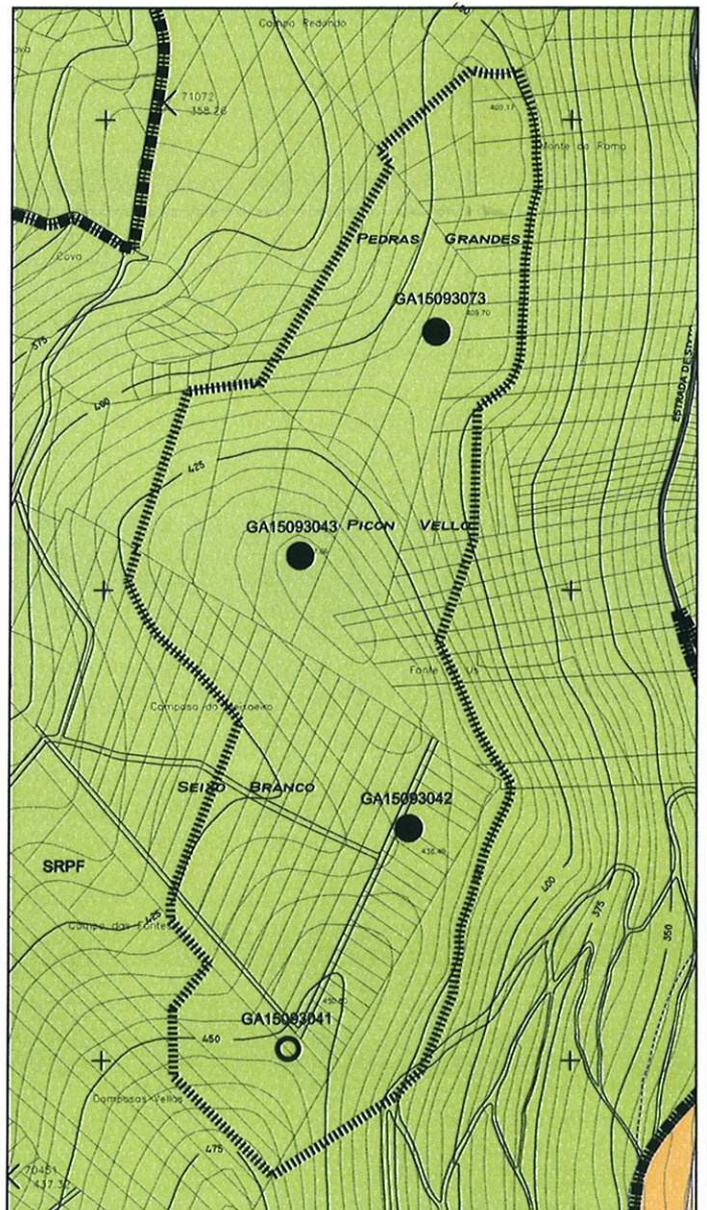
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 10 m de diámetro e 50 cm de altura, moi difícil de medir debido ós toxos que o cobren.

Presenta un furado de violación central duns 2 m de diámetro e 40 cm de fondo, no interior do cal conserva dúas pedras de granito pertencentes á estrutura central do xacemento. Estas pedras están dispostas unha a continuación da outra, orientadas no sentido NW-SE.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Mámoa n°2 da Arca da Piosa
LUGAR: Santa Sía de Roma
PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093044

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.025 Y 4.766.410 Alt. 372 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

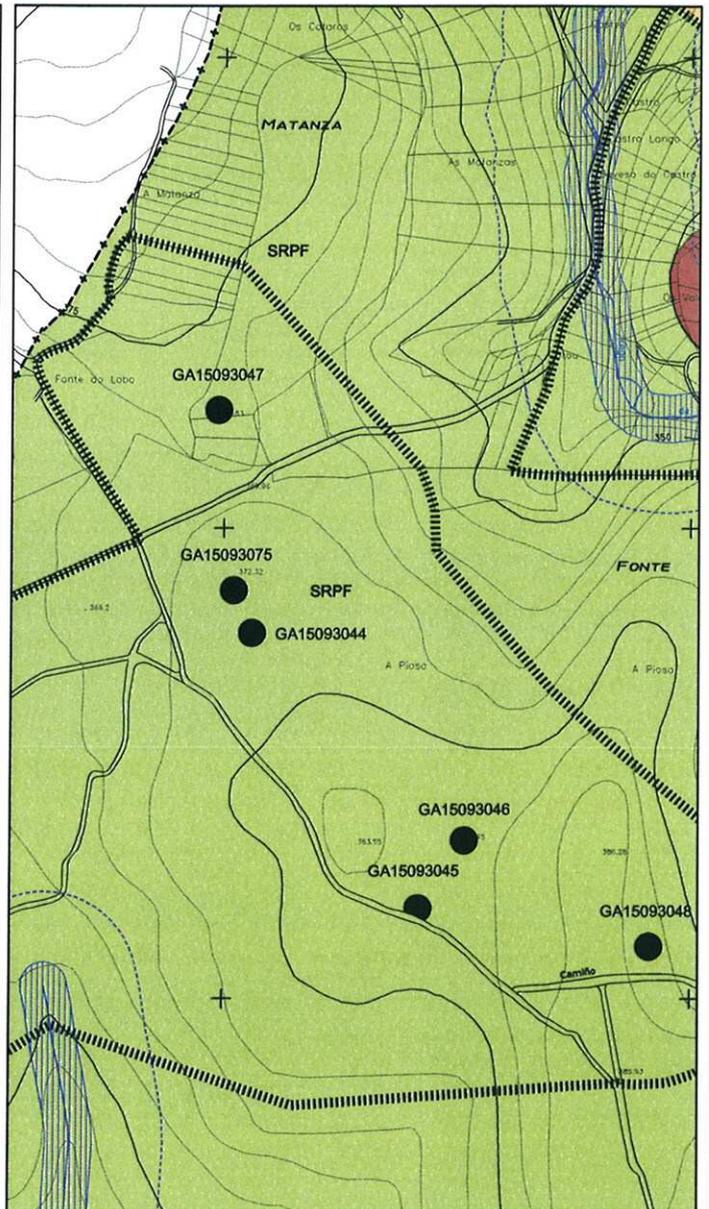
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 18 m de diámetro e 60 cm de altura. O seu estado actual, moi esmorecido, é consecuencia da roturación levada a cabo polos propietarios da explotación forestal na que se atopa, como paso previo á realización dunha nova repoboación de eucaliptos.

No centro do túmulo vese a parte superior dun ortostato pertencente á estrutura interna do monumento.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Mámoa nº3 da Arca da Piosa
LUGAR: Santa Sía de Roma
PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093045

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio
COORD. U.T.M.: X 502.180 Y 4.766.105 Alt. 378 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

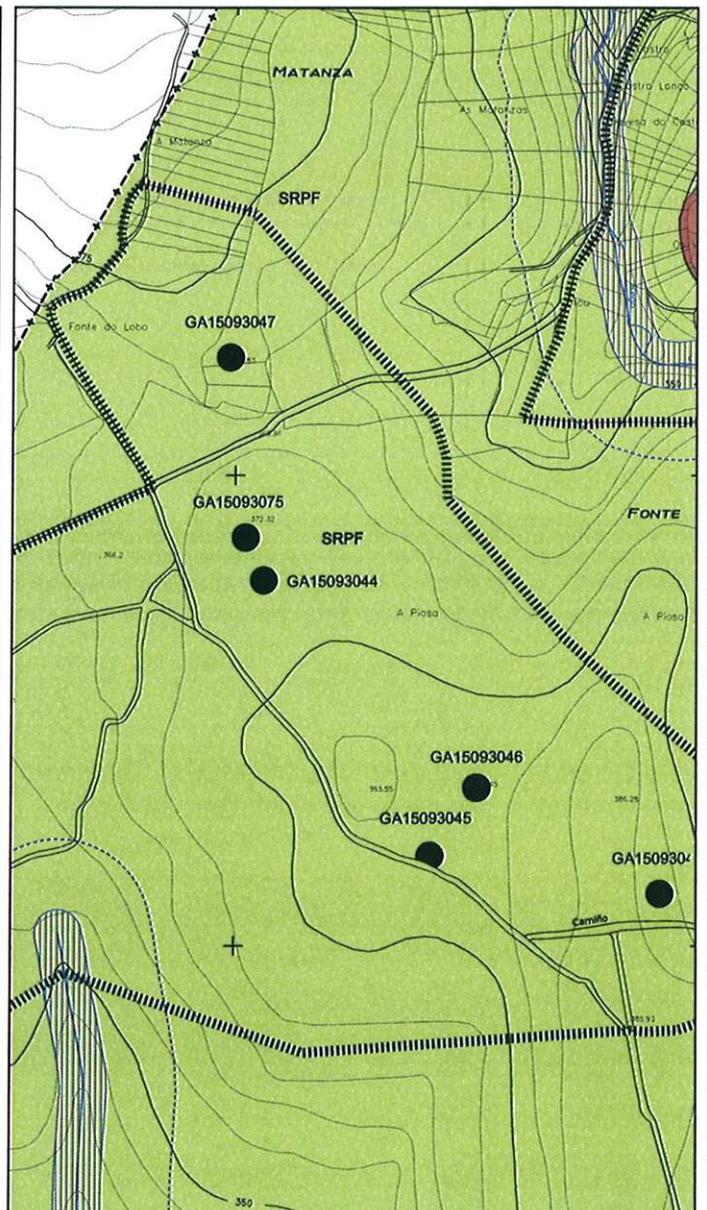
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 14 m de diámetro e uns 80 cm de altura conservada. O tercio SSW do túmulo foi cortado coa apertura dunha pista forestal. No centro do túmulo vese a parte superior dun ortostato pertencente á estrutura interna do monumento.

NOME: Mámoa n°4 da Arca da Piosa
LUGAR: Santa Sía de Roma
PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093046

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio
COORD. U.T.M.: X 502.255 Y 4.766.180 Alt. 378 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

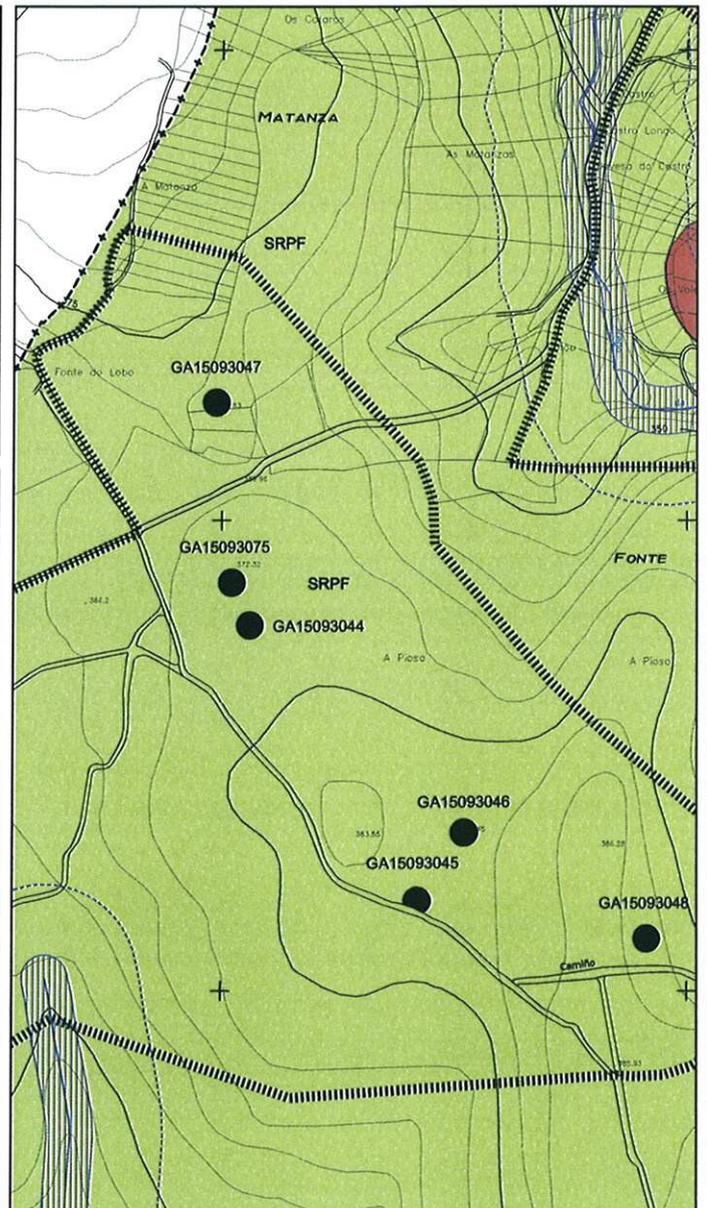
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 1,2 m de altura. Presenta un furado de violación central duns 4 m de diámetro e 40 cm de fondo.

NOME: Mámoa n°5 da Arca da Piosa

LUGAR: Santa Sía de Roma

PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093047

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.000 Y 4.766.620 Alt. 371 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

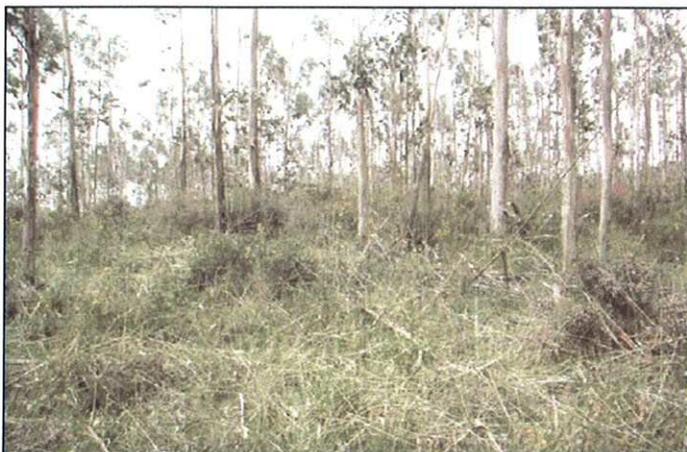
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

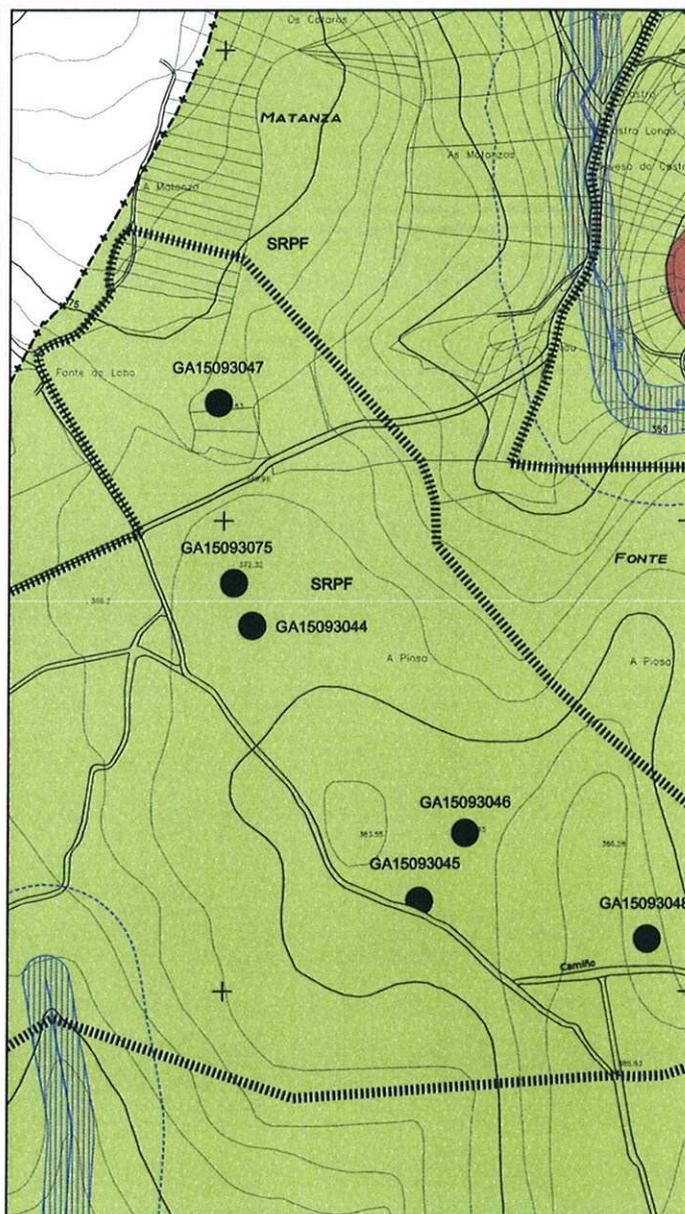
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 80 cm de altura. Presenta un furado de violación central amplo, duns 40 cm de fondo, moi desfigurado por un valado de división de propiedades.

NOME: Mámoa do Freixo
LUGAR: Santa Sía de Roma
PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093048

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.465 Y 4.766.050 Alt. 380 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

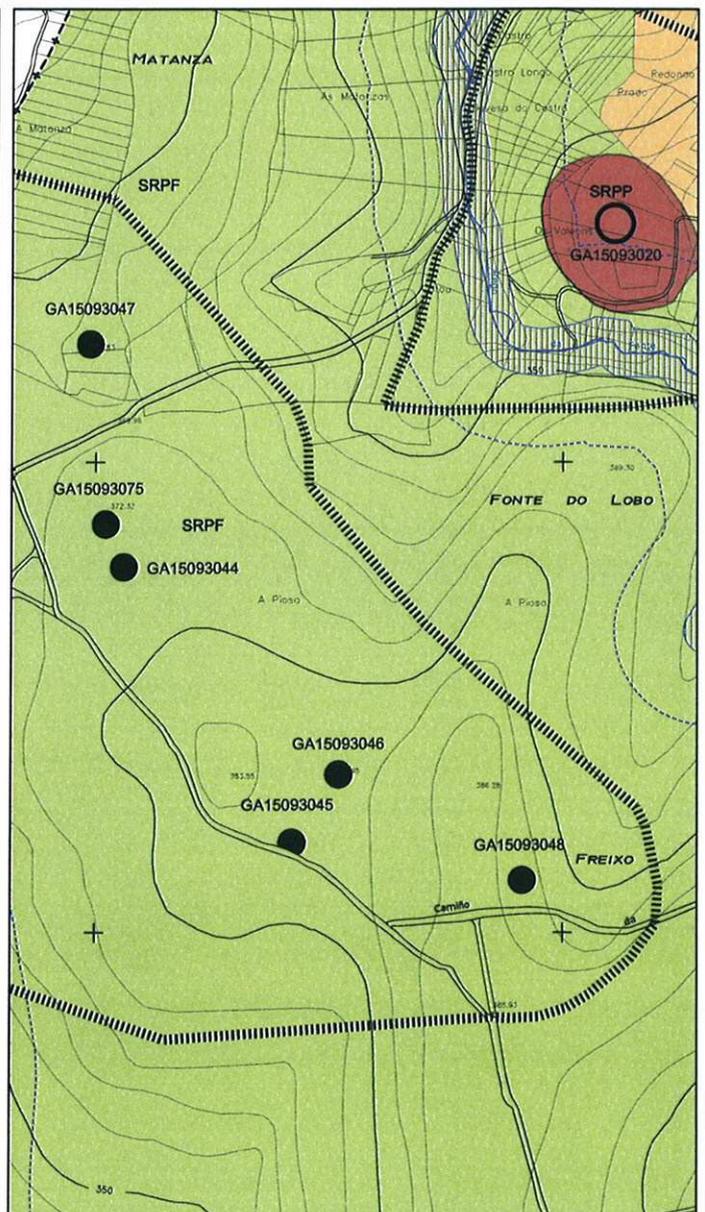
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 10 m de diámetro e 40 cm de altura. Presenta un furado de violación central de reducidas dimensións, aparentemente moi colmado polas diferentes repoboacións forestais desenvolvidas na propiedade na que se atopa. No centro do túmulo vese a parte superior dun ortostato pertencente á estrutura interna do monumento.

NOME: Mámoa nº1 da Fonte Seca

LUGAR: A Churúa

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093049

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.295 Y 4.766.340 Alt. 385 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 20-25 m de diámetro e 2 m de altura imposible de medir con exactitude debido á abundante vexetación que o cubre. Presenta un gran furado de violación central, amplo e fondo, do que non podemos dar ningunha medida debido a esa mesma causa.

NOME: Mámoa nº2 da Fonte Seca

LUGAR: A Churúa

PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093050

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.275 Y 4.766.265 Alt. 380 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

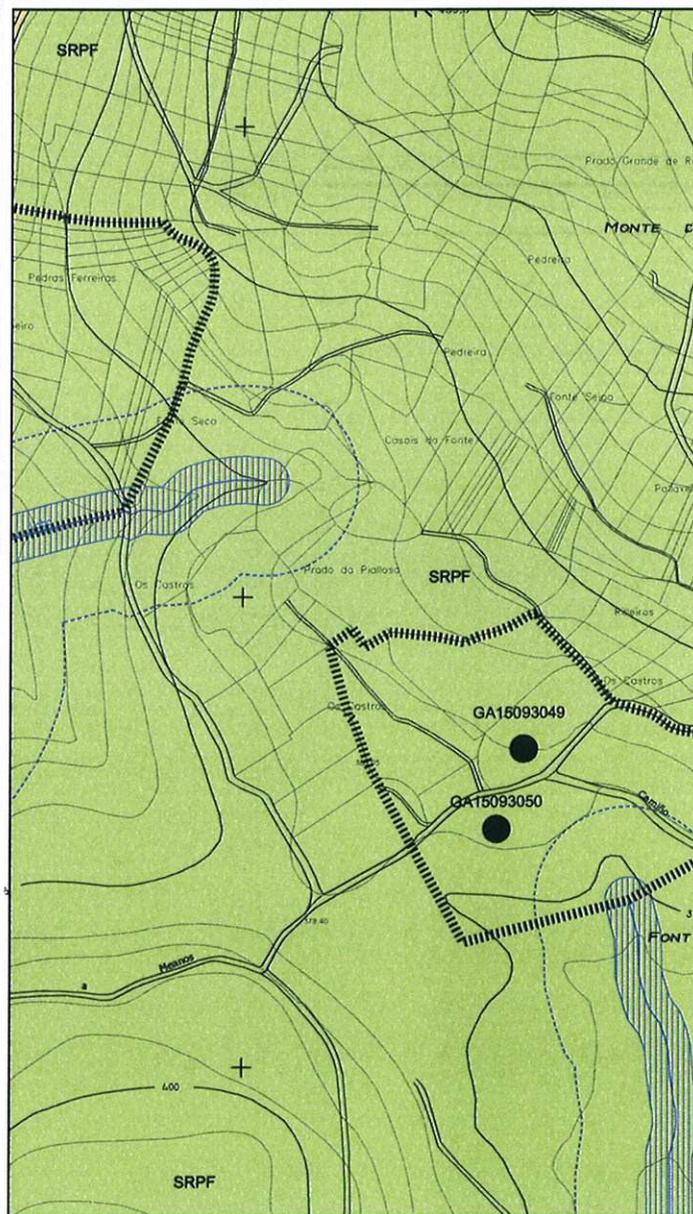
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 12 m de diámetro e 40 cm de altura. Presenta un furado de violación central de reducidas dimensións e uns escasos 10 cm de fondo, aparentemente moi colmado polas diferentes repoboacións forestais desenvolvidas na propiedade na que se atopa

NOME: Mámoa nº1 de Pedra Cubela
LUGAR: A Churía
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093051

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.870 Y 4.766.280 Alt. 392 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

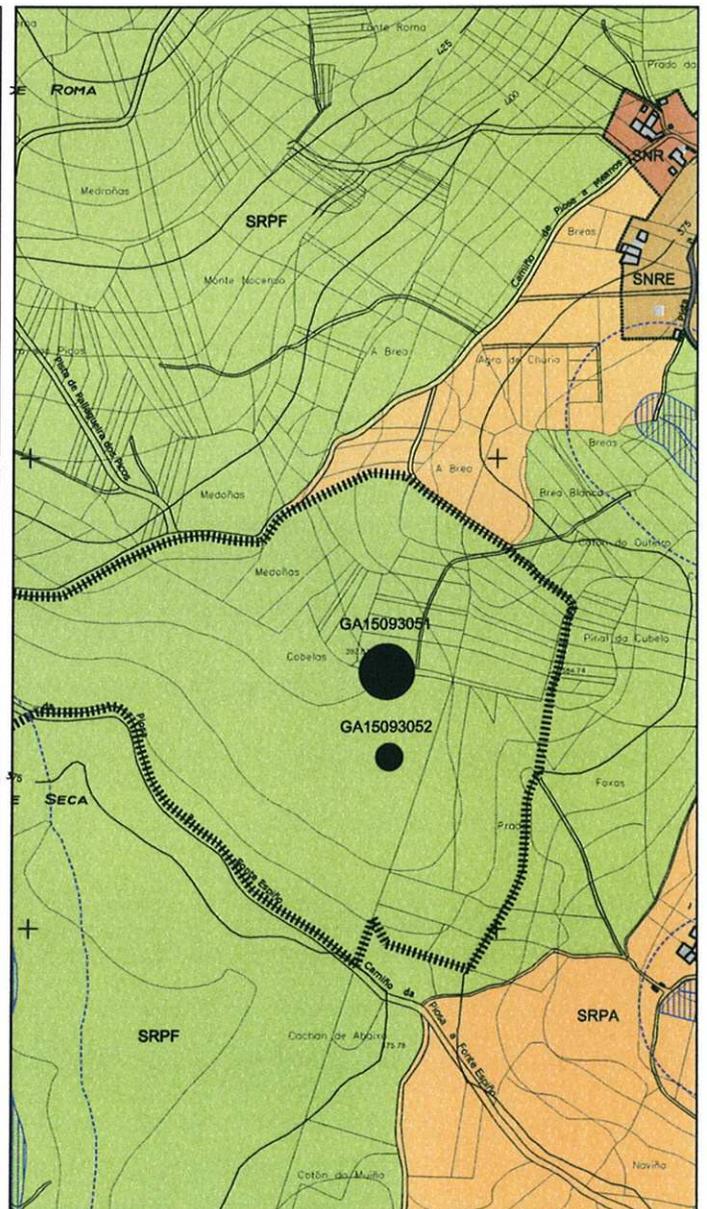
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 30 m de diámetro e 2,5 m de altura. Presenta un furado de violación central duns 5 m de diámetro e 50 cm de fondo. Na parte norte do furado de violación conserva dous chantos pertencentes á cámara megalítica, aparentemente ocupando a súa posición orixinal, e que neste momento están formando parte dun valado de división de propiedades. Se pertencesen a unha cámara poligonal de sete ortostatos posiblemente serían os chantos C6 e C7.

NOME: Mámoa da Piña
LUGAR: O Couto
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093053

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.980 Y 4.764.533 Alt. 320 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

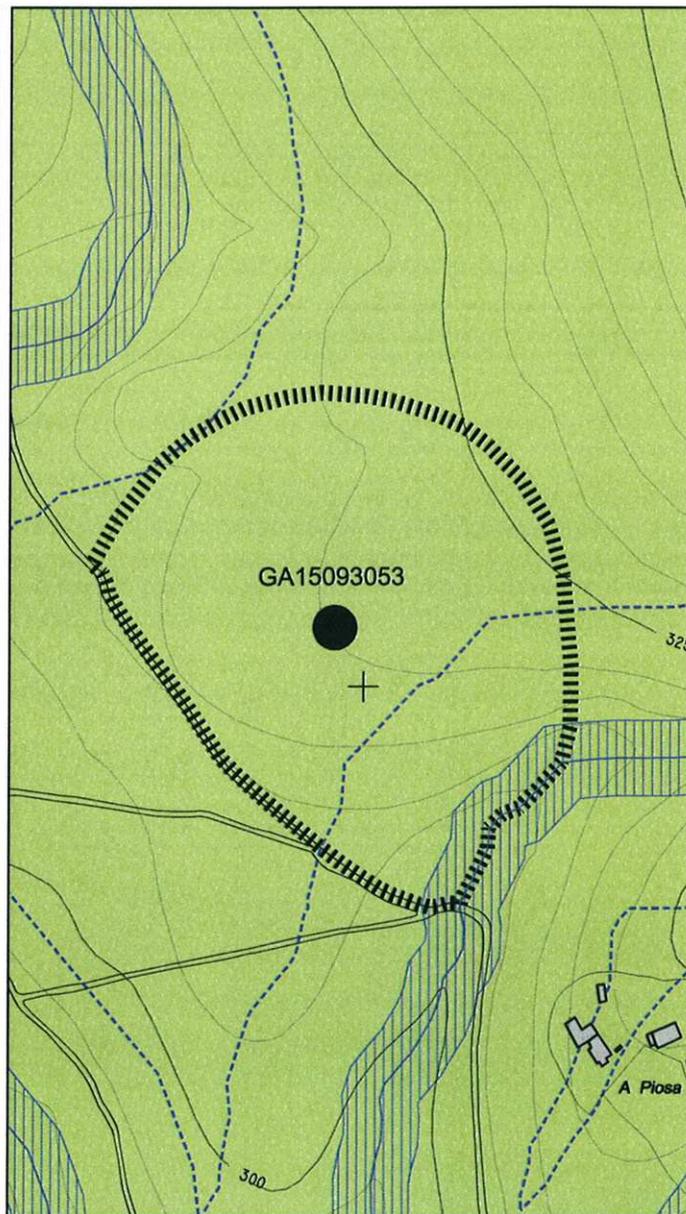
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 14 m de diámetro e 70 cm de altura. Presenta un furado de violación central de reducidas dimensións, aparentemente moi colmado polas diferentes repoboacións forestais desenvolvidas na propiedade na que se atopa. Sobre a superficie do túmulo vense abundantes restos de coiraza.

NOME: Mámoa das Laxas
LUGAR: O Couto
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093054

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.990 Y 4.764.900 Alt. 375 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

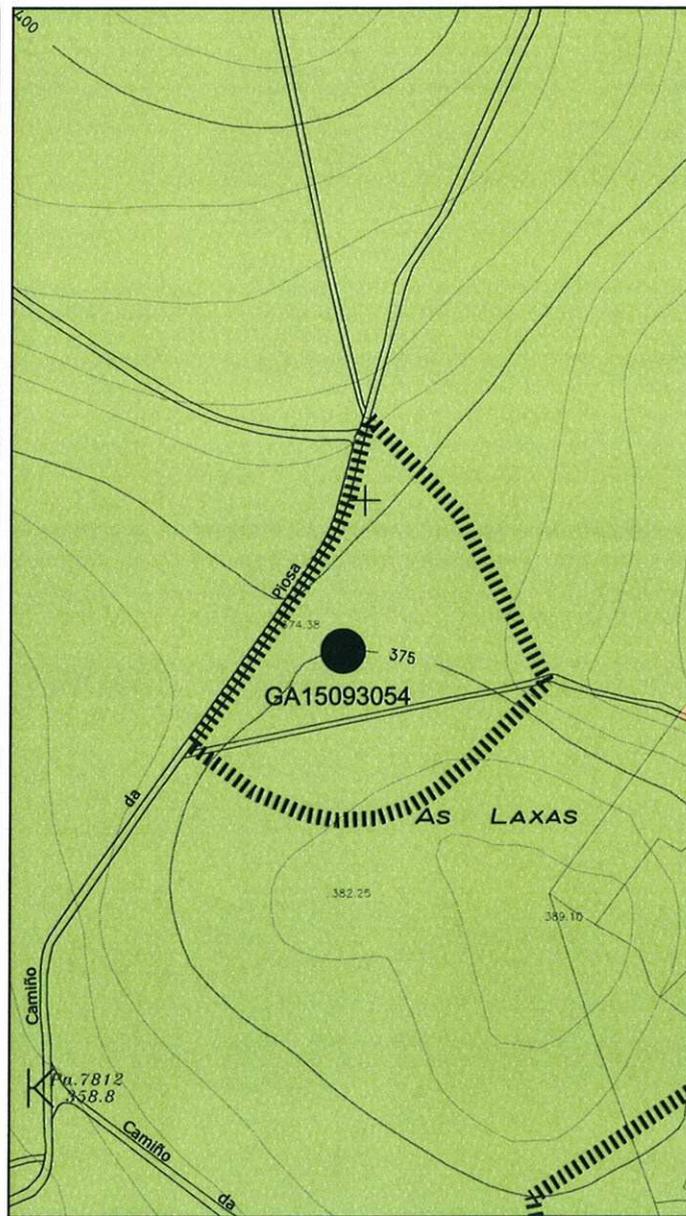
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 50 cm de altura, moi desfigurado polas diferentes repoboacións forestais desenvolvidas na propiedade na que se atopa. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 30 cm de fondo, aparentemente moi colmado.

Sobre a superficie do túmulo vense abundantes restos de coiraza.

NOME: Mámoa da Ponte do Vao
LUGAR: O Couto
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093055

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.230 Y 4.764.455 Alt. 369 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

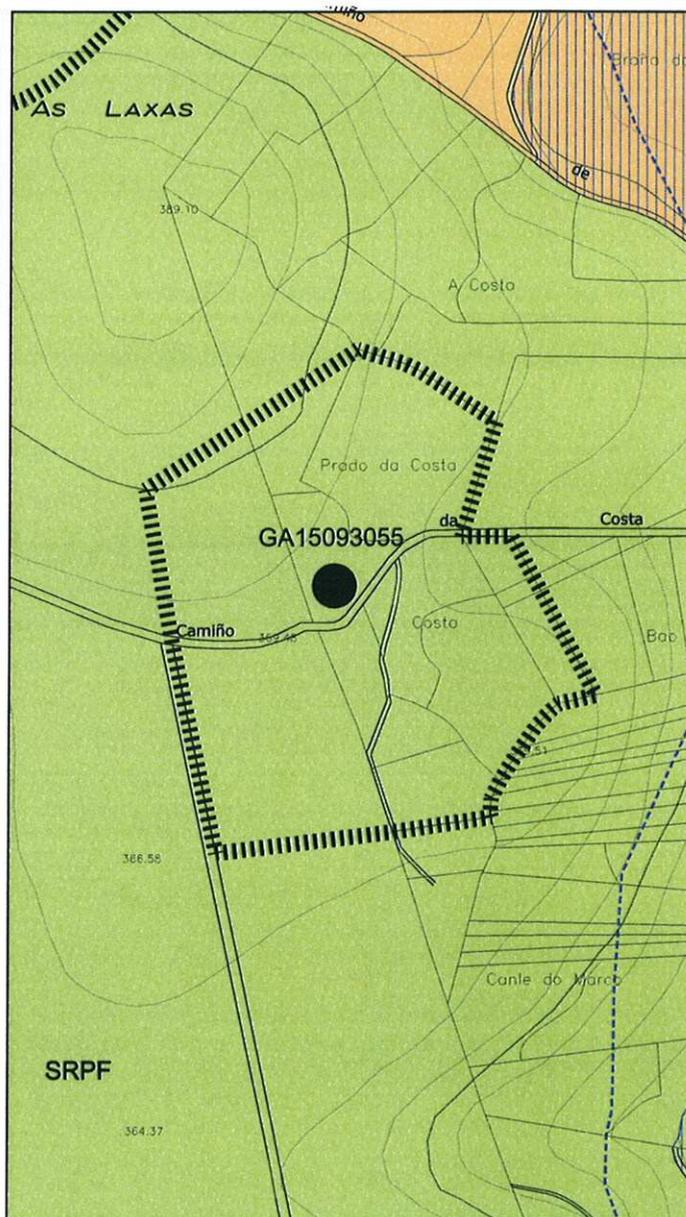
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 18 m de diámetro e 1 m de altura. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e uns 40 cm de fondo. A pesar de que en xeral presenta un bo estado de conservación, o volume do túmulo pode estar algo rebaixado pola actividade forestal desenvolvida na propiedade na que se empraza.

NOME: Mámoa de Pedra Chan
LUGAR: As Abellas
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093056

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.575 Y 4.762.935 Alt. 395 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

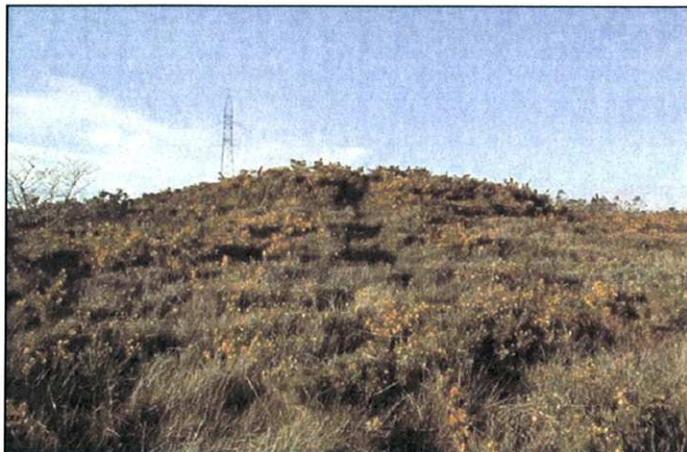
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

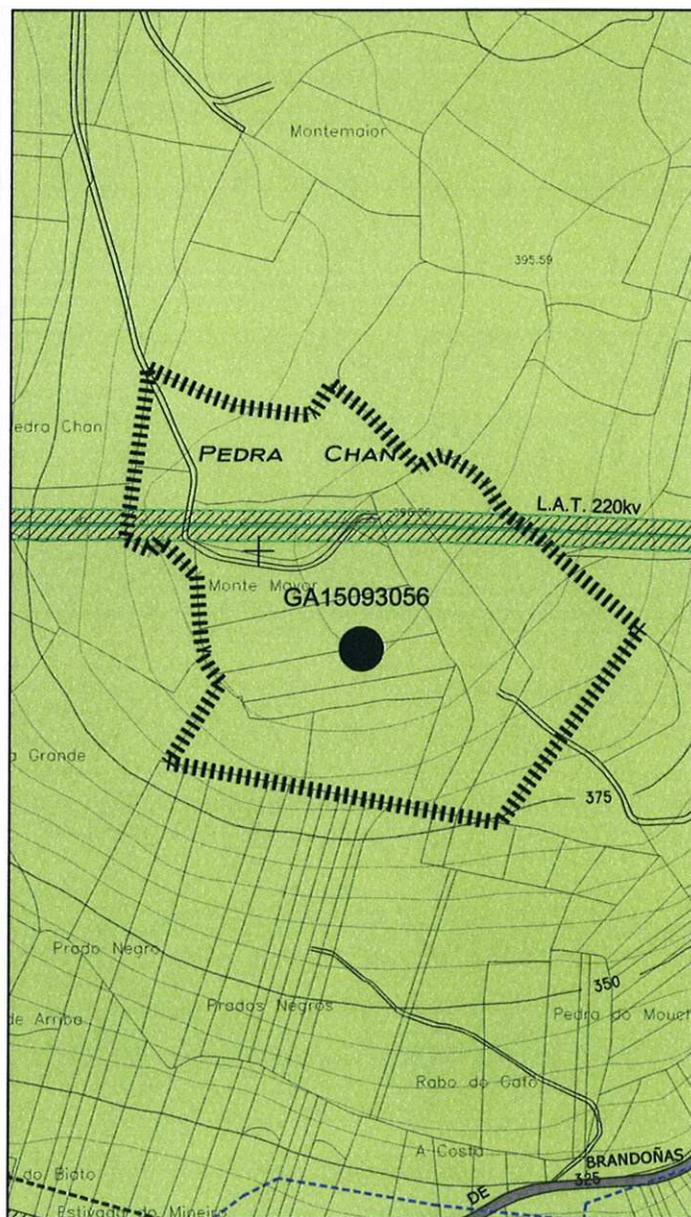
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 20 m de diámetro e 1,5 m de altura. Presenta un furado de violación central duns 5 m de diámetro e 40 cm de fondo. A súa visibilidade vese reforzada polo seu emprazamento na liña de ruptura de pendentes, amosando unha visibilidade claramente orientada cara ó sur.

NOME: Mámoa do Alto do Pedroso
LUGAR: Fornelos
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093057

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio
COORD. U.T.M.: X 501.605 Y 4.781.125 Alt. 225 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-1

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

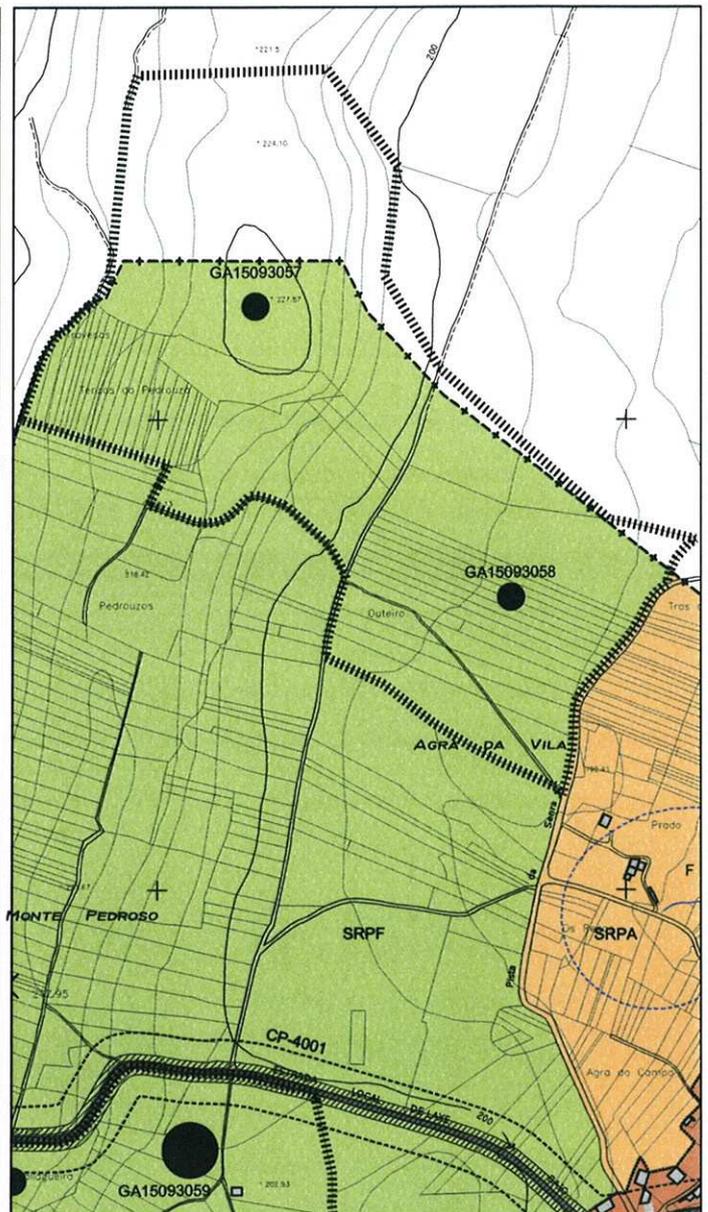
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRICIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 12 m de diámetro e 50 cm de alto

Nestes momentos presenta un estado de conservación bastante malo: o túmulo está moi esmorecido como consecuencia das diferentes repoboacións forestais desenvolvidas nesta zona de monte, resultando especialmente danado o tercio Norte, onde se realizou recentemente unha repoboación de eucaliptos que destruíu superficialmente a masa tumular.

No borde da zona Oeste do túmulo aínda se ven pedras de granito de mediano tamaño pertencentes ó anel lítico.

NOME: Mámoa de Tras da Senra
LUGAR: Fornelos
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093058

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protecç.de Patrimonio
COORD. U.T.M.: X 501.885 Y 4.780.825 Alt. 190 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-1

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

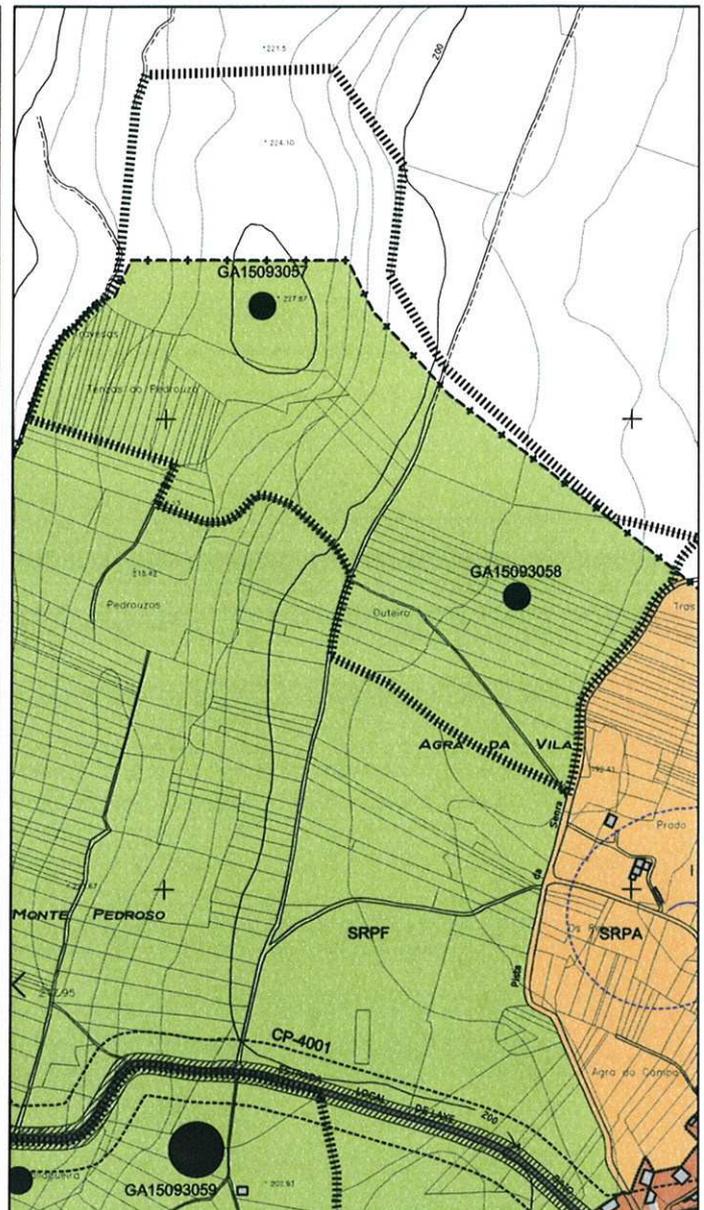
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 20 m de diámetro e 1,3 m de alto. Aínda que ten un furado de violación ancho e de pouca fondura, do que non podemos tomar ningún tipo de medidas debido ós toxos que o cubrían, presenta un estado de conservación moi bo.

NOME: Mámoa de Suacosta
LUGAR: Fornelos
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093059

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.520 Y 4.780.235 Alt. 200 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-1

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

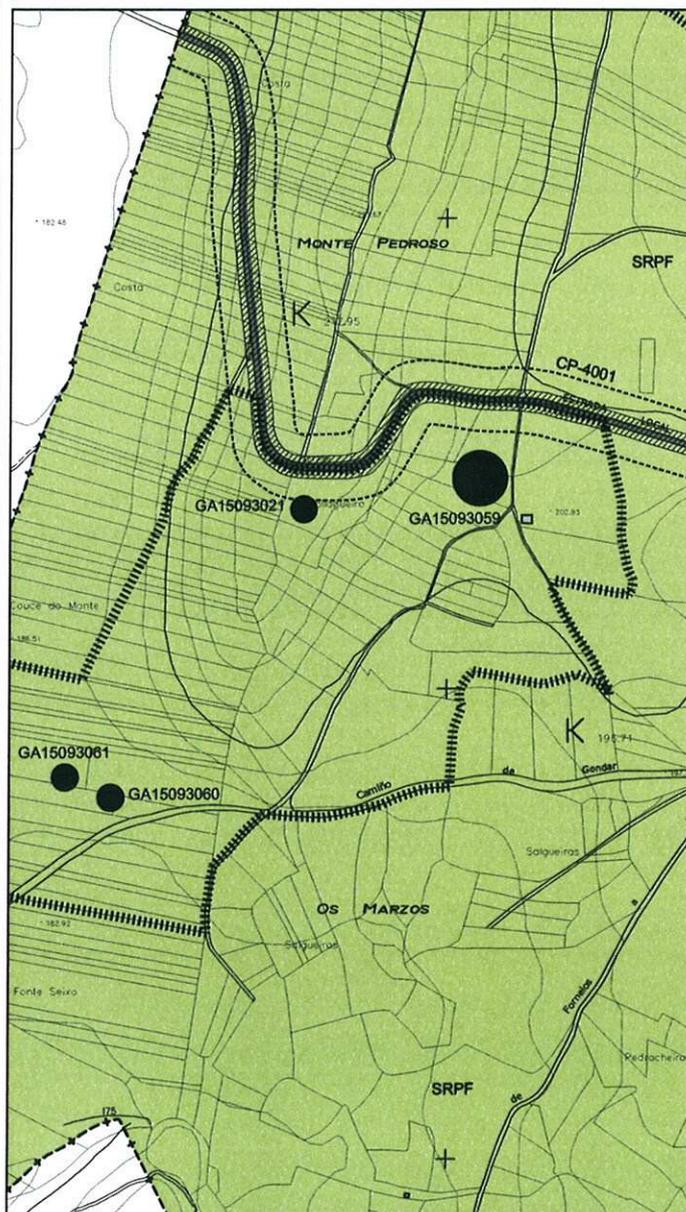
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 25 m de diámetro e 2 m de altura. Presenta un furado de violación central, alongado no eixo NW-SE, de aproximadamente 12 m de lonxitude, 6 m de largo e 1,2 m de fondo. Aínda que presenta un furado de violación bastante fondo e que o túmulo pode estar lixeiramente esmorecido pola actividade forestal desenvolvida nesta propiedade, en xeral pódese dicir que é un xacemento bastante ben conservado.

NOME: Mámoa n°1 da Chousa do Monte do Mouros

LUGAR: Fornelos

PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093060

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.130 Y 4.779.890 Alt. 185 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-1

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

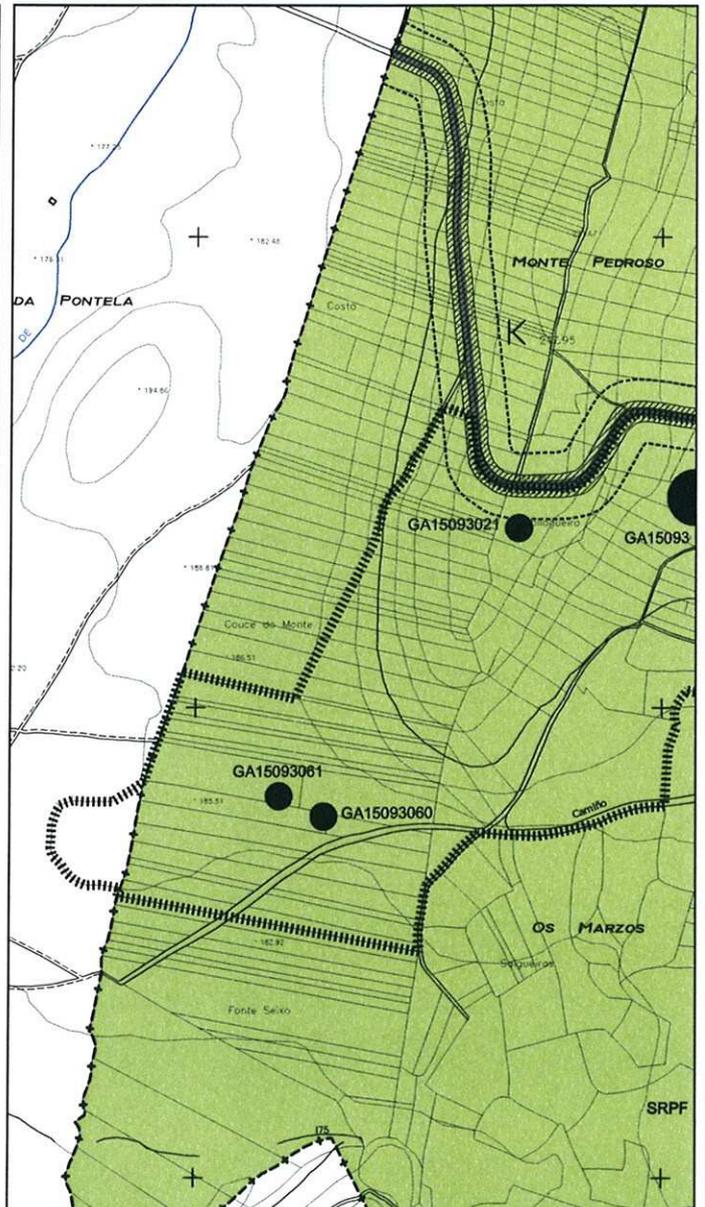
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 17 m de diámetro e 1,5 m de altura. Presenta un gran furado de violación central, lixeiramente alongado no sentido Leste-Oeste, de aproximadamente 4 m de lonxitude, 3 de largo e 80 cm de fondo.

A pesar de contar cun furado de conservación das características anteriormente citadas e que a intensa actividade forestal desenvolvida nesta propiedade desfigurou lixeiramente o túmulo, polo momento aínda presenta un estado de conservación bastante bo.

NOME: Mámoa n°2 da Chousa do Monte do Mouros

LUGAR: Fornelos

PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093061

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.105 Y 4.779.920 Alt. 185 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-1

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

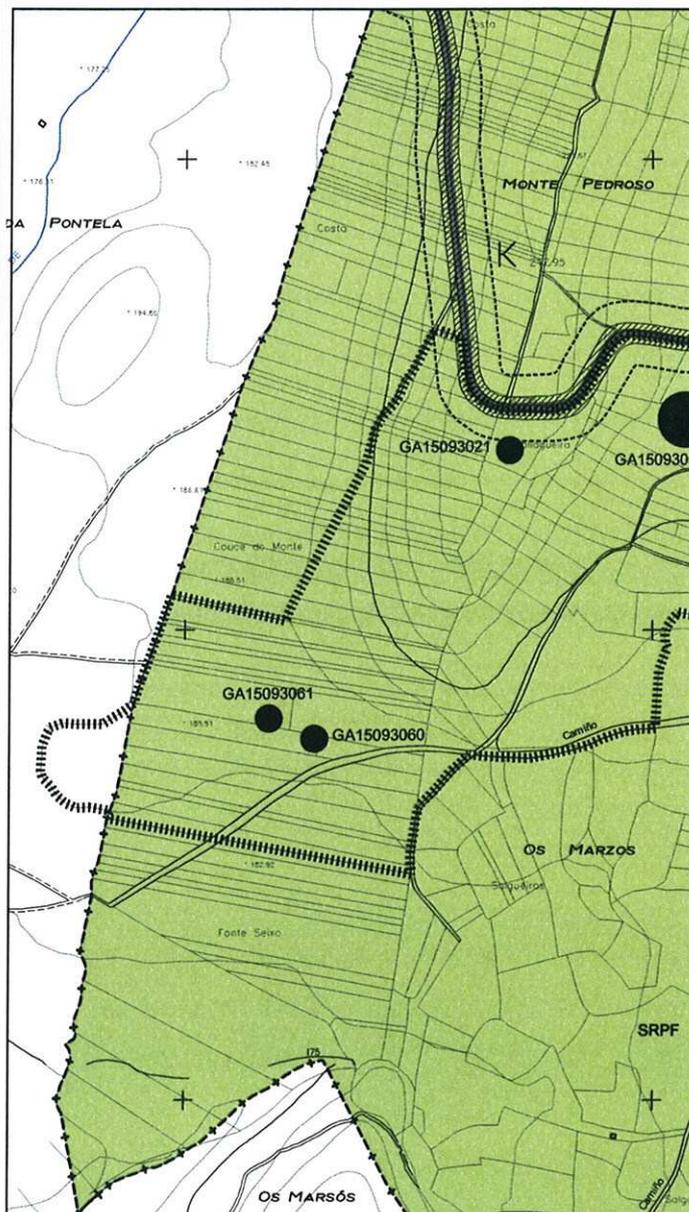
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 14 m de diámetro e 50 cm de altura. Presenta unha lixeira depresión central, restos do antigo furado de violación, hoxe en día moi colmado. Sobre a superficie do túmulo vese algunha pedra granítica de mediano tamaño, posible resto de coiraza.

NOME: Mámoa de Valouco
LUGAR: Agreanas
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093062

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.320 Y 4.778.715 Alt. 170 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

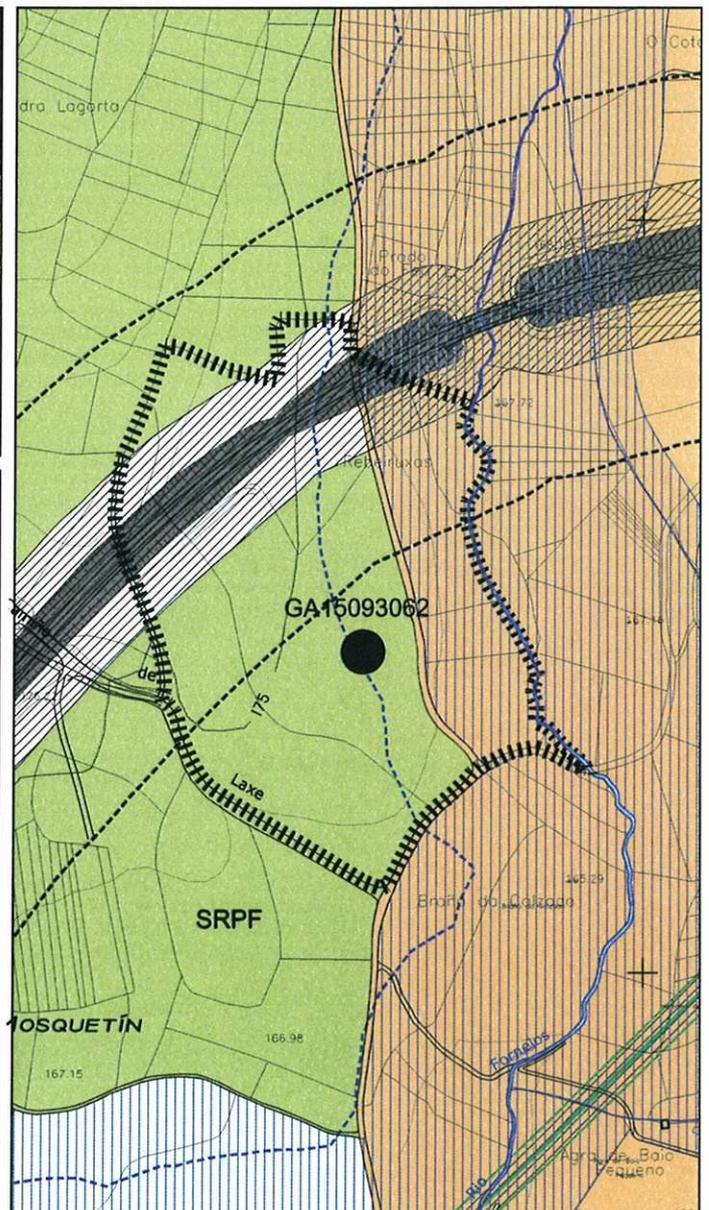
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 20 m de diámetro e 1 m de alto. Presenta un furado de violación amplo e de escasa fondura, posiblemente moi colmado. Aínda que en xeral pode dicirse que presenta un bo estado de conservación, o volume do túmulo quizais estea lixeiramente esmorecido pola actividade forestal desenvolvida nesta propiedade.

NOME: Mámoa das Minas de Gomarís

LUGAR: Quintáns

PARROQUIA: San Pedro de Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093063

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.525 Y 4.775.150 Alt. 253 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-6

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

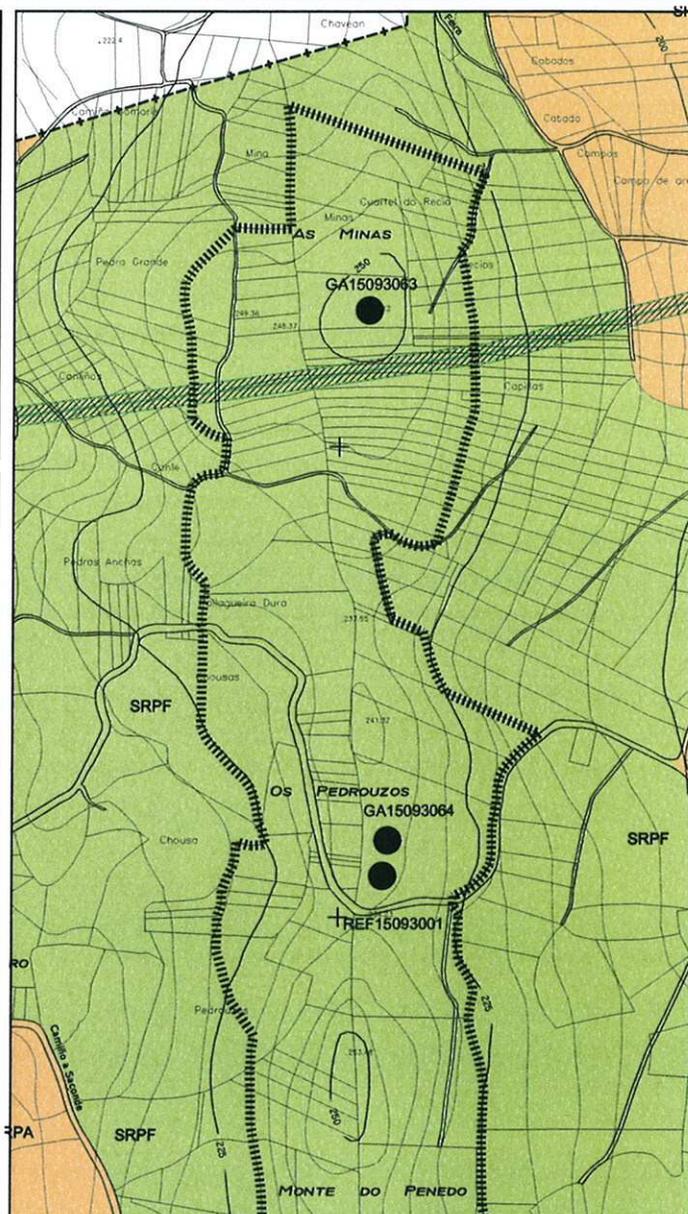
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 14 m de diámetro e 1 m de altura. Presenta un furado de violación central de aproximadamente 4 m de diámetro e 50 cm de fondo. A pesar de que o volume do túmulo parece que está lixeiramente esmorecido pola actividade forestal desenvolvida nesta propiedade, de momento aínda presenta un aceptable estado de conservación.

NOME: Mámoa dos Pedrouzos

LUGAR: Saconde

PARROQUIA: San Pedro de Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093064

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.525 Y 4.774.590 Alt. 235 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-6

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

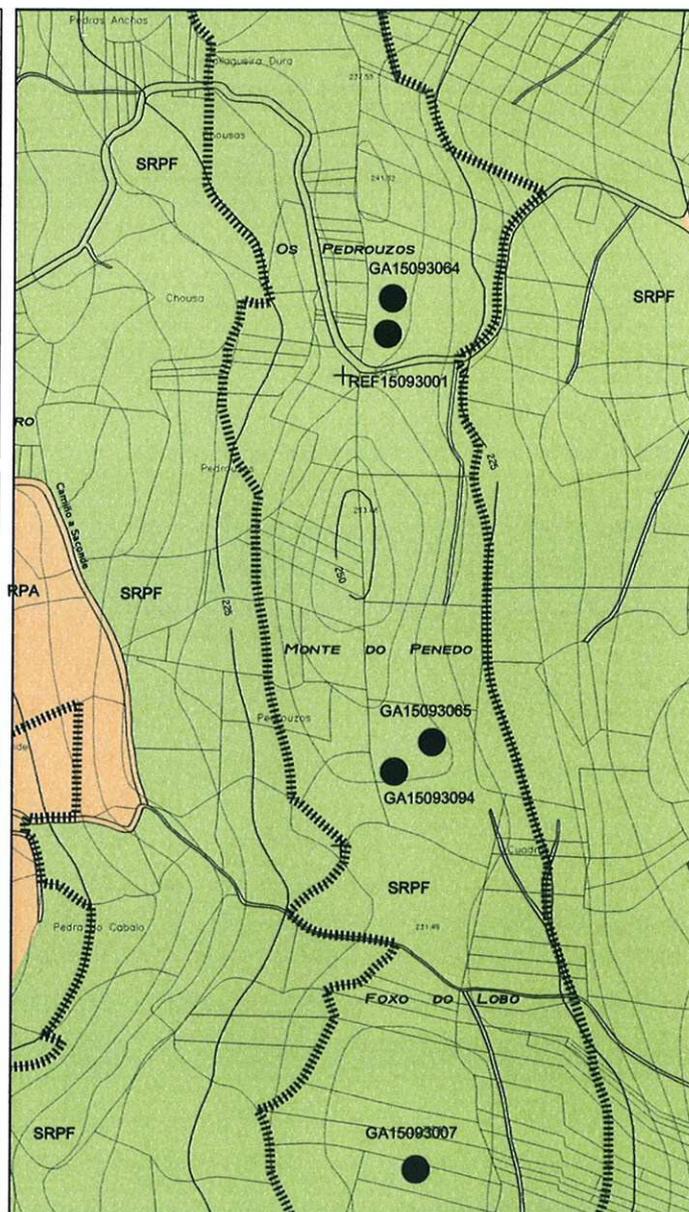
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de pequeno tamaño, aproximadamente 11 m de diámetro e 40 cm de alto. Presenta un furado de violación central de aproximadamente 3 m de diámetro e 20 cm de fondo, moi colmado.

O túmulo sufriu unha forte redución do seu volume como consecuencia dunha repoboación de eucaliptos realizada recentemente. Sobre a súa superficie vense algunhas pedras de granito de mediano tamaño que poden ser restos da coiraza.

NOME: Mámoa do Monte do Penedo

LUGAR: Saconde

PARROQUIA: San Pedro de Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093065

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.605 Y 4.774.105 Alt. 235 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-6

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

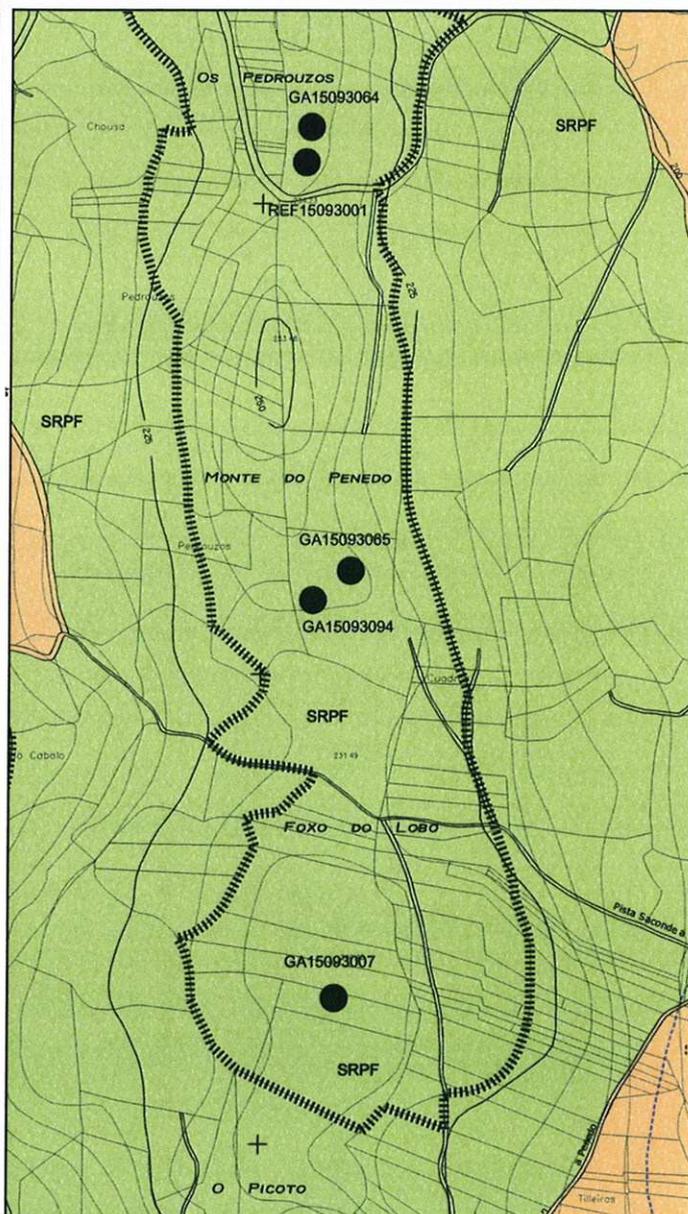
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 18 m de diámetro e 1,2 m de alto.

A repoboación de eucaliptos realizada nesta zona de monte desfigurou considerablemente o volume do túmulo, sobre todo na súa metade Sur. O furado de violación central reduciuse a unha lixeira depresión, sobre a cal hai depositadas unha boa cantidade de pedras de granito de mediano tamaño, posibles restos da coiraza.

NOME: Mámoa dos Mouchos
LUGAR: Penedo
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093066

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 505.190 Y 4.773.505 Alt. 205 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-9

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

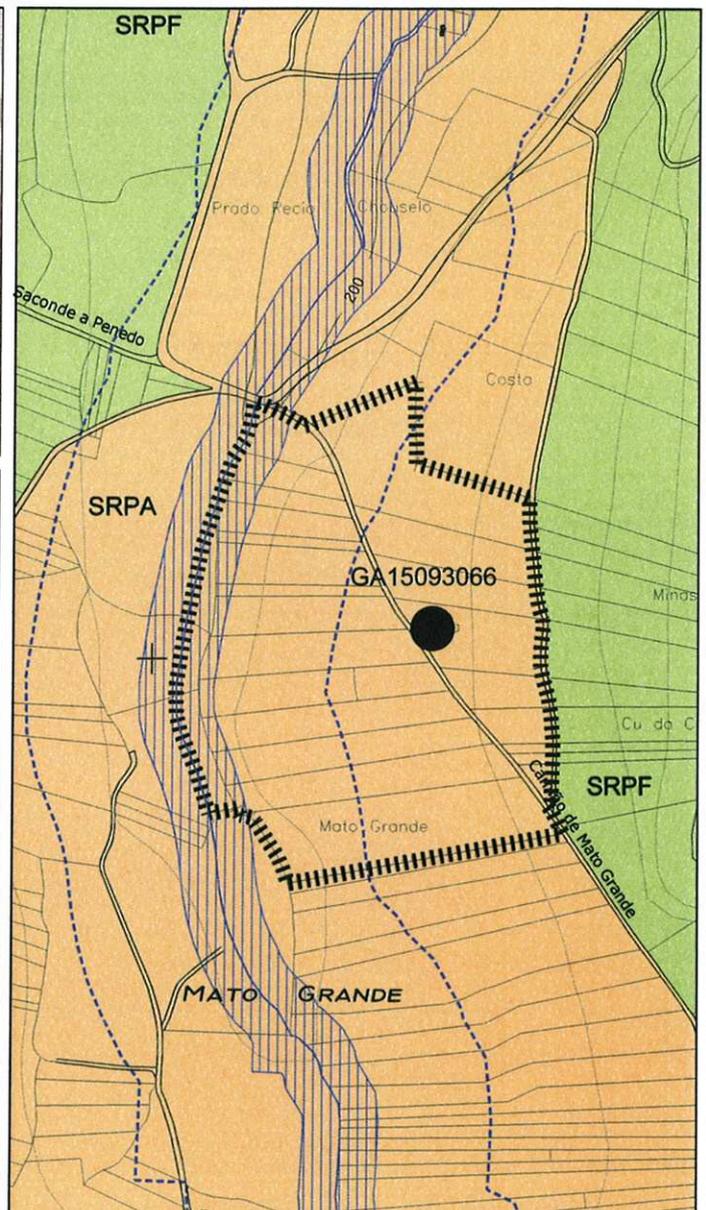
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 40 cm de altura visible. O túmulo está moi rebaixado como consecuencia da repoboación forestal levada a cabo nesta zona de monte. Asemade, o furado de violación central neste momento reduciuse a unha lixeira depresión duns 2 m de diámetro e 20 cm de fondo, moi colmada.

NOME: Mámoa nº 1 de Fonte Sendón

LUGAR: Castro

PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093067

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.820 Y 4.775.970 Alt. 247 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

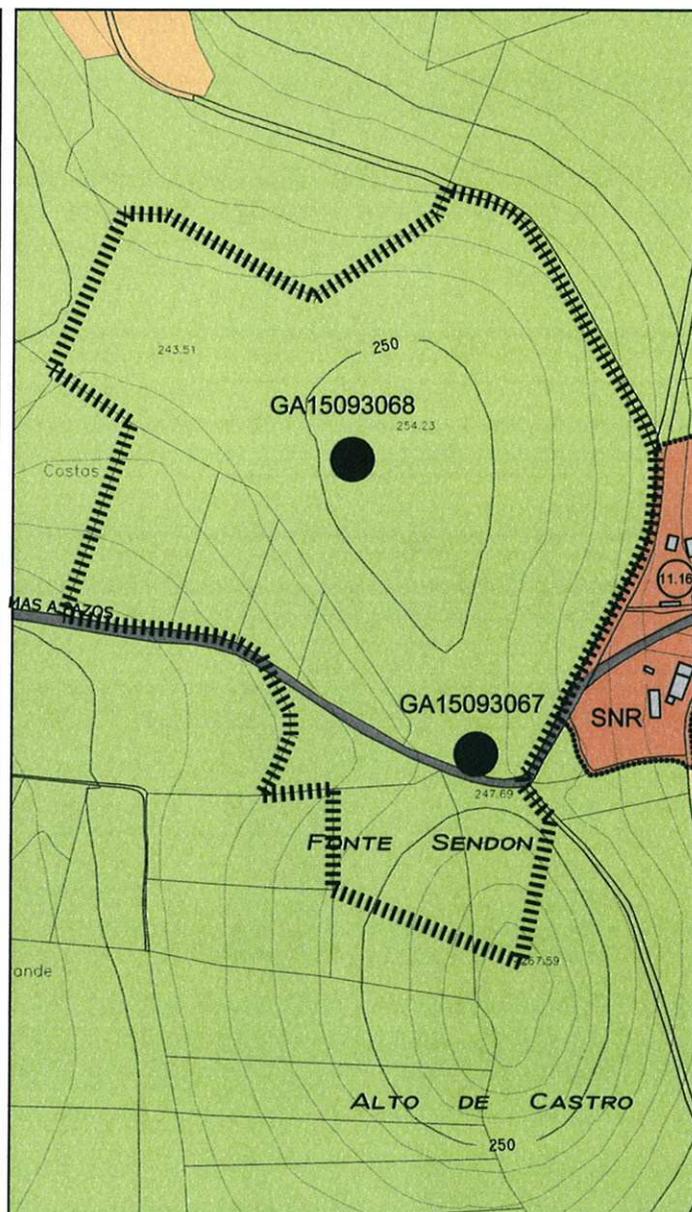
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 10 m de diámetro e 50 cm de altura. O seu volume está moi esmorecido debido á intensa actividade forestal desenvolvida nesta zona de monte, chegando a reducir o furado de violación a unha lixeira depresión aparentemente moi colmada.

NOME: Mámoa nº 2 de Fonte Sendón
LUGAR: Castro
PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093068

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.735 Y 4.776.170 Alt. 250 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

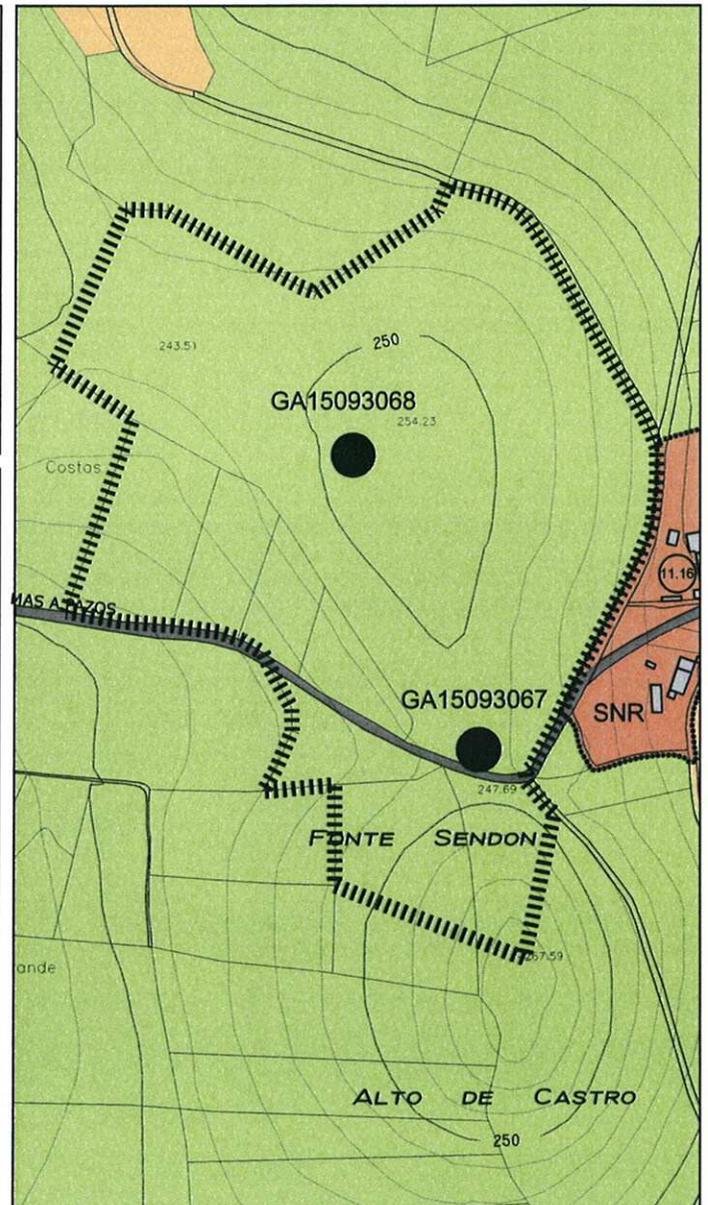
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 1 m de alto. Presenta un furado de violación central duns 4 m de diámetro e 50 cm de fondo. O túmulo está bastante esmorecido pola intensa actividade forestal desenvolvida no interior desta propiedade.

NOME: Mámoa das Landeiras
LUGAR: Castro
PARROQUIA: San Cremenzo de Pazos

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093069

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.680 Y 4.775.205 Alt. 209 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

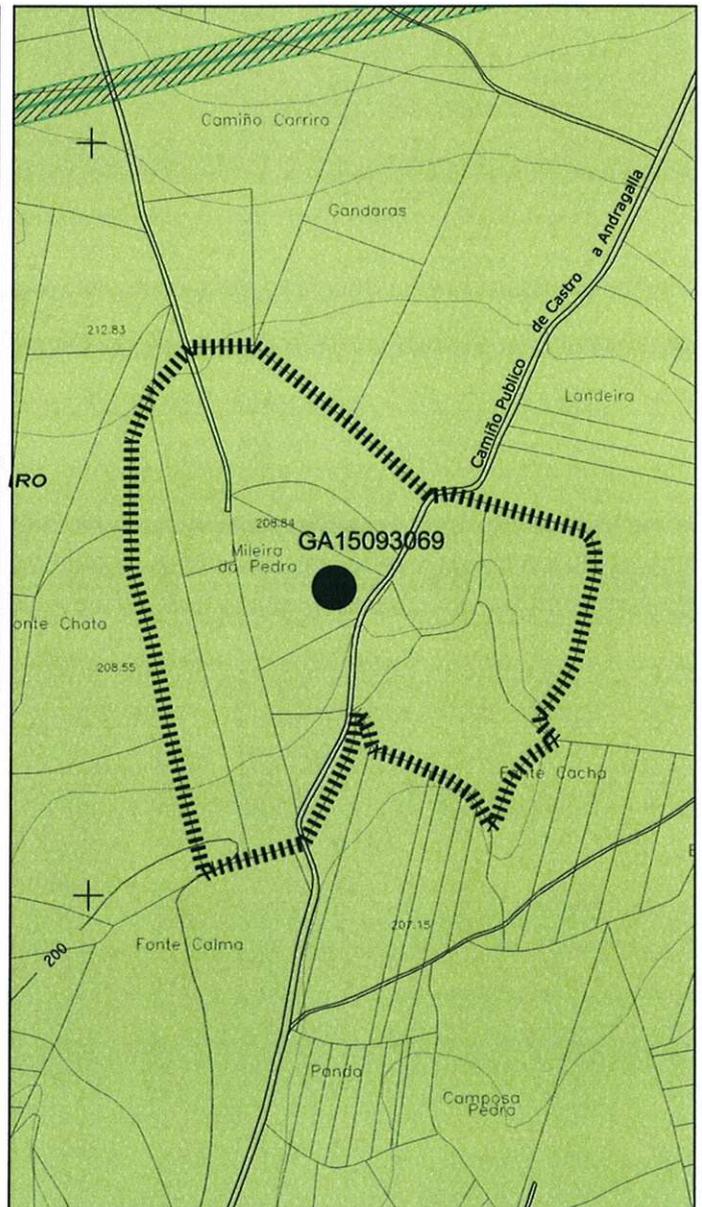
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 10 m de diámetro e 50 cm de altura. No centro do túmulo apréciase unha depresión de pequeno tamaño que se corresponde cos restos do furado de violación, actualmente moi colmado. O volume do túmulo parece que está bastante esmorecido como consecuencia da intensa actividade forestal desenvolvida nesta propiedade.

NOME: Mámoa da Chousa do Crego
LUGAR: Gándara
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093070

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 509.380 Y 4.776.200 Alt. 220 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

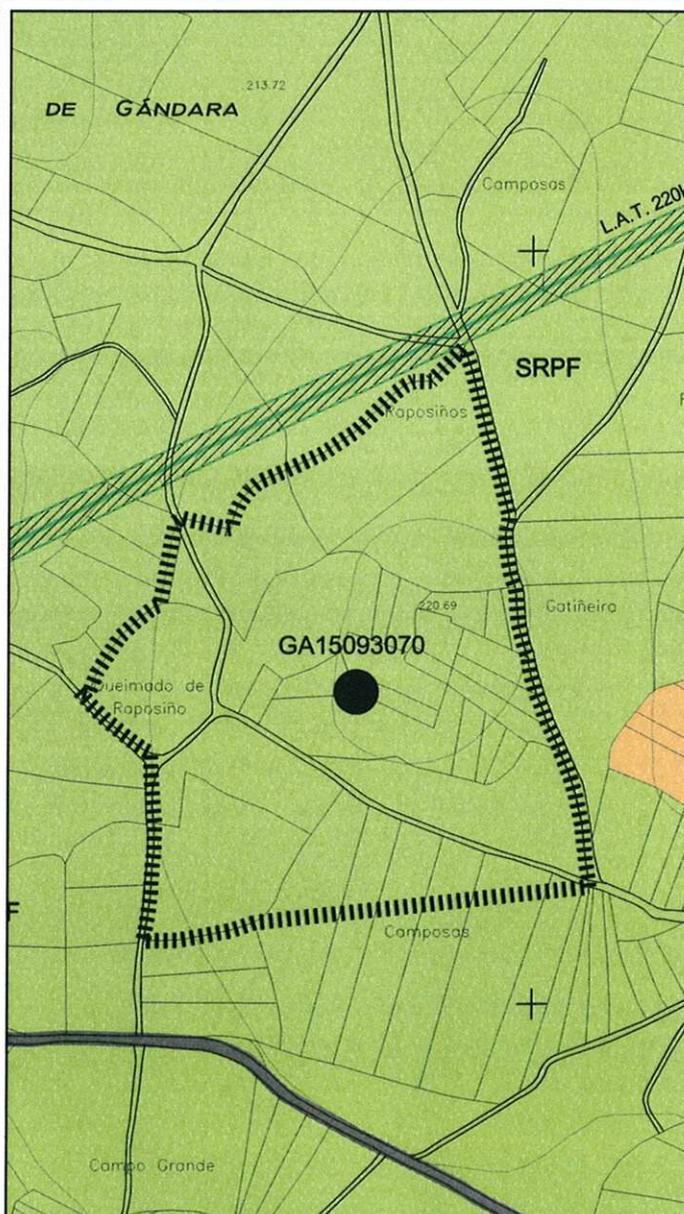
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 40 cm de altura conservada. No centro aínda se observa a presenza do furado de violación, na actualidade totalmente colmado.

O túmulo sufriu unha forte redución do seu volume como consecuencia dunha repoboación de eucaliptos realizada recentemente.

NOME: Mámoa do Bico da Cruz
LUGAR: O Sisto
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093071

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 511.225 Y 4.776.450 Alt. 330 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

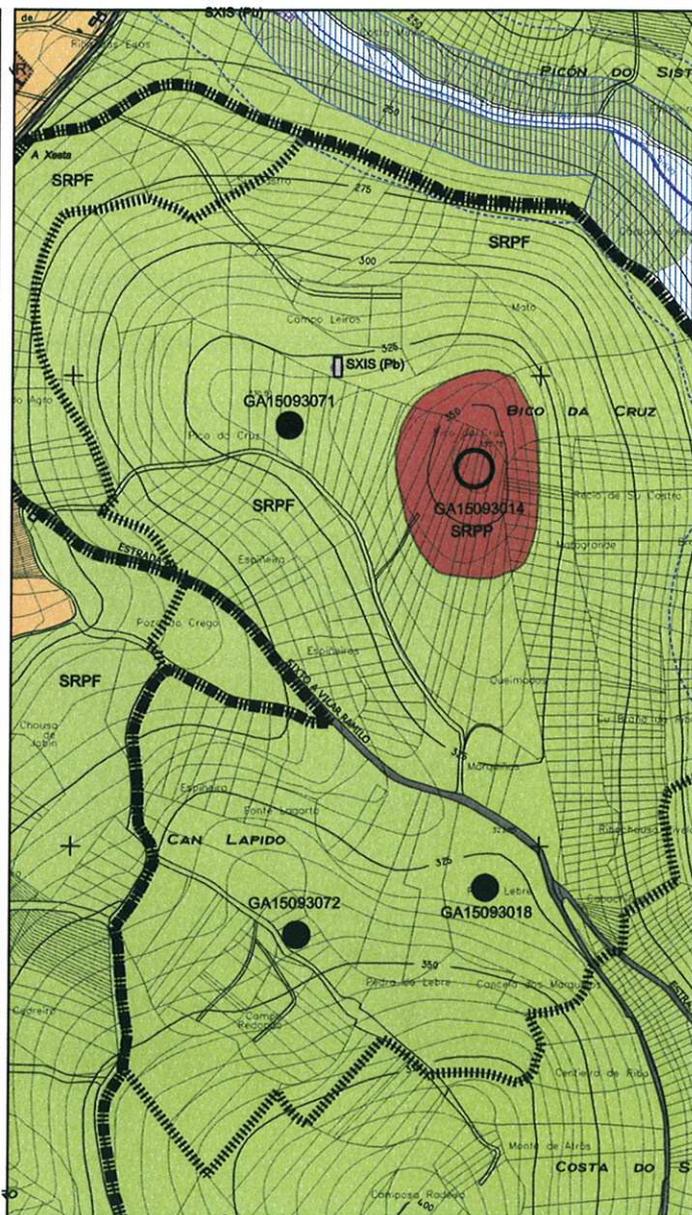
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 11 m de diámetro e 50 cm de altura conservada.

A intensa actividade forestal desenvolvida nesta propiedade reduciu considerablemente o volume do túmulo, sobre todo no tercio situado ó Leste da parede de pedra, onde se atopa practicamente arrasado.

Na parte de túmulo conservada ó Oeste da parede aínda se aprecia o furado de violación central, duns 3 m de diámetro e 30 cm de fondo.

NOME: Mámoa do Cedreiro
LUGAR: Quintáns
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093072

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 511.215 Y 4.775.900 Alt. 340 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

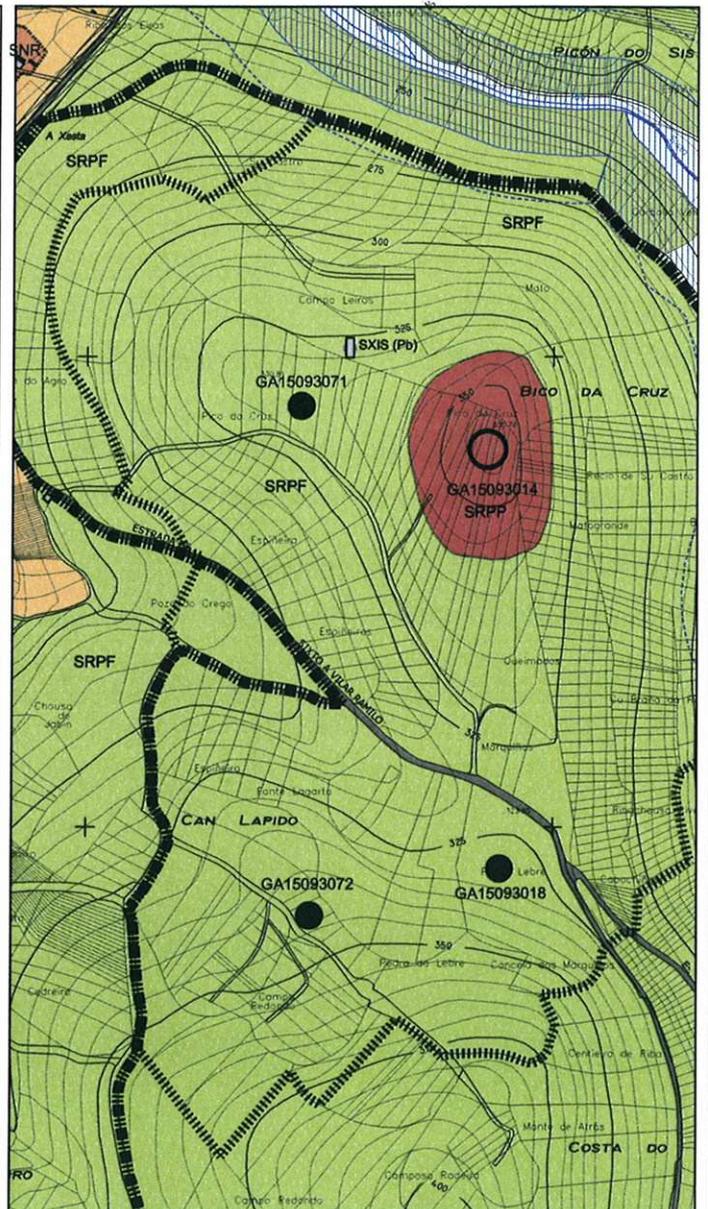
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 60 cm de altura conservada. Presenta un furado de violación central duns 2 m de diámetro e 30 cm de fondo.
O seu volume sufriu unha forte redución como consecuencia da intensa actividade forestal desenvolvida na propiedade na que se atopa.

NOME: Mámoa do Pedras Grandes

LUGAR: Parga e Vilaestévez

PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093073

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 511.355 Y 4.775.275 Alt. 409 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

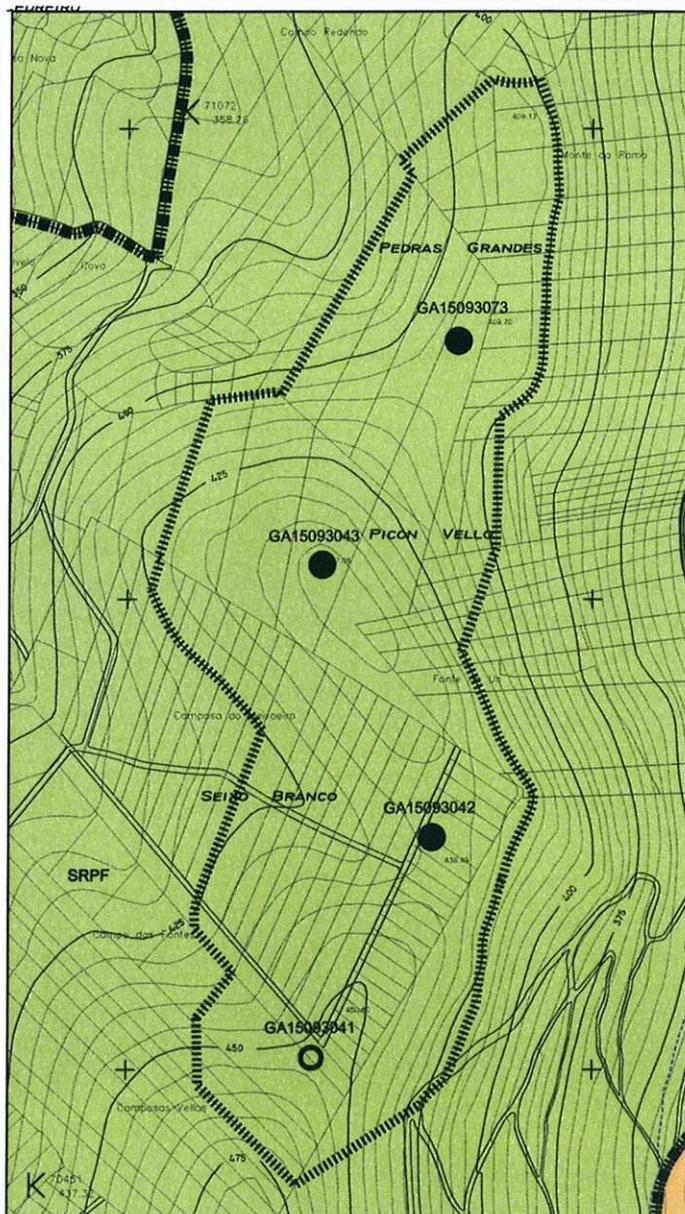
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 9 m de diámetro e 50 cm de altura. Presenta un furado de violación central de 1,5 m de diámetro e 40 cm de fondo. Sobre a súa superficie obsérvanse algunhas pedras de granito de mediano tamaño que ben puideran pertencer á coiraza. Aínda que en xeral pode dicirse que presenta un bo estado de conservación, o seu volume parece algo esmorecido como consecuencia do traballo do monte.

NOME: Mámoa de Pedra Branca
LUGAR: A Costa
PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093074

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 509.730 Y 4.770.850 Alt. 460 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-13

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

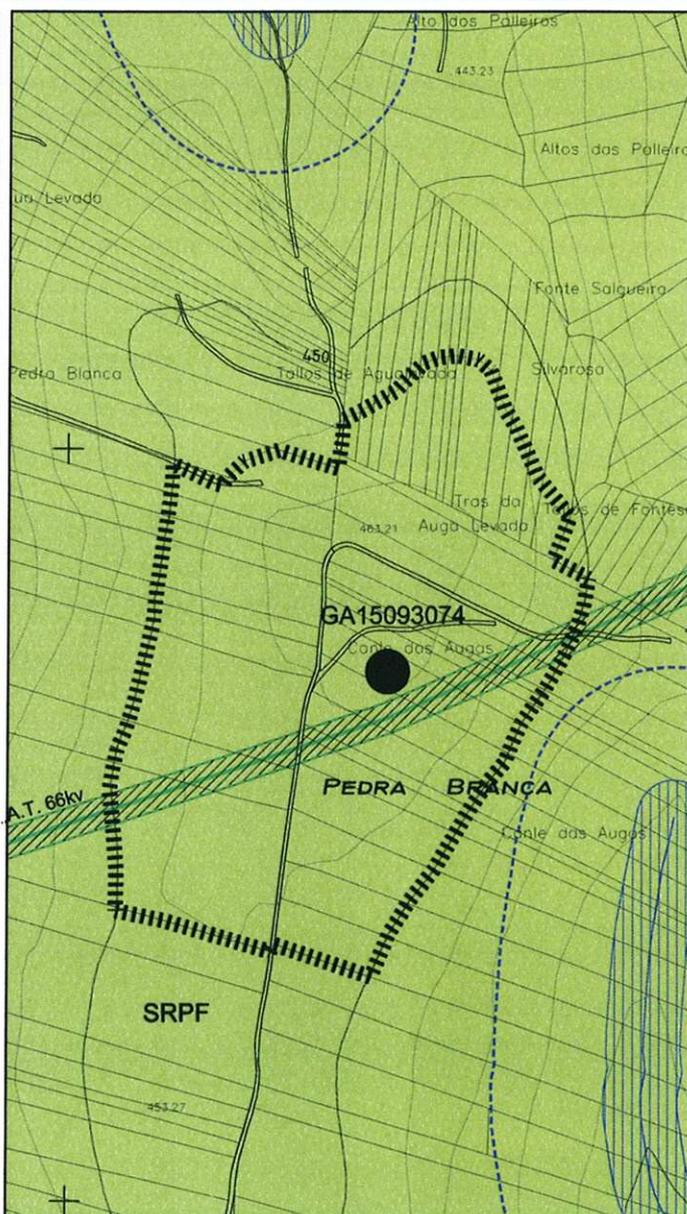
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 1 m de altura. Presenta un furado de violación central de aproximadamente 4 m de diámetro e 50 cm de fondo. Sobre a superficie do túmulo vense bastantes pedras de granito de mediano tamaño que parecen pertencer á coiraza.

Aínda que o seu estado de conservación non é moi malo, hai que indicar que o volume do túmulo está bastante esmorecido como consecuencia do traballo do monte.

NOME: Mámoa nº6 da Arca da Piosa
LUGAR: Santa Sía de Roma
PARROQUIA: Santa Sía de Roma

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093075

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.020 Y 4.766.440 Alt. 372 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-14

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

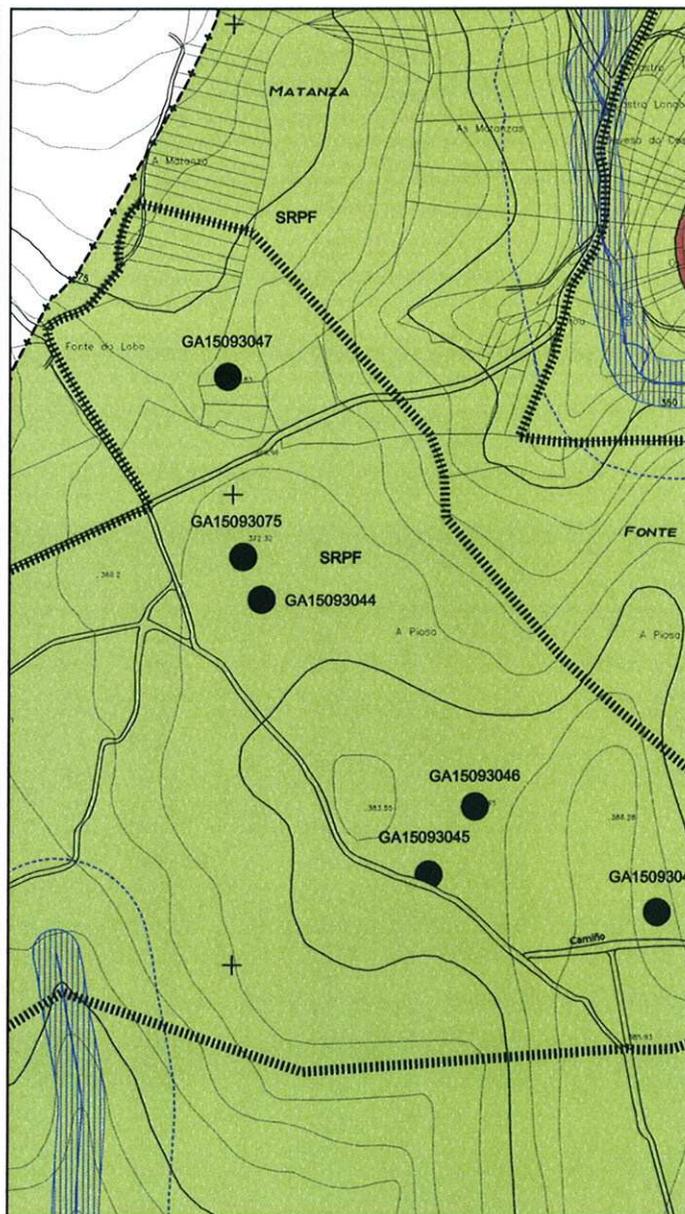
Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo situado a uns escasos 20 m ó Nor-Noroeste da mámoa nº 2 desta necrópole, e que ó igual que esta foi obxecto dunha forte destrución durante a roturación dos terreos realizada como paso previo á realización dunha nova repoboación de eucaliptos.

Tal e como pode observarse neste momento parece tratarse dun túmulo de pequeno tamaño: aproximadamente 10 m de diámetro e 20 cm de altura conservada. O seu estado actual de conservación é moi malo.

NOME: Mámoa da Santa
LUGAR: A Santa
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093076

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 506.035 Y 4.765.710 Alt. 344 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

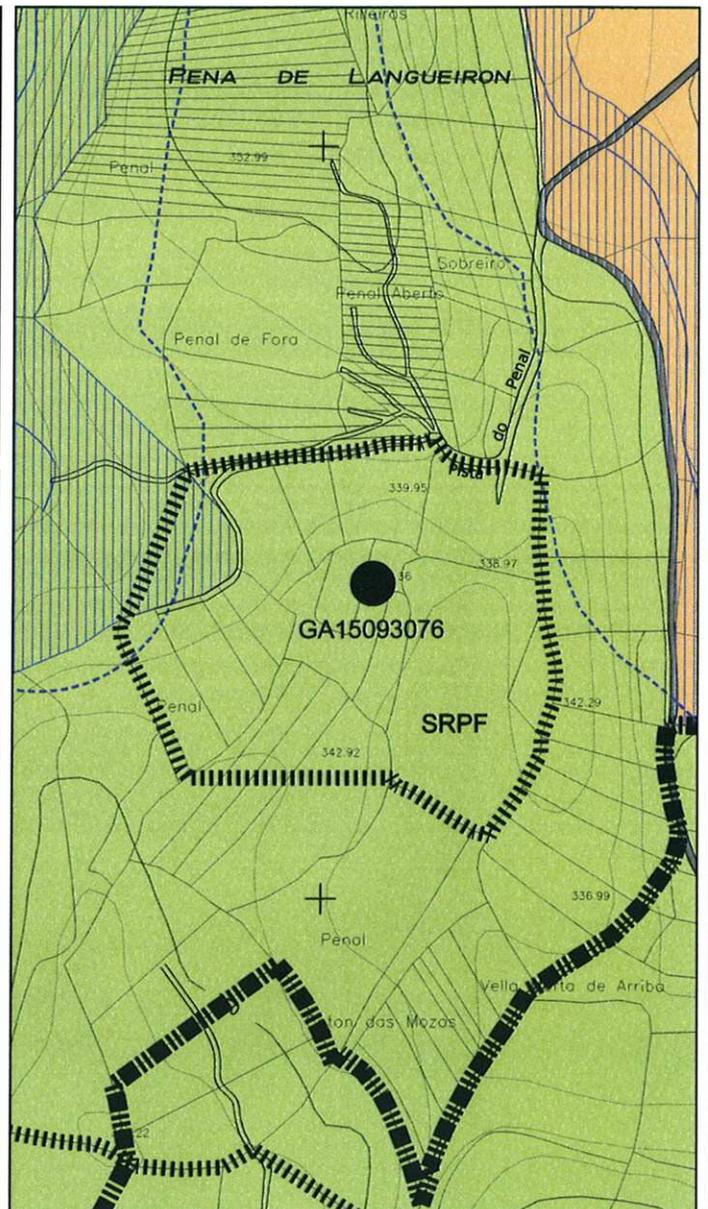
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 12 m de diámetro e 80 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 2 m de diámetro e 20 cm de fondo.

NOME: Mámoa nº2 da Baixada do Monte Pedreira
LUGAR: Pedra Padreiro
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093077

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio
COORD. U.T.M.: X 505.820 Y 4.764.960 Alt. 360 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-17

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

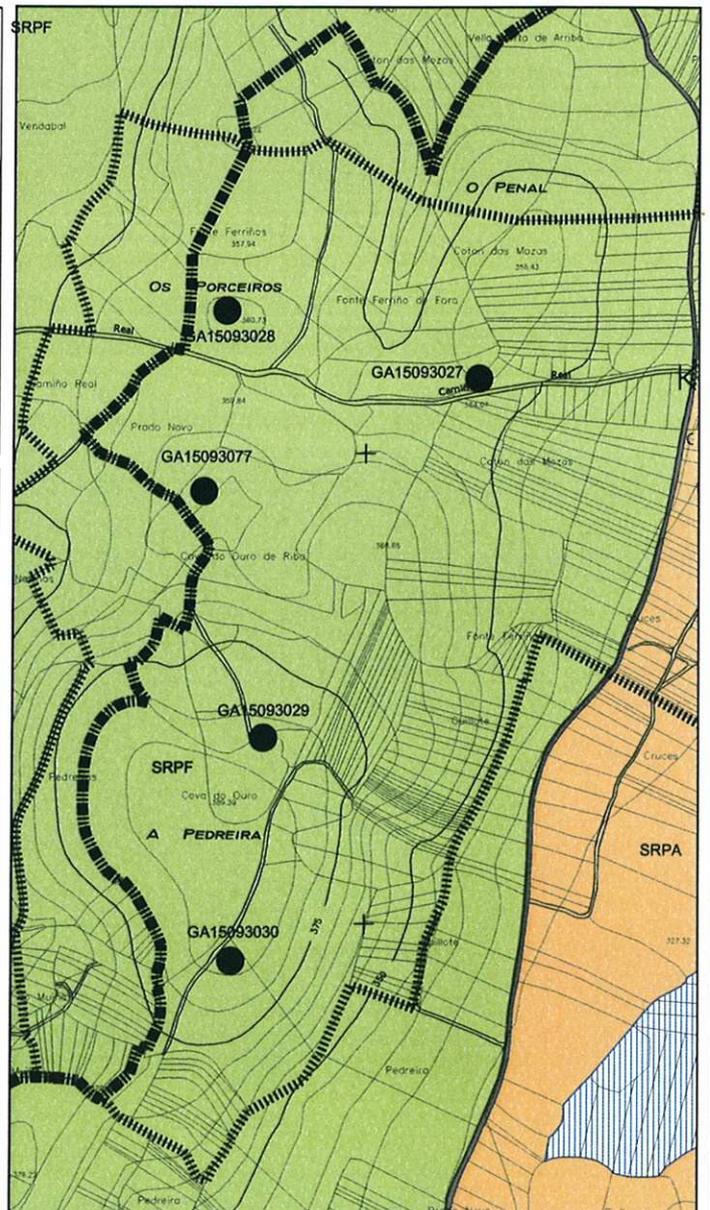
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 20 m de diámetro e 60 cm de altura conservada. O seu volume foi moi rebaixado como consecuencia da creación da pradería na que actualmente se atopa, ata tal punto que na actualidade non se aprecia o furado de violación central.

NOME: Mámoa do Confurco
LUGAR: Limideiro
PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093078

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 505.465 Y 4.763.280 Alt. 337 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

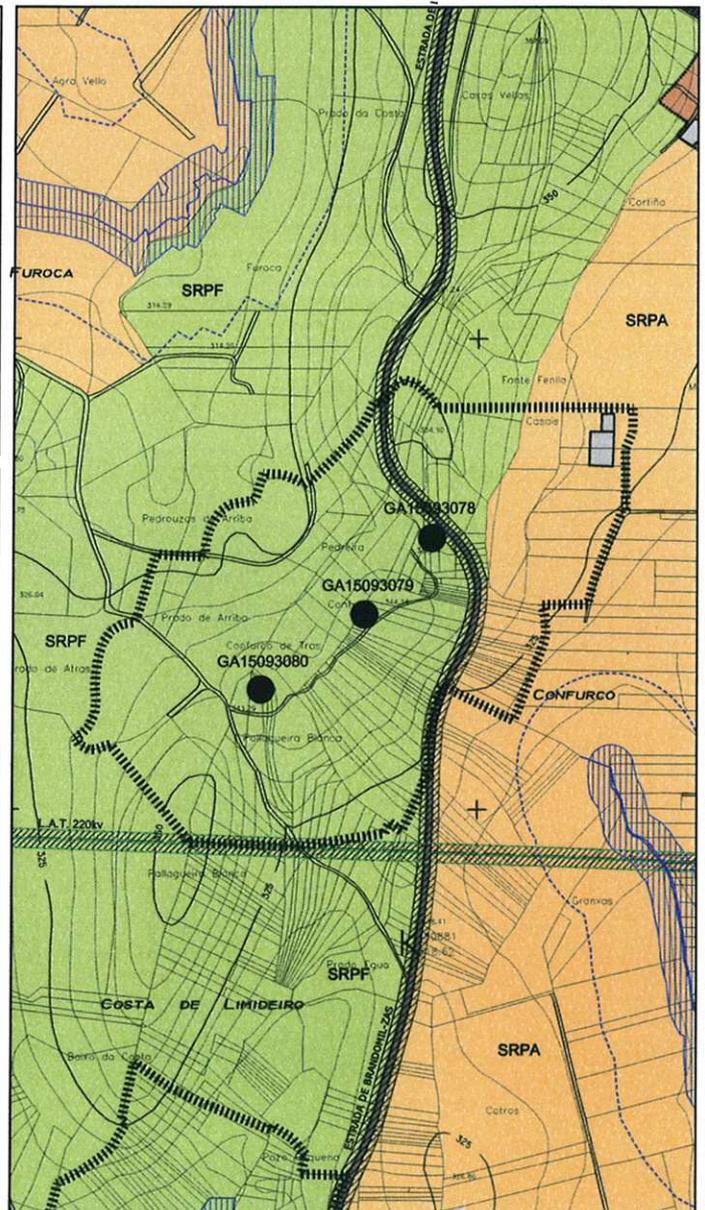
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 14 m de diámetro e 50 cm de altura. O túmulo foi moi rebaixado no seu volume como consecuencia da creación da pradería na que actualmente se atopa. No seu centro aínda se ve parte do furado de violación, na actualidade reducido a unha pequena depresión de escasas dimensións.

NOME: Mámoa n°1 da Costa do Limideiro

LUGAR: Limideiro

PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093079

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.385 Y 4.763.200 Alt. 344 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

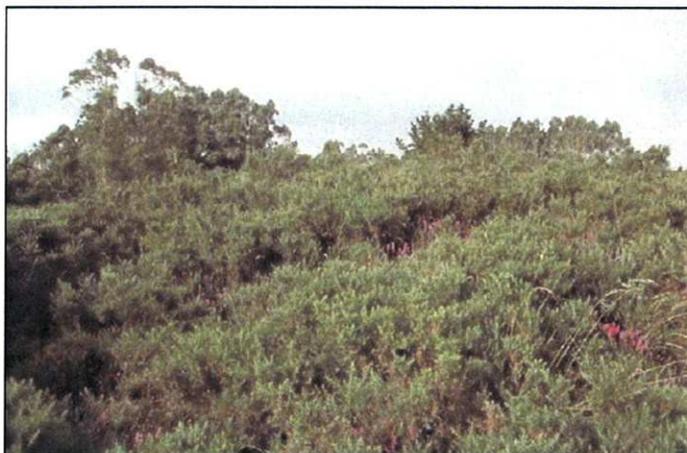
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

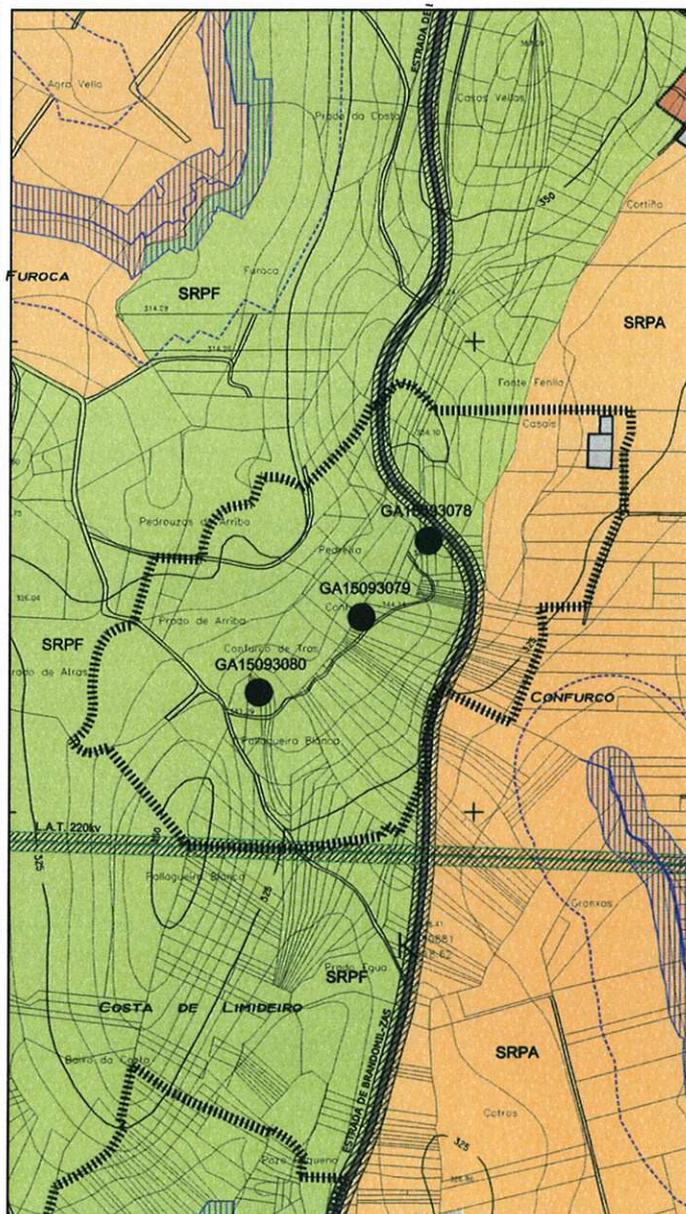
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 12 m de diámetro e 80 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 3 de diámetro e 20 cm de fondo, aparentemente moi colmado.

NOME: Mámoa nº2 da Costa do Limideiro

LUGAR: Limideiro

PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093080

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 505.265 Y 4.763.125 Alt. 341 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

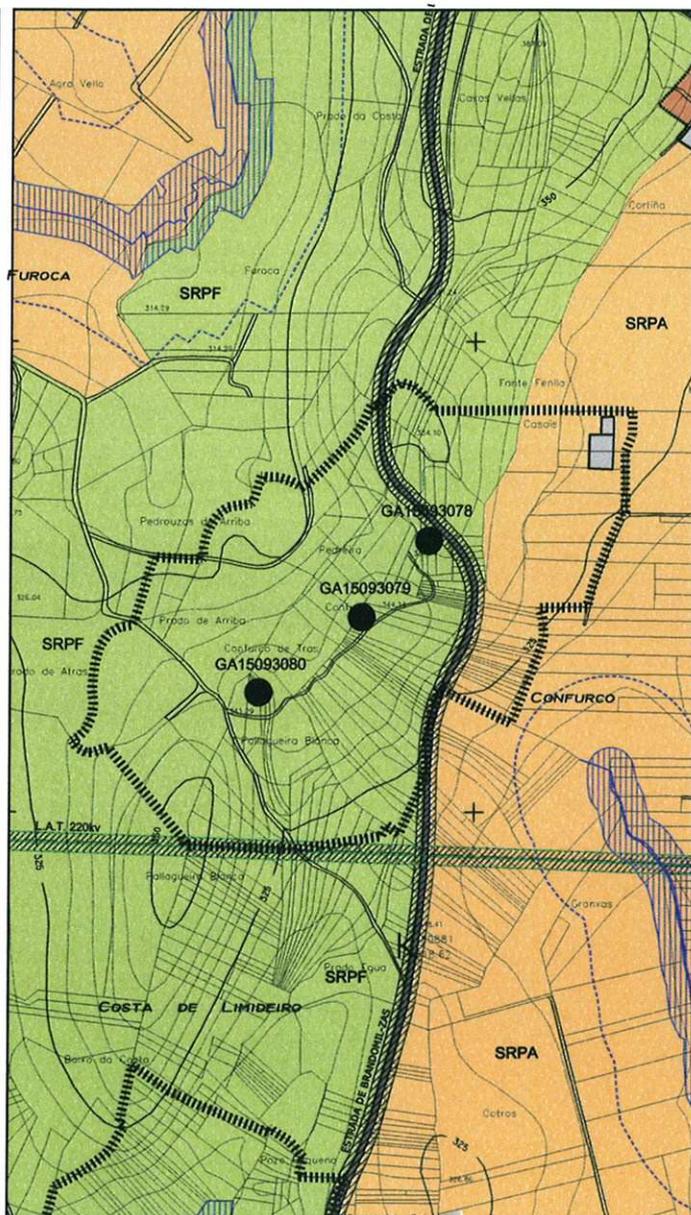
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 70 cm de altura. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 40 cm de fondo. No contorno inmediato ó túmulo hai bastantes buratos pertencentes a pedreiras tradicionais de pequeno tamaño.

NOME: Mámoa de Monte Maior
LUGAR: As Abellas
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093081

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.235 Y 4.763.095 Alt. 311 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

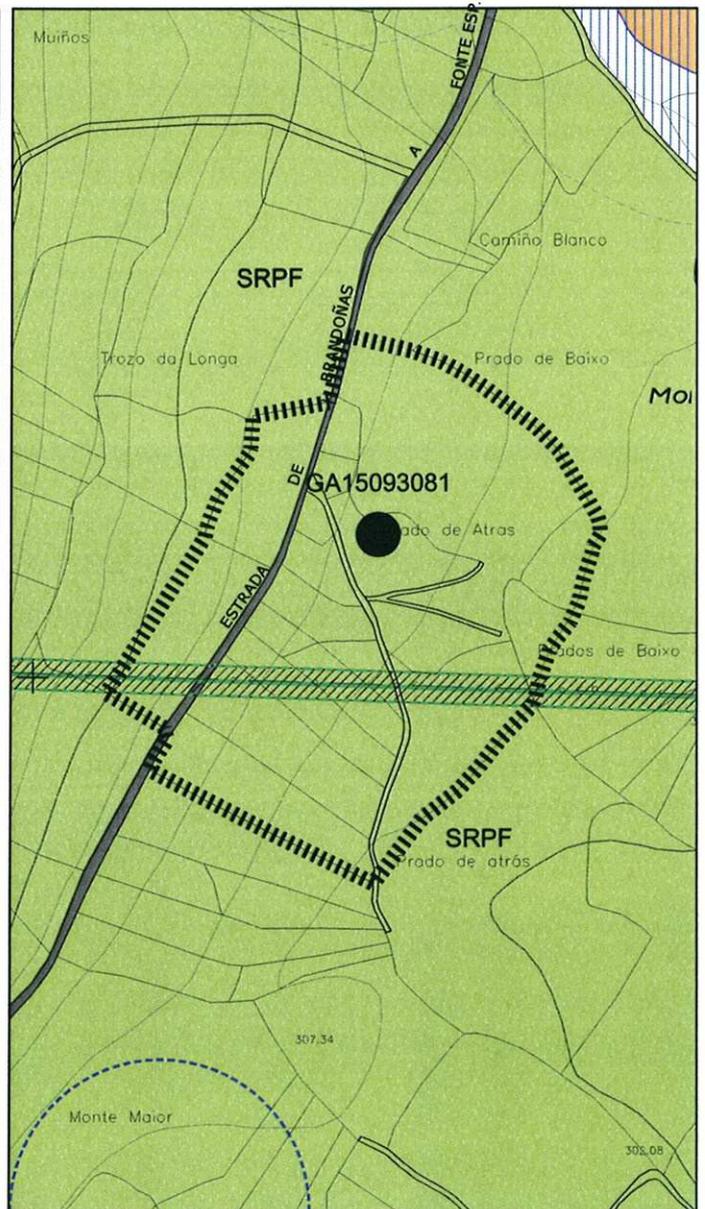
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 10 m de diámetro e 40 cm de altura conservada. O seu volume foi moi rebaixado como consecuencia da creación da pradería na que actualmente se atopa. No seu centro aínda se ve parte do furado de violación, na actualidade reducido a unha pequena depresión de escasas dimensións.

NOME: Mámoa n°1 da Cerqueira
LUGAR: Borreiros e Os Pedrouzos
PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093082

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.035 Y 4.762.145 Alt. 309 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

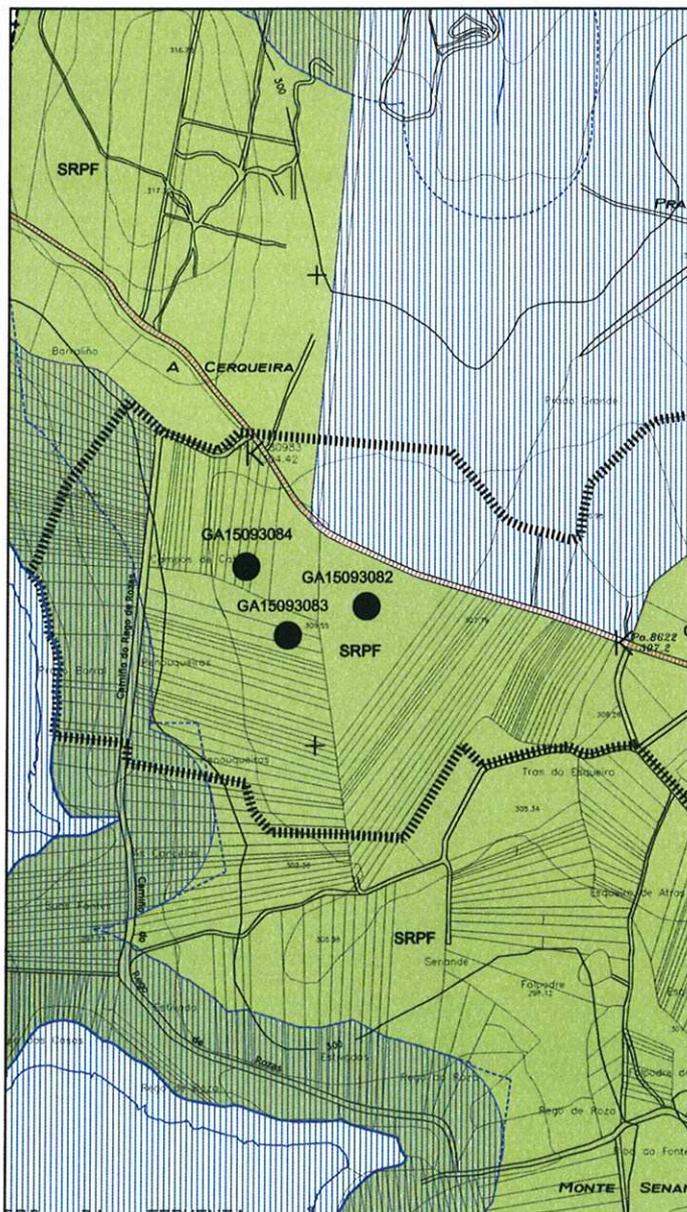
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 30 m de diámetro e 2,5 m de alto, difícil de medir debido á densa vexetación que o cubre. Presenta un gran furado de violación central duns 8 m de diámetro e 1,5 m de fondo, lixeiramente aberto cara ó Nordés. Segundo nos comunicou un veciño da aldea o furado foi feito para aproveitar as pedras que había dentro da mámoa, pero non puido darnos máis especificacións sobre cales eran as súas dimensións nin cal foi o uso concreto que se lles deu.

NOME: Mámoa n°2 da Cerqueira
LUGAR: Borreiros e Os Pedrouzos
PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093083

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.960 Y 4.762.120 Alt. 309 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

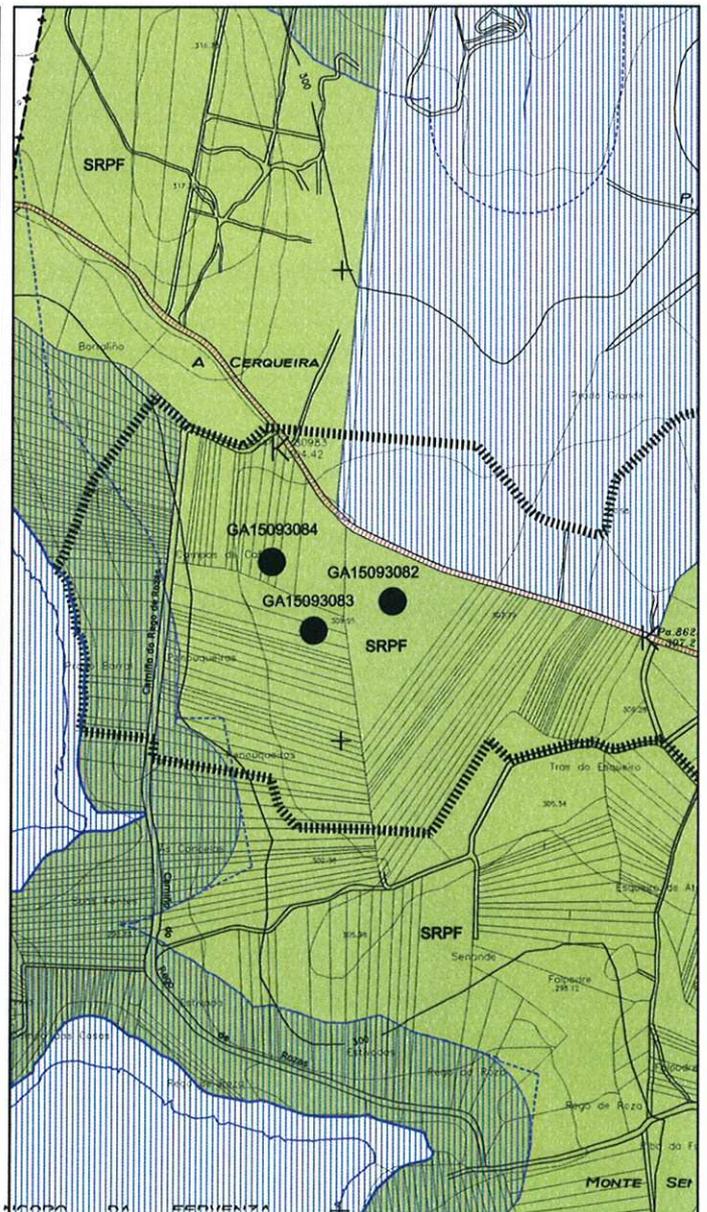
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 20 m de diámetro e 1,3 m de alto, difícil de medir debido á densa vexetación que o cubre. Presenta un furado de violación central duns 4 m de diámetro e 40 cm de fondo, aparentemente moi colmado. O volume do túmulo parece que está algo rebaixado como consecuencia da realización dunha intensa actividade forestal nesta zona de monte.

NOME: Mámoa n.º3 da Cerqueira
LUGAR: Borreiros e Os Pedrouzos
PARROQUIA: Santa María de Brandosa

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093084

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 501.915 Y 4.762.180 Alt. 309 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

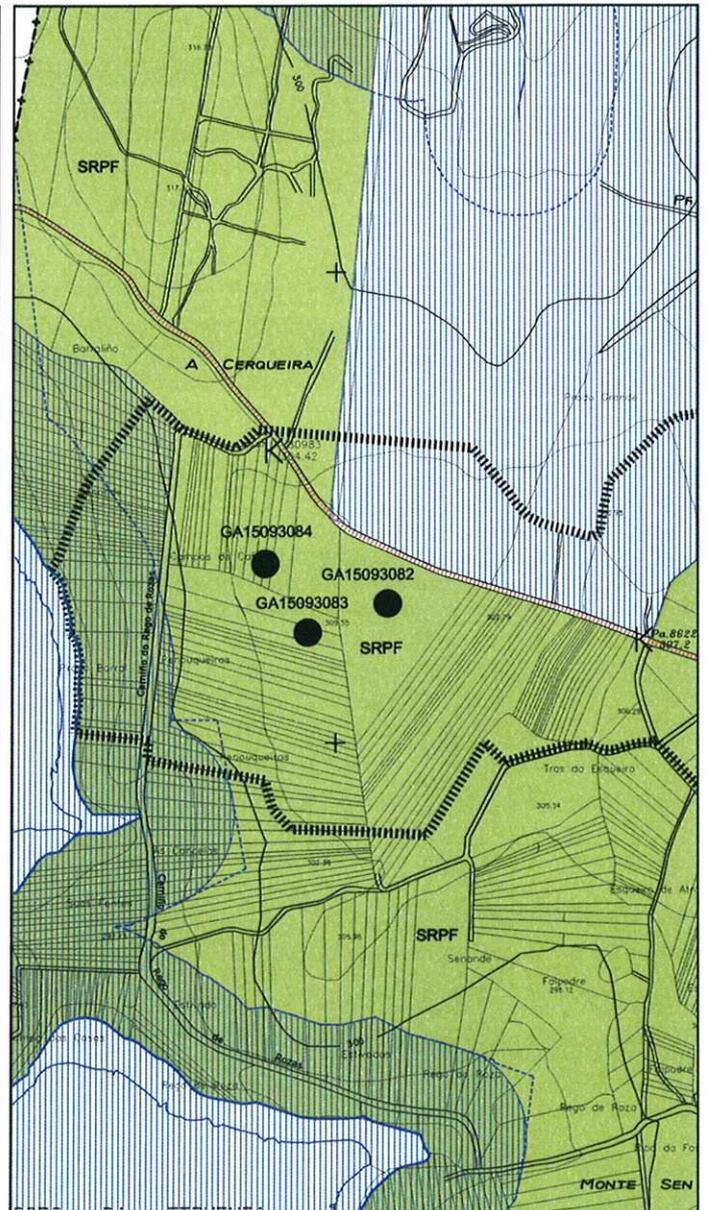
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 25 m de diámetro e 2 m de alto. Actualmente só conserva a metade Oeste, pois a Leste foi destruída durante o proceso de adecuación desta propiedade tradicionalmente dedicada a monte baixo, para convertela en pradería.

NOME: Mámoa do Monte de Senande
LUGAR: Os Pedrouzos
PARROQUIA: Santa María de Brandosa

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093085

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.460 Y 4.762.075 Alt. 305 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

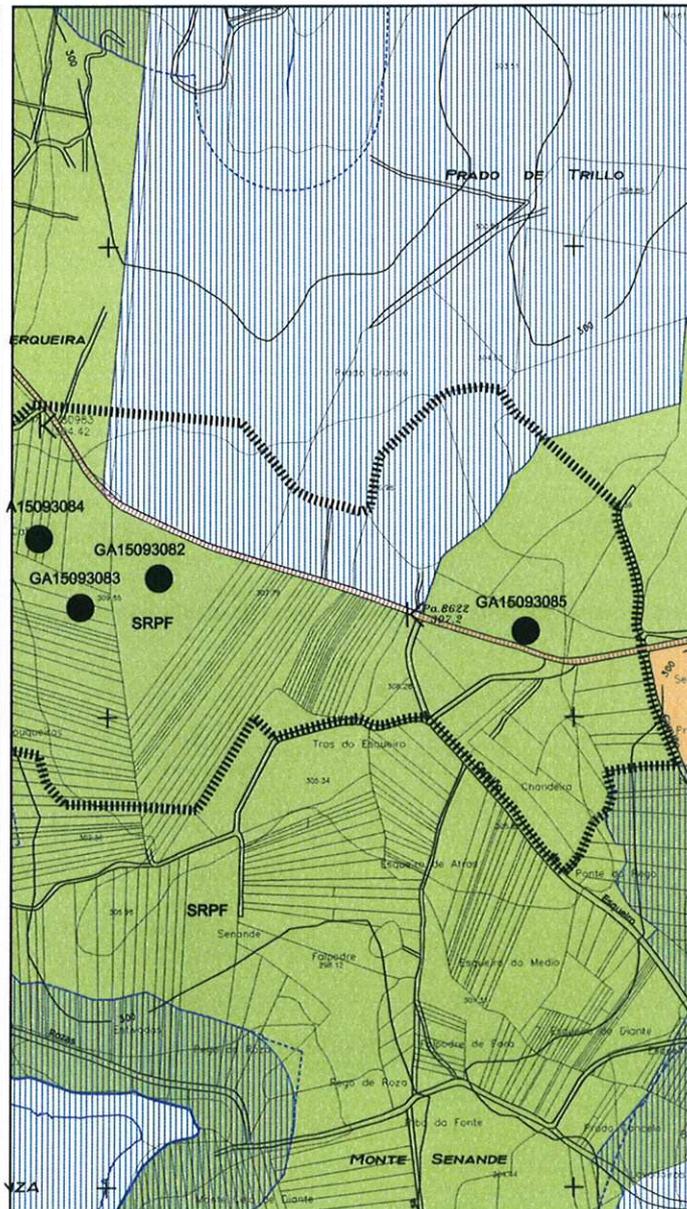
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 20 m de diámetro e 1,5 m de alto, difícil de medir debido á densa vexetación que o cubre. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 70 cm de fondo. A pesar da presenza deste furado de violación, e de que a pista de terra que pasa a carón do túmulo parece que destruíu puntualmente o perímetro do túmulo, de momento aínda amosa un estado de conservación bastante bo.

NOME: Mámoa do Prado de Trillo
LUGAR: Os Pedrouzos
PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093086

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.835 Y 4.762.580 Alt. 312 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

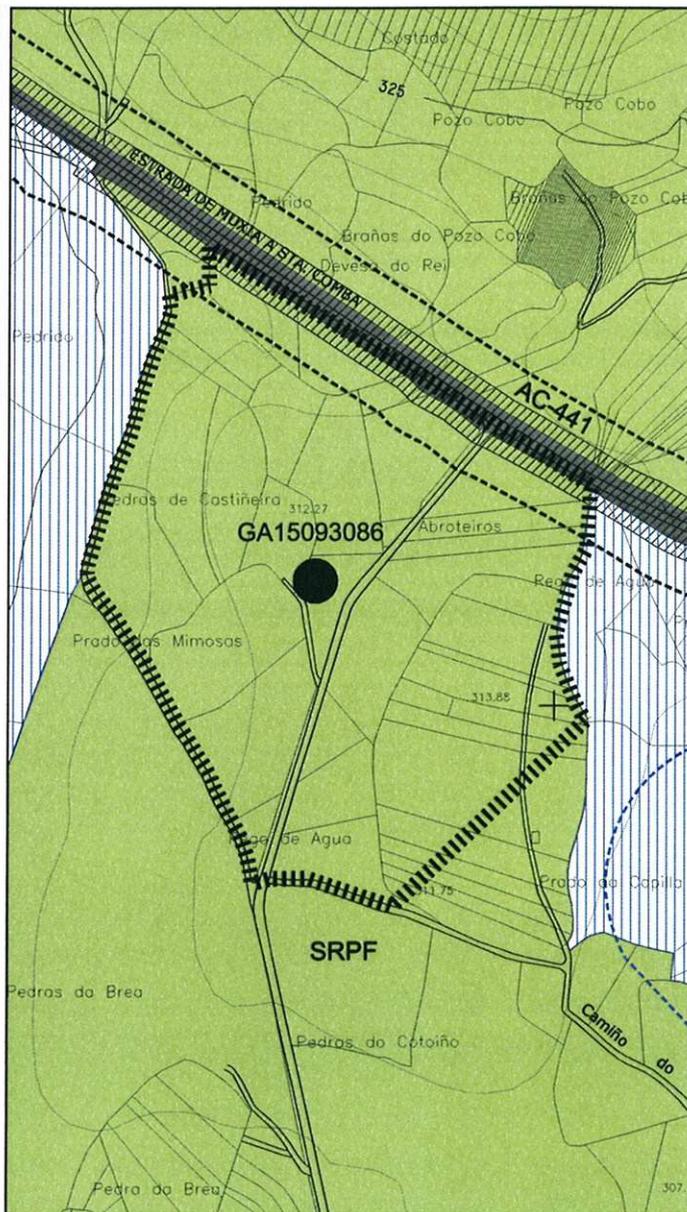
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 15 m de diámetro e 60 cm de alto. O volume do túmulo parece que está bastante esmorecido debido á actividade forestal desenvolvida nesta zona de monte. Asemade, no centro do túmulo vese unha pequena depresión que parece corresponderse cos restos do furado de violación, actualmente moi colmado.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Mámoa da Mina do Cotón
LUGAR: Os Currais
PARROQUIA: Santa María de Brandosañas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093087

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 503.780 Y 4.761.910 Alt. 290 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo Megalítico

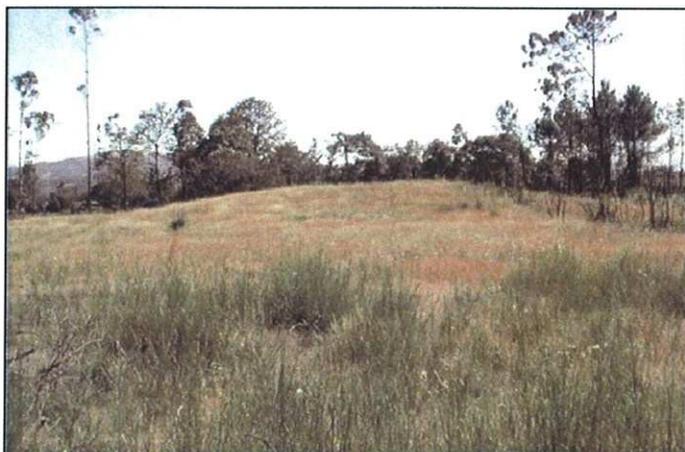
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

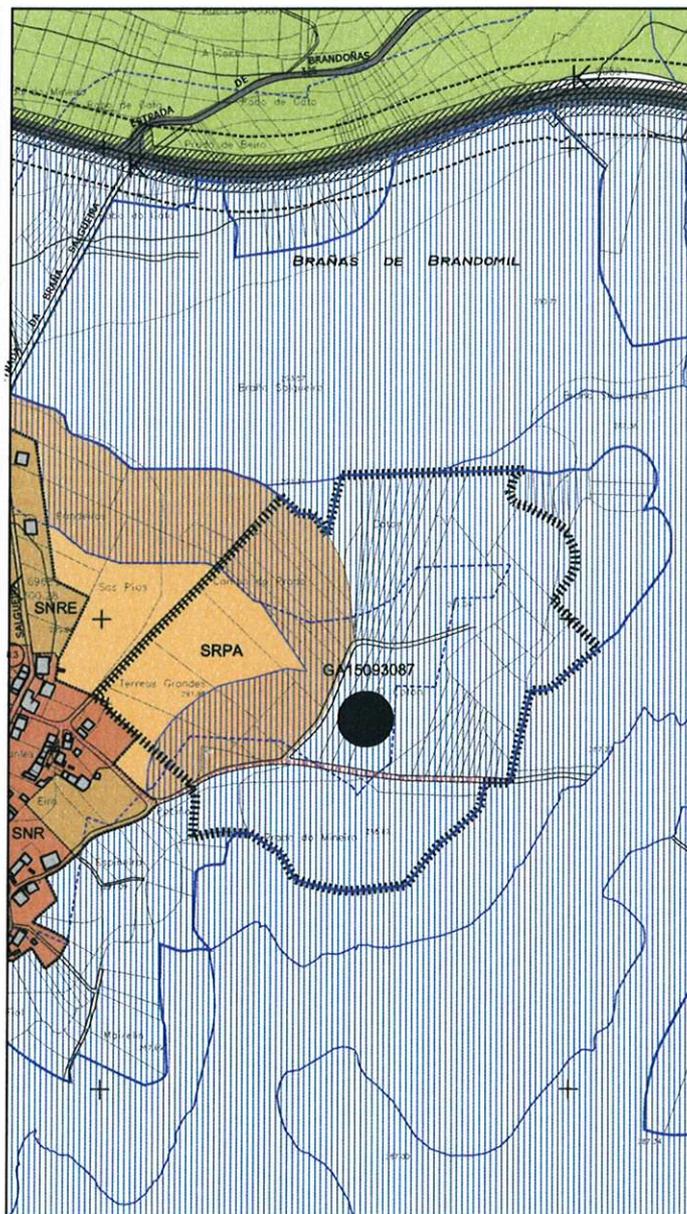
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRICIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 31 m de diámetro e 2,5 m de alto. Aínda que ten un furado de violación duns 4 m de diámetro e 60 cm de fondo situado na zona centro-Oeste do túmulo, en xeral pode dicirse que presenta un excelente estado de conservación.

NOME: Mámoa da Porto Carreiro
LUGAR: Os Currais
PARROQUIA: Santa María de Brandosa

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093088

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.685 Y 4.761.865 Alt. 290 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

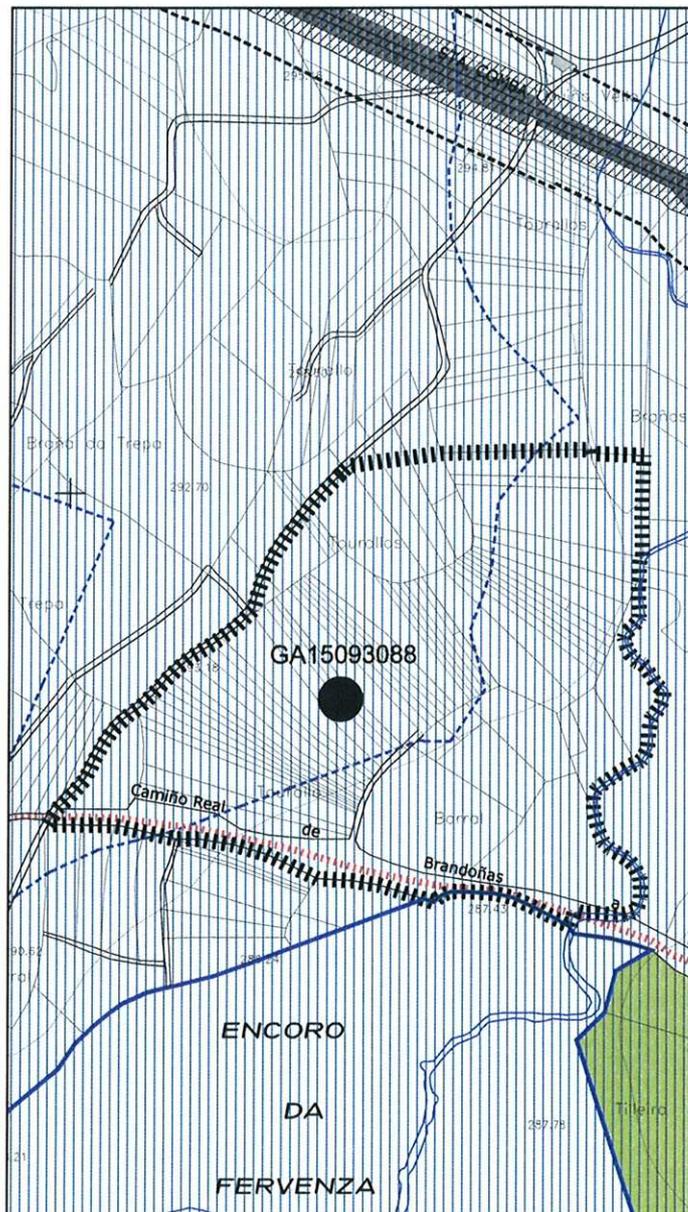
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de aproximadamente 25 m de diámetro e 1,5 m de alto, difícil de medir debido á densa vexetación que o cubre. Presenta un furado de violación central duns 3 m de diámetro e 20 cm de fondo, aparentemente moi colmado. O volume do túmulo parece que está algo rebaixado como consecuencia da realización dunha intensa actividade forestal nesta zona de monte.

NOME: Mámoa de Pedra da Vasixa
LUGAR: A Xestosa
PARROQUIA: Santa María de Brandoñas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093089

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 502.595 Y 4.760.830 Alt. 285 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-20

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Superficie comprendida dentro do límite do perímetro máis externo do ben (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

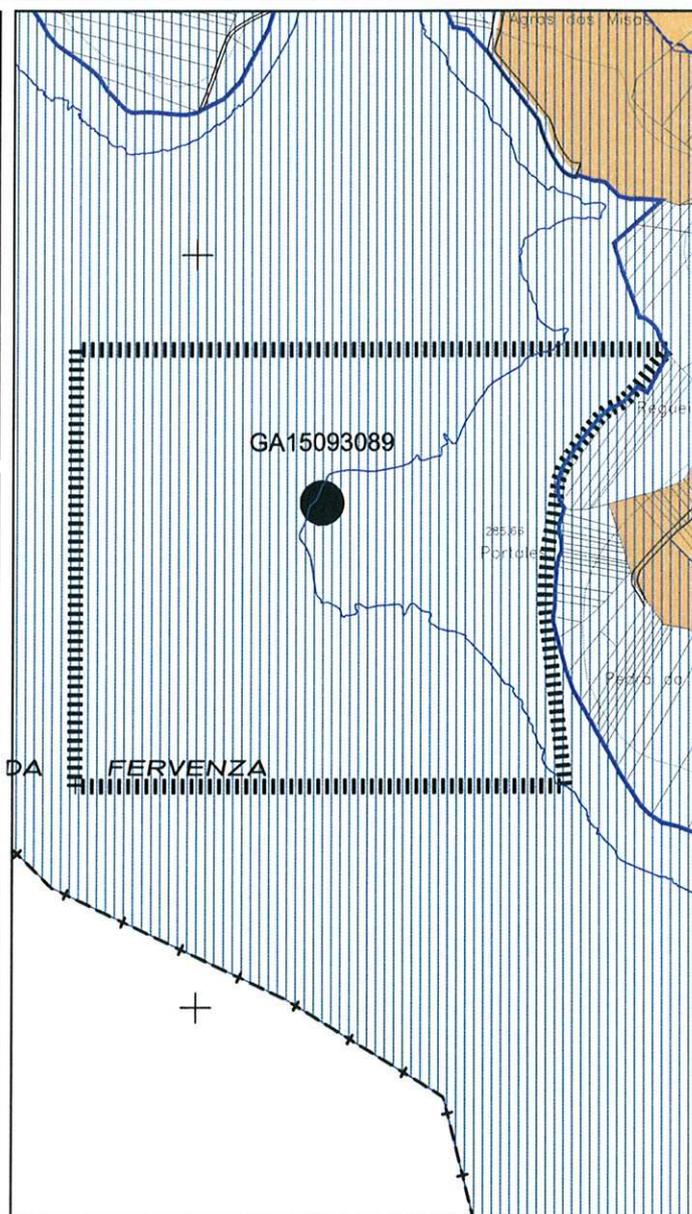

DESCRIPCIÓN:

Túmulo megalítico de pequeno tamaño: aproximadamente 9 m de diámetro e na actualidade a ras de chan, sen destacar en altura sobre o contorno. Na súa zona central conserva dúas pedras, unha de granito e outra de xisto, dispostas en paralelo seguindo a dirección NW-SE, que seguramente pertencen á estrutura arquitectónica interna do xacemento.

No perímetro do túmulo, nas zonas Nordés e Sur-Sudoeste, aínda conserva parte do anel peristalítico, formado por pedras de mediano tamaño.

O volume do túmulo foi violentamente destruído como consecuencia da acción erosiva que produce a subida e baixada do nivel das augas do encoro, así como pola presenza dunha gabiá dun metro de ancho que o atravesa diametralmente con dirección NE-SW.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Xacemento do Allo
LUGAR: O Allo
PARROQUIA: San Pedro de O Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-150930890

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
COORD. U.T.M.: X 505.200 Y 4.778.650 Alt. 188 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Indeterminado

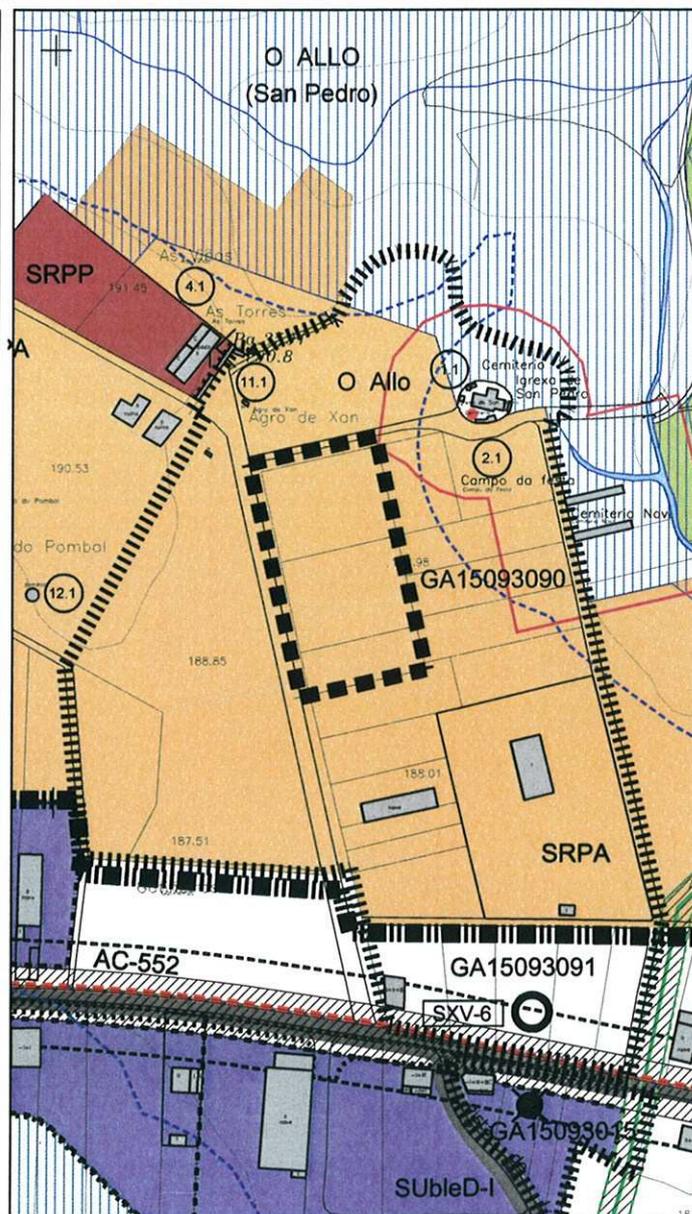
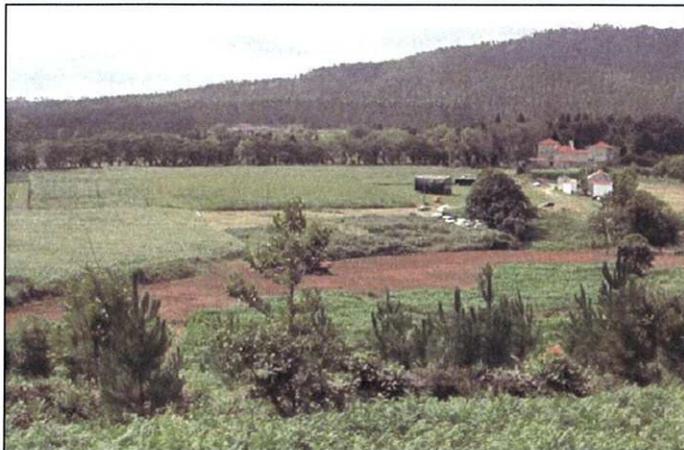
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Indeterminado

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

Área posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

A información que se posúe sobre este xacemento é bastante escasa. Na prospección superficial realizada en agosto do 2002 non se localizou ningún tipo de material arqueolóxico ou estrutura que destacase en superficie, polo que a delimitación da súa extensión así como a realización dunha adscrición cronolóxico-cultural precisa queda pendente ata o momento en que se poida realizar unha intervención directa sobre o xacemento.

Segundo *Evaristo Domínguez Rial*, profesor do C.E.I.P. "Bormoio Agualada" de *Coristanco*, con posterioridade á realización de labores agrícolas na zona localizáronse en superficie abundantes fragmentos de tégula e restos dalgunha posible tumba feita con pedra miúda. Estas informacións fan pensar na posibilidade de existencia nesta zona de enterramentos de época/s romana e/ou medieval.

NOME: Xacemento do Allo
LUGAR: O Allo
PARROQUIA: San Pedro de O Allo

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-150930891

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria
COORD. U.T.M.: X 505.345 Y 4.778.365 Alt. 187 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo funerario indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

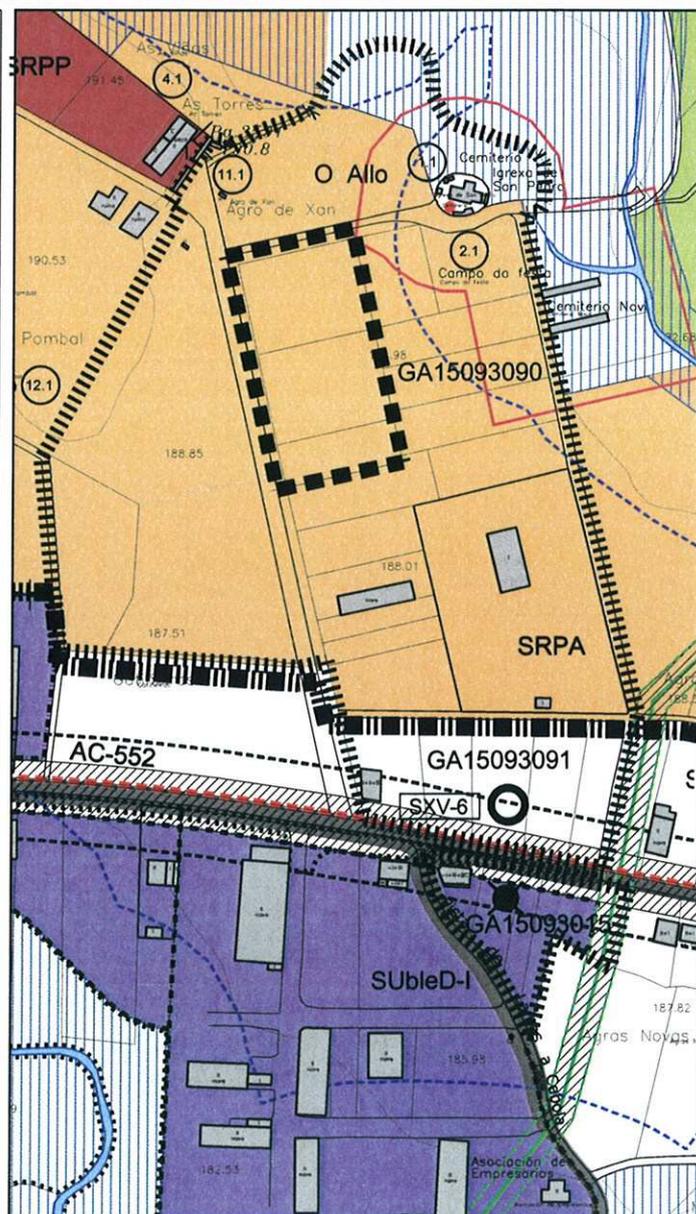
ÁREA DE CAUTELA

Área posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo moi arrasado e achaiado o que esaxera o seu diámetro (máis de 25 metros); altura: apenas 0,35 m.

NOME: As Avenelas
LUGAR: Campo do Seixo
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-150930892

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 510.661 Y 4.776.095 Alt. 258 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-8

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo funerario indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Área visible da elevación tumular (cuns 5 metros máis de marxe arredor da mesma). (G.II-1)

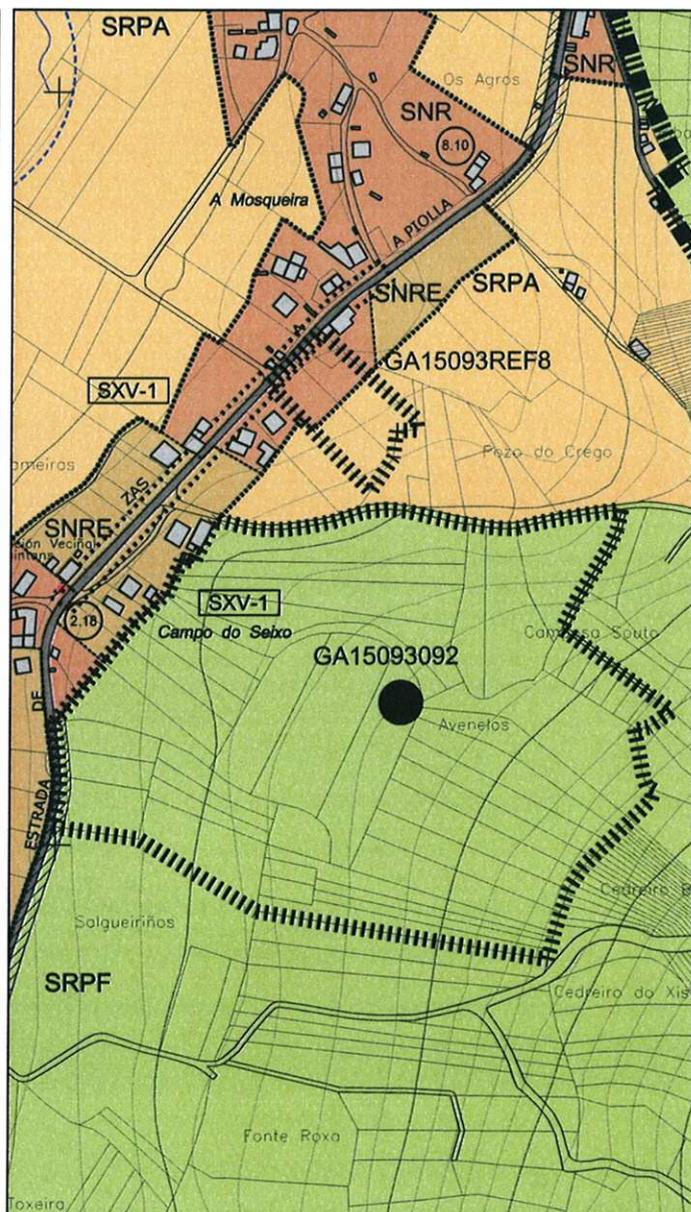
ÁREA DE CAUTELA

Entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Diámetro N-S: 15,70 metros; diámetro E-W: 12,60 m; altura: 0,70 m. A masa tumular está lixeiramente deformada por un camiño no seu sector norte.

NOME: Máquina Vella
LUGAR: Sobreira
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-150930893

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria
COORD. U.T.M.: X 509.250 Y 4.778.025 Alt. 210 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo funerario indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

NOn se delimitou

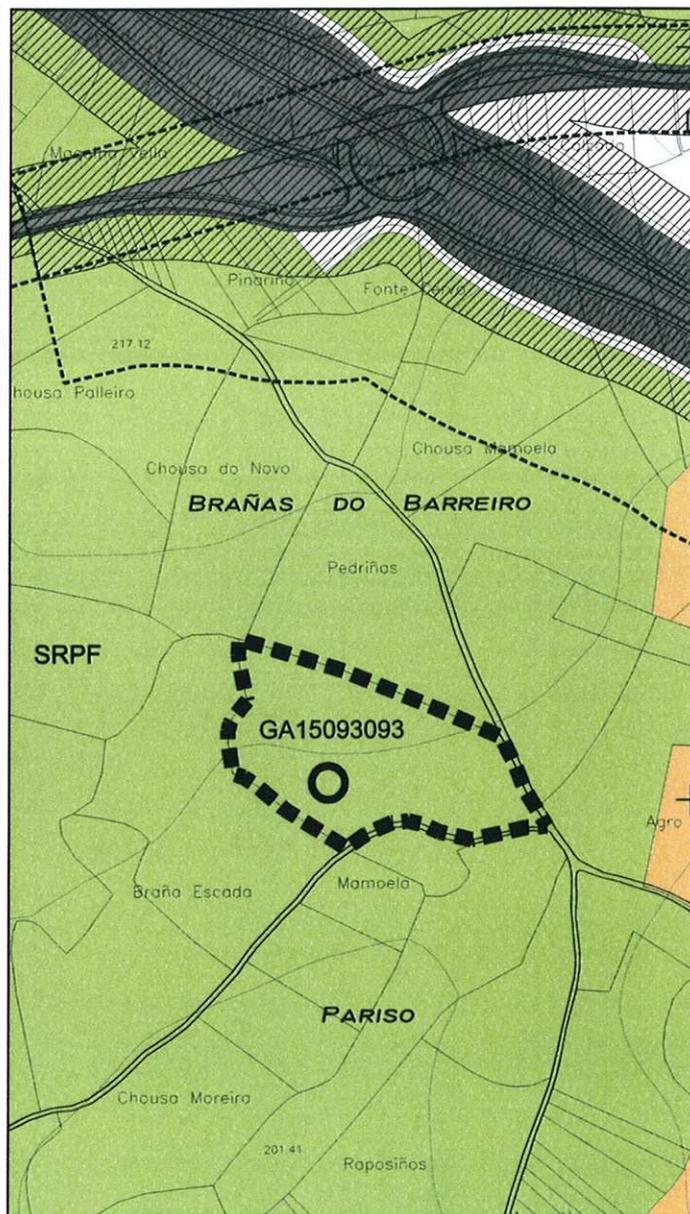
ÁREA DE CAUTELA

Área posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado arredor do perímetro máis externo do ben (G.II-3).

DESCRIPCIÓN:

Túmulo moi arrasado e achaiado o que esaxera o seu diámetro (máis de 35 metros); altura: apenas 1 m. Hai referencias que indican que en parte foi cuberto por outros aportes de terra co fin de "nivelar o desnivel" natural do terreo (feito hai máis de 50 anos).

NOME: Penedo (M2)/Monte do Penedo

LUGAR: Saconde

PARROQUIA: San Pedro de Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-150930894

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.587 Y 4.77.100 Alt. 230 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-6

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo funerario indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Área visible da elevación tumular (cuns 5 metros máis de marxe arredor da mesma). (GII-1)

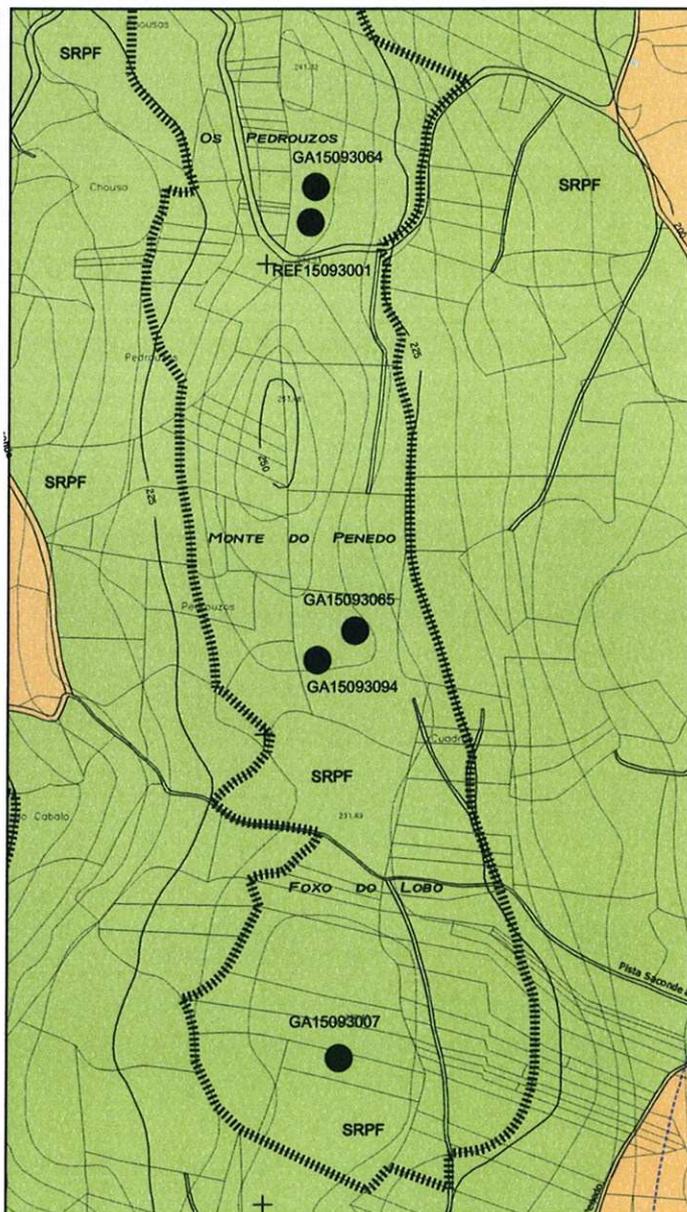
ÁREA DE CAUTELA

Superficie variable arredor do xacemento. (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Túmulo moi cuberto de vexetación de monte baixo, piñeiro e eucalipto. Posúe un diámetro de aproximadamente 16 metros e unha altura de a penas 1 m. Pequeno furado situado na parte central. Un camiño corta a masa tumular polo lado norte (ese mesmo camiño corta o GA065, situado a uns 25 m ó NE, pola súa beira sur).

NOME: Túmulo de Pedra Vixía/Reguengo
LUGAR: Pedra Vixía e Reguengo
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-150930895

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 505.090 Y 4.777.113 Alt. 197 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Túmulo funerario indeterminado

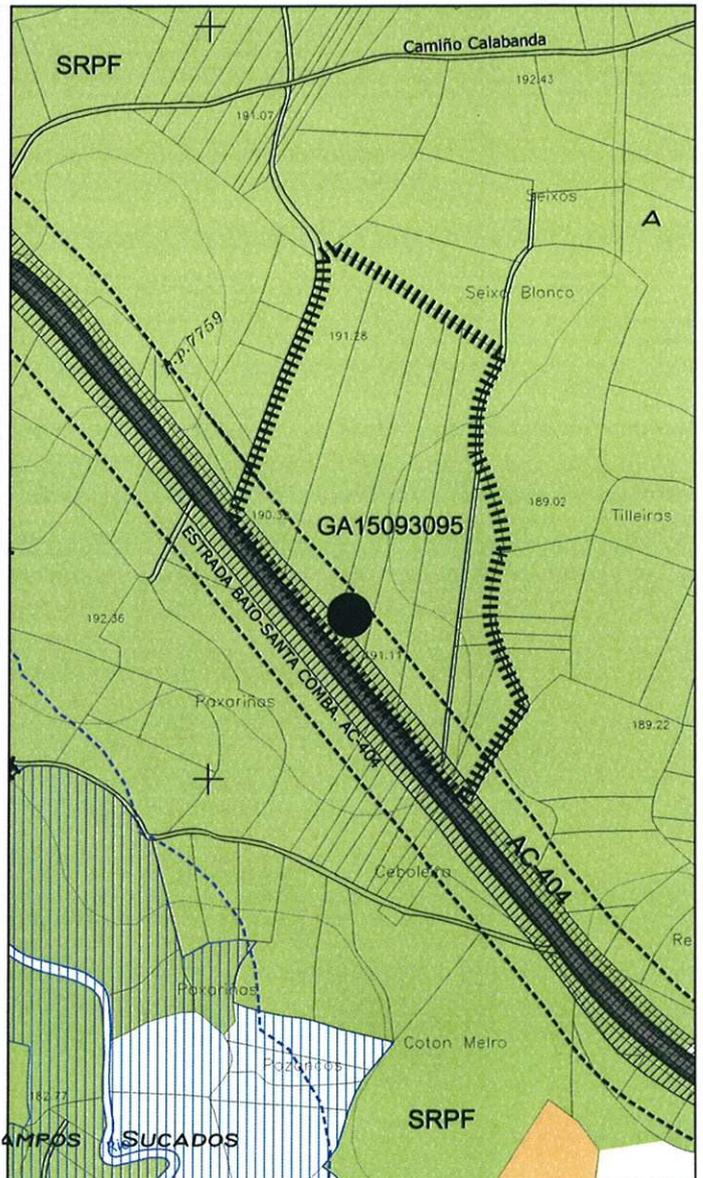
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Área visible da elevación tumular (cuns 5 metros máis de marxe arredor da mesma excepto na parte SW, área de contacto coa estrada asfaltada e o seu camiño auxiliar). (G.II-1)

ÁREA DE CAUTELA

Superficie variable arredor do xacemento. (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Díámetro maior (NW-SE): 36 metros; díámetro menor (NE-SW): 28 m; altura: 1,50 m. A masa tumular atópase achaiada por mor de diversos traballos agrícolas efectuados durante décadas na zona. Recentemente, as obras de remodelación da estrada de Baio a Zas, fixeron que un camiño auxiliar da mencionada estrada afectara ó túmulo no seu extremo SW.

NOME: Túmulo de Castro de Atrás
LUGAR: Brandomil
PARROQUIA: San Pedro de Brandomil

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-150930896

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 507.183 Y 4.762.635 Alt. 315 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-1/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-19

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo funerario indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Área visible da elevación tumular (cuns 5 metros máis de marxe arredor da mesma excepto na parte Sur, área de contacto coa estrada asfaltada.(G.II-1)

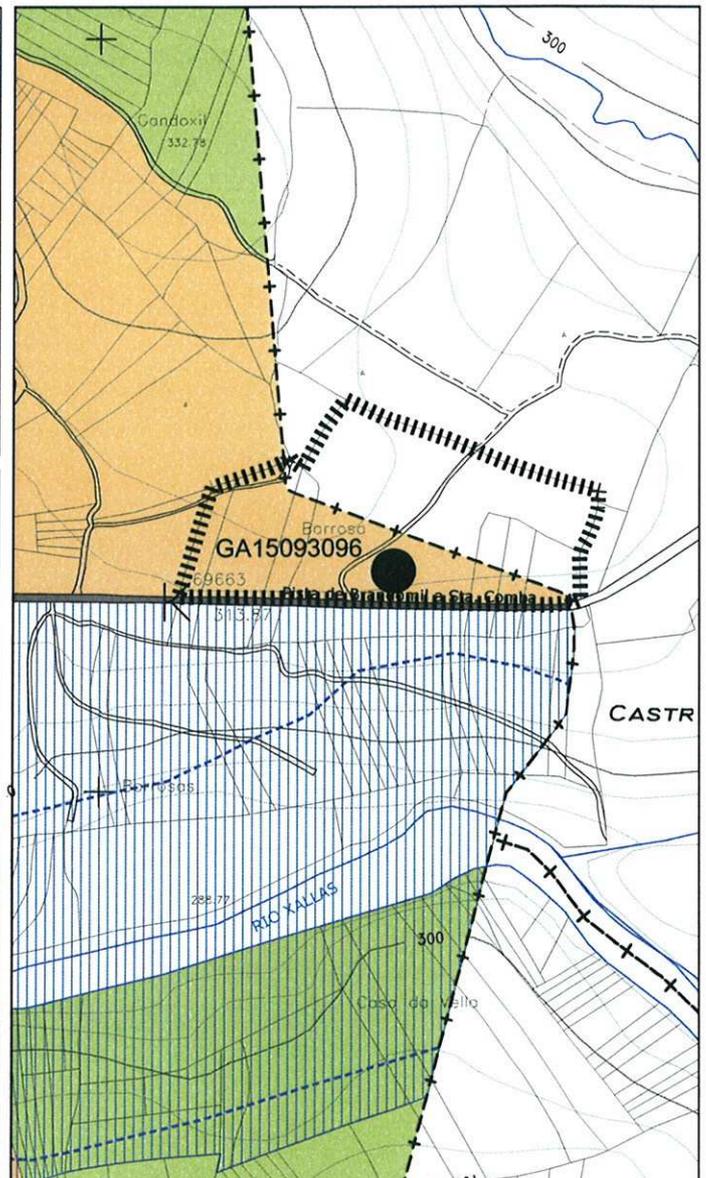
ÁREA DE CAUTELA

Límite sur: estrada asfaltada a Brandomil.O resto é unha superficie variable arredor do xacemento.(G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Diámetro N-S: 12,50 metros; diámetro E-W: 19,50 m; altura: en torno a 1,20 m. O túmulo está alterado por unha estrada (parte sur) e por un antigo camiño (parte norte). Posúe unha pequena depresión central e atópase moi cuberta de vexetación (toxo).

NOME: Mámoa 2 dos Pedrouzos

LUGAR: Saconde

PARROQUIA: San Pedro de Vilar

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF1

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección de Patrimonio

COORD. U.T.M.: X 504.550 Y 4.774.553 Alt. 235 m

GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Posible túmulo funerario indeterminado

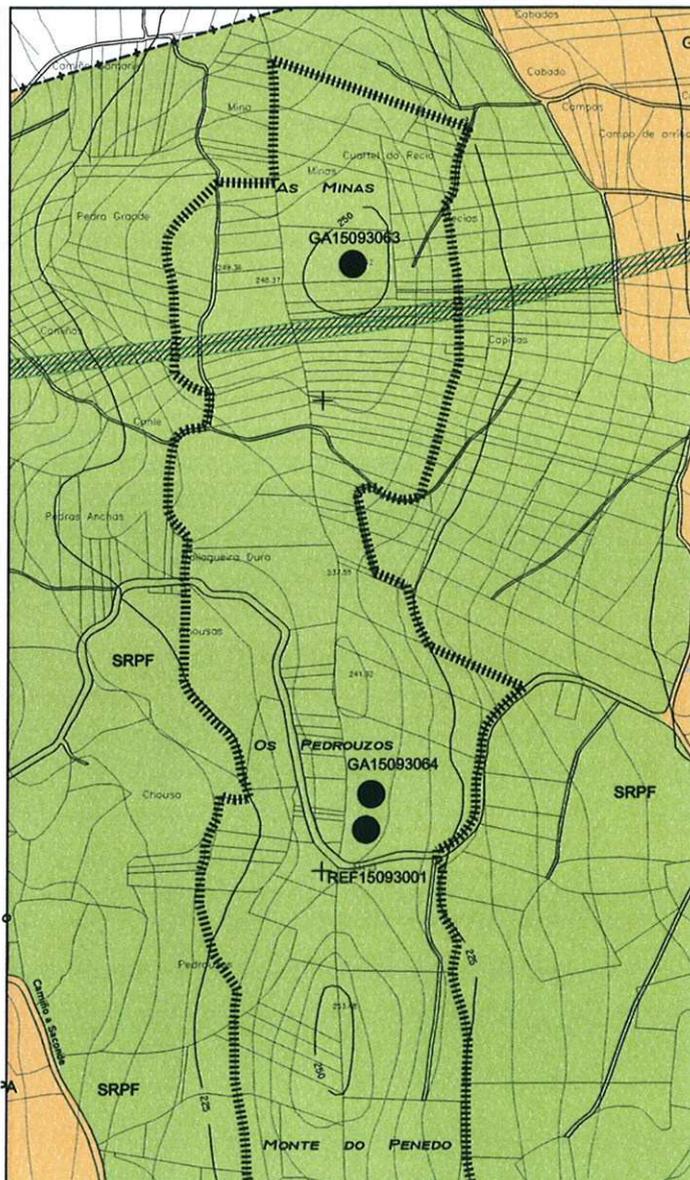
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

Área posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Puidera tratarse dun túmulo moi arrasado, que na actualidade posúe un diámetro duns 12 metros e a penas 0,50 m de altura. A cercanía a outros túmulos (por exemplo, a 30 m ó sur do GA064) e o emprazamento topográfico (collado), son elementos moi favorables para pensar de que se trate dun xacemento tumular moi alterado.

NOME: Mámoa da Canle do Marco
LUGAR: As Abellas
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF2

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal
COORD. U.T.M.: X 503.115 Y 4.763.645 Alt. 365 m
GRAO DE PROTECCIÓN: II-2/II-3

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-18

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo funerario
indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

Área posible de xacemento (G.II-2) e o entorno adaptado ó redor do perímetro máis externo do ben (G.II-3)

DESCRIPCIÓN:

Tal e como se observa na actualidade trátase dun pequeno montículo de terra, de aproximadamente 10 m de diámetro e 40 cm de altura, moi desfigurado pola recente roturación levada a cabo nesta zona.

Sobre a súa superficie obsérvanse bastantes pedras de mediano tamaño que quizais puideran ter pertencido á coiraza. Este dato é interesante posto que exteriormente a este montículo estas pedras son case inexistentes.

Neste mesmo sentido, o seu emprazamento no reborde da chaira, aproveitando un punto de inflexión do terreo para potenciar a súa visibilidade, é unha característica que se repite a miúdo en túmulos megalíticos de escaso volume.

Pese a todo, o seu carácter de túmulo prehistórico é difícil de definir neste momento: presenta unhas malas condicións de conservación, e na prospección superficial realizada sobre a súa superficie non se localizou ningún material arqueolóxico.

NOME: Foxa de Tourallo
LUGAR: O Couto
PARROQUIA: San Tirso de Muíño

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF3

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Forestal
COORD. U.T.M.: X 501.530 Y 4.764.755 Alt. 310 m
GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-16

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Indeterminado

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

G.III

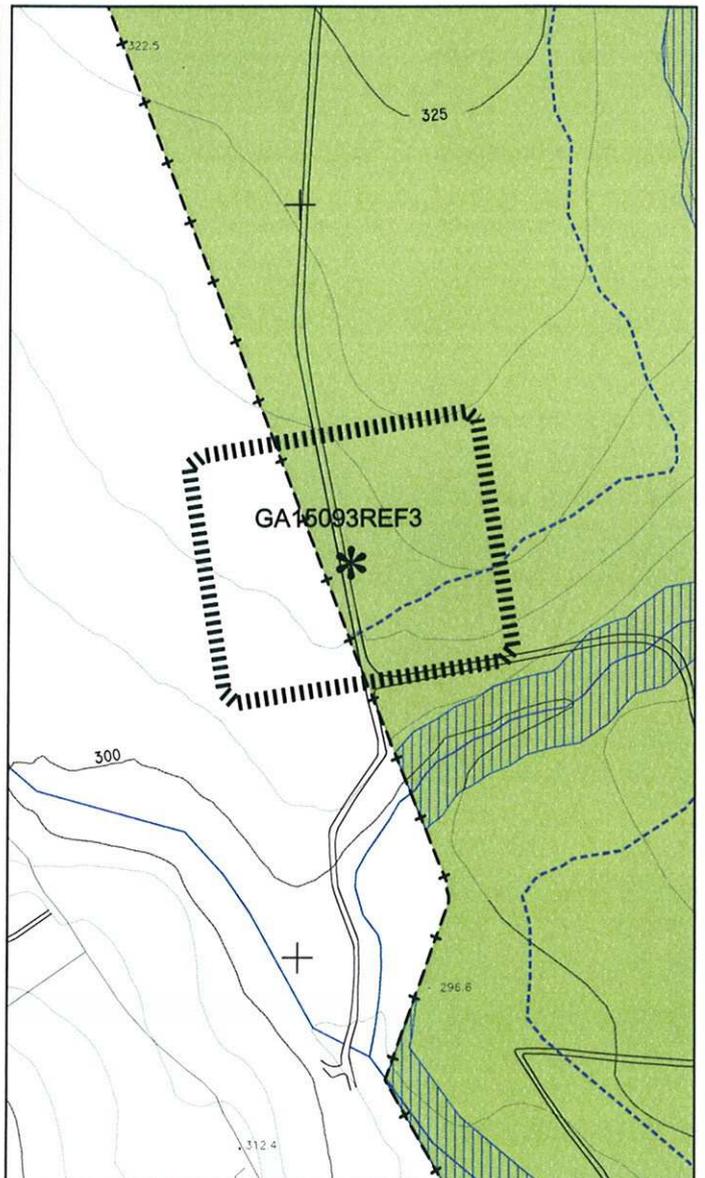

DESCRIPCIÓN:

Foxa aberta no xabre, que presenta na súa zona máis baixa unha capa bastante grosa de abundantes carbóns de pequeno tamaño.

As súas dimensións son as seguintes: largo: 110 cm; fondo: 20–25 cm; potencia carbóns: 7–8 cm; potencia solo: 25–35 cm.

A pesar de que parece tratarse dunha estrutura dunha certa antigüidade, como así no lo indica o solo formado sobre ela, da mesma potencia e composición cō resto do terreo situado no contorno inmediato, a non localización de ningún tipo de material ou estrutura arqueolóxica con ela asociada impiden realizar calquera tipo de valoración sobre a súa posible adscripción cronolóxica e cultural. Por tal motivo é interesante que nas futuras intervencións que se desenvolvan nesta zona se teña en consideración a súa existencia e se trate de aclarar estes aspectos.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Dolmen de Vermello
LUGAR: Vermello
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF4

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Ordinaria
COORD. U.T.M.: X 503.630 Y 4.776.980 Alt. 195 m
GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-4

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Túmulo Megalítico

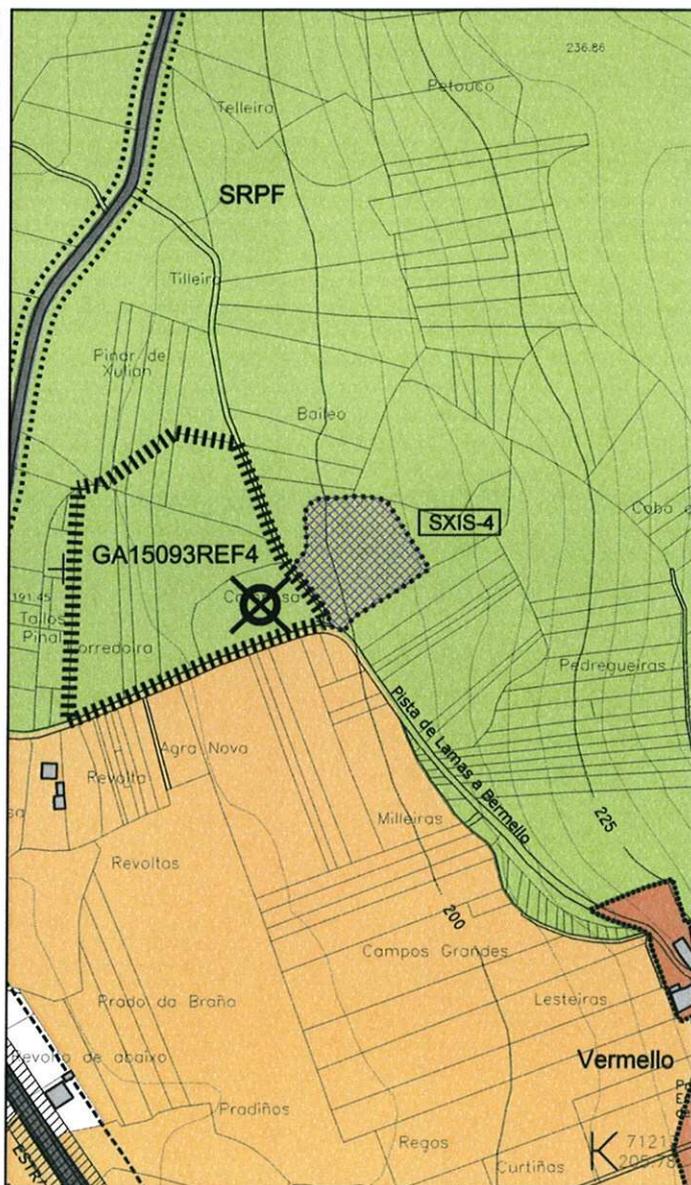
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Neolítico

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

G.III

DESCRIPCIÓN:

O xacemento situábase na zona comprendida entre a pista asfaltada que serve de acceso a *Vermello* e o camiño que dende esta vai a *Calabanda*, aínda que polo momento o lugar exacto do emprazamento non puido ser localizado.

Segundo as referencias recollidas da bibliografía e a información aportada por *Evaristo Domínguez Rial*, profesor do *C.E.I.P. "Bormio Agualada"* de *Coristanco*, tratábase dun dolmen de pequeno tamaño destruído durante a realización de labores de adecuación dunha propiedade tradicionalmente dedicada a monte baixo para dedicála a terra de cultivo.

Segundo estas mesmas referencias na súa destrución só se localizou unha pequena machadiña pulida, hoxe en día en paradiro descoñecido.

Tendo en conta que non se sabe cal era o lugar exacto do seu emprazamento non sabemos se esta destrución afectou a todo o xacemento ou só ó dolmen.

NOME: Cista da Toxa
LUGAR: A Toxa
PARROQUIA: Santo André de Zas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF5

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
COORD. U.T.M.: X 503.670 Y 4.773.000 Alt. 205 m
GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-10

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Lugar Funerario

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Idade do Bronce

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

ÁREA DE CAUTELA

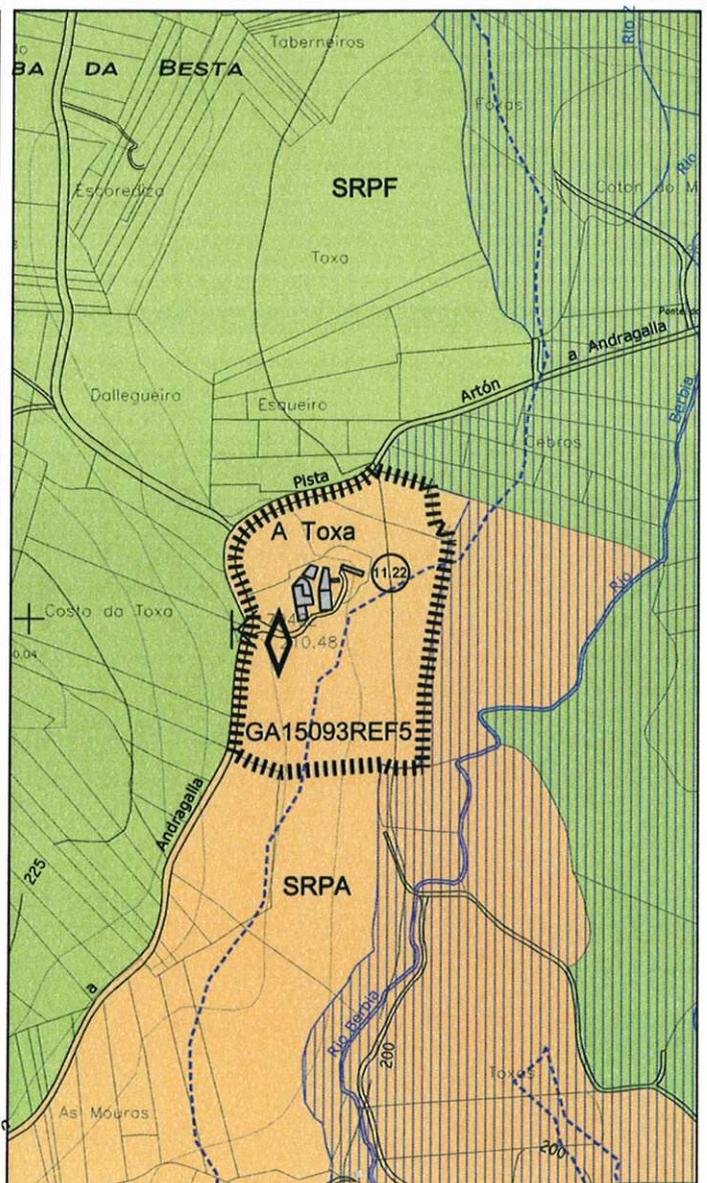
G.III

DESCRIPCIÓN:

Segundo a información aportada por *Evaristo Domínguez Rial*, profesor do C.E.I.P. "*Bormoio Aqualada*" de *Coristanco*, tratábase dunha posible cista destruída durante a realización de labores agrícolas.

Segundo nos comunicou este investigador, el só puido ver os restos da cista apartados contra un dos laterais da horta, aínda que o propietario da casa lle referiu que estaba formada por catro pedras de pequeno tamaño, chantadas en vertical, sobre as que había pousada unha pedra facendo de tapa. Do seu interior non se recolleu ningún tipo de material arqueolóxico.

Na prospección superficial realizada en Agosto do 2002 non se localizou ningún tipo indicio que permitise a catalogación desta referencia como xacemento, e o propietario da vivenda non recordaba a existencia destas pedras.

PLAN XERAL DE
ORDENACIÓN MUNICIPAL
CONCELLO DE ZAS

CATÁLOGO DE PATRIMONIO

NOME: Necrópole de Baio
LUGAR: O Campo do Rollo
PARROQUIA: Santa María de Baio

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF6

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Urbano
COORD. U.T.M.: X 503.340 Y 4.777.560 Alt. 195 m
GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-3

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Lugar Funerario

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Romano

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

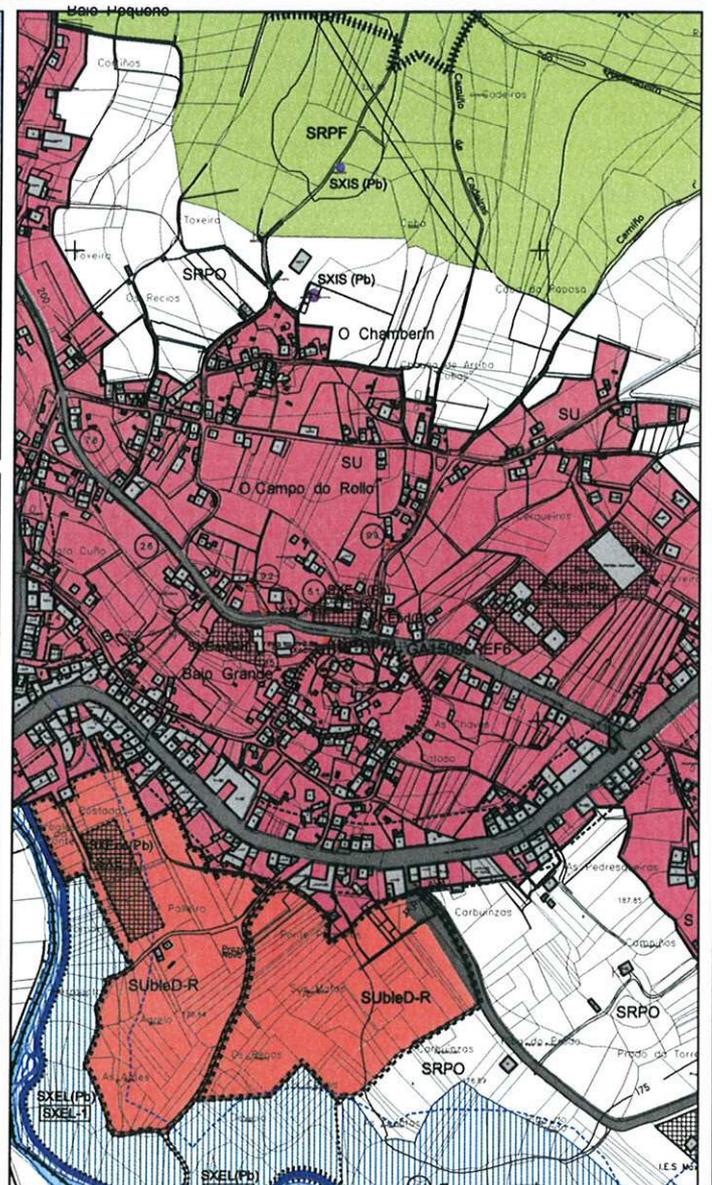
ÁREA DE CAUTELA

G.III

DESCRIPCIÓN:

A información que se posúe sobre este xacemento é bastante escasa. Segundo *Evaristo Domínguez Rial*, profesor do C.E.I.P. "Bormeio Agualada" de Coristanco, no momento no que se construíu a *Parrillada A Lareira*, as obras alí realizadas conlevaron a destrución de varias tumbas de tégalas. Sen embargo, esta información non puido ser cotexada cos actuais propietarios do local, que manifestaron non acordarse de tal circunstancia. A pesares de que esta necrópole quizais estea totalmente destruída na superficie afectada por esta obra, sería interesante realizar un control das obras que se realicen no seu contorno pois é bastante posible que esta necrópole puidera ter continuidade.

NOME: Xacemento de Socotro
LUGAR: O Sisto
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF7

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
COORD. U.T.M.: X 510.650 Y 4.446.750 Alt. 230 m
GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Romano

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

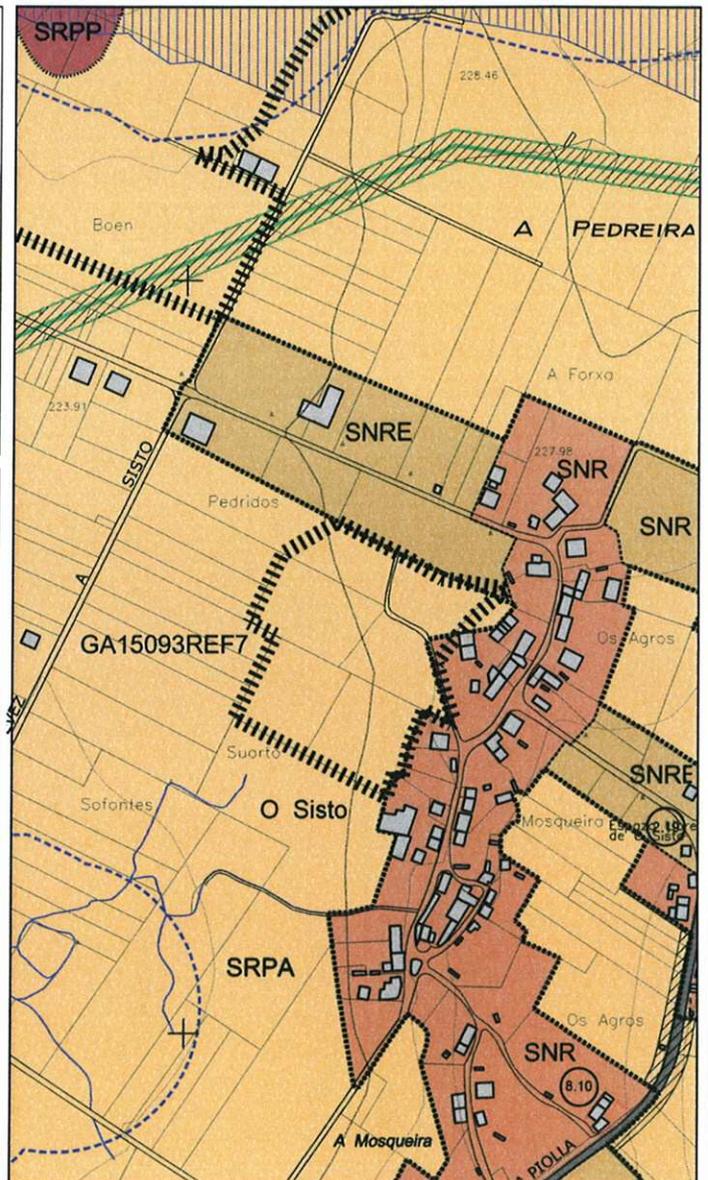
ÁREA DE CAUTELA

G.III

DESCRIPCIÓN:

A información que se posúe sobre este xacemento é bastante escasa. Na prospección superficial realizada en Agosto do 2002 non se localizou ningún tipo de material arqueolóxico ou estrutura que destacase en superficie; polo que a delimitación da súa extensión, así como a realización dunha adscripción cronolóxico-cultural precisa, queda pendente ata o momento en que se poida realizar unha intervención directa sobre o xacemento. Segundo *Evaristo Domínguez Rial*, profesor do C.E.I.P. "Bormoio Agualada" de Coristanco, con posterioridade á realización de labores agrícolas na zona localizáronse en superficie abundantes fragmentos de tégula e terra sigillata.

NOME: Xacemento de Mosqueira
LUGAR: Quintáns
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF8

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
COORD. U.T.M.: X 510.670 Y 4.446.300 Alt. 235 m
GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-5

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Indeterminado

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

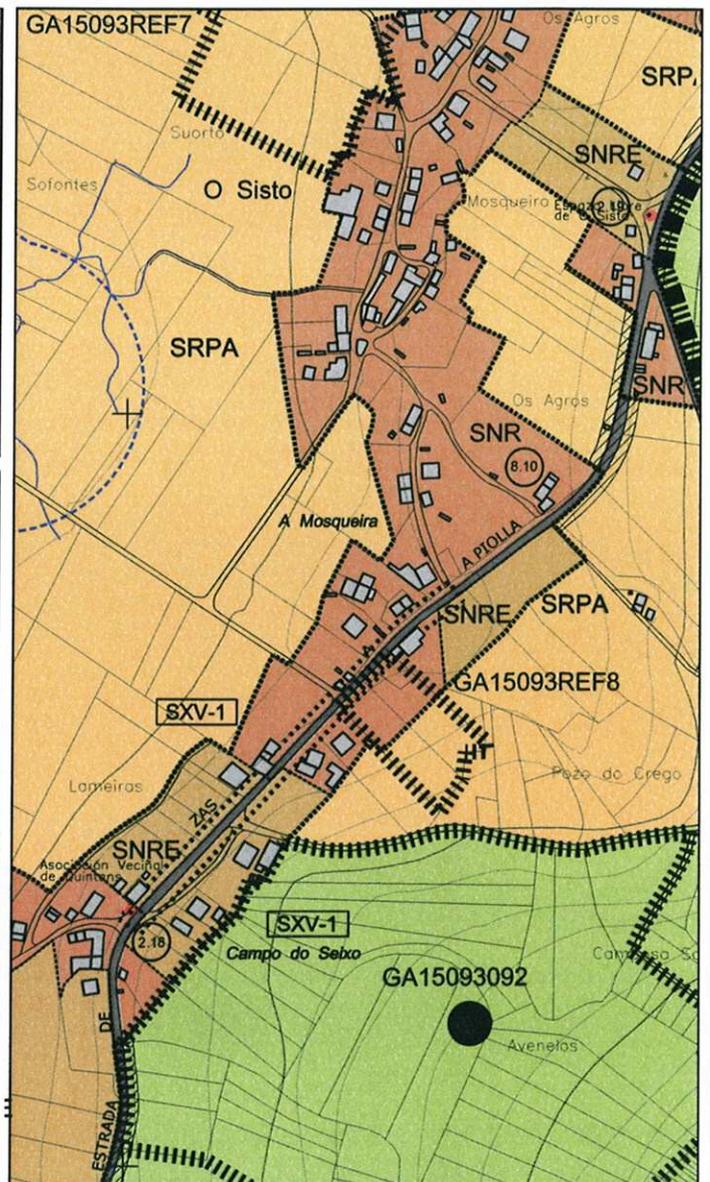
ÁREA DE CAUTELA

G.III

DESCRIPCIÓN:

A información que se posúe sobre este xacemento é bastante escasa. Na prospección superficial realizada en Agosto do 2002 non se localizou ningún tipo de material arqueolóxico ou estrutura que destacase en superficie; polo que a delimitación da súa extensión, así como a realización dunha adscrición cronolóxico-cultural precisa, queda pendente ata o momento en que se poida realizar unha intervención directa sobre o xacemento. Segundo *Evaristo Domínguez Rial*, profesor do C.E.I.P. "Bormio Agalada" de *Coristanco*, con posterioridade á realización de labores agrícolas na zona localizáronse en superficie abundantes fragmentos de tégula.

NOME: Xacemento do Rumbado
LUGAR: A Andragalla
PARROQUIA: Santa María de Lamas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

GA-15093REF9

CLASIFICACIÓN DO SOLO: Solo Rústico de Protección Agrícola
COORD. U.T.M.: X 510.670 Y 4.446.300 Alt. 235 m
GRAO DE PROTECCIÓN: III

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

EX-7

ADSCRIPCIÓN TIPOLÓXICA: Indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Indeterminado

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

Non se delimitou

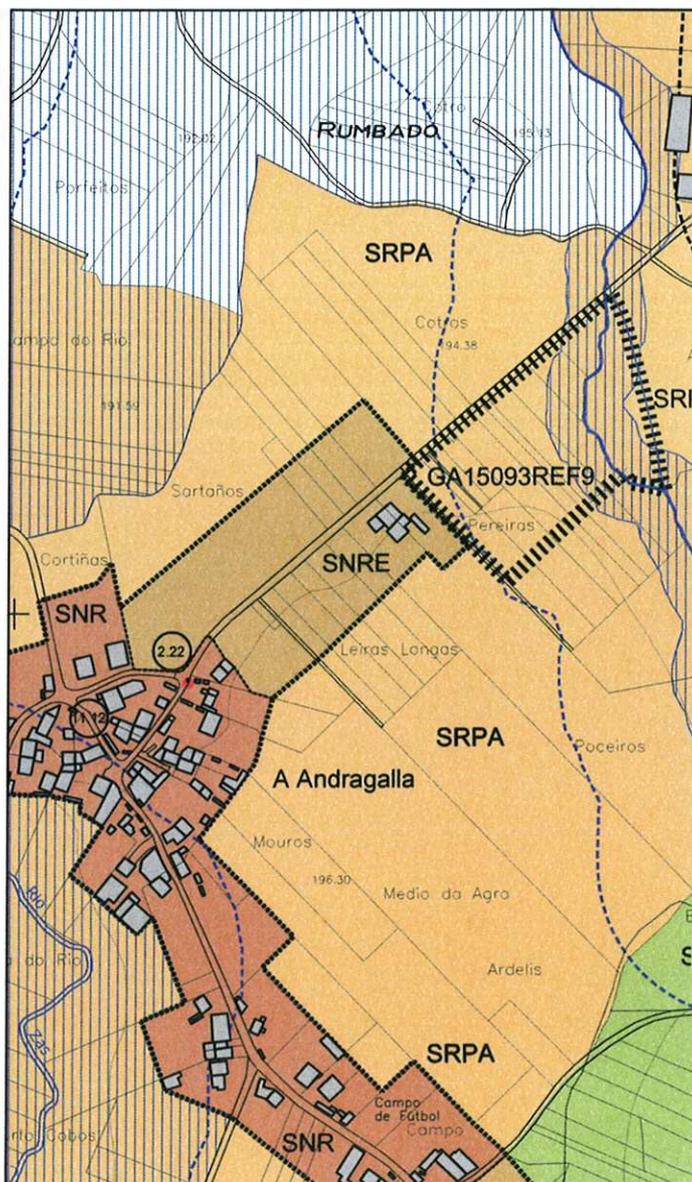
ÁREA DE CAUTELA

G.III

DESCRIPCIÓN:

A información que se posúe sobre este xacemento é bastante escasa. Na prospección superficial realizada en Agosto do 2002 non se localizou ningún tipo de material arqueolóxico ou estrutura que destacase en superficie; polo que a delimitación da súa extensión, así como a realización dunha adscripción cronolóxico-cultural precisa, queda pendente ata o momento en que se poida realizar unha intervención directa sobre o xacemento. Segundo *Evaristo Domínguez Rial*, profesor do C.E.I.P. "Bormoio Agualada" de Coristanco, con posterioridade á realización de labores agrícolas na zona localizáronse en superficie abundantes fragmentos de tégula.

NOME: A Mamoela
LUGAR: Sobreira
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

TOP-15093001

CLASIFICACIÓN DO SOLO:

COORD. U.T.M.: X Y Alt.

GRAO DE PROTECCIÓN:

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Indeterminado

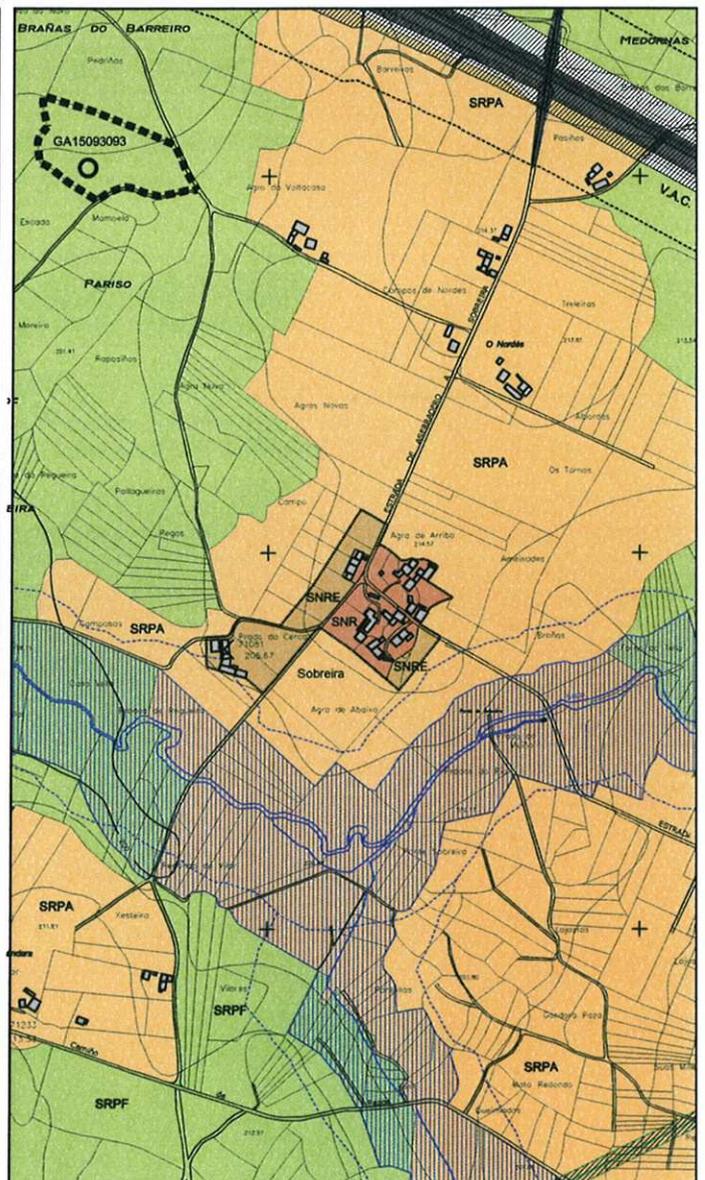
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Indeterminado

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

ÁREA DE CAUTELA

DESCRIPCIÓN:

Logo dunha inspección visual da finca non se localizou ningún xacemento tumular. As enquisas realizadas entre algún habitante do entorno non confirman a existencia (e posterior destrucción) dalgún túmulo nesos terreos.

NOME: O Castro
LUGAR: Agra Nova
PARROQUIA: Santa María de Gándara

CÓDIGO DO ELEMENTO:

TOP-15093002

CLASIFICACIÓN DO SOLO:

COORD. U.T.M.: X Y Alt.

GRAO DE PROTECCIÓN:

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Indeterminado

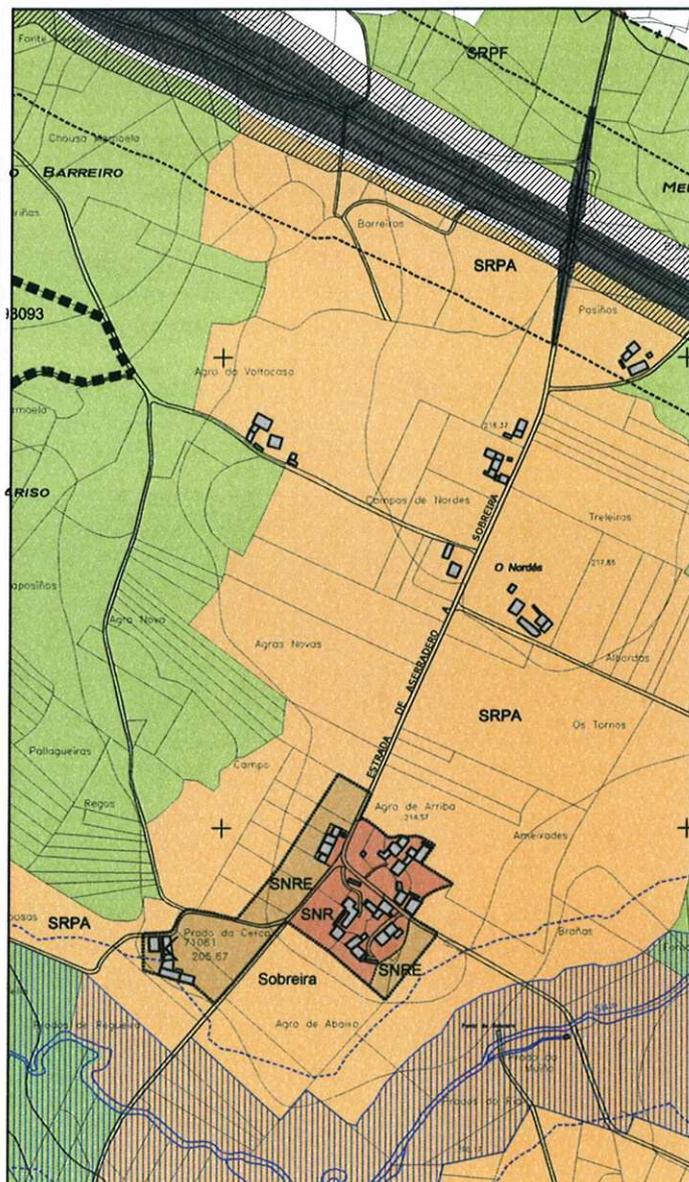
ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Indeterminado

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

ÁREA DE CAUTELA

DESCRIPCIÓN:

Localizada por enquisa etnográfica. A inspección visual da finca non permite constatar a existencia dun xacemento na zona. Tampouco as enquisas etnográficas realizadas entre os habitantes do entorno axudan a confirmar a posible presenza dun asentamento castrexo nos terreos.

NOME: Pedras do Castro
LUGAR: Borreiros
PARROQUIA: Santa María de Brandosañas

CÓDIGO DO ELEMENTO:

TOP-15093003

CLASIFICACIÓN DO SOLO:

COORD. U.T.M.: X Y Alt.

GRAO DE PROTECCIÓN:

LOCALIZACIÓN EN PLANO:

ADSCRIPCIÓN TIPOLOXICA: Indeterminado

ADSCRIPCIÓN CULTURAL: Indeterminado

ÁREA DE PROTECCIÓN INTEGRAL

ÁREA DE CAUTELA

DESCRIPCIÓN:

A inspección visual da finca non permite constatar a existencia dun xacemento na zona. Tampouco as enquisas etnográficas entre os habitantes do entorno axudan a confirmar a posible presenza dun asentamento castrexo nos terreos.

